

2020

Rocznik Statystyczny Województwa Opolskiego

Statistical Yearbook of Opolskie Voivodship

Urząd Statystyczny w Opolu Statistical Office in Opole

Opole 2020

Zespół Redakcyjny Urzędu Statystycznego w Opolu

Editorial Board of Statistical Office in Opole

Przewodniczący

President

Janina Kuźmicka

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Opolu, Opolski Ośrodek Badań Regionalnych

Statistical Office in Opole – Opolski Centre for Regional Surveys

Joanna Biernacka, Beata Dzierżanowska, Brygida Grzesiak, Sylwia Hulbój, Małgorzata Kania,
Elwira Kunicka, Sylwia Lew, Danuta Michoń, Joanna Sobiech

pod kierunkiem

supervised by

Marii Mołodowicz

Tłumaczenie (przedmowa)

Translation (preface)

Elwira Kunicka

Skład komputerowy

Typesetting

Jolanta Bardoń, Izabela Wieszczyk

Opracowanie graficzne

Graphics

Jolanta Bardoń, Maja Kwiecień, Izabela Wieszczyk

Zdjęcie zamieszczone na okładce

Photograph on the cover

Collegium Maius - Uniwersytet Opolski – fot. Biuro Marketingu i Public Relations Uniwersytetu Opolskiego
Zdjęcie okładkowe dzięki uprzejmości Uniwersytetu Opolskiego

ISSN 0485–3237

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

opole.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji — tel. (22) 608 32 10, 608 38 10

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu kolejne wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Opolskiego”.

Bieżąca edycja została opracowana w nowej formie. Tablice statystyczne uzupełniono mapami i wykresami, które wzbogaciły zawartość merytoryczną Rocznika. Ponadto, zastosowanie graficznej formy prezentacji danych pozwala na łatwiejsze zrozumienie informacji statystycznych i przedstawionych za ich pomocą relacji przestrzennych zjawisk. Dzięki wizualizacji zjawisk publikacja ma charakter poglądowy, zachowując przy tym swoją dotychczasową funkcję informacyjno-poznawczą.

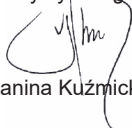
Rocznik zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa. Szczegółowe dane statystyczne zgrupowano w 22 działach tematycznych. Opracowanie kończą dwie tablice przeglądowe zawierające ważniejsze dane o województwie w latach 2000, 2010, 2015 i 2019 oraz wybrane informacje o województwie na tle kraju w 2019 r. Zamieszczony materiał statystyczny uzupełniono uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji.

W stosunku do poprzedniej edycji wprowadzono zmianę w układzie tematycznym Rocznika, został wyodrębniony nowy dział „Leśnictwo i łowiectwo”.

Rocznik w polsko-angielskiej wersji językowej dostępny jest w formie książkowej i na stronie internetowej Urzędu <http://opole.stat.gov.pl>.

Przekazując Państwu Rocznik Statystyczny Województwa Opolskiego 2020 pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom, które poprzez udostępnienie danych przyczyniły się do wzbogacenia jego treści, jak również wyrażam nadzieję, że publikacja zaspokoi oczekiwania informacyjne Czytelników.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Opolu

Janina Kuźmicka

PREFACE

The Statistical Office in Opole is pleased to present the subsequent edition of the "Statistical Yearbook of Opolskie Voivodship".

The current edition has been developed in a new form. Statistical tables have been supplemented with maps and charts that have enriched the substantive content of the Yearbook. Moreover, the use of a graphical form of data presentation allows for easier understanding of statistical information and spatial relations of phenomena presented by them. Thanks to visualisation of phenomena the publication has an illustrative character, while maintaining its to date information and illuminating function.

The publication contains a rich set of information characterising living conditions of the society and the condition of the voivodship's economy. Detailed statistical data are grouped into 22 thematic chapters. The study ends with two review tables containing major data on the voivodship in the years 2000, 2010, 2015 and 2019, as well as selected information about the voivodship in comparison with the country in 2019. The published statistical material has been supplemented with general notes explaining terminology, methodology and scope of information.

In relation to the previous edition a change in the thematic layout of the Yearbook has been introduced, a new chapter "Forestry and hunting" has been separated.

The Yearbook in Polish-English language version is available in the book form and on the website of the Office <http://opole.stat.gov.pl>.

Presenting you the Statistical Yearbook of Opolskie Voivodship 2020, I would like to express my gratitude to all persons and institutions that have contributed to the enrichment of its content by providing the data, as well as I hope that the publication will satisfy Readers' information expectations.

Director
Of the Statistical Office in Opole

Janina Kuźnicka

Spis rzeczy

Przedmowa	
Objaśnienia znaków umownych	
Ważniejsze skróty	

Działy

I. Warunki naturalne i ochrona środowiska	
II. Samorząd terytorialny	
III. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	
IV. Ludność	
V. Rynek pracy	
VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne	
VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania	
VIII. Edukacja i wychowanie	
IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	
X. Kultura. Turystyka. Sport	
XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	
XII. Ceny	
XIII. Rolnictwo	
XIV. Leśnictwo i łowiectwo	
XV. Przemysł i budownictwo	
XVI. Transport	
XVII. Handel i gastronomia	
XVIII. Finanse przedsiębiorstw	
XIX. Finanse publiczne	
XX. Inwestycje. Środki trwałe	
XXI. Rachunki regionalne	
XXII. Podmioty gospodarki narodowej	

Tablice przeglądowe

I. Województwo na tle kraju w 2019 r.	
II. Ważniejsze dane o województwie	
Uwagi ogólne	
Uwagi do działów	

Contents

	Str. Page
Preface	3, 4
Symbols	6
Major abbreviations	7

Chapters

Environment and environmental protection	9
Local government	25
Public safety. Justice	26
Population	29
Labour market	47
Wages and salaries. Social benefits	57
Households. Dwellings	61
Education	74
Health care and social welfare	83
Culture. Tourism. Sport	95
Science and technology. Information society	105
Prices	110
Agriculture	112
Forestry and hunting	121
Industry and construction	126
Transport	130
Trade and catering	134
Finances of enterprises	136
Public finance	143
Investments. Fixed assets	148
Regional accounts	152
Entities of the national economy	155

Review tables

Voivodship on the background of the country in 2019	157
Major data on voivodship	162
General notes	171
Notes to chapters	174

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero:	(0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
	(0,0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 173 categories of applied classification presented in an abbreviated form; full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 173
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty Major abbreviations

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion milliön
zł PLN	złoty zloty
szt. pcs	sztuka pieces
wol. vol.	wolumin volume
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
mm	milimetr millimetre
m	metr metre
km	kilometr kilometre
m ²	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
l	litr litre
hl	hektolitr hectolitre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
kWh	kilowatogodzina kilowatt·hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt·hour
TJ	teradžul terajoule

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning										
°C	stopień Celsjusza centigrade										
s	sekunda second										
min	minuta minute										
h	godzina hour										
d 24 h	doła 24 hours										
r.	rok										
ceg brick	cegła przeliczeniowa materiałów ściennych standard brick unit expressing the quantity of wall building materials										
t/r t/y	ton rocznie tonnes per year										
art. Art.	artykuł article										
dok. cont.	dokończenie continued										
n.p.m. a.s.l.	nad poziomem morza above the sea level										
nr (Nr) No.	numer number										
pkt	punkt										
p.proc.	punkt procentowy percentage point										
poz.	pozycja										
tabl.	tablica table										
ust.	ustęp										
0°1'1" ←	<table style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr><td>E</td><td>wschód</td></tr> <tr><td>N</td><td>północ</td></tr> <tr><td>S</td><td>południe</td></tr> <tr><td>W</td><td>zachód</td></tr> <tr><td></td><td>West</td></tr> </table>	E	wschód	N	północ	S	południe	W	zachód		West
E	wschód										
N	północ										
S	południe										
W	zachód										
	West										
Dz. U.	Dziennik Ustaw										
Dz. Urz.	Dziennik Urzędowy										
i in.	i inni										
im.	imienia										

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
itp. etc.	i tym podobne and the like
m.in. i.a.	między innymi among others
np. e.g.	na przykład for example
tj. i.e.	to jest that is
tzn. i.e.	to znaczy that is
tw.	tak zwany
ww.	wyżej wymieniony
z późn. zm.	z późniejszymi zmianami
PKP	Polskie Koleje Państwowe

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
ESA	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej European System of National and Regional Accounts in the European Union
EKG ECE	Europejska Komisja Gospodarcza Economic Commission for Europe
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organization for Economic Cooperation and Development
ONZ UN	Organizacja Narodów Zjednoczonych United Nations
UE EU	Unia Europejska European Union

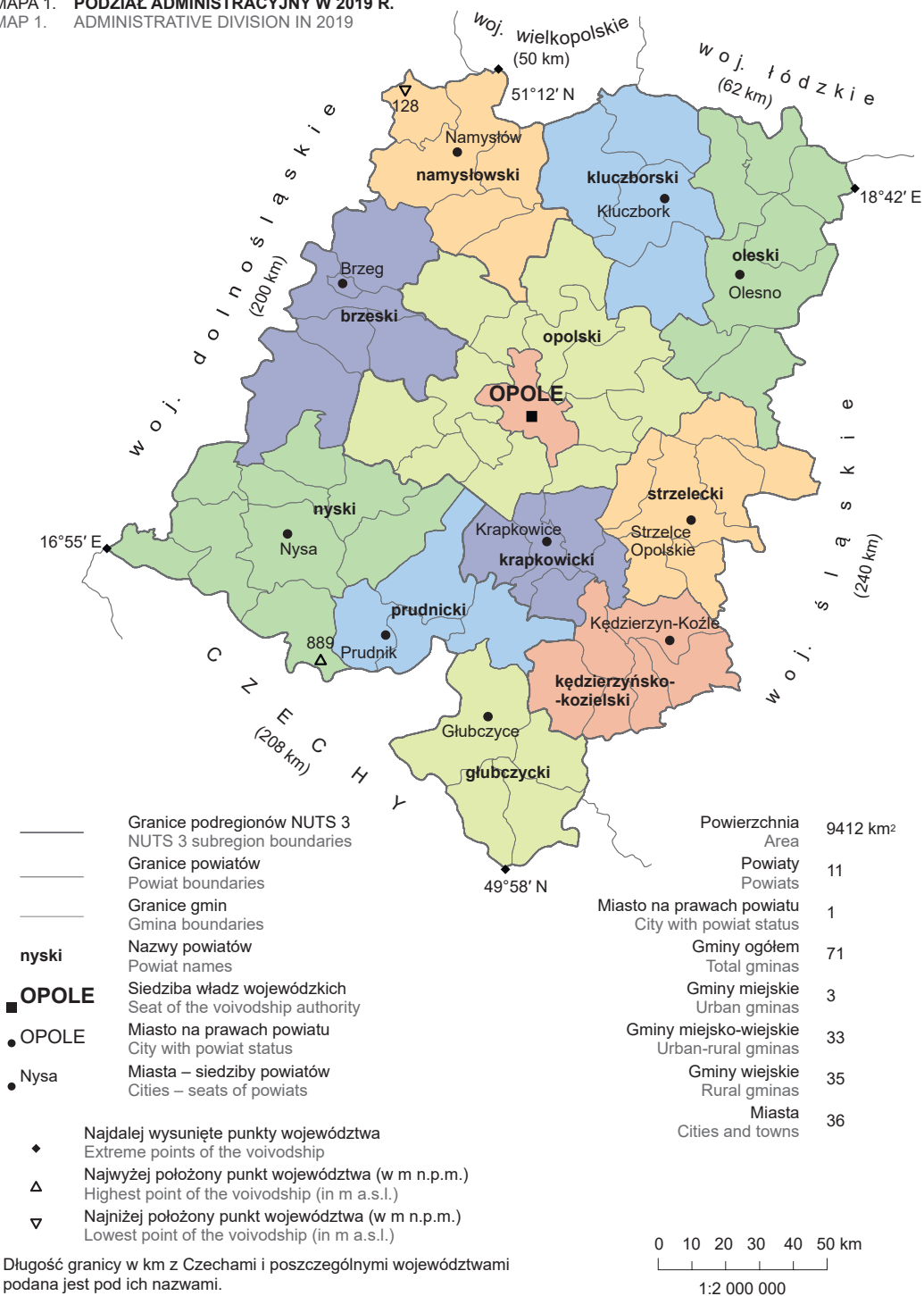

Dział I. Warunki naturalne i ochrona środowiska

Chapter I. Environment and environmental protection

MAPA 1. **PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY W 2019 R.**

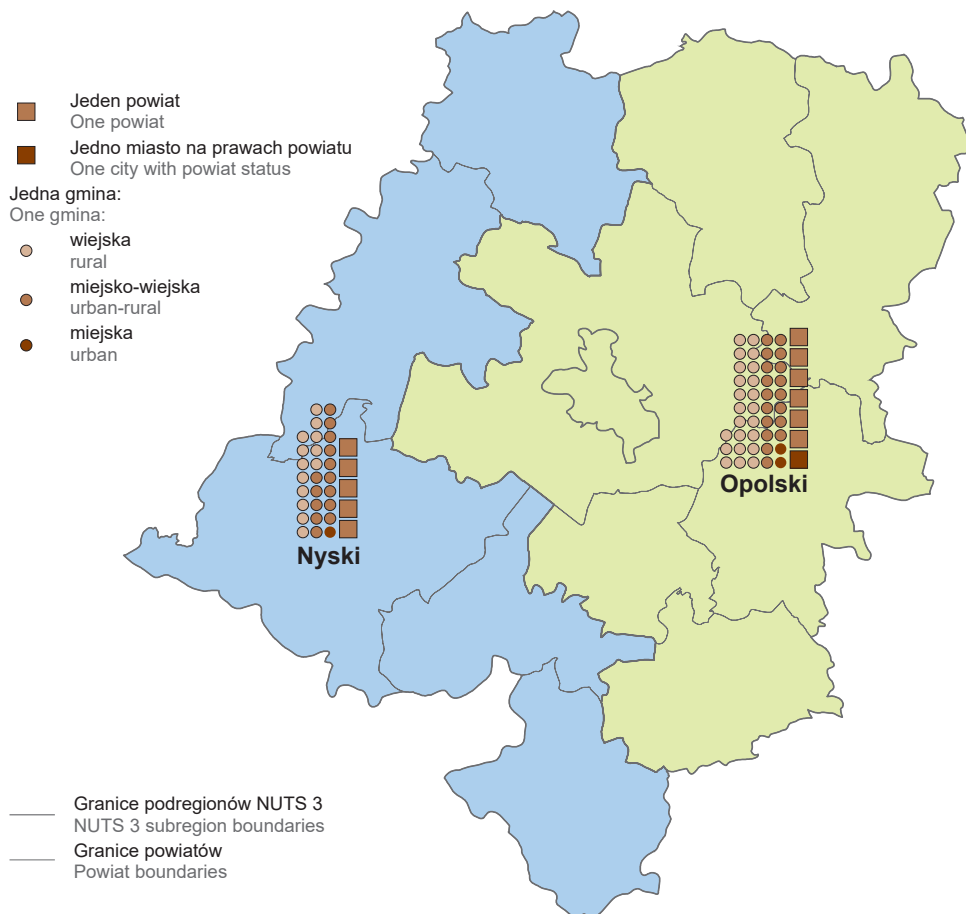
MAP 1. **ADMINISTRATIVE DIVISION IN 2019**

Długość granicy w km z Czechami i poszczególnymi województwami podana jest pod ich nazwami.
The length of border in km with Czechia and of boundaries with individual voivodships is given under these names.

MAPA 2. PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO WEDŁUG KLASYFIKACJI JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NUTS) W 2019 R.

MAP 2. DIVISION OF OPOLSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE CLASSIFICATION OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICS (NUTS) IN 2019

PODREGIONY (NUTS 3):
SUBREGIONS (NUTS 3):

PL31 – Nyski

Powiaty:

Powiaty:

brzeski	(6)
głubczycki	(4)
namysłowski	(5)
nyski	(9)
prudnicki	(4)

PL32 – Opolski

Powiaty:

Powiaty:

kędzierzyńsko-kozielski	(6)
kluczborski	(4)
krapkowicki	(5)
oleski	(7)
opolski	(13)
strzelecki	(7)

Miasto na prawach powiatu:

City with powiat status:

Opole	(1)
-------	-----

W nawiasach podano liczbę gmin.
Number of gminas is given in parentheses.

TABL. 1. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesie- nie stacji nad poziomem morza w m Station ele- vation above the sea level in m	Temperatury w °C				Temperatures in °C		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		średnie ^a		average ^a		skrajne extreme		
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2019	maksimum maximum	minimum minimum	
Opole	165	8,8	9,1	9,3	11,2	37,9	-27,1	65,0

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

TABL. 2. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE**
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station eleva- tion above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velo- city in m/s	Usłonecz- nienie w h Insolation in h	Średnie zach- murzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a	
		1971–2000		1991–2000					2001–2010
		średnie ^b		average ^b		2019			
		1971–2000		1991–2000		2001–2010		2019	
Opole	165	622	599	606	470	2,6	2125	5,2	

a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

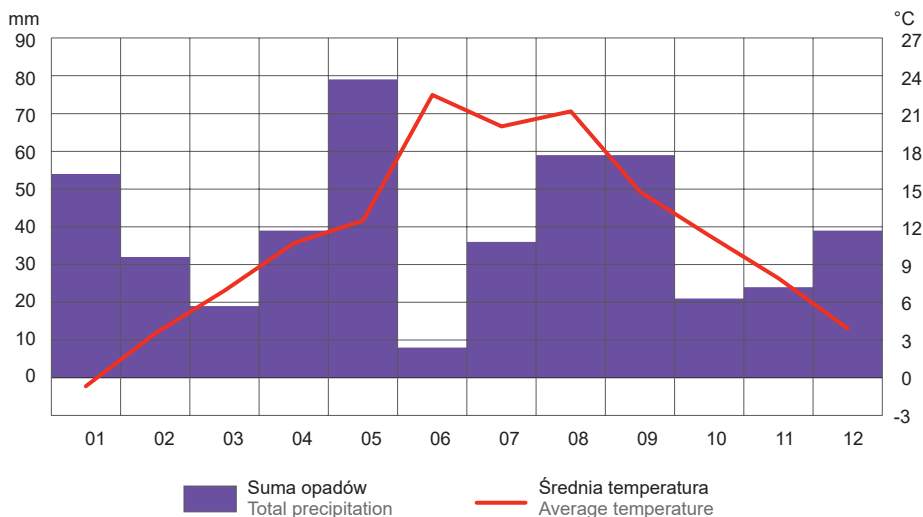
Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

WYKRES 1. **TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE NA STACJI
METEOROLOGICZNEJ OPOLE W 2019 R.**

CHART 1. **AIR TEMPERATURES AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION AT METEOROLOGICAL
STATION OPOLE IN 2019**

TABL. 3. POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA
 Stan w dniu 1 stycznia
 GEODETIC AREA BY THE LAND USE
 As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019	2020	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w ha		in ha			
Powierzchnia ogólna	941187	941187	941187	941187	100,0	Total area
Użytki rolne	603956	600604	601342 ^a	601000 ^a	63,9	Agricultural land
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	261886	262982	261532	261534	27,8	Forest land as well as wooded and bushy areas
Grunty pod wodami powierzchniowymi	12070	13078	12945	12991	1,4	Land under surface waters
Grunty zabudowane i zurbanizowane	55768	57425	58357 ^b	58688 ^b	6,2	Built-up and urbanised areas
Użytki ekologiczne	422	428	665	665	0,1	Ecological areas
Nieuzytki	3968	3984	3917	3922	0,4	Wasteland
Tereny różne	3117	2686	2429	2387	0,2	Miscellaneous land

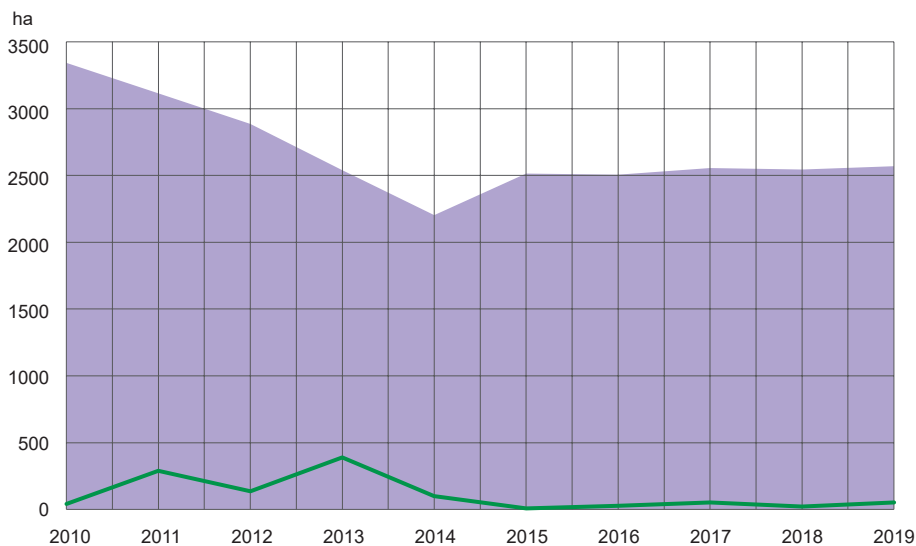
a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Including wooded and bushy areas on agricultural land, classified until 2016 in the item "forest land as well as wooded and bushy areas". b Including areas used for the construction of public roads or railways.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

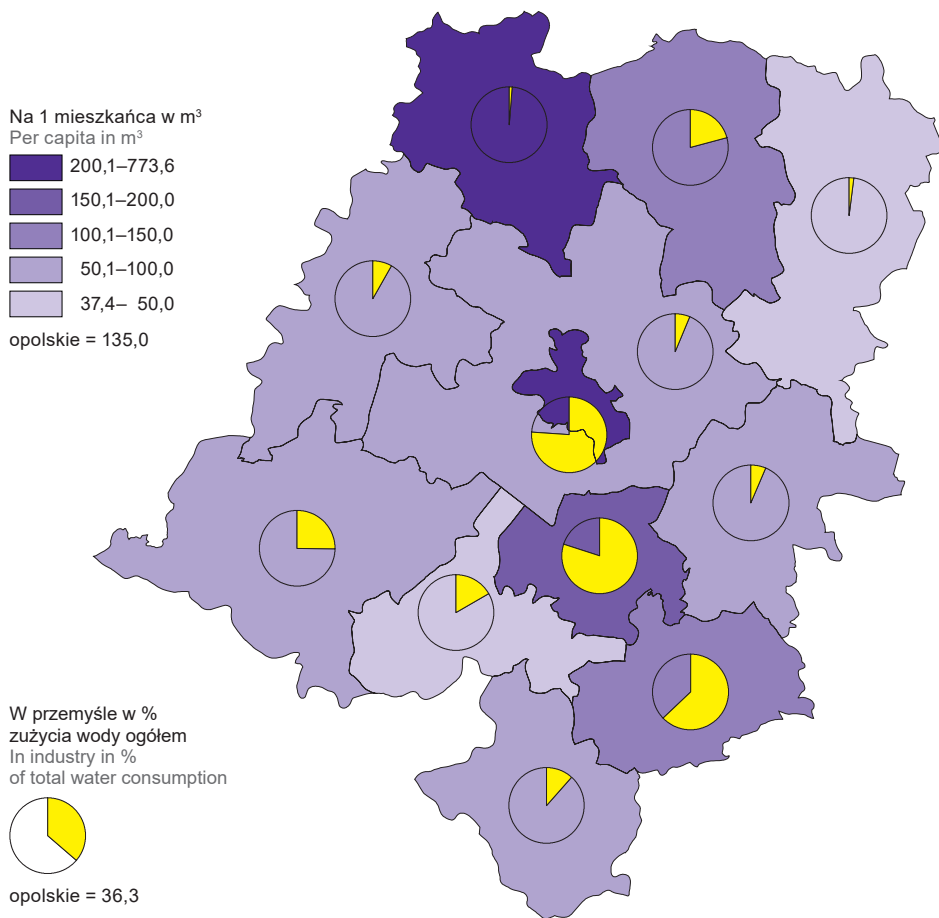
WYKRES 2. GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE
 CHART 2. DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

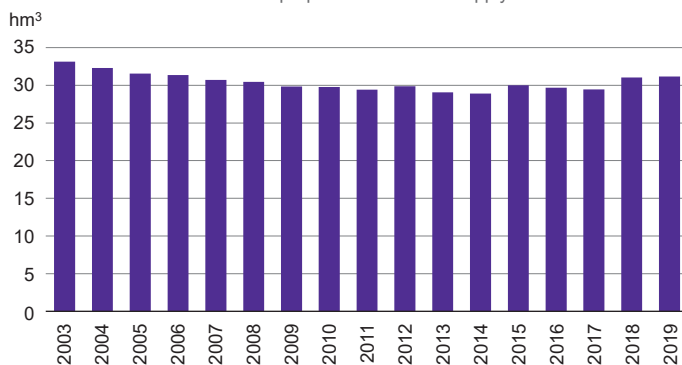
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji
 Devastated and degraded land and requiring reclamation

Grunty zdewastowane i zdegradowane zrehabilitowane i zagospodarowane w ciągu roku
 Devastated and degraded land reclaimed and managed during the year

MAPA 3. ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2019 R.
 MAP 3. WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION IN 2019

Na cele gospodarstw domowych z sieci wodociągowej
 For household purposes from water supply network

TABL. 4. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO
THE GROUND

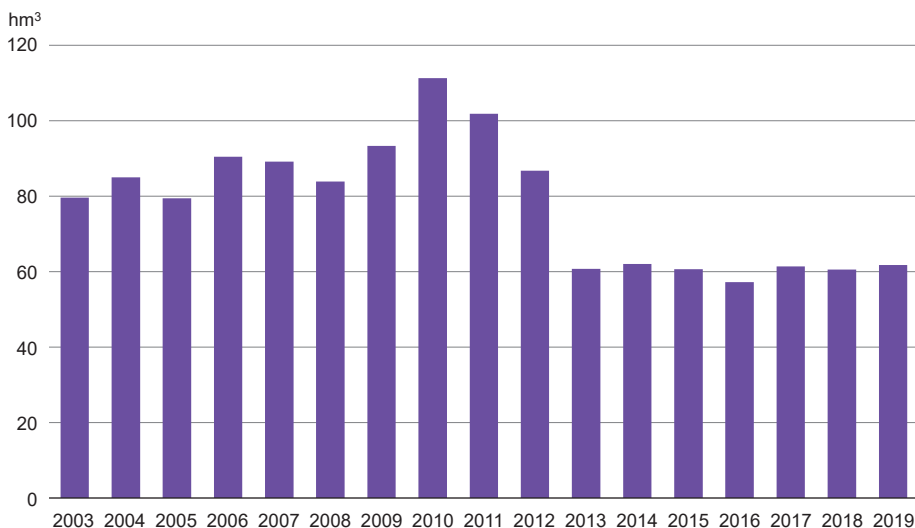
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³	w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	114,0	63,6	63,1	64,4	100,0	T O T A L
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	84,0	32,9	31,1	32,3	50,1	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	2,6	2,9	2,5	2,6	4,0	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	30,0	30,7	32,0	32,1	49,9	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	111,4	60,7	60,5	61,8	96,0	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	92,4	59,8	60,5	61,8	96,0	treated
mechanicznie	58,4	24,4	22,7	24,1	37,5	mechanically
chemicznie ^b	0,3	0,3	0,3	0,4	0,6	chemically ^b
biologicznie	7,3	6,1	6,0	5,7	8,8	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	26,5	29,0	31,5	31,7	49,2	with increased biogene removal
nieoczyszczane	18,9	0,9	0,0	0,0	0,0	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	18,9	0,9	0,0	0,0	0,0	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	–	–	0,0	0,0	0,0	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage, building constructions as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only industrial wastewater.

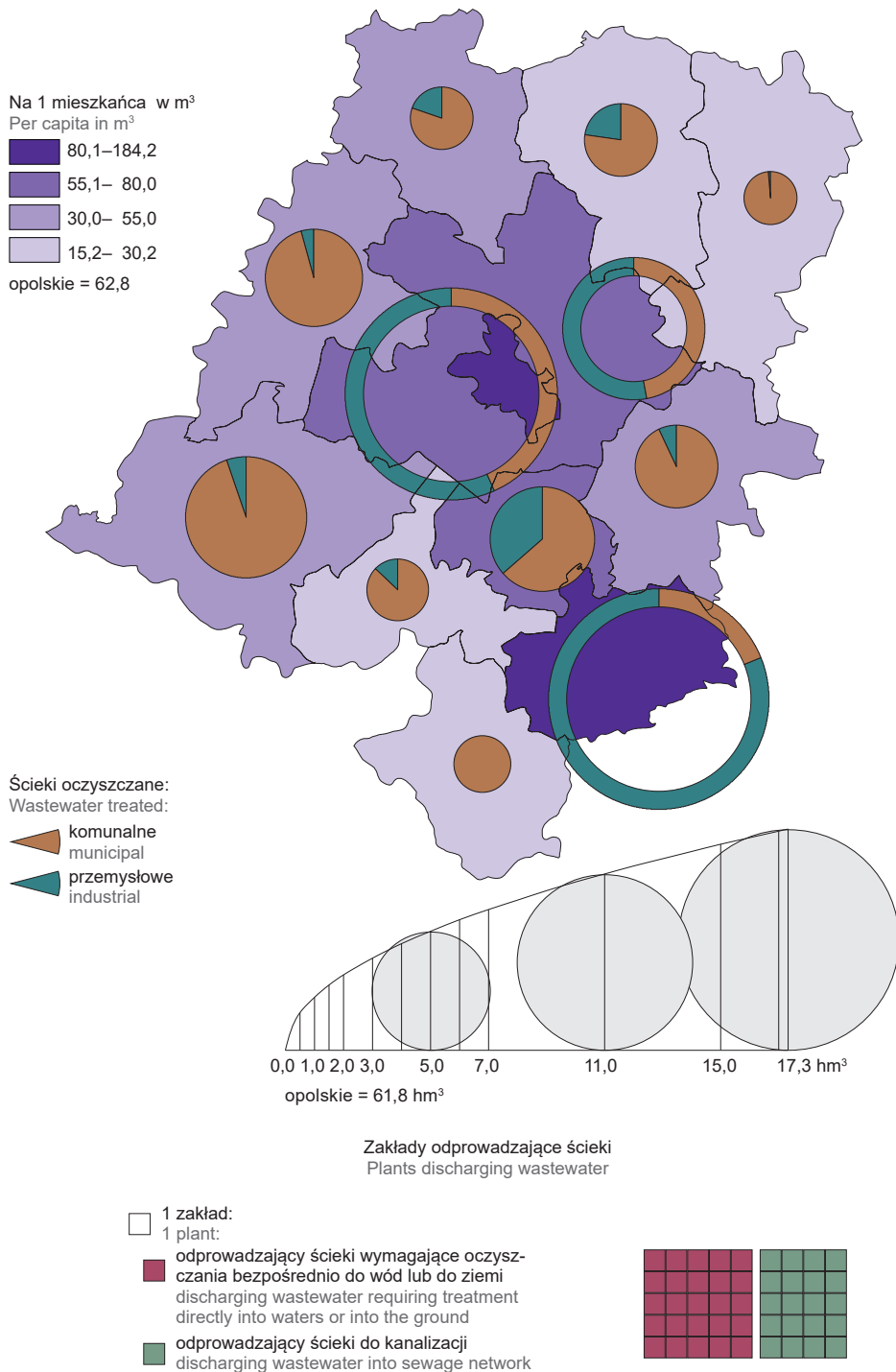
WYKRES 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI

CHART 3. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

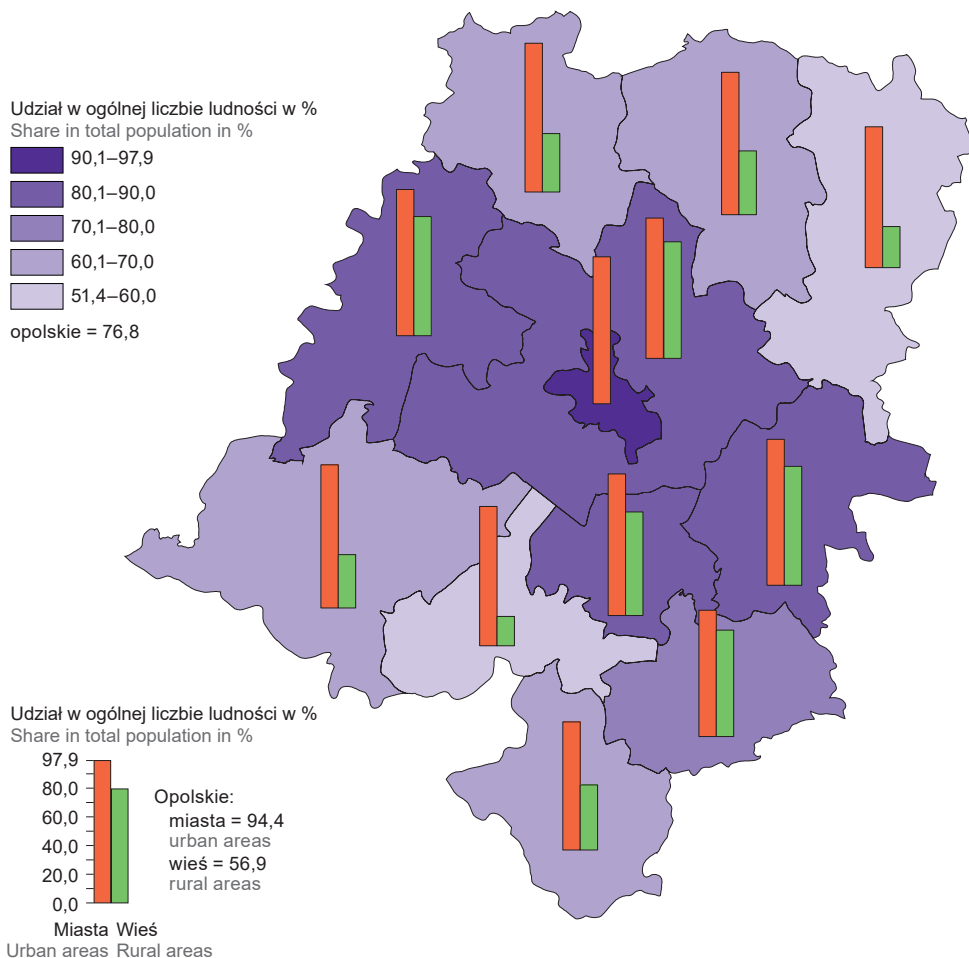

MAPA 4. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2019 R.

MAP 4. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND IN 2019

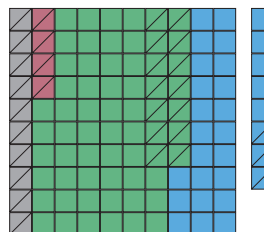

MAPA 5. **ŁUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2019 R.**
 MAP 5. **POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2019**

Oczyszczalnie ścieków
 Wastewater treatment plants

- 1 oczyszczalnia ścieków:
 1 wastewater treatment plant:
- w tym 1 oczyszczalnia ścieków przemysłowych
 of which industrial wastewater treatment plant
- mechaniczna
 mechanical
- chemiczna
 chemical
- biologiczna
 biological
- z podwyższonym usuwaniem biogenów
 with increased biogene removal

TABL. 5. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton:					Emission of pollutants in thousand tonnes:
pyłowych	2,7	1,5	1,3	1,2	particulate
w tym pyły ze spalania paliw	1,7	0,8	0,6	0,6	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych	13736,4	12370,1	14871,6	13801,0	gaseous
w tym:					of which:
dwutlenek siarki	12,4	9,0	8,8	6,9	sulphur dioxide
tlenek węgla	27,6	22,0	19,2	17,1	carbon oxide
tlenki azotu ^a	21,5	14,3	14,4	13,9	nitrogen oxides ^a
dwutlenek węgla	13670,3	12322,7	14826,9	13760,9	carbon dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tys. ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	2214,8	1945,4	2623,7	2893,0	particulate
gazowe (bez dwutlenku węgla)	163,5	119,6	112,6	117,6	gaseous (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,9	99,9	100,0	100,0	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	71,2	71,6	71,6	74,6	gaseous (excluding carbon dioxide)

a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

a In terms of nitrogen dioxide.

TABL. 6. URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH
SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE
TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 grudnia			EQUIPMENT – as of 31 December		
Cyklony	241	217	162	161	Cyclones
Multicyklony	43	51	34	36	Multicyclones
Filtry tkaninowe	304	388	396	418	Fabric filters
Elektrofiltry	26	24	22	20	Electrofilters
Urządzenia mokre	80	59	44	47	Wet air cleaners
Inne	74	70	66	71	Others
PRZEPLYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h			WASTE GAS FLOW in dam ³ /h		
Cyklony	4295	2685	2206	1592	Cyclones
Multicyklony	961	874	579	669	Multicyclones
Filtry tkaninowe	6454	7488	7281	7633	Fabric filters
Elektrofiltry	8406	8303	8513	12684	Electrofilters
Urządzenia mokre	11974	12048	12896	17520	Wet air cleaners
Inne	321	7005	7179	7061	Others

TABL. 7. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION	
	w ha		in ha	w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²		
OGÓŁEM	256261,4	256245,5	259530,1	259541,4	27,6	2641	TOTAL
Rezerwy przyrody	893,1	936,5	946,3	948,7	0,1	10	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	61689,0	61631,0	61526,1	61526,1	6,5	626	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	189628,3	189626,9	193640,4	193640,4	20,6	1971	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	19,1	19,1	16,7	16,7	0,0	0	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	3322,4	3322,4	2656,0	2663,6	0,3	27	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	709,5	709,6	744,7	746,0	0,1	8	Ecological areas

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

a Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within the legally protected areas. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

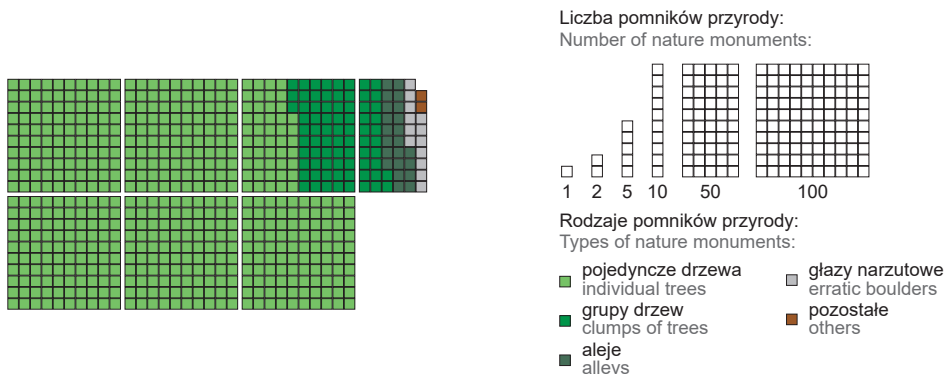
TABL. 8. PARKI KRAJOBRAZOWE
 Stan w dniu 31 grudnia
 LANDSCAPE PARKS
 As of 31 December

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS AND COMPLEXES ^a	Powierzchnia ogółem ^b Area of total ^b	W tym Of which			
		lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water	
		w ha	in ha		
OGÓŁEM	2010	62590,5	45745,0	14783,9	895,5
TOTAL	2015	62590,5	45745,0	14783,9	895,5
	2018	62590,5	45745,0	14783,9	895,5
	2019	62590,5	45745,0	14783,9	895,5
Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych	62590,5	45745,0	14783,9	895,5	
Opolskie landscape parks					
Stobrawski	52636,5	41558,0	10000,9	789,5	
Góra Świętej Anny	5051,0	1030,0	3553,0	46,0	
Góry Opawskie	4903,0	3157,0	1230,0	60,0	

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków.

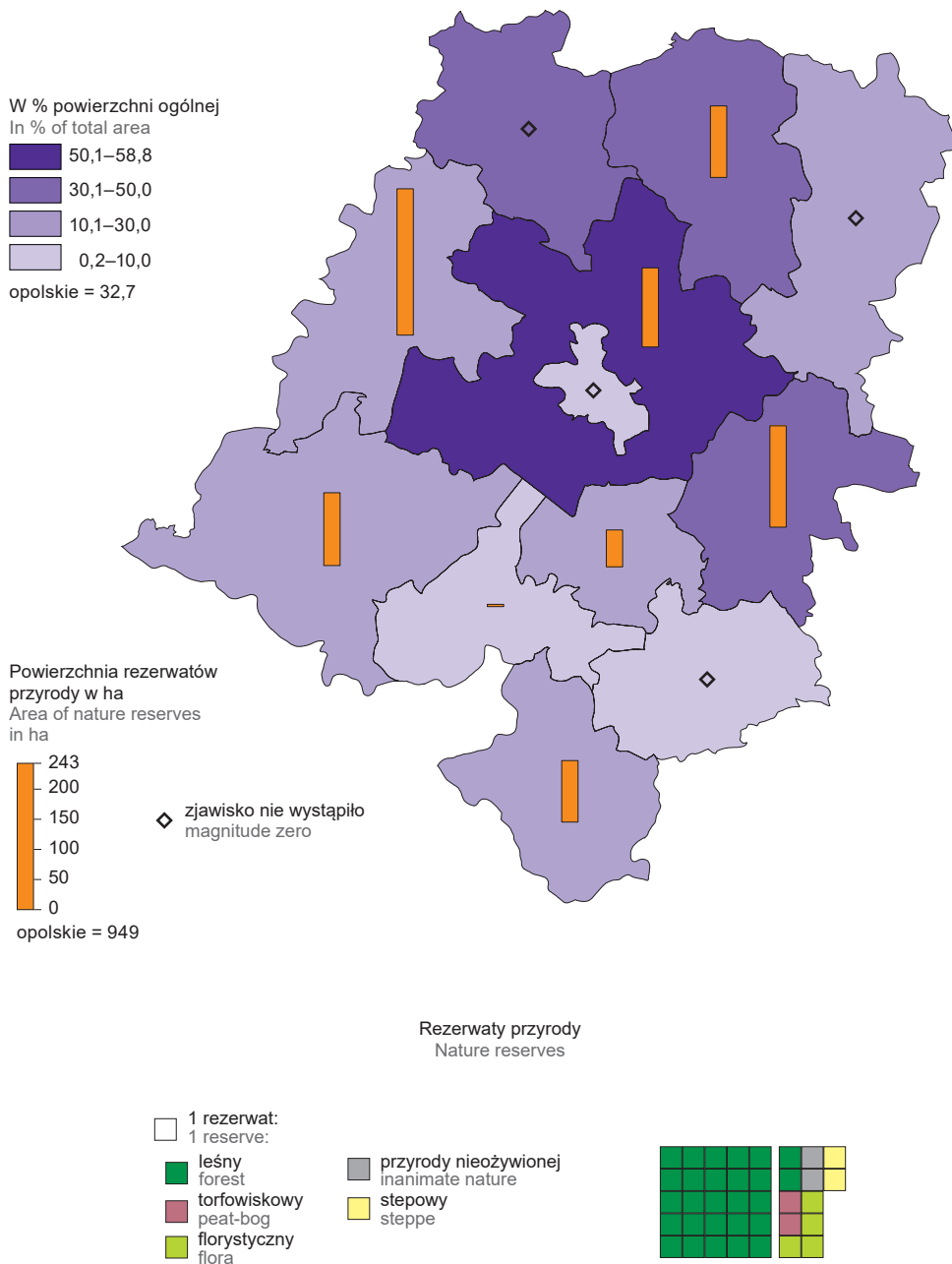
a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

WYKRES 4 . POMNIKI PRZYRODY W 2019 R.
 CHART 4. NATURE MONUMENTS IN 2019

MAPA 6. POWIERZCHNIA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONYCH^a W 2019 R.

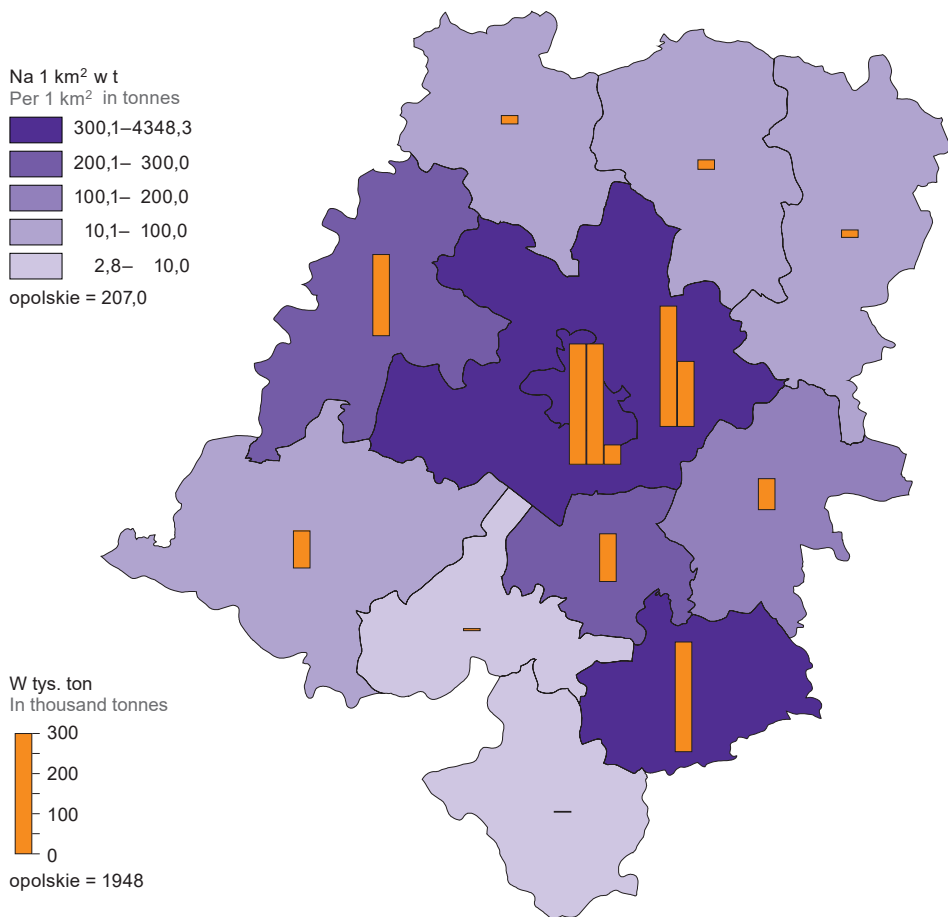
MAP 6. AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a IN 2019

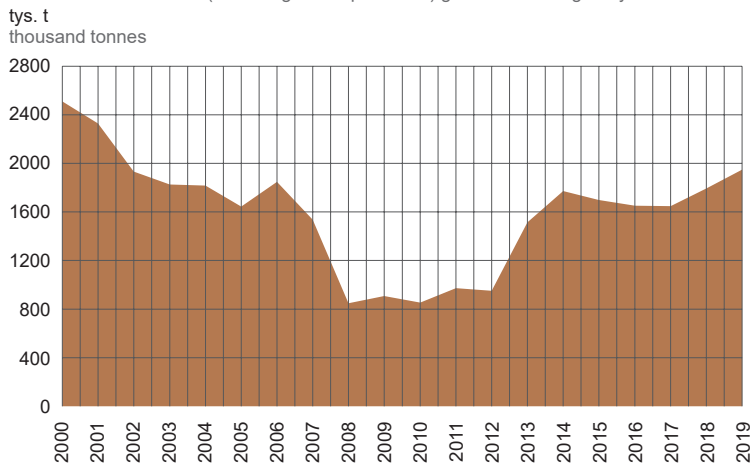
^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.
a Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within the others legally protected areas.

MAPA 7. **ODPADY (z wyłączeniem odpadów komunalnych) WYTWORZONE W 2019 R.**

MAP 7. **WASTE (excluding municipal waste) GENERATED IN 2019**

Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone w ciągu roku
Waste (excluding municipal waste) generated during the year

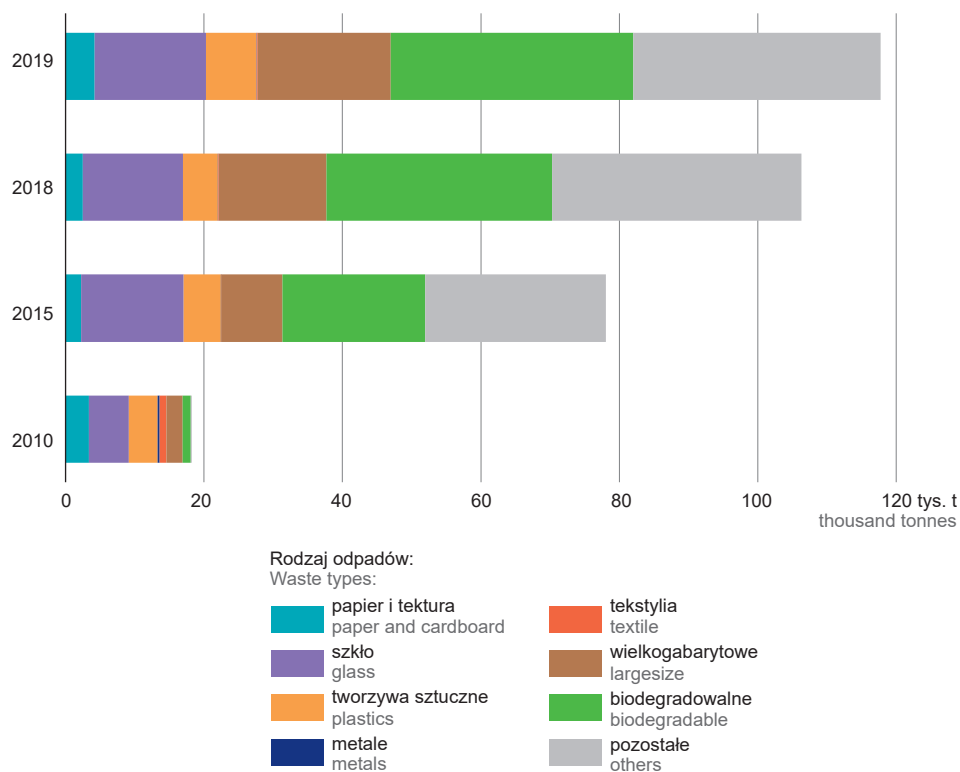

TABL. 9. ODPADY KOMUNALNE
MUNICIPAL WASTE

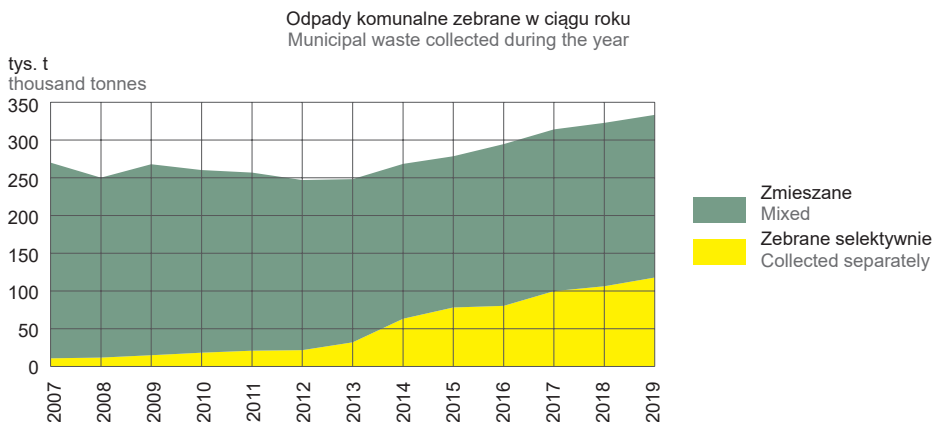
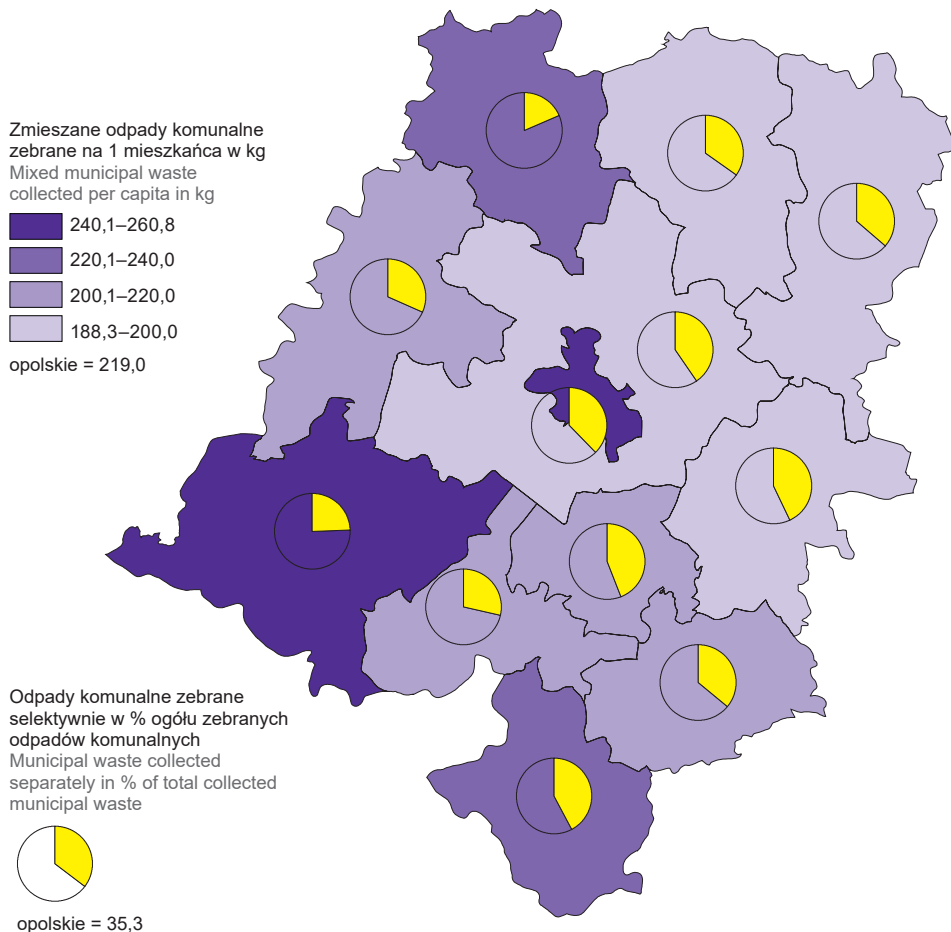
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^a	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	z gospodarstw domowych of which from ho- useholds	
Odpady komunalne zebrane ^b w tys. t	260,1	278,4	322,6	333,3	293,2	Municipal waste collected ^b in thousand tonnes
zmieszane	241,9	200,4	216,3	215,6	180,8	mixed
miasta	160,5	115,9	125,7	125,2	101,3	urban areas
wieś	81,3	84,5	90,7	90,4	79,5	rural areas
zebrane selektywnie	18,3	78,1	106,3	117,7	112,4	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	3,4	2,3	2,5	4,2	3,6	paper and cardboard
szkło	5,8	14,8	14,5	16,1	15,3	glass
tworzywa sztuczne	4,2	5,3	5,0	7,3	7,1	plastics
metale	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	metals
wielkogabarytowe	2,4	8,8	15,5	19,2	18,7	largesize
biodegradowalne	1,2	20,6	32,6	35,0	33,9	biodegradable

a Dane szacunkowe. b Od 2014 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości.

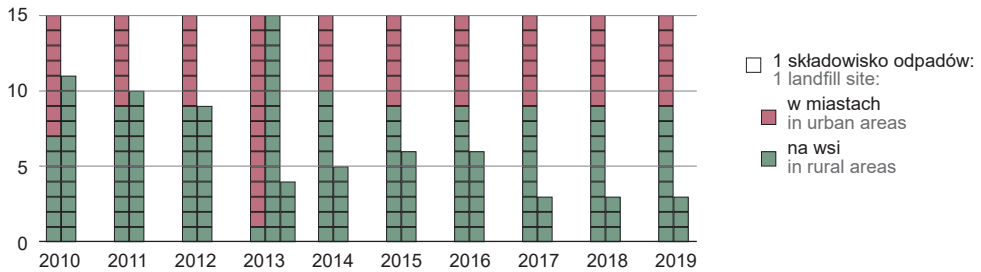
a Estimated data. b From 2014 includes waste collected from all inhabitants and is considered to be waste generated because of covering by municipalities from 1 July 2013 all real-estate owners with municipal waste management system.

WYKRES 5. ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIE
CHART 5. MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY

MAPA 8. **ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE W 2019 R.**
 MAP 8. **MUNICIPAL WASTE COLLECTED IN 2019**

WYKRES 6. SKŁADOWISKA ODPADÓW
CHART 6. LANDFILL SITES

TABL. 10. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska	328613,5	414665,1	271376,6	359638,4	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	74913,8	206699,1	56925,7	115170,9	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	19616,1	142928,3	9126,6	17361,6	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	212735,1	166842,8	147278,4	170950,0	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	7679,6	26800,5	4975,9	26462,2	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	190511,8	129821,8	122754,7	134560,9	sewage network for the transport of wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	7241,5	22919,7	21947,3	27164,9	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	4662,1	4043,1	11660,8	12462,9	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	816,4	1044,4	6335,8	5289,7	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	1266,9	16247,6	6172,0	7251,0	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	300,2	709,3	172,0	933,0	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	3,7	–	4236,2	1538,4	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	13293,9	677,7	2857,5	10520,8	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	67986,6	241231,2	74319,5	109046,4	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	17130,5	21231,0	33565,4	30314,7	Water intakes and systems
Budowę i modernizację stacji uzdatniania wody	3224,0	13442,4	10845,1	3778,7	Construction and modernisation of water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	20064,5	170741,4	29909,0	74953,0	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	12385,0	18336,7	–	–	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	15182,6	17479,7	–	–	Flood embankments and pump stations

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. b Przemysłowych i komunalnych.

a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 11. EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA			ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	725	418	319	110	particulate
gazowych	15435	1600	492	–	gaseous
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	290,8	352,4	162,3	137,4	wastewater
wody opadowe	28,5	6,9	23,7	23,4	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	4	1	2	3	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	3	1	–	3	of which municipal
mechaniczne	1	–	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	3	1	1	3	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	–	–	1	–	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	201	1677	1300	2820	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	173	1677	200	2820	of which municipal
mechanicznych	60	–	–	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	141	195	1200	2820	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	–	1482	100	–	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przdomowe):					Farmstead treatment facilities (home-stead):
obiekty	224	437	38	320	facilities
przepustowość w m ³ /d	463	781	44	880	capacity in m ³ /24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	1	1	–	–	facilities
przepustowość w m ³ /d	360	100	–	–	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	–	–	–	–	facilities
wydajność w t/r	–	–	–	–	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	–	–	–	–	facilities
powierzchnia w ha	–	–	–	2,0	area in ha
wydajność w t/r	–	–	–	33000	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	100000	109500	2400	–	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y
GOSPODARKA WODNA			WATER MANAGEMENT		
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	123	1836	1105	7748	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	481	2836	5420	352	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	99,0	63,2	69,3	68,3	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w m ³	–	–	–	–	Capacity of water reservoirs in m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	23,9	7,7	–	–	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	1,0	9,2	–	–	Flood embankments in km

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.
a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

Dział II. Samorząd terytorialny Chapter II. Local government

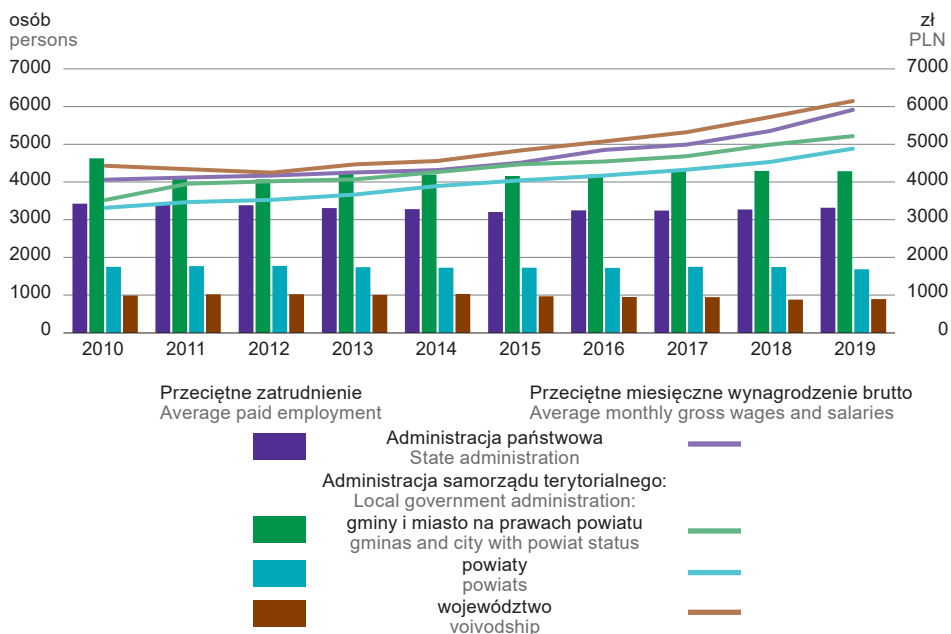
TABL. 1 (12). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2019 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2019
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	radcy miasta w mieście na prawach powiatu city council in city with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku województw- kiego voivodship regional council	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	1112	25	217	30	TOTAL
w tym kobiety	342	7	55	9	of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	44	3	4	2	18–29 years
30–39	212	5	12	1	30–39
40–49	289	8	57	8	40–49
50–59	297	7	58	9	50–59
60 lat i więcej	270	2	86	10	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	487	21	175	28	Tertiary
Policealne i średnie	437	4	38	2	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	178	–	4	–	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	10	–	–	–	Lower secondary and primary

a Bez radnych rady miasta w mieście na prawach powiatu.
a Excluding councillors of city council in city with powiat status.

WYKRES 1 (7). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

CHART 1(7). AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN PUBLIC ADMINISTRATION

Dział III. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości Chapter III. Public safety. Justice

Uwaga do tablicy 1 (13), wykresu 1 (8) i mapy 1 (9) na str. 27

Dane o przestępstwach stwierdzonych w latach 2014–2019 nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

Note to table 1 (13), chart 1 (8) and map 1 (9) on page 27

Data on ascertained crimes in 2014–2019 do not include punishable acts committed by juveniles.

TABL. 1 (13). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH I WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS AND RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010 ^a	2015	2018	2019	2010 ^a	2015	2018	2019
	przestępstwa stwierdzone przez Policję ascertained crimes by the Police				wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w % rates of detectability of delinquents in %			
OGÓŁEM TOTAL	30575	19927	17326	17938	73,0	65,8	72,4	71,3
w tym ^b : of which ^b :								
Przeciwko życiu i zdrowiu Against life and health	763	494	551	442	85,3	78,5	80,0	86,0
Przeciwko bezpieczeństwu poszczególnemu i bezpieczeństwu w komunikacji Against public safety and safety in transport	5105	2223	1899	1911	99,0	96,9	97,5	97,9
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania Against freedom, freedom of conscience and religion	1006	692	808	727	96,5	91,2	94,3	90,5
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności Against sexual freedom and morals	117	89	113	104	89,8	91,0	78,8	84,6
Przeciwko rodzinie i opiece Against the family and guardianship	1108	634	1793	1325	100,0	98,7	99,9	100,0
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej Against good name and personal integrity	231	56	81	88	95,7	69,6	84,0	86,4
Przeciwko mieniu ^c Against property ^c	15924	10696	7900	7731	53,8	45,2	49,9	51,0

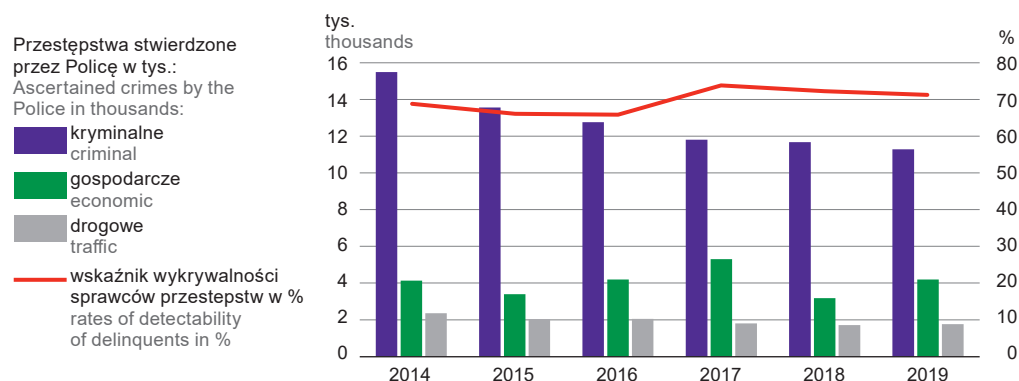
a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. b Artykuły kodeksu karnego, patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 175. c Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Including crimes ascertained by prosecutor's office. b See Criminal Code articles, general notes, item 1 on page 175. c Including theft or appropriation of identification.

Source: data of the National Police Headquarters.

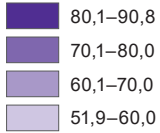
WYKRES 1 (8). RODZAJE PRZESTĘPSTW I WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI
CHART 1(8). TYPES OF CRIME AND RATES OF DETECTABILITY

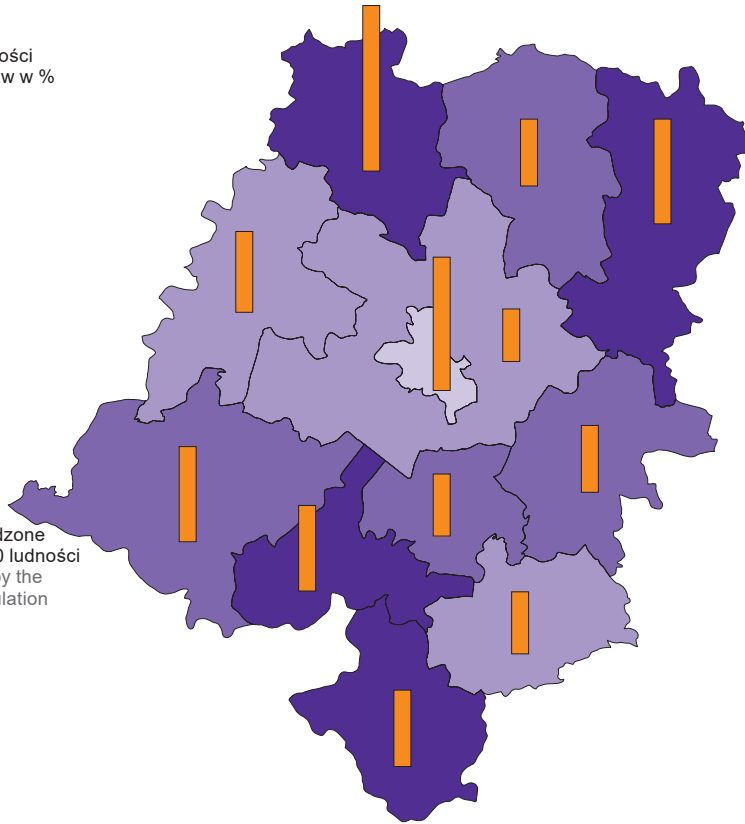
MAPA 1 (9). ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ W 2019 R.

MAP 1 (9). CRIME RISK IN 2019

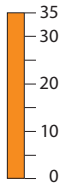
Wskaźnik wykrywalności
sprawców przestępstw w %
Rate of detectability
of delinquents in %

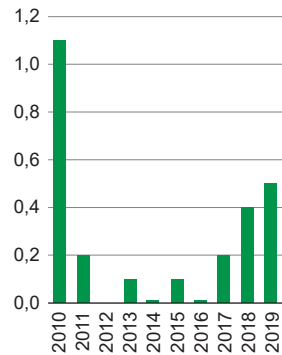
opolskie = 71,3

Przestępstwa stwierdzone
przez Policję na 1000 ludności
Ascertained crimes by the
Police per 1000 population

opolskie = 18

WYKRES 2 (9). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W DZIALE
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWOŻAROWACHART 2 (9). EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN DIVISION PUBLIC
SAFETY AND FIRE CAREmln zł
million PLNmln zł
million PLN

■ Gminy bez miasta na prawach powiatu
Gminas excluding city with powiat status

■ Miasto na prawach powiatu
City with powiat status

■ Powiaty
Powiats

■ Województwo
Voivodship

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: data of the Ministry of Finance.

TABL. 2 (14). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	10518	7090	6077	5893	T O T A L
O rozwód	2187	2137	2099	2054	By divorce
O separację	100	74	57	61	By separation
O alimenty	3368	2391	2036	1848	By alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					Concerning juveniles ^a in investigation of case in which occur suspicion:
demoralizacji	.	1230	1154	1134	of demoralization
popętnienia czynu karnego	.	1258	731	796	of committing punishable acts

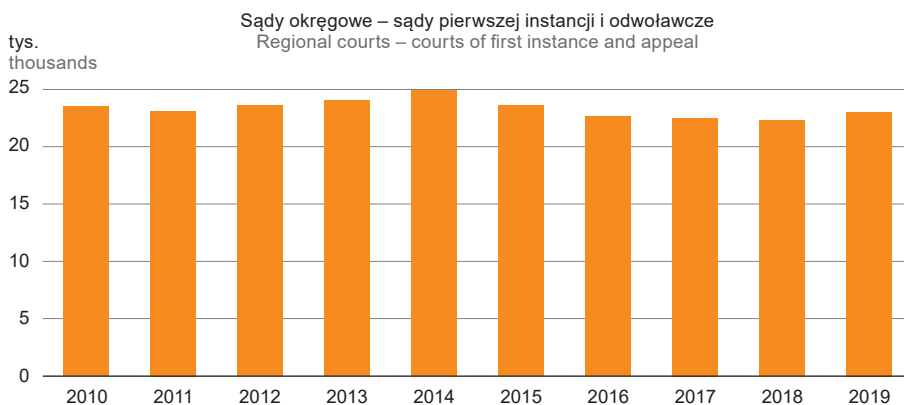
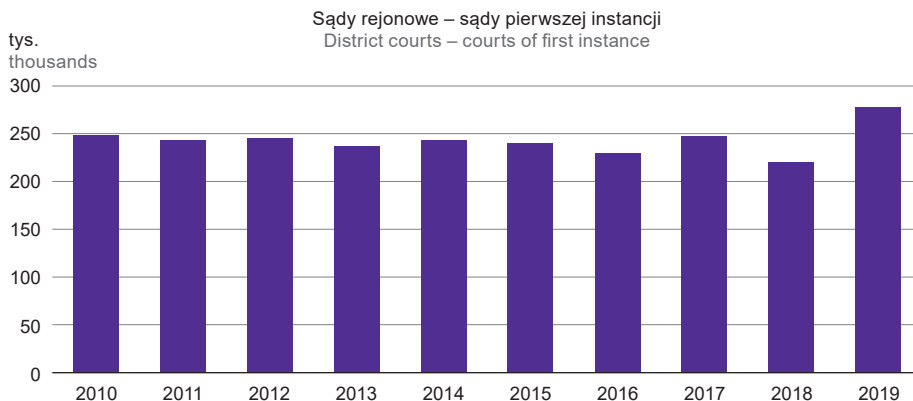
a Dane dotyczą osób.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

WYKRES 3 (10). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
CHART 3 (10). INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

Dział IV. Ludność Chapter IV. Population

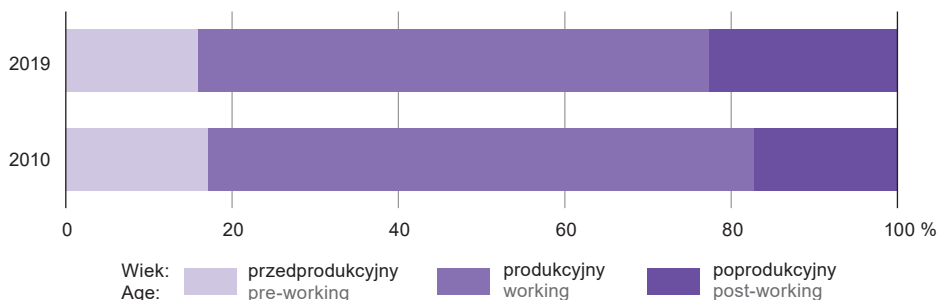
TABL. 1 (15). **LUDNOŚĆ**
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1017241	996011	986506	982626	TOTAL
na 1 km ²	108	106	105	104	per 1 km ²
mężczyźni	491801	481948	477119	475166	males
kobiety	525440	514063	509387	507460	females
na 100 mężczyzn	107	107	107	107	per 100 males
Miasta	532927	517177	525853	523148	Urban areas
w % ogółu ludności	52,4	51,9	53,3	53,2	in % of total population
Wieś	484314	478834	460653	459478	Rural areas
w % ogółu ludności	47,6	48,1	46,7	46,8	in % of total population

TABL. 2 (16). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 grudnia
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1017241	996011	986506	982626	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	174257	159393	157194	156923	Pre-working age
mężczyźni	89233	82111	80805	80591	males
kobiety	85024	77282	76389	76332	females
Miasta	86815	79721	81860	81838	Urban areas
Wieś	87442	79672	75334	75085	Rural areas
W wieku produkcyjnym	666937	635551	611801	602616	Working age
mężczyźni	347950	335835	324706	320357	males
kobiety	318987	299716	287095	282259	females
Miasta	350934	324227	317320	311422	Urban areas
Wieś	316003	311324	294481	291194	Rural areas
W wieku poprodukcyjnym	176047	201067	217511	223087	Post-working age
mężczyźni	54618	64002	71608	74218	males
kobiety	121429	137065	145903	148869	females
Miasta	95178	113229	126673	129888	Urban areas
Wieś	80869	87838	90838	93199	Rural areas
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	53	57	61	63	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	41	44	47	48	Males
Kobiety	65	72	77	80	Females

WYKRES 1 (11). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W 2010 I 2019 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 1 (11). **POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUPS IN 2010 AND 2019**
As of 31 December

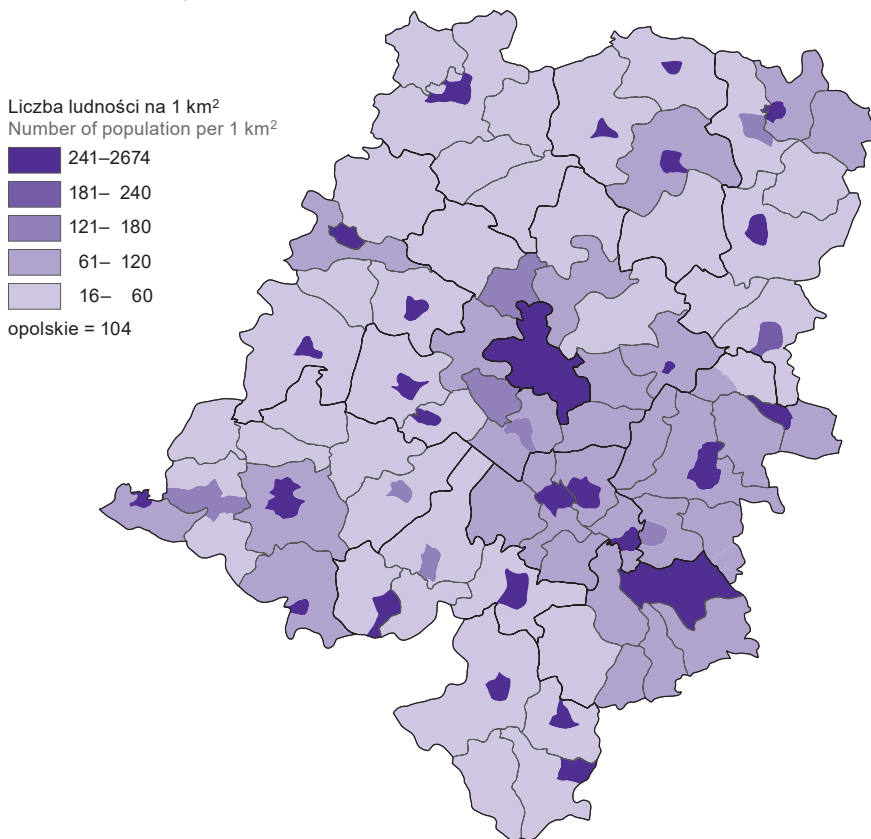

MAPA 1 (10). **GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W 2019 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (10). **POPULATION DENSITY IN 2019**

As of 31 December

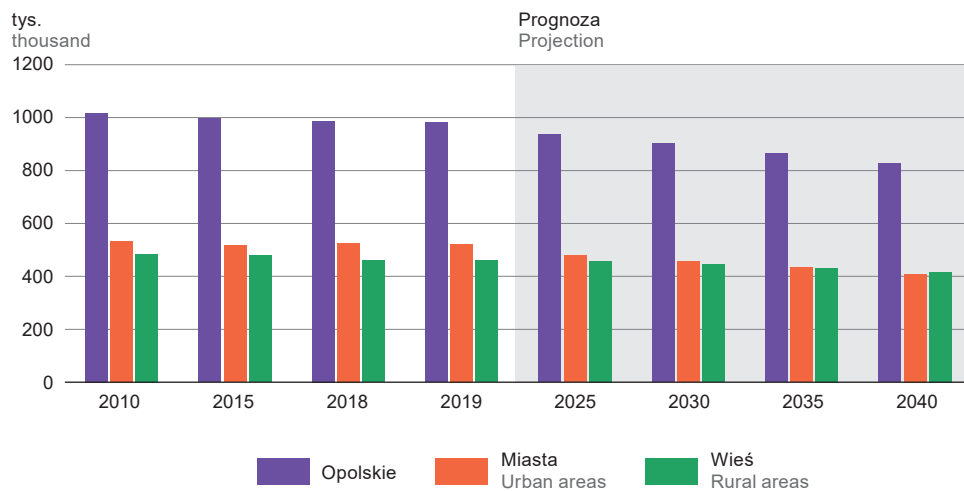

WYKRES 2 (12). **LUDNOŚĆ WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 2 (12). **POPULATION BY PLACE OF RESIDENCE**

As of 31 December

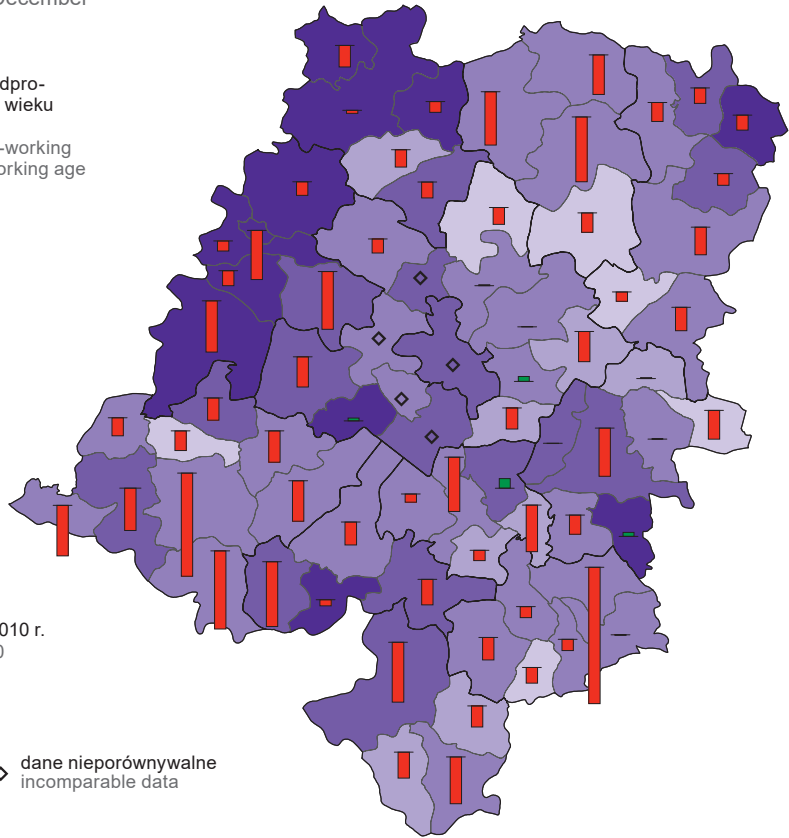
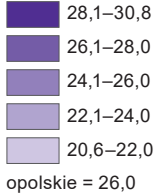
MAPA 2 (11). **ŁUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W 2019 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

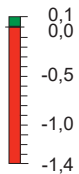
MAP 2 (11). **PRE-WORKING AGE POPULATION IN 2019**

As of 31 December

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
Number of persons at pre-working age per 100 persons at working age

Zmiana w porównaniu z 2010 r.
Change in relation to 2010

◇ dane nieporównywalne
incomparable data

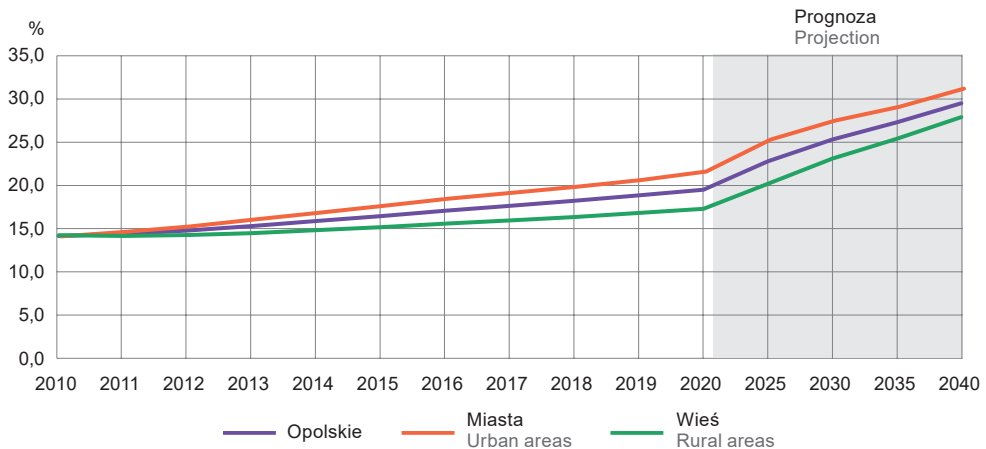
WYKRES 3 (13). **WSPÓŁCZYNNIK STAROŚCI DEMOGRAFICZNEJ^a**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (13).

OLD AGE RATE^a

As of 31 December

^a Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.
^a Share of population at age 65 and more in the total population.

TABL. 3 (17). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 grudnia
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 December

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2010	35	532927	52,4
TOTAL	2015	35	517177	51,9
	2018	36	525853	53,3
	2019	36	523148	53,2
Poniżej 2000 Below 2000		2	3530	0,3
2000–4999		9	27497	2,8
5000–9999		13	91460	9,3
10000–19999		6	88126	9,0
20000–49999		4	123859	12,6
50000–99999		1	60641	6,2
100000–199999		1	128035	13,0
200000 i więcej and more		–	–	–

TABL. 4 (18). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 grudnia
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 December

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2010	68	484314	47,6
TOTAL	2015	68	478834	48,1
	2018	68	460653	46,7
	2019	68	459478	46,8
Poniżej 2000 Below 2000		1	1178	0,1
2000–4999		18	72688	7,4
5000–6999		19	114816	11,7
7000–9999		23	190773	19,4
10000 i więcej and more		7	80023	8,1

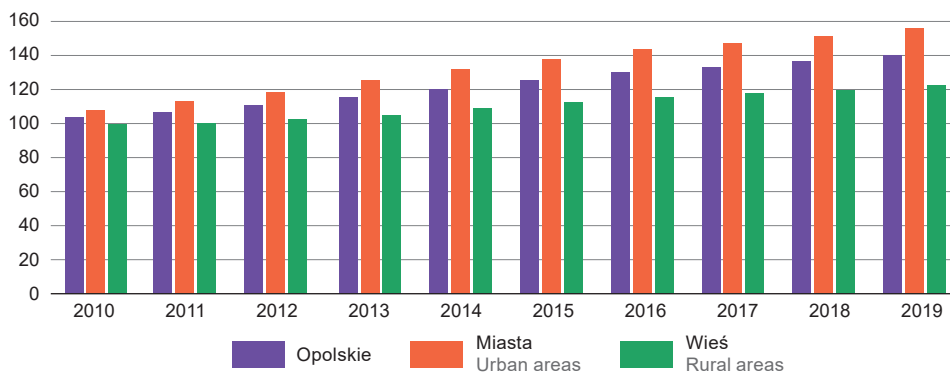
a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural gminas.

WYKRES 4 (14). **INDEKS STAROŚCI^a**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 4 (14). **AGEING INDEX^a**

As of 31 December

a Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.
a Number of persons aged 65 years and more per 100 persons aged 0–14 years.

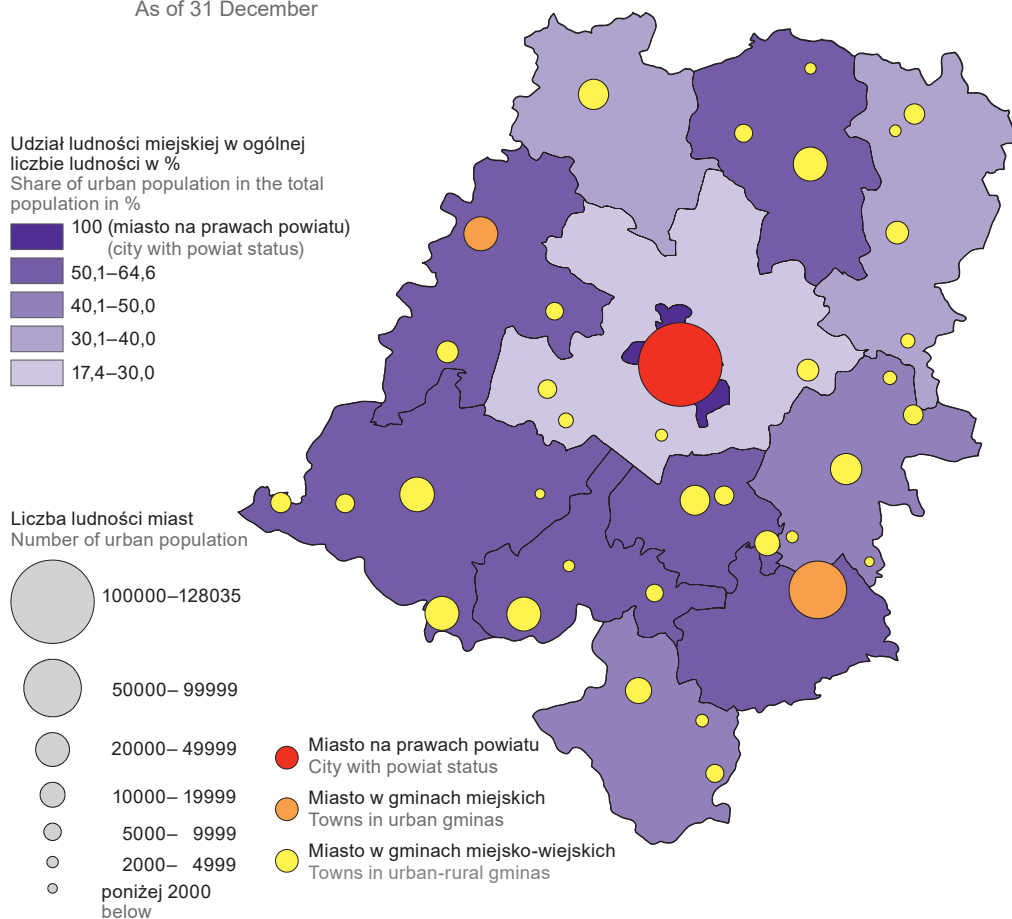

MAPA 3 (12). WSKAŹNIK URBANIZACJI W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 3 (12). URBANIZATION RATE IN 2019

As of 31 December

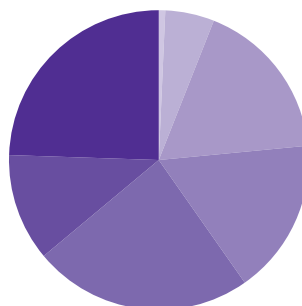
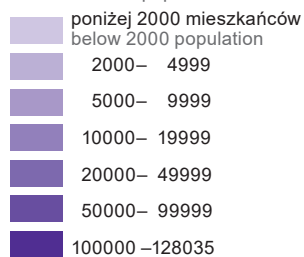
WYKRES 5 (15). LUDNOŚĆ W MIASTACH W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 5 (15). URBAN POPULATION IN 2019

As of 31 December

Odsetek ludności w miastach o wielkości
Share of urban population in towns by size

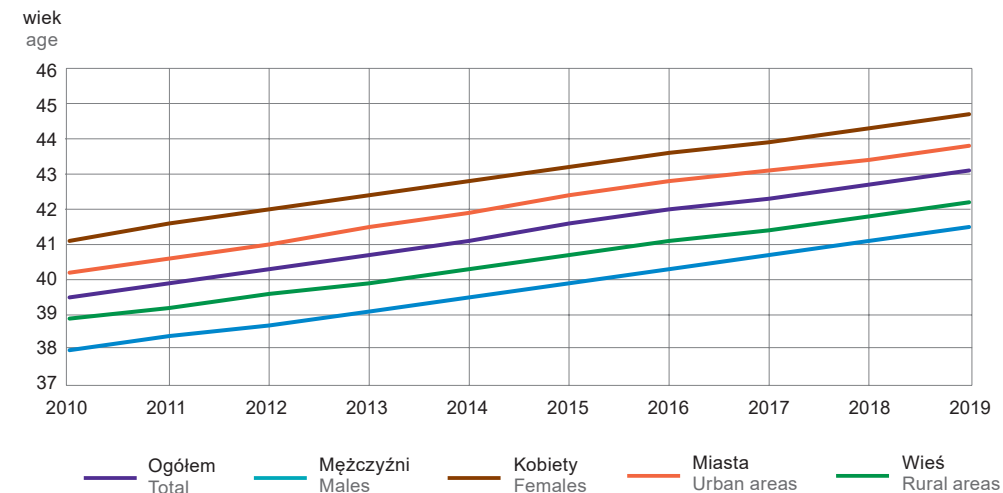
TABL. 5 (19). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 December

WIEK AGE	2010	2015	2018	2019					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	1017241	996011	986506	982626	475166	523148	249227	459478	225939
0– 2 lata	28652	24860	26110	25962	13216	13770	7027	12192	6189
3– 6	34724	36514	34100	33884	17544	17757	9201	16127	8343
7–12	54416	52250	54893	55068	28232	28626	14674	26442	13558
13–15	32287	26450	24839	25452	13139	13174	6856	12278	6283
16–18	37061	29620	26457	25309	13008	12914	6636	12395	6372
19–24	91593	71731	62244	59654	30341	28949	14715	30705	15626
25–29	84659	74831	66646	63417	32331	31595	16103	31822	16228
30–34	79496	81991	77687	75223	37935	39449	19943	35774	17992
35–39	72445	77613	79971	80196	40013	43532	21735	36664	18278
40–44	68981	70960	74630	75820	38083	41234	20758	34586	17325
45–49	73635	67087	67517	68405	34022	35381	17469	33024	16553
50–54	79999	71147	66783	65974	33107	32887	16178	33087	16929
55–59	75390	76556	72374	70206	35008	35479	16970	34727	18038
60–64	59821	70563	72504	72866	34969	40526	18513	32340	16456
65–69	36485	54729	62788	64012	29006	37799	16406	26213	12600
70–74	42435	32275	39233	43371	18470	27315	11281	16056	7189
75–79	32565	35238	30834	29171	11309	16599	6386	12572	4923
80 lat i więcej and more	32597	41596	46896	48636	15433	26162	8376	22474	7057

WYKRES 6 (16). **MEDIANA WIEKU (wiek środkowy) LUDNOŚCI**

Stan w dniu 31 grudnia
MEDIAN AGE (middle age) OF POPULATION
As of 31 December

WYKRES 7 (17). **ŁUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W LATACH 2010, 2019 I 2040**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 7 (17). **POPULATION BY SEX AND AGE IN 2010, 2019 AND 2040**

As of 31 December

Mężczyźni Males

Wiek przedprodukcyjny i poprodukcyjny
Pre-working age and post-working age

Wiek produkcyjny
Working age

Kobiety Females

Wiek przedprodukcyjny i poprodukcyjny
Pre-working age and post-working age

Wiek produkcyjny
Working age

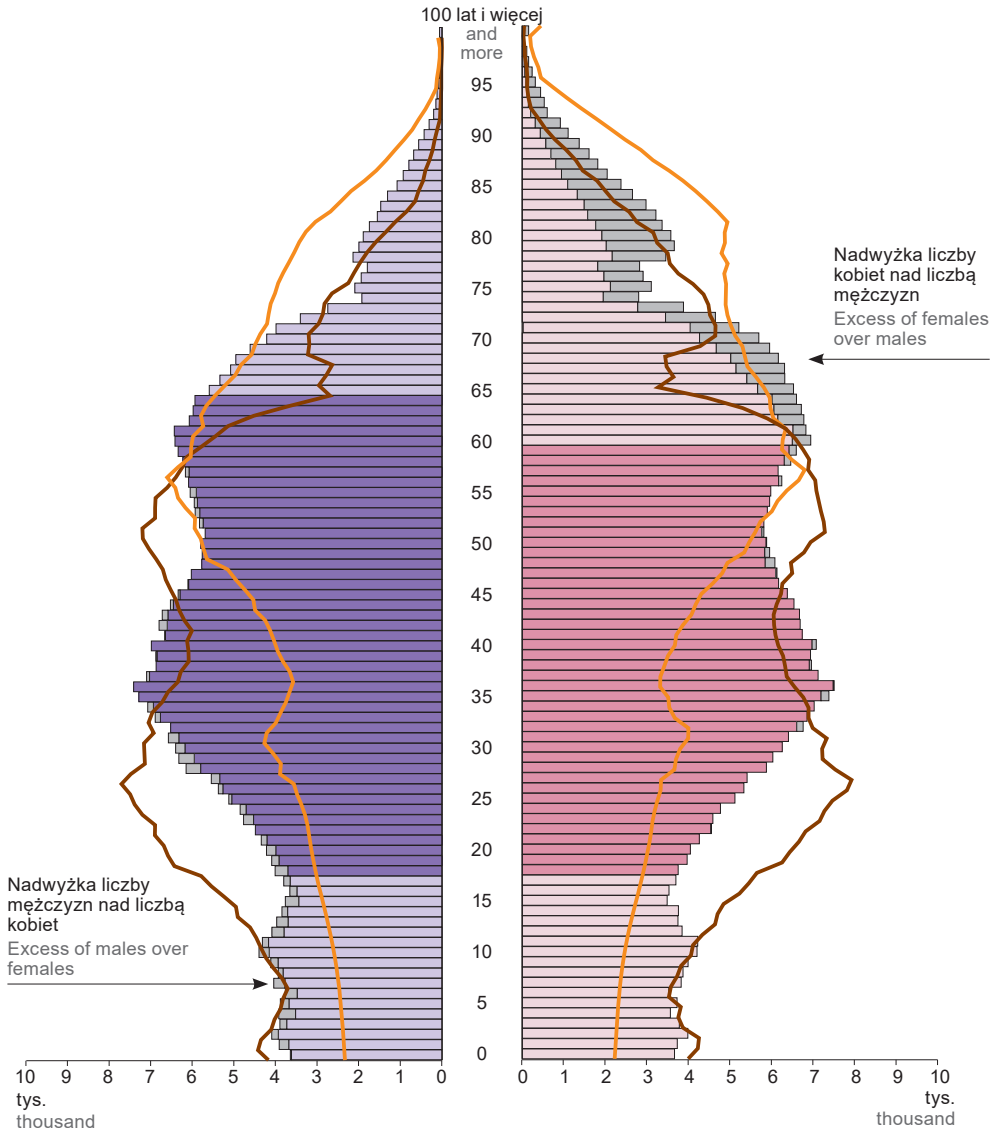
— 2010 r.

— 2040 r.

— 2010 r.

— 2040 r.

2019

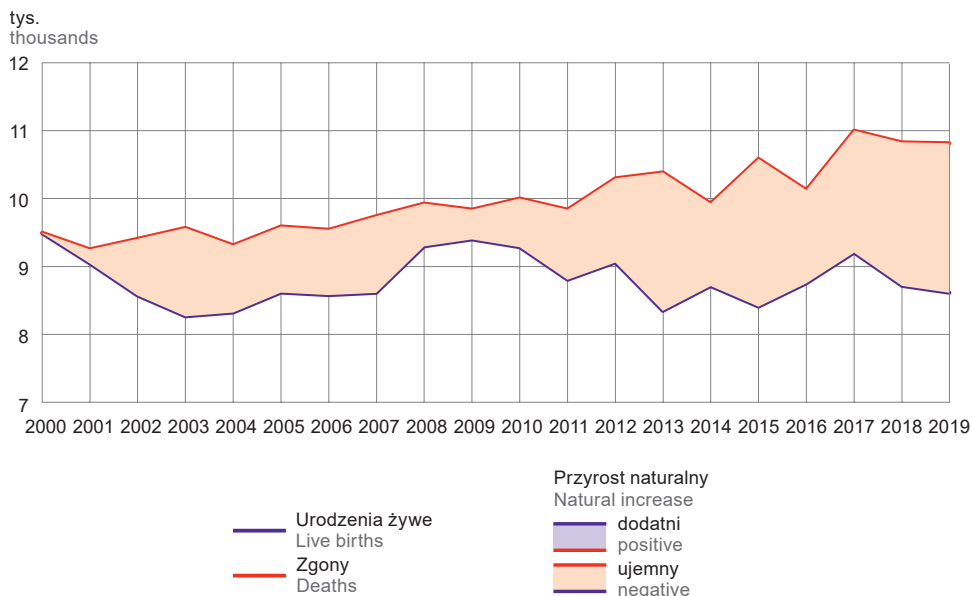

TABL. 6 (20). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

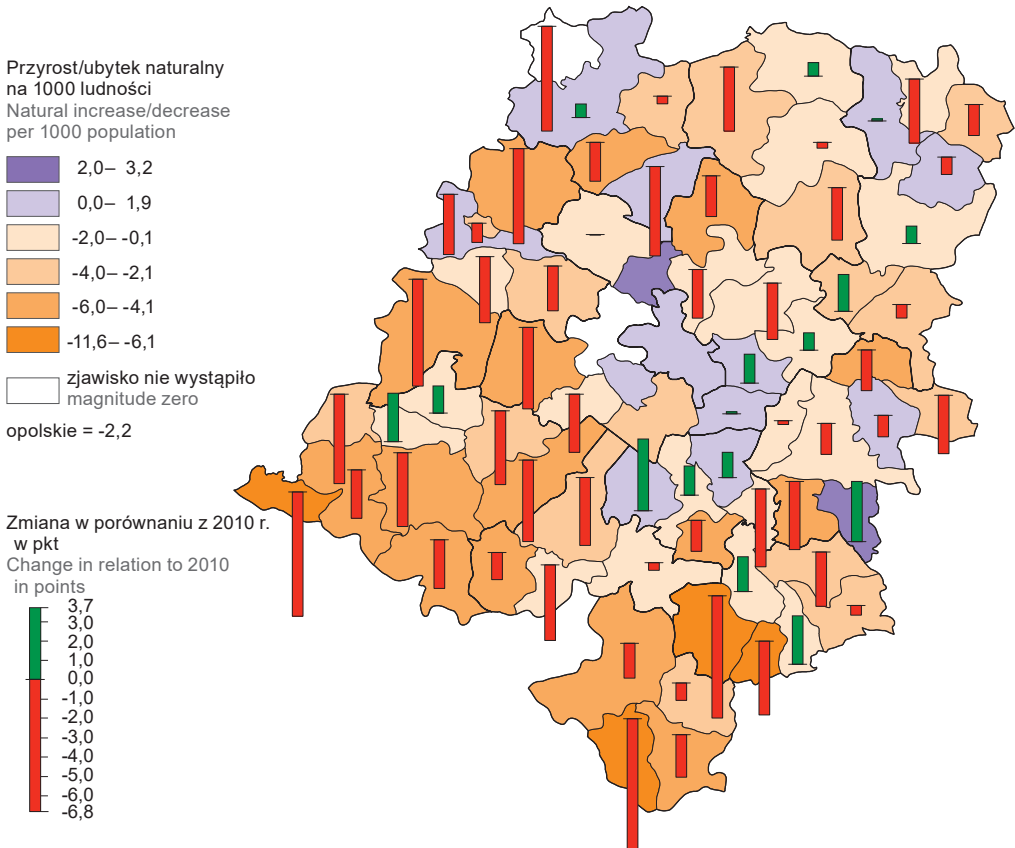
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	
		ogółem total	w tym niemowląt of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
OGÓŁEM	2010	9163	9882	48	-719
TOTAL	2015	8289	10468	34	-2179
	2018	8596	10707	28	-2111
	2019	8493	10694	31	-2201
Miasta	2010	4765	5046	29	-281
Urban areas	2015	4311	5398	13	-1087
	2018	4532	5703	14	-1171
	2019	4441	5740	22	-1299
Wieś	2010	4398	4836	19	-438
Rural areas	2015	3978	5070	21	-1092
	2018	4064	5004	14	-940
	2019	4052	4954	9	-902
NA 1000 LUDNOŚCI ^a PER 1000 POPULATION ^a					
OGÓŁEM	2010	9,0	9,7	5,2	-0,7
TOTAL	2015	8,3	10,5	4,1	-2,2
	2018	8,7	10,8	3,3	-2,1
	2019	8,6	10,9	3,7	-2,2
Miasta	2010	8,9	9,4	6,1	-0,5
Urban areas	2015	8,3	10,4	3,0	-2,1
	2018	8,6	10,8	3,1	-2,2
	2019	8,5	10,9	5,0	-2,5
Wieś	2010	9,1	10,0	4,3	-0,9
Rural areas	2015	8,3	10,6	5,3	-2,3
	2018	8,8	10,9	3,4	-2,0
	2019	8,8	10,8	2,2	-2,0

a W przypadku zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych.

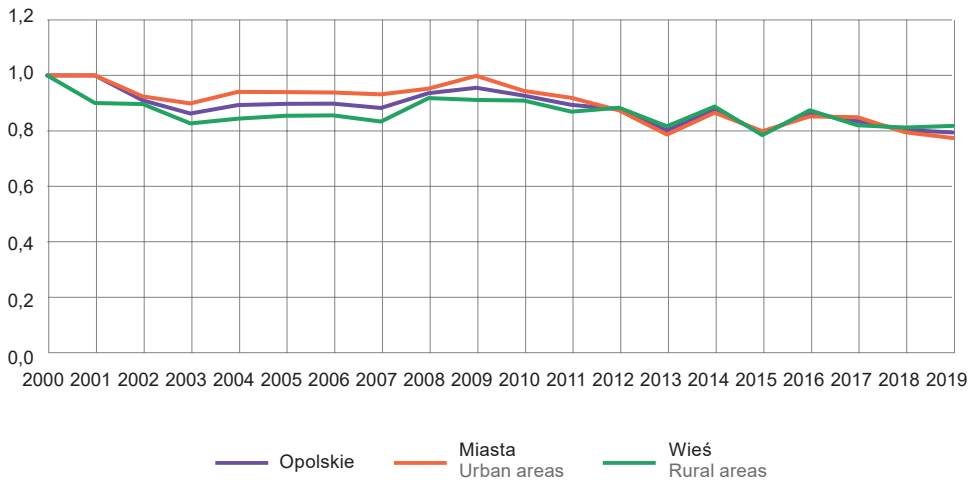
a In case of infant deaths – per 1000 live births.

WYKRES 8 (18). PRZYROST NATURALNY, URODZENIA ŻYWE I ZGONY
CHART 8 (18). NATURAL INCREASE, LIVE BIRTHS AND DEATHS

MAPA 4 (13). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2019 R.**
 MAP 4 (13). **VITAL STATISTICS IN 2019**

WYKRES 9 (19). **WSPÓŁCZYNNIK DYNAMIKI DEMOGRAFICZNEJ**
 CHART 9 (19). **DEMOGRAPHIC DYNAMICS RATE**

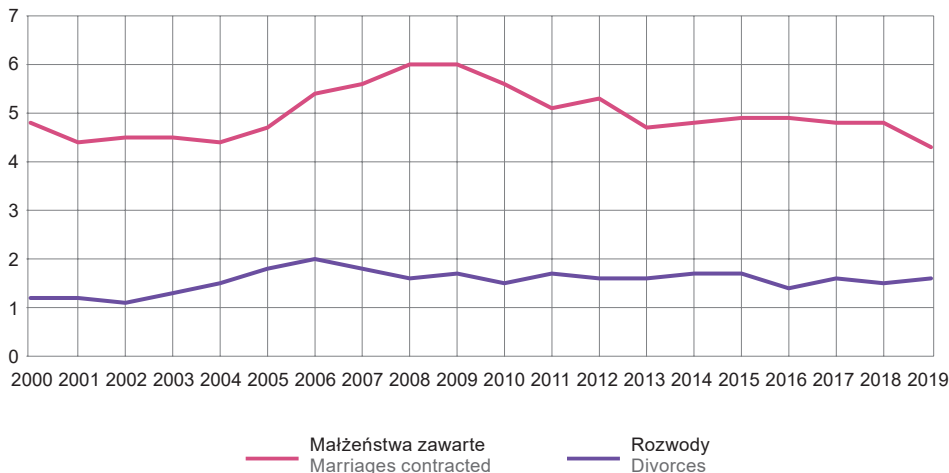
TABL. 7 (21). **MAŁŻEŃSTWA, ROZWODY, SEPARACJE**
MARRIAGES, DIVORCES, SEPARATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa zawarte Marriages contracted		Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved				Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^b Difference between contracted and dissolved marriages ^b	Separacje Separations	
		ogółem total	w tym wyznaniowe ^a of which religious ^a	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages			
				męża husband	żony wife		ogółem total			w tym przez rozwód of which by divorce
OGÓŁEM TOTAL		5693	3 591	3050	1176	1516	23,8	6,3	-497	41
	2015	4920	2953	2855	1072	1678	24,0	7,2	-1304	28
	2018	4710	2686	2983	1200	1510	24,8	6,6	-1466	24
	2019	4246	2372	3014	1230	1583	25,6	7,0	-1877	22
Miasta Urban areas	2010	2947	1700	1560	615	1047	26,5	8,6	-791	23
	2015	2440	1316	1473	591	1093	26,9	9,3	-1272	18
	2018	2479	1260	1629	671	1031	29,2	9,0	-1151	16
	2019	2211	1091	1605	697	1073	30,0	9,5	-1507	12
Wieś Rural areas	2010	2746	1891	1490	561	469	21,1	3,9	294	18
	2015	2480	1637	1382	481	585	21,0	5,0	-32	10
	2018	2231	1426	1354	529	479	20,5	4,1	-315	8
	2019	2035	1281	1409	533	510	21,3	4,4	-370	10

a Ze skutkami cywilnymi. b Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

a With civil law consequences. b After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

WYKRES 10 (20). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWODY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 10 (20). **MARRIAGES CONTRACTED AND DIVORCES PER 1000 POPULATION**

TABL. 8 (22). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
OGÓŁEM	2010	9163	4664	3187	829	285	101	97
TOTAL	2015	8289	3840	3254	855	206	71	43
	2018 ^b	8596	.	.	.	.	.	.
	2019	8493	3659	3245	1151	300	88	48
19 lat i mniej Under 20 years		205	180	24	1	–	–	–
20–24		1164	769	323	55	16	–	1
25–29		2926	1568	1025	256	55	13	7
30–34		2705	826	1292	458	91	25	13
35–39		1245	272	498	316	105	34	20
40–44		239	43	78	63	33	16	6
45 lat i więcej and more		9	1	5	2	–	–	1

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia. b W 2018 r. brak informacji o urodzeniach żywych według kolejności urodzenia, w związku ze zmianą kart urodzeń wprowadzonych przez Ministerstwo Zdrowia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown. b In 2018 lack of information about live births by birth order due to new birth certificate templates introduced by the Ministry of Health.

TABL. 9 (23). **PŁODNOŚĆ KOBIEC I WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKUCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

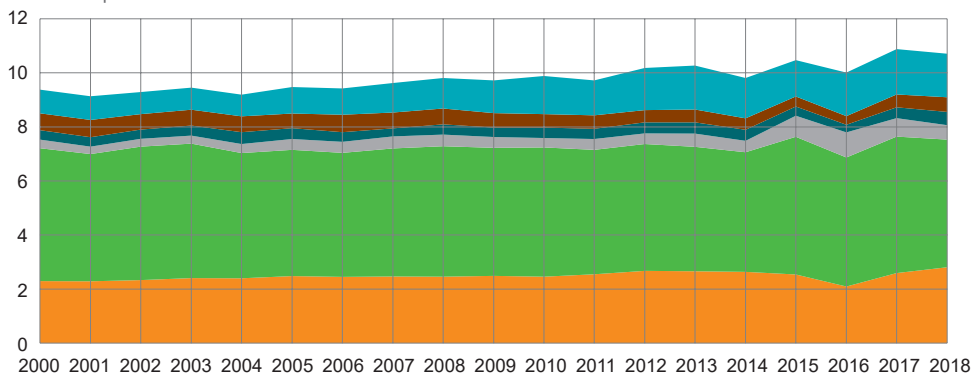
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 lat	35,4	34,3	37,1	37,3	37,4	37,1
15–19	15,5	12,2	11,6	9,8	11,2	8,3
20–24	49,5	45,2	46,1	45,7	44,7	46,7
25–29	79,1	78,0	90,2	91,8	90,5	93,2
30–34	59,9	60,3	68,9	71,2	73,7	68,3
35–39	23,8	25,9	28,7	31,1	32,7	29,2
40–44	4,8	4,9	6,4	6,4	6,6	6,2
45–49 lat	0,1	0,2	0,4	0,3	0,5	–
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej Total fertility	1,155	1,124	1,255	1,273	1,293	1,250
Reprodukcyj brutto Gross reproduction	0,525	0,531	0,610	0,633	0,647	0,616
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	0,927	0,792	0,803	0,794	0,774	0,818

TABL. 10 (24). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			
				razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females	
				OGÓŁEM TOTAL	2010	9882	5158	4724	5046	2653
	2015	10468	5428	5040	5398	2797	2601	5070	2631	2439
	2018	10707	5470	5237	5703	2940	2763	5004	2530	2474
	2019	10694	5511	5183	5740	2898	2842	4954	2613	2341
0 lat		31	15	16	22	9	13	9	6	3
1–4 lata		8	6	2	2	1	1	6	5	1
5–9		5	4	1	–	–	–	5	4	1
10–14		3	1	2	3	1	2	–	–	–
15–19		23	21	2	12	12	–	11	9	2
20–24		28	22	6	13	7	6	15	15	–
25–29		39	30	9	20	14	6	19	16	3
30–34		81	68	13	33	26	7	48	42	6
35–39		95	76	19	53	41	12	42	35	7
40–44		120	90	30	67	50	17	53	40	13
45–49		174	121	53	86	57	29	88	64	24
50–54		287	201	86	142	94	48	145	107	38
55–59		543	381	162	259	178	81	284	203	81
60–64		929	655	274	506	342	164	423	313	110
65–69		1247	791	456	743	450	293	504	341	163
70–74		1156	693	463	696	395	301	460	298	162
75–79		1327	713	614	706	377	329	621	336	285
80–84		1748	760	988	870	380	490	878	380	498
85 lat i więcej and more		2850	863	1 987	1507	464	1043	1343	399	944

WYKRES 11 (21). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ
CHART 11 (21). DEATHS BY SELECTED CAUSES

tys. osób
thousands persons

Nowotwory
Neoplasms

Choroby układu oddechowego
Diseases of the respiratory system

Zewnętrzne przyczyny
External causes

Choroby układu krążenia
Diseases of the circulatory system

Choroby układu pokarmowego
Diseases of the digestive system

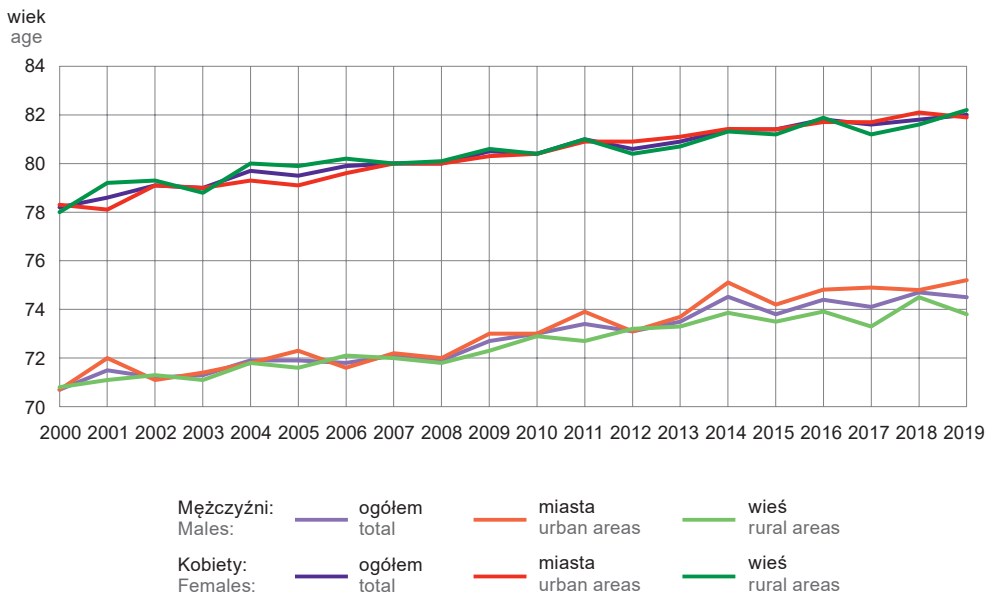
Pozostałe
Others

TABL. 11 (25). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED		Ogółem Grand total	Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	chłopcy males	dziewczęta females	razem total	chłopcy males	dziewczęta females
OGÓŁEM	2010	48	26	22	29	17	12	19	9	10
TOTAL	2015	34	21	13	13	9	4	21	12	9
	2018	28	16	12	14	8	6	14	8	6
	2019	31	15	16	22	9	13	9	6	3
0–27 dni 0–27 days		27	13	14	18	7	11	9	6	3
0–6		21	13	8	14	7	7	7	6	1
w tym 0 of which 0		11	8	3	9	6	3	2	2	–
7–13		6	–	6	4	–	4	2	–	2
14–20		–	–	–	–	–	–	–	–	–
21–27		–	–	–	–	–	–	–	–	–
28–29 dni 28–29 days		–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 miesiąc 1 month		1	1	–	1	1	–	–	–	–
2		1	–	1	1	–	1	–	–	–
3		–	–	–	–	–	–	–	–	–
4		–	–	–	–	–	–	–	–	–
5		–	–	–	–	–	–	–	–	–
6		1	–	1	1	–	1	–	–	–
7		1	1	–	1	1	–	–	–	–
8		–	–	–	–	–	–	–	–	–
9		–	–	–	–	–	–	–	–	–
10		–	–	–	–	–	–	–	–	–
11 miesięcy 11 months		–	–	–	–	–	–	–	–	–

WYKRES 12 (22). PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA
CHART 12 (22). LIFE EXPECTANCY

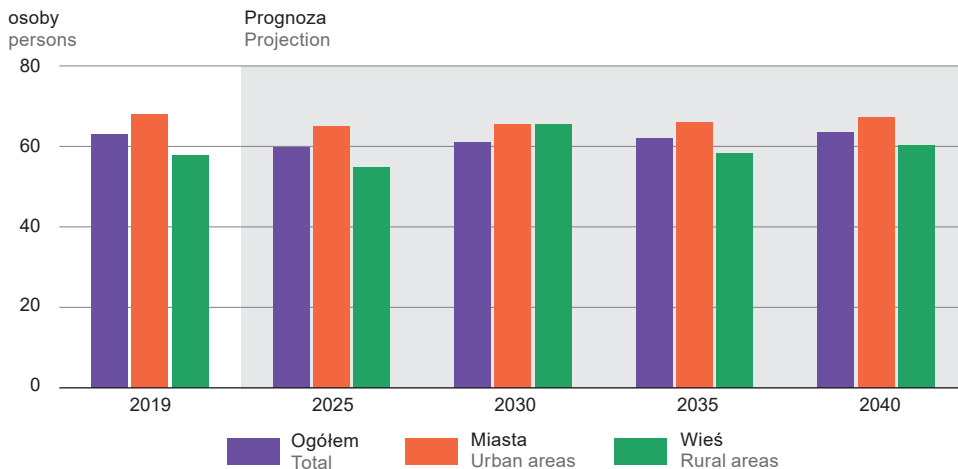

TABL. 12 (26). PROGNOZA LUDNOŚCI
 Stan w dniu 31 grudnia
 POPULATION PROJECTION
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	935,9	902,0	865,1	825,8	785,2	744,6	T O T A L in thousands
W wieku przedprodukcyjnym	138,2	121,9	111,0	102,0	95,5	90,7	Pre-working age
mężczyźni	71,0	62,8	57,1	52,5	49,1	46,7	males
kobiety	67,2	59,1	53,9	49,5	46,4	44,0	females
Miasta	67,8	59,1	53,7	49,2	45,8	43,1	Urban areas
mężczyźni	34,8	30,3	27,5	25,1	23,4	22,0	males
kobiety	33,1	28,9	26,3	24,0	22,4	21,1	females
Wieś	70,4	62,8	57,2	52,8	49,7	47,6	Rural areas
mężczyźni	36,3	32,5	29,6	27,3	25,8	24,6	males
kobiety	34,1	30,3	27,6	25,5	24,0	22,9	females
W wieku produkcyjnym	551,6	521,6	486,4	445,6	399,1	354,4	Working age
mężczyźni	294,1	278,5	262,6	244,4	222,5	198,6	males
kobiety	257,5	243,1	223,8	201,2	176,5	155,8	females
Miasta	272,9	256,7	237,1	214,4	188,8	165,1	Urban areas
mężczyźni	144,0	135,7	126,8	116,5	104,1	91,1	males
kobiety	128,9	121,0	110,3	97,9	84,7	74,0	females
Wieś	278,7	264,8	249,2	231,3	210,3	189,3	Rural areas
mężczyźni	150,1	142,8	135,8	127,9	118,5	107,5	males
kobiety	128,5	122,0	113,5	103,4	91,8	81,8	females
W wieku poprodukcyjnym	246,1	258,6	267,8	278,2	290,7	299,5	Post-working age
mężczyźni	88,4	95,9	99,8	104,1	110,7	118,7	males
kobiety	157,7	162,7	168,1	174,1	180,0	180,8	females
Miasta	137,3	140,3	141,9	144,9	149,4	151,8	Urban areas
mężczyźni	48,3	50,3	50,9	52,4	55,6	59,3	males
kobiety	89,1	90,0	91,0	92,6	93,8	92,5	females
Wieś	108,7	118,3	125,9	133,3	141,3	147,8	Rural areas
mężczyźni	40,1	45,6	48,9	51,7	55,1	59,4	males
kobiety	68,6	72,7	77,0	81,5	86,2	88,3	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	70	73	78	85	97	110	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	54	57	60	64	72	83	Males
Kobiety	87	91	99	111	128	144	Females

WYKRES 13 (23). LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM

Stan na 31 grudnia
 CHART 13 (23). NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
 As of 31 December

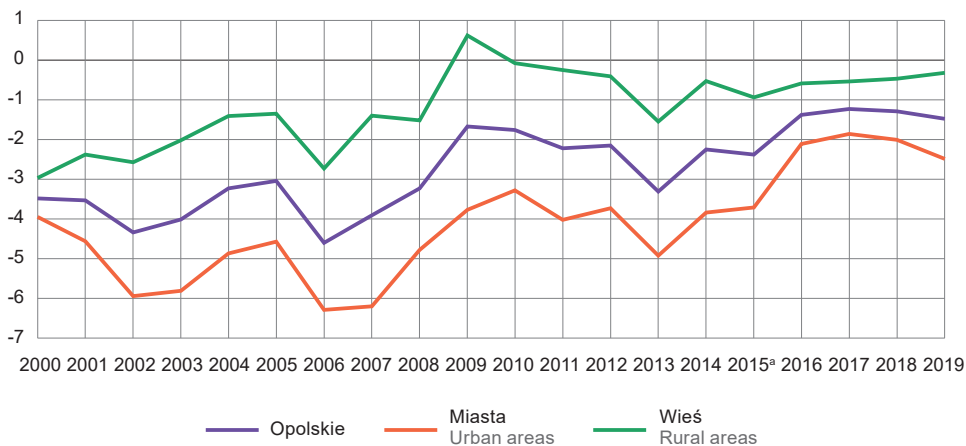
TABL. 13 (27). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT
RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji ^c Net migration ^c	
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagra- nicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas		za granicę to abroad
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM TOTAL	2010	11154	5752	4676	726	12947	5584	5515	1848	-1793
	2015	.	4838	4460	.	.	5127	4981	.	-2379
	2018	11054	5577	5023	454	12329	6037	5254	1038	-1275
	2019	11000	5472	5031	497	12452	6138	5372	942	-1452
Miasta Urban areas	2010	5096	2129	2640	327	6850	2690	3417	743	-1754
	2015	.	1678	2459	.	.	2314	3054	.	-1926
	2018	5409	2134	3017	258	6469	2796	3258	415	-1060
	2019	5290	2116	2910	264	6597	2971	3250	376	-1307
Wieś Rural areas	2010	6058	3623	2036	399	6097	2894	2098	1105	-39
	2015	.	3160	2001	.	.	2813	1927	.	-453
	2018	5645	3443	2006	196	5860	3241	1996	623	-215
	2019	5710	3356	2121	233	5855	3167	2122	566	-145
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM TOTAL	2010	10,95	5,65	4,59	0,71	12,71	5,48	5,41	1,81	-1,76
	2015	.	4,84	4,46	.	.	5,13	4,99	.	-2,38
	2018	11,19	5,64	5,08	0,46	12,48	6,11	5,32	1,05	-1,29
	2019	11,17	5,56	5,11	0,50	12,65	6,24	5,46	0,96	-1,48
Miasta Urban areas	2010	9,54	3,99	4,94	0,61	12,83	5,04	6,40	1,39	-3,28
	2015	.	3,23	4,74	.	.	4,46	5,88	.	-3,71
	2018	10,26	4,05	5,72	0,49	12,27	5,30	6,18	0,79	-2,01
	2019	10,09	4,03	5,55	0,50	12,58	5,66	6,20	0,72	2,49
Wieś Rural areas	2010	12,50	7,48	4,20	0,82	12,58	5,97	4,33	2,28	-0,08
	2015	.	6,59	4,17	.	.	5,86	4,02	.	-0,94
	2018	12,25	7,47	4,35	0,43	12,71	7,03	4,33	1,35	-0,47
	2019	12,42	7,30	4,61	0,51	12,73	6,89	4,61	1,23	-0,32

a Zameldowania. b Wymeldowania. c W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

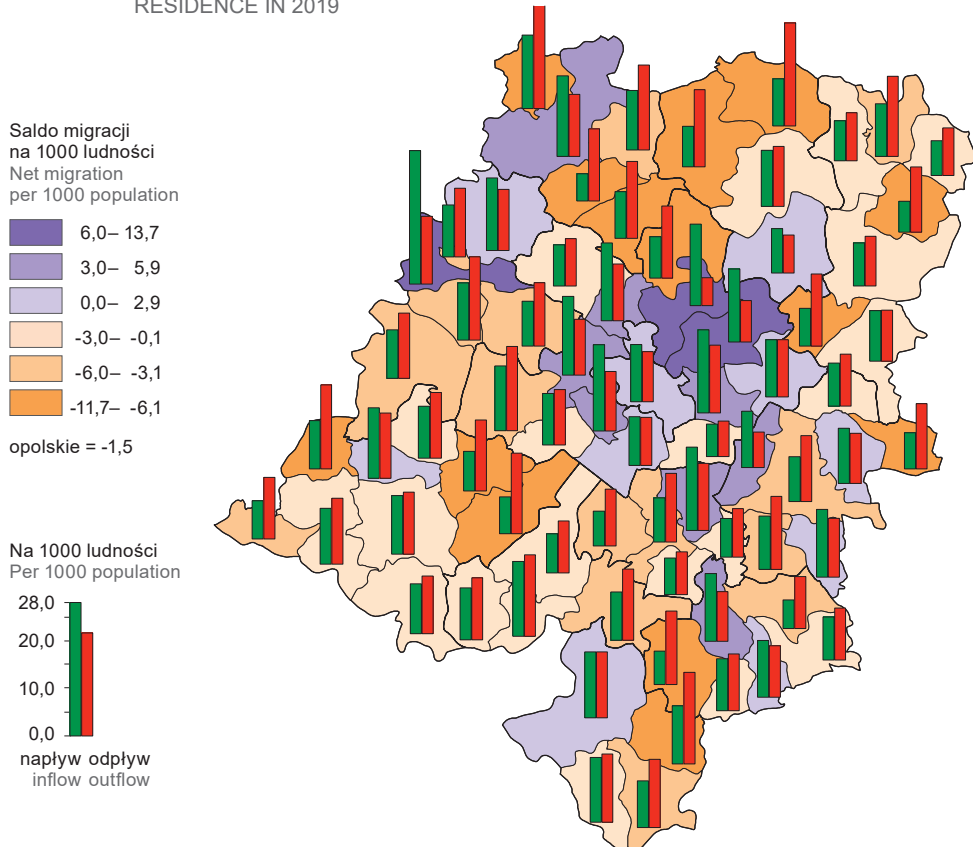
a Registrations. b Deregistrations. c In 2015 for calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

WYKRES 14 (24). **SALDO MIGRACJI LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 14 (24). **NET MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE**
PER 1000 POPULATION

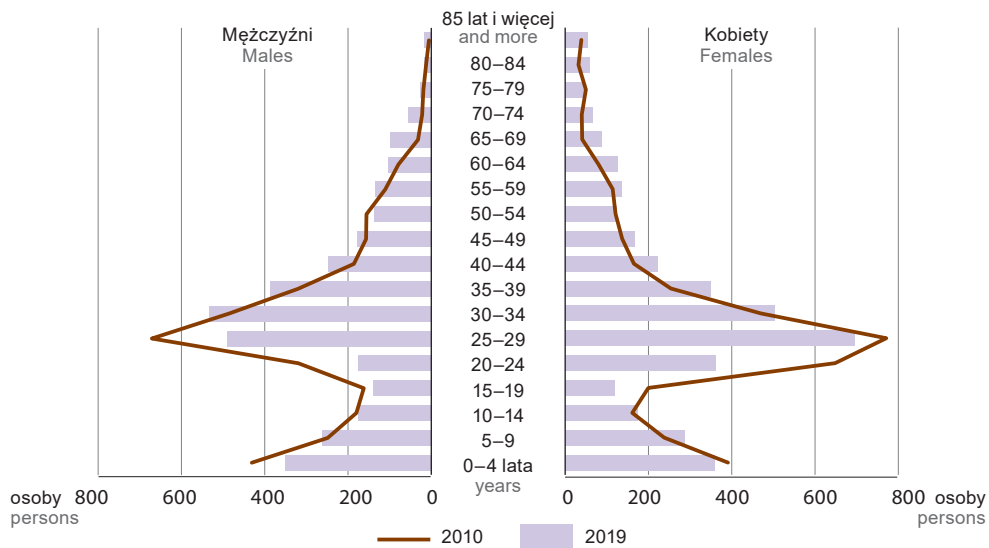

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

MAPA 5 (14). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2019 R.**
 MAP 5 (14). **INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2019**

WYKRES 15 (25). **MIGRACJE WEWNĄTRZWOJEWÓDZKIE NA POBYT STAŁY W 2010 I 2019 R.**
 CHART 15 (25). **INTERVOIVODSHIP MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2010 AND 2019**

TABL. 14 (28). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS	WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2010	726	507	219	1848	894	954	-1122	-387	-735
TOTAL	2014	591	372	219	2160	1055	1105	-1569	-683	-886
	2018	454	270	184	1038	509	529	-584	-239	-345
	2019	497	276	221	942	456	486	-445	-180	-265
	0– 4 lata	140	83	57	14	3	11	126	80	46
	5– 9	50	23	27	30	18	12	20	5	15
	10–14	14	6	8	21	13	8	-7	-7	0
	15–19	18	10	8	81	59	22	-63	-49	-14
	20–24	20	6	14	48	32	16	-28	-26	-2
	25–29	37	22	15	70	28	42	-33	-6	-27
	30–34	56	26	30	96	36	60	-40	-10	-30
	35–39	34	21	13	112	44	68	-78	-23	-55
	40–44	26	17	9	95	43	52	-69	-26	-43
	45–49	17	13	4	86	37	49	-69	-24	-45
	50–54	17	12	5	86	35	51	-69	-23	-46
	55–59	16	8	8	87	47	40	-71	-39	-32
	60–64	12	8	4	55	28	27	-43	-20	-23
	65 lat i więcej and more	40	21	19	61	33	28	-21	-12	-9

TABL. 15 (29). **REZYDENCI^a**
Stan w dniu 31 grudnia
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OGÓŁEM	972986	952557	946038	942233	TOTAL
mężczyźni	471012	461857	459067	457048	males
kobiety	501974	490700	486971	485185	females
Miasta	517927	503128	513043	510377	Urban areas
w tym mężczyźni	247029	239991	244983	243559	of which males
Wieś	455059	449429	432995	431856	Rural areas
w tym mężczyźni	223983	221866	214084	213489	of which males

a Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się: stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą); osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

a The usual residence population (residents) – comprise the following groups: permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad); a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

TABL. 16 (30). **NIKTÓRE KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE**
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED CHURCHES AND OTHER RELIGIOUS ASSOCIATIONS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	
	jednostki kościelne ^a church units ^a				duchowni clergy			wierni, wyznawcy adherents, faithful	
Kościół Katolicki: Catholic Church:									
Kościół Rzymskokatolicki ^b	398	399	399	400	831	858	867	863	732297
Starokatolickie: Old Catholic:									
Kościół Polskokatolicki w RP ^c	1	1	–	–	1	–	–	–	–
Protestanckie i tradycji protestanckiej: Protestant and Protestant tradition:									
Kościół Zielonoświątkowy w RP	13	13	13	13	22	23	20	19	1375
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	5	3	6	6	2	2	1	1	201
Nowoapostolski Kościół w Polsce ^e	1	1	1	1	–	–	–	–	45
Kościół Ewangelicznych Chrześcijań	1	1	1	1	2	2	1	1	43
Nurt badaczy Pisma Świętego: Bible student movement:									
Świadkowie Jehowy w Polsce	48	34	32	32	–	.	211	207	2848 ^d
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	2	.	2	2	7	.	8	8	45
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	1	1	1	1	3	3	3	3	11

a Znaczące w województwie; uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. b Dane dotyczą diecezji opolskiej; wierni - ochrzczeni. c Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. d Głosiciele.

a Important in the voivodship; listed by the decreasing number of adherents and faithful, including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. b Data concern opolska diocese; adherents - baptised. c Church associated in the Polish Ecumenical Council. d Proclaimers.

Dział V. Rynek pracy
Chapter V. Labour market

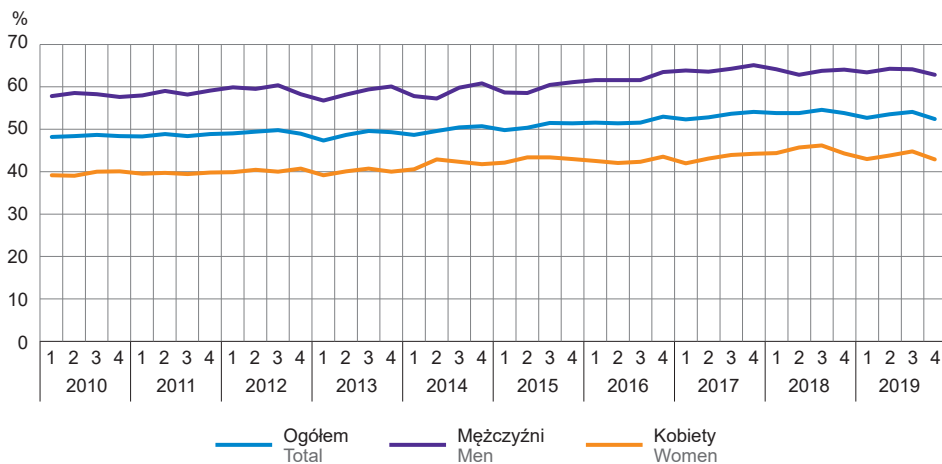
TABL. 1 (31). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
– NA PODSTAWIE BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
– ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages				kwartały quarters				
	1	2	3	4					
LUDNOŚĆ w tys.	751	770	744	733	735	734	733	732	POPULATION in thousands
Mężczyźni	359	361	355	351	351	351	350	350	Men
Kobiety	392	409	388	383	384	383	383	382	Women
Aktywni zawodowo	401	418	416	404	400	405	410	400	Economically active persons
mężczyźni	228	228	233	230	230	232	232	227	men
kobiety	173	189	183	174	170	173	178	173	women
Pracujący	362	391	403	391	388	394	398	384	Employed persons
mężczyźni	208	215	227	223	223	226	225	220	men
kobiety	154	176	176	167	165	168	172	164	women
Bezrobotni^a	39	27	13	13	12	11	13	17	Unemployed persons^a
mężczyźni	21	13	6	7	7	6	7	7	men
kobiety	18	14	7	6	5	5	6	10	women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	53,4	54,3	55,9	55,1	54,4	55,2	55,9	54,6	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	63,5	63,2	65,6	65,5	65,5	66,1	66,3	64,9	men
kobiety	44,1	46,2	47,2	45,4	44,3	45,2	46,5	45,3	women
Bierni zawodowo	351	352	327	330	336	329	323	332	Economically inactive persons
mężczyźni	131	132	122	120	121	119	118	123	men
kobiety	220	220	205	209	214	210	204	209	women
STOPA BEZROBOCIA w %	9,7	6,5	3,1	3,2	3,0	2,7	3,2	4,3	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	9,2	5,7	2,6	3,0	3,0	2,6	3,0	3,1	men
kobiety	10,4	7,4	3,8	3,4	2,9	2,9	3,4	5,8	women

a Osoby w wieku 15–74 lata.

a Persons aged 15–74.

WYKRES 1 (26). WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA DLA OSÓB W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
CHART 1 (26). THE EMPLOYMENT RATE FOR PERSONS AGED 15 YEARS AND OVER

TABL. 2 (32). PRACUJĄCY^a
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym kobiety of which women	
O G Ó Ł E M	310991	321602	338314	338920	156024	T O T A L
sektor publiczny	83700	71342	72196	72217	49657	public sector
sektor prywatny	227291	250260	266118	266703	106367	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^b	50793	50610	49885	49672	22988	Agriculture, forestry and fishing ^b
Przemysł	74714	76329	80364	82001	24042	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	65239	68512	71786	73782	22398	of which manufacturing
Budownictwo	22414	24775	28345	28584	2657	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	45377	44746	45482	46201	25022	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	15711	15931	18621	18687	3883	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4664	5044	5519	5872	3796	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2133	2668	3136	3179	1041	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5539	5441	5192	5124	3583	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3063	3271	3474	3131	1652	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7857	8890	9326	9105	4665	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	8308	9630	11793	9919	4750	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16746	16883	17269	17308	11077	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	26682	26982	27746	27719	22274	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	19144	20862	21701	21760	17720	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3509	3335	3433	3471	2197	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	4337	6205	7028	7187	4677	Other service activities

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.
 a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data.

TABL. 3 (33). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M	198372	190010	204487	209119	172050	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4617	4319	4126	3998	2902	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	62840	58053	63238	65374	60457	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	55982	52787	57661	59514	54821	of which manufacturing
Budownictwo	15941	16460	16861	18816	8614	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	25233	22721	24204	24240	15323	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa	8521	8713	10901	11246	9302	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	2761	2662	3259	3610	2231	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja	828	940	1053	1112	712	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3153	2693	2295	2164	1744	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	2392	2523	2366	2191	1598	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4225	4061	3914	4181	2148	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	5120	4749	8704	7844	6728	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16434	15404	15697	15873	15873	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	25628	25001	25746	26095	25837	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	16082	16512	16803	16998	15872	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3074	2611	2494	2505	2393	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1523	2587	2825	2874	317	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą.

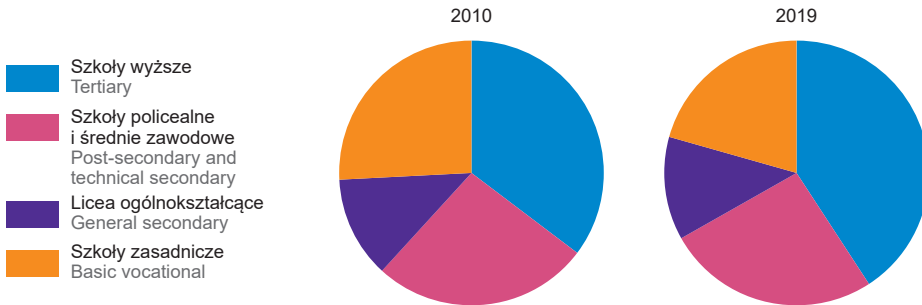
^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (34). PRZYJĘCIA DO PRACY I ZWOLNIENIA Z PRACY^a
HIRES AND TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Przyjęcia do pracy Hires		Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	Zwolnienia z pracy Terminations		Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tions rate in %	SPECIFICATION
		ogółem total	w tym kobiety women		ogółem total	w tym kobiety women		
O G Ó Ł E M	2010	31729	10751	19,6	31207	10462	19,2	TOTAL
	2015	30316	11166	19,4	29055	10193	18,5	
	2018	42377	15958	25,2	39037	15047	23,1	
	2019	39938	15803	23,3	37836	14540	22,0	
sektor publiczny		7451	5152	12,2	6900	4593	11,2	public sector
sektor prywatny		32487	10651	29,3	30936	9947	27,8	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		400	119	14,4	466	146	16,8	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		12364	3737	20,5	11477	3298	19,0	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		11522	3514	21,1	10768	3088	19,6	of which manufacturing
Budownictwo		4576	215	34,5	4124	134	31,1	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3587	1786	23,7	3401	1584	22,3	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		2845	321	31,6	2406	263	26,5	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		696	489	32,2	586	401	27,7	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		145	59	18,5	129	68	16,5	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		205	158	10,6	292	244	15,5	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		204	106	12,6	251	130	15,4	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		516	288	27,4	372	191	19,8	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		7463	3106	113,6	7725	3276	117,5	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		1969	1362	11,9	1917	1243	11,4	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		2361	2025	10,5	2149	1693	9,5	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		2242	1804	14,5	2192	1662	14,1	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		285	186	13,6	269	165	12,7	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		80	42	26,0	80	42	26,3	Other service activities

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a Data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

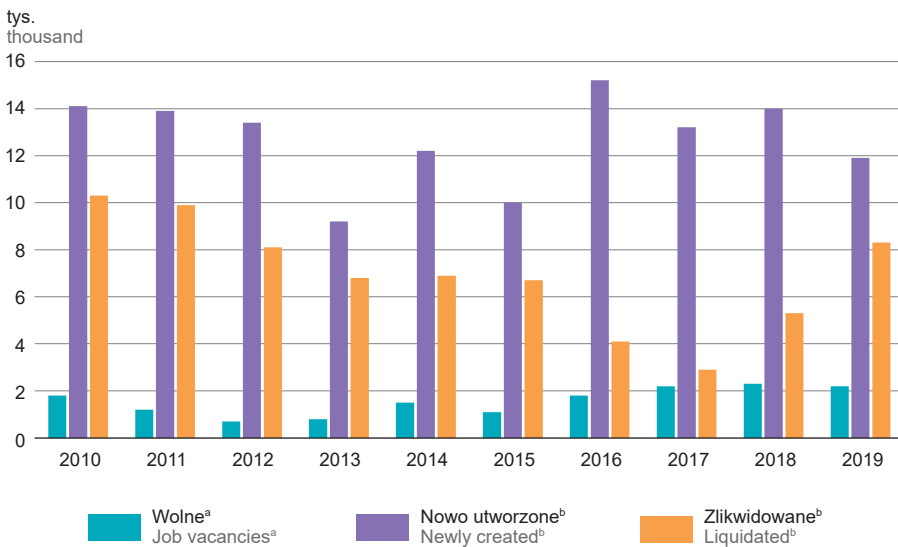
WYKRES 2 (27). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PRACĘ PO RAZ PIERWSZY WEDŁUG RODZAJU UKOŃCZONEJ SZKOŁY^a**
 CHART 2 (27). **GRADUATES TAKING UP WORK FOR THE FIRST TIME BY TYPE OF SCHOOL THEY GRADUATED FROM^a**

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

WYKRES 3 (28). **MIĘJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE**
 CHART 3 (28). **JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS**

a Stan w dniu 31 grudnia. b W ciągu roku.
 a As of 31 December. b During the year.

TABL. 5 (35). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI
 Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	48775	36203	22663	20948	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	25801	19766	13347	12078	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	8969	4231	2342	2101	previously not employed
absolwenci ^a	3162	1732	842	792	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	13979	11726	7453	6811	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1634	1824	882	795	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	21608	19268	11421	10015	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	6935	4782	3276	2889	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	.	5937	5050	4668	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	2472	2432	1725	1656	disabled persons

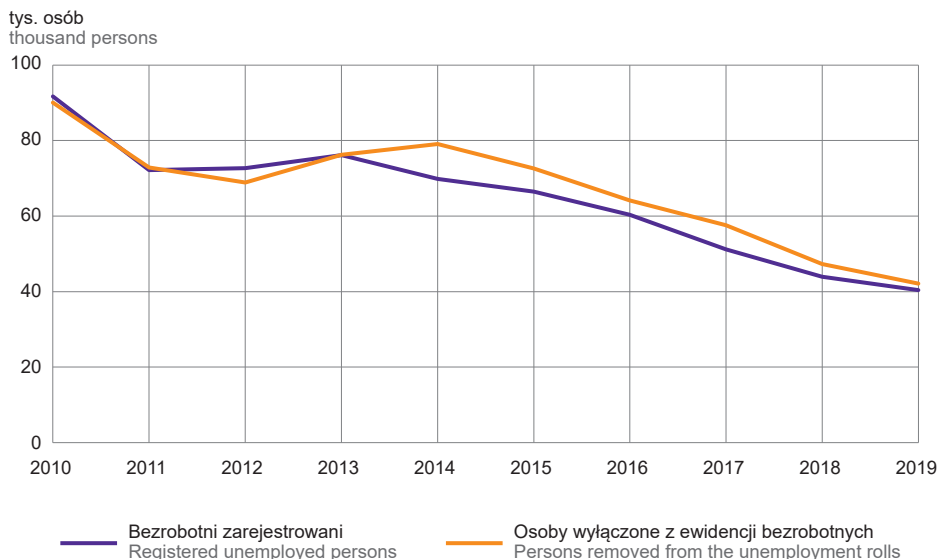
a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall over 12 months during the last two years, excluding the time of undergoing traineeship and on a job occupational training.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 4 (29). NAPŁYW I ODPIŁYW BEZROBOTNYCH
CHART 4 (29). INFLOW AND OUTFLOW OF THE UNEMPLOYED

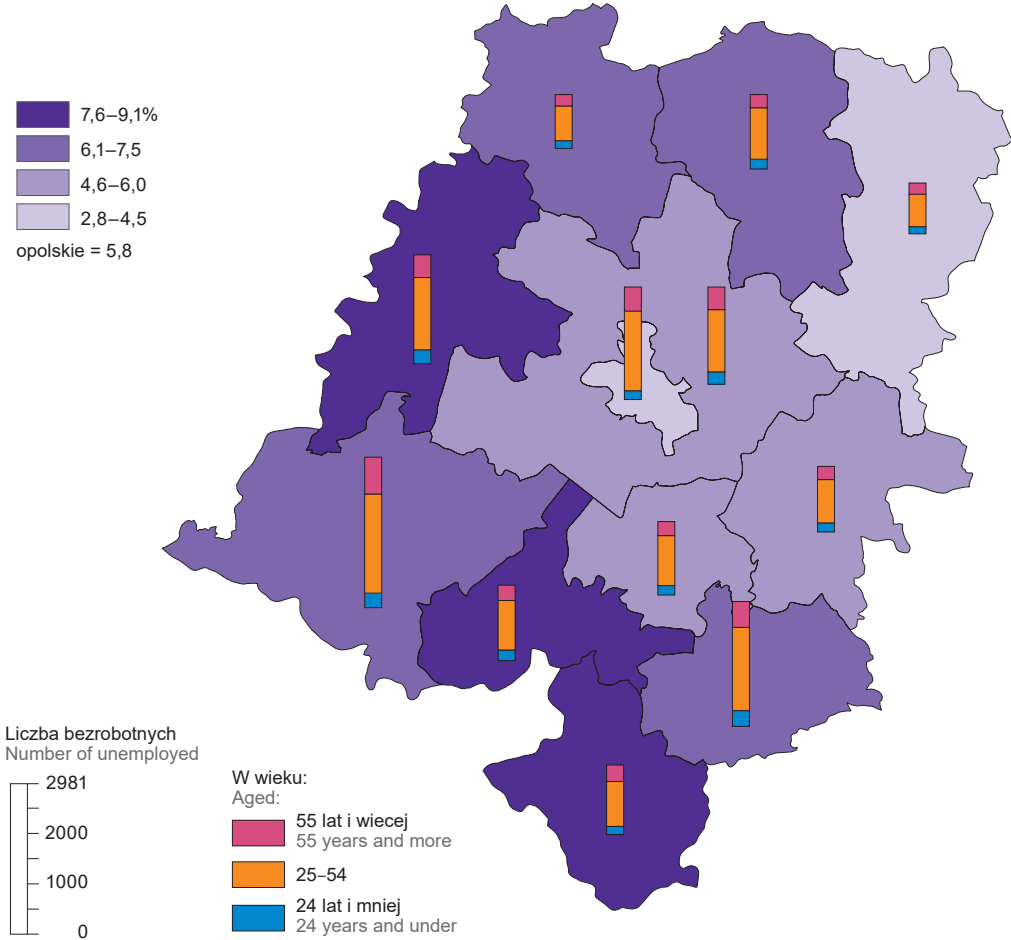

MAPA 1 (15). **STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2019 R.**

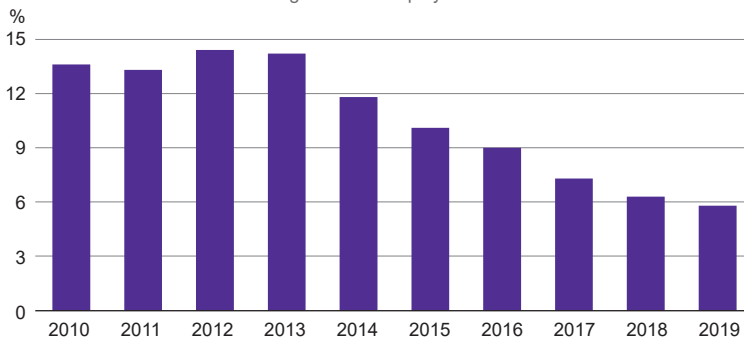
Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (15). **REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE IN 2019**

As of 31 December

Stopa bezrobocia rejestrowanego
Registered unemployment rate

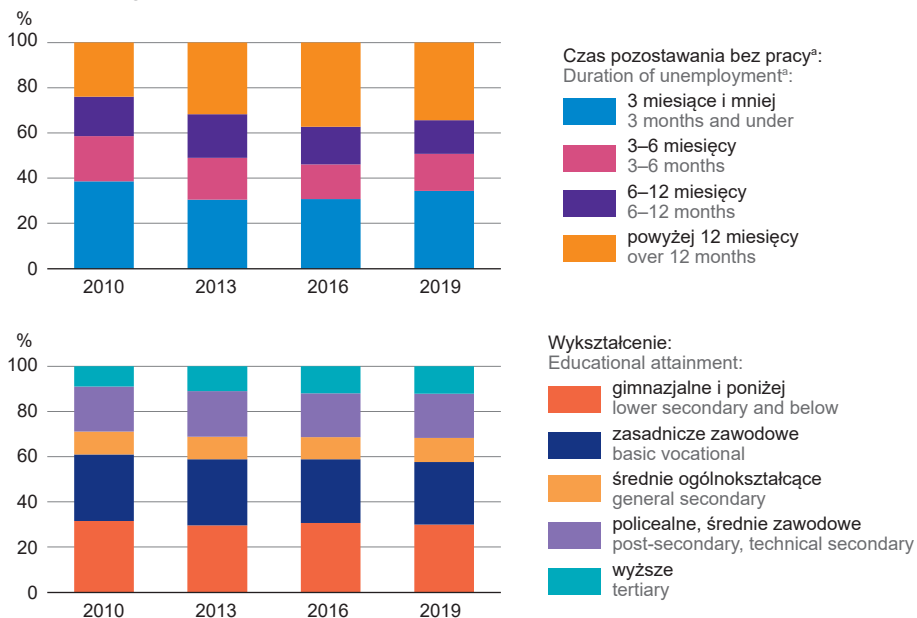

WYKRES 5 (30). BEZROBOTNI OGÓLEM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 5 (30). UNEMPLOYED PERSONS BY DURATION OF UNEMPLOYMENT AND EDUCATIONAL ATTAINMENT

As of 31 December

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 6 (36). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	492	574	639	545	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	259	295	339	308	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	4504	1520	973	529	Undertook employment in public works
w tym kobiety	1803	721	588	307	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	16316	8513	5152	4765	Started training and traineeship with the employer
w tym kobiety	9656	4919	3195	2930	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	4049	1792	1315	1220	Started a social useful works
w tym kobiety	2004	790	474	423	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	38632	43226	54322	40489	Number of submitted job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy^b	46	22	10	13	Unemployed persons per 1 job offer^b

a W ciągu roku. b Stan w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year. b As of 31 December.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

MAPA 2 (16). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a W 2019 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 2 (16). **EXPOSURE TO RISK FACTORS AT WORK^a IN 2019**

As of 31 December

Na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem
Per 1000 employees in units covered by the survey

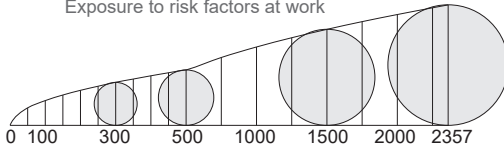
- 75,1–189,1
- 65,1– 75,0
- 55,1– 65,0
- 45,1– 55,0
- 29,7– 45,0

opolskie = 73,7

Zagrożenia związane:
Risks arising from:

- ze środowiskiem pracy
work environment
- z uciążliwością pracy
strenuous work
- z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi
mechanical factors associated with particularly dangerous machinery

Zatrudnieni w warunkach zagrożenia
Exposure to risk factors at work

Zatrudnieni w warunkach zagrożenia
Exposure to risk factors at work

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.
a Employees listed only once by predominant factor.

TABLE 7 (37). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – niezdolni do pracy ^b Of total number – persons incapable for work ^b			SPECIFICATION
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	z innym skut- kiem with other effect	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
O G Ó Ł E M	2010 2396	10	23	2363	33	918	1243	T O T A L
	2015 2181	10	21	2150	50	847	1176	
	2018 2141	10	27	2104	49	833	1151	
	2019 2086	6	25	2055	11	903	1146	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	44	–	–	44	–	18	26	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	954	2	13	939	4	411	530	Industry
górnictwo i wydobywanie	6	–	–	6	–	4	2	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	852	2	12	838	4	377	462	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	18	–	–	18	–	4	14	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	78	–	1	77	–	26	52	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	192	2	4	186	2	71	112	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	192	–	3	189	3	88	98	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	184	1	2	181	1	76	106	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	20	–	1	19	–	11	9	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2	–	–	2	–	1	1	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	17	–	–	17	–	9	8	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	11	–	–	11	–	3	8	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	22	–	–	22	–	12	9	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	38	1	1	36	–	14	23	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	85	–	–	85	1	36	48	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	146	–	–	146	–	71	75	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	154	–	1	153	–	70	80	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	20	–	–	20	–	8	12	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	5	–	–	5	–	4	1	Other service activities

a Zgłoszone w danym roku. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.
a Registered in a given year. b Excluding persons injured in fatal accidents.

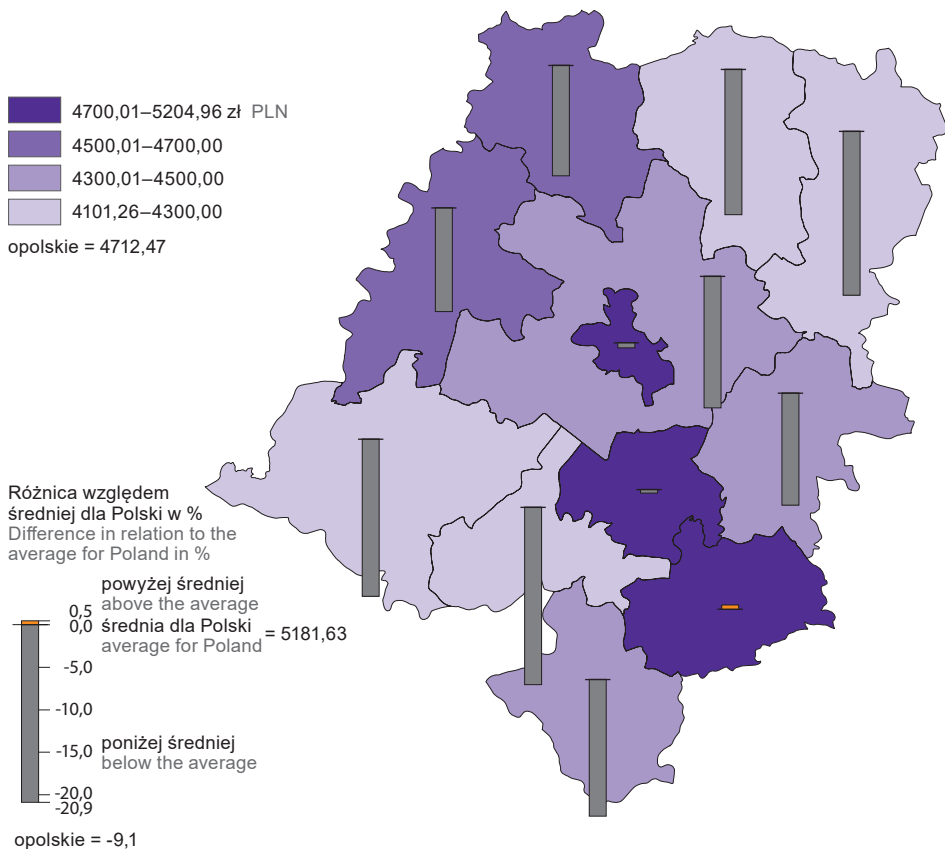
Dział VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne Chapter VI. Wages and salaries. Social benefits

Wynagrodzenia Wages and salaries

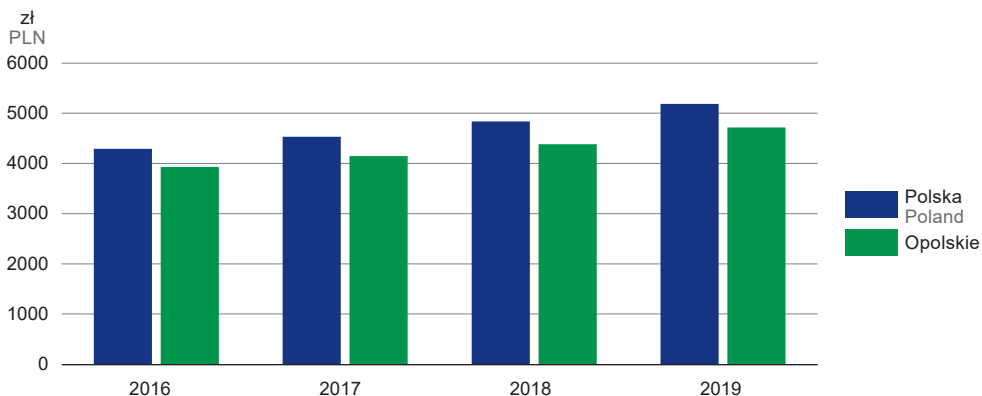
TABL. 1 (38). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
O G Ó Ł E M	2946,59	3565,04	4157,68	4476,84	4712,47	T O T A L
sektor publiczny	3606,25	4182,48	4714,45	5112,53	5112,53	public sector
sektor prywatny	2551,92	3246,05	3897,86	4184,74	4475,29	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3157,96	4208,43	4844,81	5218,17	5543,51	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3041,07	3679,97	4379,80	4699,16	4821,09	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2921,30	3617,66	4336,05	4673,23	4801,97	of which manufacturing
Budownictwo	2319,46	2939,73	3398,43	3707,46	4229,28	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2320,38	2916,84	3614,35	3902,44	4321,45	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2308,37	2826,10	3447,94	3703,11	3864,88	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1700,22	2115,50	2572,39	2840,82	2983,88	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3620,52	3981,43	4832,45	5109,91	4966,36	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3743,63	4521,85	5197,79	5397,61	5854,22	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3001,92	3543,17	4068,70	4264,34	4432,68	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2710,74	3364,43	3838,69	4157,16	4641,57	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2246,60	2791,07	3414,76	3616,45	3621,27	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3934,71	4577,35	5247,70	5725,10	5725,10	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3326,80	4055,55	4401,17	4785,50	4800,69	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3191,67	3627,06	4427,01	4753,90	4843,53	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2801,90	3335,78	3846,56	4096,62	4152,46	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2186,33	2648,90	3274,54	3296,48	3409,38	Other service activities

MAPA 1 (17). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W 2019 R.
 MAP 1 (17). AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a IN 2019

WYKRES 1 (31). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a
 CHART 1 (31). AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

Świadczenia społeczne Social benefits

TABL. 2 (39). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	215577	201774	205686	210041	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	184857	176228	181618	186999	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	132451	127697	137808	143915	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	19329	15294	11824	11054	disability pensions
renty rodzinne	33077	33237	31986	32031	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	30720	25546	24068	23042	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 3 (40). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	3835,8	4501,9	4966,0	5371,0	Benefits in million PLN
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	3460,8	4120,3	4597,3	5000,8	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1560,14	1948,36	2109,41	2228,55	Average monthly retirement and other pension in PLN
Emerytury Retirement pensions					
Świadczenia w mln zł	2602,1	3119,4	3619,3	3979,5	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1637,13	2035,67	2188,62	2304,31	Average monthly retirement pension in PLN
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions					
Świadczenia w mln zł	296,3	292,4	244,1	242,5	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1277,29	1593,13	1720,54	1828,00	Average monthly pension in PLN
Renty rodzinne Survivors pensions					
Świadczenia w mln zł	562,5	708,5	733,8	778,9	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1417,10	1776,36	1911,90	2026,40	Average monthly pension in PLN
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	375,0	381,7	368,7	370,1	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1017,25	1245,08	1276,52	1338,53	Average monthly retirement and other pension in PLN

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 180.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 180.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 4 (41). ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE „RODZINA 500+”
CHILD-RAISING BENEFIT „FAMILY 500+”

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze:				Child-raising benefit:
przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie w tys.	52,3	48,4	49,2 ^a	average monthly number of families receiving benefit in thousands
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie w tys.	77,2	72,2	73,1 ^b 127,9	average monthly number of children to which families receive benefits in thousands
wypłaty świadczenia w tys. zł	477617,6	459816,6	651398,6	benefit payments in thousand PLN
Dodatek wychowawczy:				Child-rising supplement:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	1195	1219	1290	average monthly number of children to which foster families and foster homes receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	7441,0	7427,5	7715,3	benefit payments in thousand PLN
Dodatek do zryczałtowanej kwoty:				Lump sum supplement:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	–	–	–	average monthly number of children to which family care and education centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	–	–	–	benefit payments in thousand PLN
Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego:				Supplement equal child-rising benefit:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które pozostałe placówki otrzymują dodatek	.	.	370	average monthly number of children to which others centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	.	.	1245,2	benefit payments in thousand PLN

a, b Dane dotyczą okresu: a – od 1 stycznia do 30 czerwca. Od 1 lipca 2019 r. nie są gromadzone informacje o liczbie rodzin pobierających świadczenie wychowawcze. b Dane dotyczą okresu: w liczniku – od 1 stycznia do 30 czerwca, w mianowniku – od 1 lipca do 31 grudnia; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 181.

Uwaga. W 2019 r. Kartę Dużej Rodziny posiadało 20235 rodzin.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a – Data concern the period: a – from 1 January to 30 June. Since 1 July 2019 information of the number of families receiving the child-raising benefit is not collected. b Data concern the period: – in the numerator – from 1 January to 30 June, in the denominator – from 1 July to 31 December; see general notes, item 8 on page 181.

Note. In 2019, 20235 families had the Large Family Card.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 2 (32). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH
CHART 2 (32). BENEFITING FROM FAMILY BENEFITS

Dział VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania Chapter VII. Households. Dwellings

Gospodarstwa domowe Households

TABL. 1 (42). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 grudnia
HOUSEHOLDS PROJECTION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thousands								
O G Ó Ł E M	373,6	387,6	392,9	368,5	339,3	319,4	303,9	TOTAL
Miasta	217,8	221,8	219,0	205,3	187,1	174,2	165,5	Urban areas
Wieś	155,8	165,8	173,9	163,2	152,3	145,3	138,4	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN A HOUSEHOLD								
O G Ó Ł E M	2,6	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4	TOTAL
Miasta	2,3	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	Urban areas
Wieś	3,0	2,7	2,6	2,6	2,7	2,7	2,8	Rural areas

Budżety gospodarstw domowych Households budgets

TABL. 2 (43). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

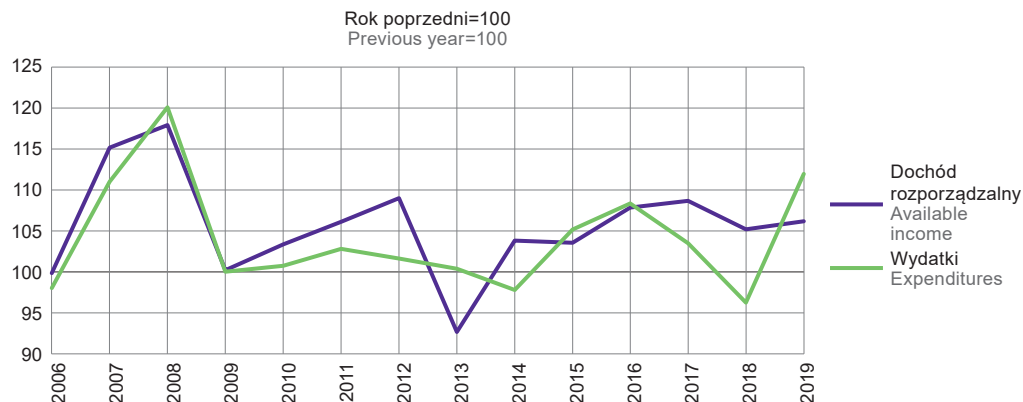
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	966	1005	918	957	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,90	2,70	2,77	2,62	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,16	1,08	1,12	1,06	employed
pobierających świadczenia społeczne	0,85	0,86	1,25	0,92	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,73	0,74	0,78	0,76	of which retirement or other pension
pozostających na utrzymaniu ^a	0,84	0,70	0,36	0,59	dependents ^a

a W 2018 r. bez dzieci w wieku 15–18 lat pobierających świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”, a w 2019 r. łącznie z dziećmi w wieku 15–18 lat otrzymującymi świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”.

a In 2018 without children aged 15–18 years receiving the child-raising benefit „Family 500+”, and in 2019 including children aged 15–18 receiving the child-raising benefit “Family 500+”.

WYKRES 1 (33). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

CHART 1 (33). **AVERAGE MONTHLY INCOMES AND EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS**

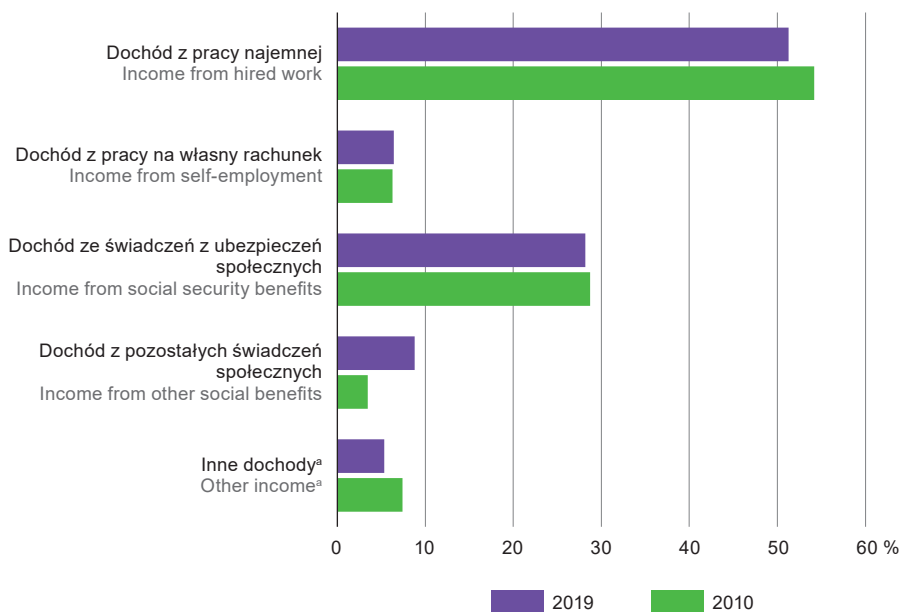

TABL. 3 (44). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	1118,53	1288,74	1589,30	1687,29	Available income
w tym dochód do dyspozycji	1059,67	1233,27	1524,27	1613,40	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	606,16	691,16	758,01	864,78	from hired work
z pracy na własny rachunek	70,14	80,72 ^a	75,35 ^b	108,49 ^c	from self-employment
ze świadczeń społecznych	359,72	435,52	550,13	623,27	from social benefits

a-c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 10,24%, b – 14,87%, c – 10,79%.
a-c Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 10,24%, b – 14,87%, c – 10,79%.

WYKRES 2 (34). **STRUKTURA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO DOCHODU ROZPORZĄDZALNEGO NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CHART 2 (34). STRUCTURE OF AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

a Obejmują: dochody z własności, dochody z wynajmu nieruchomości oraz pozostałe dochody.
a Including: income from property, income from rental of real estate and other income.

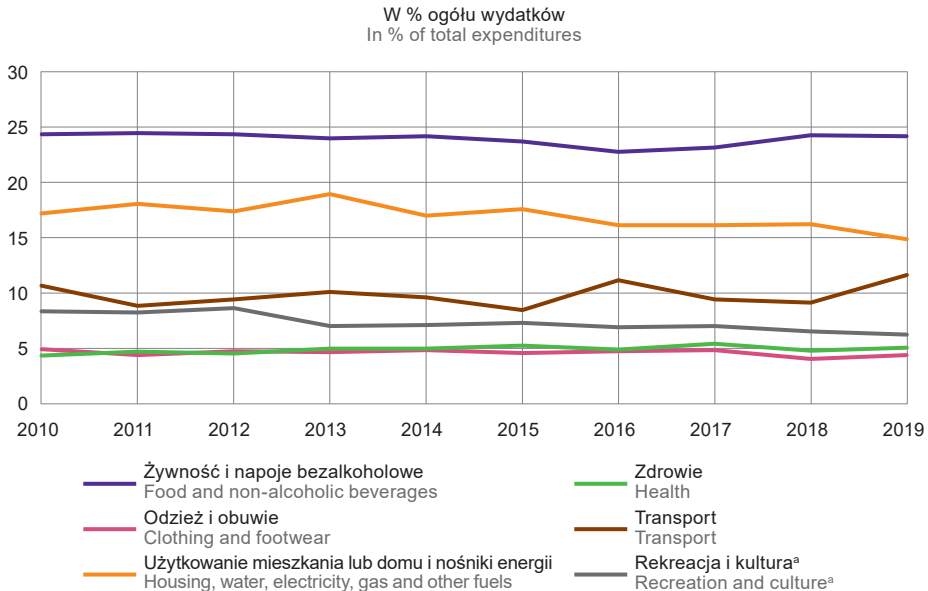
TABL. 4 (45). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem ^a	1023,67	1102,99	1189,77	1332,12	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab}	964,80	1047,52	1124,74	1258,22	of which consumer goods and services ^{ab}
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	250,07	261,26	288,52	322,88	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	36,02	30,39	33,22	41,15	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	51,57	51,13	47,76	58,55	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	176,14	194,05	192,23	197,52	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	50,82	54,88	60,90	85,58	furnishings, household equipment and routine household maintenance
zdrowie	44,34	57,98	57,54	67,29	health
transport	109,20	92,13	108,17	155,71 ^e	transport
łączność ^c	40,16	51,75	47,18	57,11	communication ^c
rekreacja i kultura	85,80	80,41	77,36	83,04	recreation and culture
edukacja ^d	12,34	9,97 ^f	9,20 ^g	11,49 ^h	education ^d
restauracje i hotele	22,18	49,36 ⁱ	74,12 ^k	67,41	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^a	58,23	75,73	88,16	86,78	miscellaneous goods and services ^a
w tym higiena osobista	28,50	31,51	33,22	38,37	of which personal care

a, b, c, d łącznie z: a – wydatkami na ubezpieczenia na życie, b – kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków, c – wydatkami na usługi internetowe (od 2013 r.; do 2012 r. ujmowane w pozycji „Rekreacja i kultura”), d – wychowaniem przedszkolnym. e–k Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: e – 13,21%, f – 11,02%, g – 14,33%, h – 19,63%, i – 11,63%, k – 20,84%.

a, b, c, d, Including: a – expenditures on life insurance, b – pocket money not considered in items by types of expenditures, c – expenditures for Internet services (since 2013; until 2012, included in position "Recreation and culture"), d – pre-school education. e–k Relative error of estimates exceeds 10% and equals: e – 13,21%, f – 11,02%, g – 14,33%, h – 19,63%, i – 11,63%, k – 20,84%.

WYKRES 3 (35). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CHART 3 (35). AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

a Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe.

a Since 2013 excluding expenditures for Internet services.

TABL. 5 (46). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

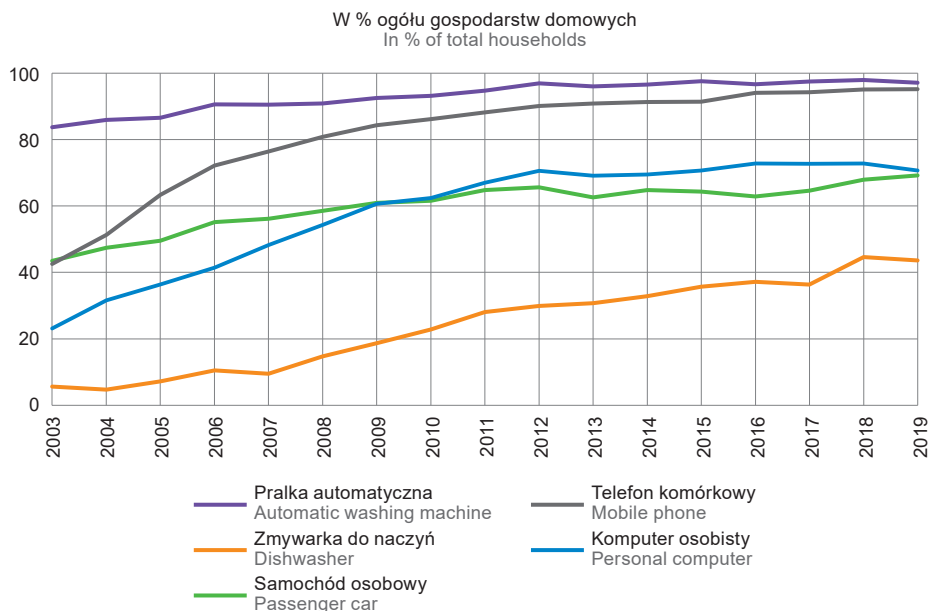
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Pralka automatyczna	93,2	97,6	97,9	97,1	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	22,8	35,7	44,6	43,6	Dishwasher
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	.	18,9	24,3	23,5	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Kuchenka mikrofalowa	58,3	63,8	71,9	66,2	Microwave oven
Samochód osobowy	61,6	64,3	67,9	69,2	Passenger car
Motocykl, skuter, motorower	.	.	13,6	8,9	Motorcycle, scooter, motorbike
Rower (bez dziecięcego)	.	.	74,9	73,8	Bicycle (excluding children's)
Telefon komórkowy	86,2	91,4	95,1	95,2	Mobile phone
Smartfon	.	44,2	66,0	75,6	Smartphone
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	.	73,0	69,4	64,1	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	98,8	97,8	97,2	97,8	Television set
Zestaw kina domowego	18,6	11,4	9,0	5,0	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	75,4	66,3	67,0	66,4	Satellite or cable television equipment
Komputer osobisty	62,4	70,7	72,8	70,7	Personal computer
Laptop, tablet	.	59,7	64,2	64,4	Laptop, tablet
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	57,4	68,6	74,4	81,4	Device with access to the Internet ^c
Drukarka	40,7	34,3	38,9	33,9	Printer
Drukarka wielofunkcyjna	.	26,3	30,4	26,7	Multifunction printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system. c Personal computers, tablets, television set, smartphones, others with access to the Internet.

WYKRES 4 (36). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA**

CHART 4 (36). HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS

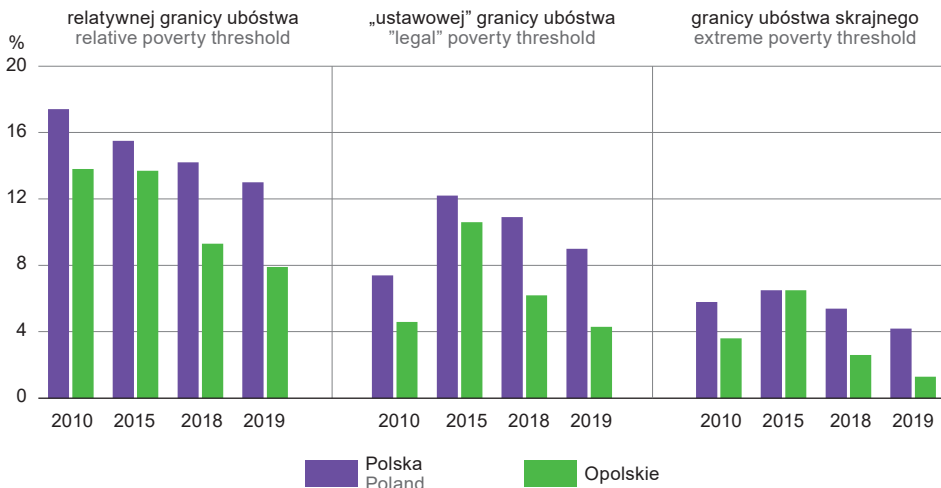
TABL. 6 (47). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWIWCOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Pieczycwo i produkty zbożowe ^a w kg	6,92	6,28	5,68	5,73	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	4,72	4,02	3,55	3,35	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	5,60	5,25	5,06	5,11	Meat ^c in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	3,10	3,05	2,91	2,90	raw meat
w tym drób	1,59	1,64	1,50	1,57	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^d	2,37	1,98	1,93	1,97	processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,40	0,27	0,26	0,24	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	3,16	3,15	2,90	2,95	Milk ^f in l
Jogurty w kg	0,63	0,46	0,45	0,47	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^g w kg	0,93	0,83	0,81	0,88	Cheese and curd ^g in kg
Jaja w szt.	13,23	12,51	12,12	12,90	Eggs in units
Oleje i tłuszcze w kg	1,41	1,29	1,14	1,13	Oils and fats in kg
w tym masło	0,27	0,30	0,29	0,32	of which butter
Owoce ^h w kg	3,60	3,72	3,90	3,91	Fruit ^h in kg
Warzywa w kg	10,32	9,28	8,64	8,85	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	4,79	3,80	3,37	3,45	of which potatoes
Cukier w kg	1,10	1,06	0,86	0,80	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,23	0,22	0,19	0,21	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	5,25	5,53	6,54	7,01	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	1,08	0,78	0,95	1,05	Fruit and vegetable juices in l

a, b, g Od 2013 r. bez: a – mąki ziemniaczanej, b – pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego, g – serków słodkich. c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). d, h łącznie z: d – wyrobami garmażeryjnymi; od 2013 r. bez przetworów podrobowych, h – nasionami i pestkami jadalnymi. e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. f Bez zagełszczonego i w proszku.
a, b, g. Since 2013 excluding: a – potato flour, b – crisp bread, toasted bread and confectionery, g – sweet cottage cheese. c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”). d, h Including: d – ready-to-serve meat products; since 2013 excluding offal preparations, h – seeds and edible kernel. e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. f Excluding condensed and powdered milk.

WYKRES 5 (37). **WSKAŹNIKI ZASIĘGU UBÓSTWA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CHART 5 (37). POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS

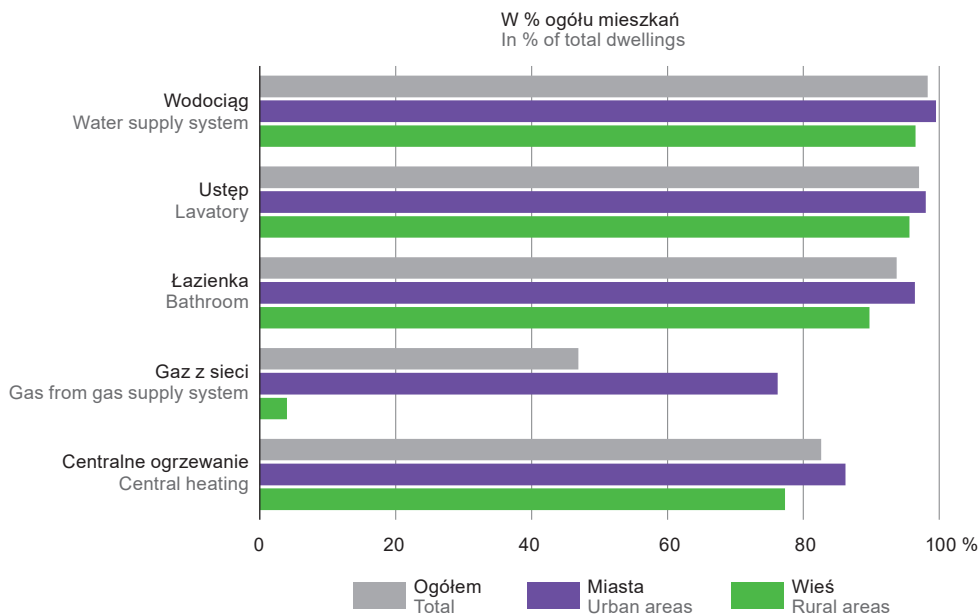
Udział osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej:
Share of persons in households with expenditures below:

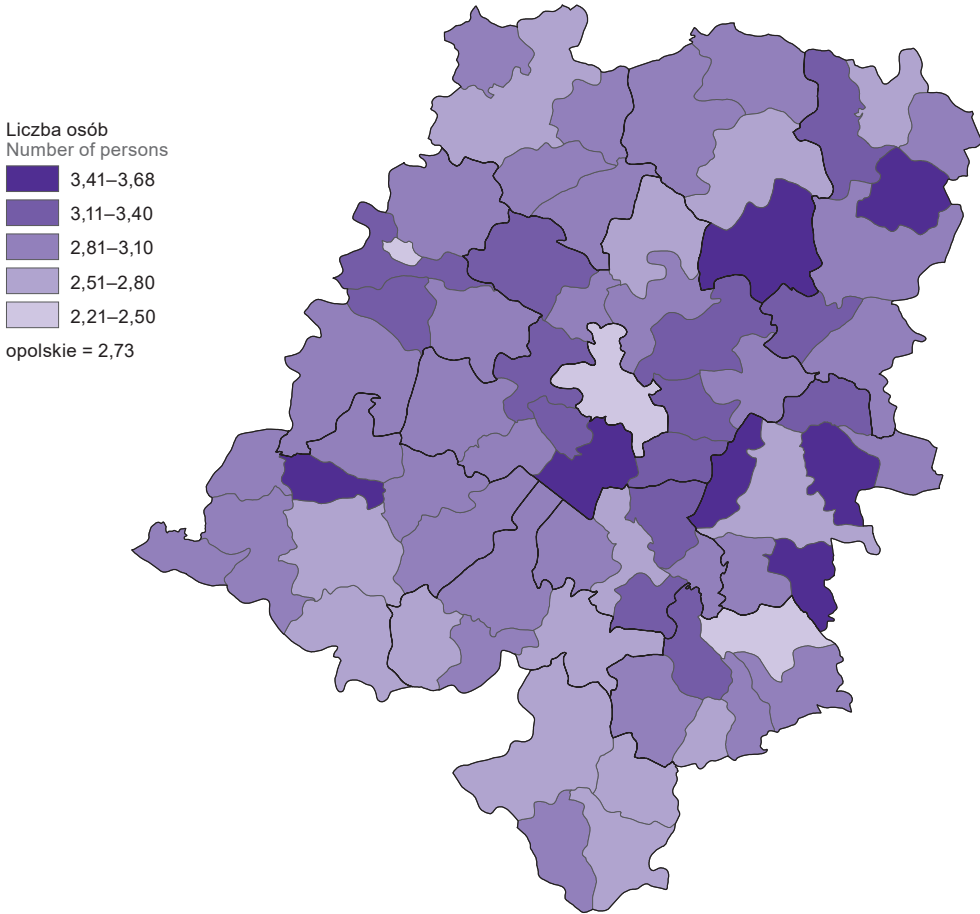
Mieszkania. Infrastruktura komunalna
Dwellings. Municipal infrastructure
TABL. 7 (48). ZASOBY MIESZKANIOWE^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 DWELLING STOCKS^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	343,9	351,8	357,5	360,0	214,1	145,9	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	1433,8	1472,8	1498,2	1508,6	796,2	712,5	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	27311,6	28319,4	28967,2	29234,5	14537,9	14696,6	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	4,17	4,19	4,19	4,19	3,72	4,88	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² :
1 mieszkania	79,4	80,5	81,0	81,2	67,9	100,7	per dwelling
na 1 osobę	26,8	28,4	29,4	29,8	27,8	32,0	per person
liczba osób na:							number of persons:
1 mieszkanie	2,96	2,83	2,76	2,73	2,44	3,15	per dwelling
1 izbę	0,71	0,68	0,66	0,65	0,66	0,64	per room

a Na podstawie bilansów.
 a Based on balances.

WYKRES 6 (38). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2019 R.
CHART 6 (38). DWELLINGS IN DWELLING STOCKS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2019

MAPA 1 (18). **PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB NA 1 MIESZKANIE W 2019 R.**
 MAP 1 (18). **AVERAGE NUMBER OF PERSONS PER DWELLING IN 2019**

Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie
Average number of persons per dwelling

TABL. 8 (49). **MIESZKANIA, NA BUDOWĘ KTÓRYCH WYDANO POZWOLENIA^a**
 DWELLINGS FOR WHICH PERMITS HAVE BEEN GRANTED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2580	1773	3190	4033	TOTAL
W nowych budynkach mieszkalnych ^b	2272	1663	3101	3908	In new residential buildings ^b
jednorodzinnych ^c	1468	1199	2180	2343	single-family ^c
wielorodzinnych ^d	804	464	921	1565	multi-family ^d
W nowych budynkach zbiorowego zamieszkania i nowych budynkach niemieszkalnych	3	6	8	–	In new residences for communities and new non-residential buildings
Powstałe w wyniku rozbudowy ^e i przebudowy ^f	305	104	81	125	Created as a result of enlarging ^e and adapting ^f

a Od lipca 2015 r. łącznie z mieszkaniami, na budowę których dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. b Bez budynków zbiorowego zamieszkania. c O jednym lub dwóch mieszkaniach. d O trzech lub więcej mieszkaniach. e Budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. f Mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych.

a Since July 2015 including dwellings which have been registered with a construction project. b Excluding residences for communities. c With one or two dwellings. d With three or more dwellings. e Of residential and non-residential buildings. f Of dwellings and non-residential spaces.

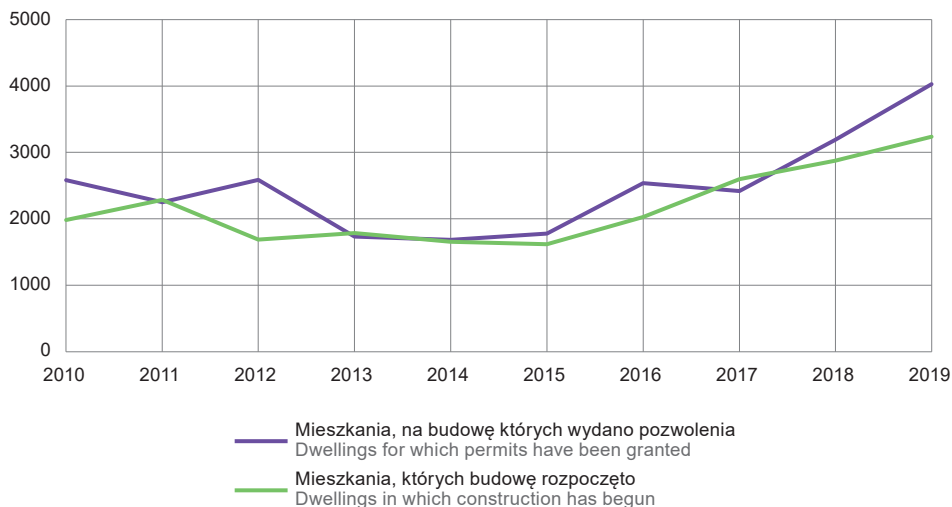
TABL. 9 (50). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
 DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1982	1613	2879	3241	TOTAL
Indywidualne	1510	1292	1593 ^a	1657 ^a	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	465	321	1285 ^b	1432 ^b	For sale or rent
Spółdzielcze	–	–	–	–	Cooperatives
Komunalne (gminne)	7	–	1	99	Municipal (gmina)
Spółeczne czysznowe	–	–	–	53	Public building society
Zakładowe	–	–	–	–	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b łącznie z budownictwem indywidualnym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 182.

a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see general notes, item 5 on page 182.

WYKRES 7 (39). **MIESZKANIA (POZWOLENIA, ROZPOCZĘTE BUDOWY)**
 CHART 7 (39). **DWELLINGS (PERMITS, CONSTRUCTION IN PROGRESS)**

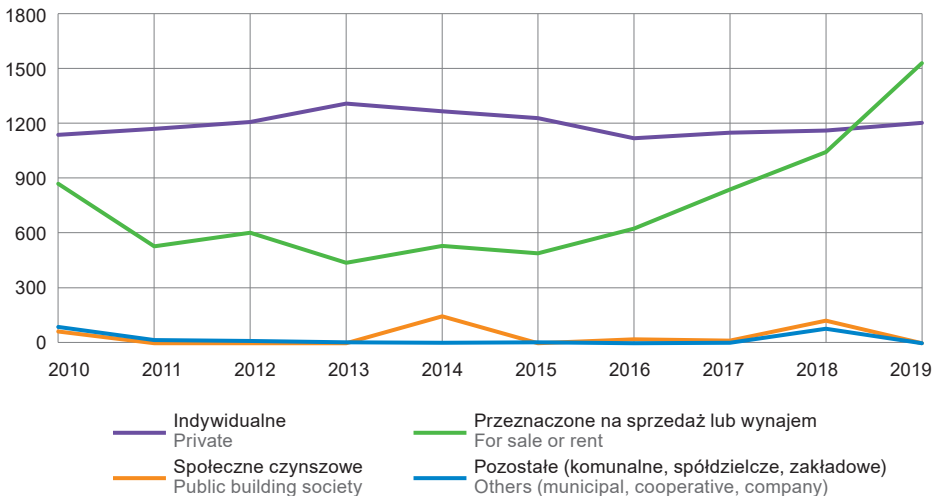

TABL. 10 (51). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

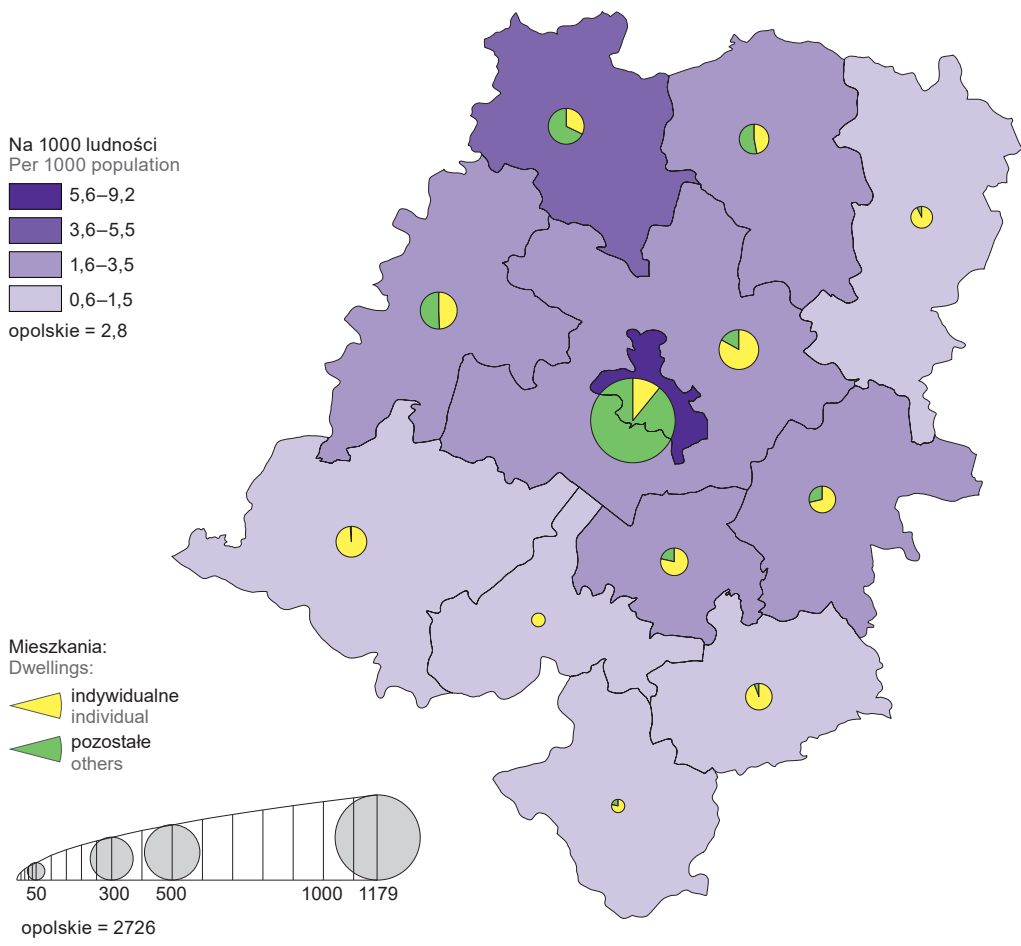
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Mieszkania	2149	1723	2388	2726	Dwellings
miasta	1330	809	1541	1804	urban areas
wieś	819	914	847	922	rural areas
Indywidualne ^a	1140	1227	1161	1202	Private ^a
miasta	415	380	377	418	urban areas
wieś	725	847	784	784	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	870	492	1041	1524	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	9	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	70	4	71	–	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	59	–	115	–	Public building society
Zakładowe	1	–	–	–	Company
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	377	350	507	642	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	451	332	622	816	Urban areas
Wieś	298	369	380	453	Rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	113,9	130,8	107,0	106,1	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	92,0	106,6	81,4	85,6	urban areas
wieś	149,5	152,3	153,5	146,4	rural areas
Indywidualne ^a	163,2	155,4	154,8	156,8	Private ^a
miasta	168,9	155,4	149,2	158,8	urban areas
wieś	159,9	155,4	157,6	155,7	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	61,3	70,2	64,6	66,2	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	44,2	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	32,1	40,0	38,2	–	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	43,5	–	50,6	–	Public building society
Zakładowe	134,0	–	–	–	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 182.

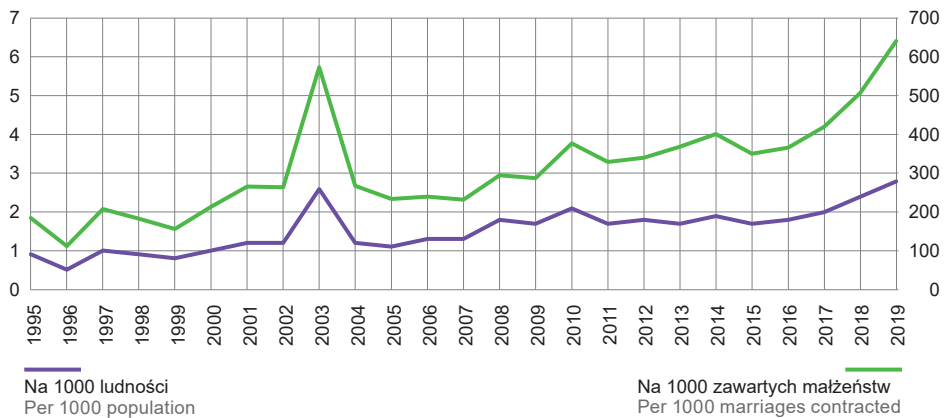
a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see general notes, item 5 on page 182.

WYKRES 8 (40). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA
CHART 8 (40). DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION

MAPA 2 (19). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W 2019 R.**
 MAP 2 (19). **DWELLINGS COMPLETED IN 2019**

Mieszkania oddane do użytkowania
Dwellings completed

TABL. 11 (52). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 grudnia
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km:					Distribution network in km:
Wodociągowa	6809,6	7188,4	7514,9	7546,4	Water supply
miasta	1483,2	1563,7	1798,0	1845,3	urban areas
wieś	5326,4	5624,7	5716,9	5701,1	rural areas
Kanalizacyjna ^a	3043,4	4749,4	5147,3	5229,4	Sewage ^a
miasta	1268,2	1446,1	1647,5	1737,1	urban areas
wieś	1775,2	3303,3	3499,8	3492,3	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	29,8	30,0	31,0	31,2	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
na 1 mieszkańca w m ³	29,2	30,0	31,4	31,7	per capita in m ³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	18,0	17,2	17,8	17,9	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	33,7	33,1	33,8	34,2	per capita in m ³
Wieś:					Rural areas:
w hm ³	11,8	12,8	13,2	13,3	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	24,3	26,7	28,7	28,8	per capita in m ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	30,0	30,7	32,0	32,1	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczone	30,0	30,7	32,0	32,1	Of which treated

a Łącznie z kolektorami.

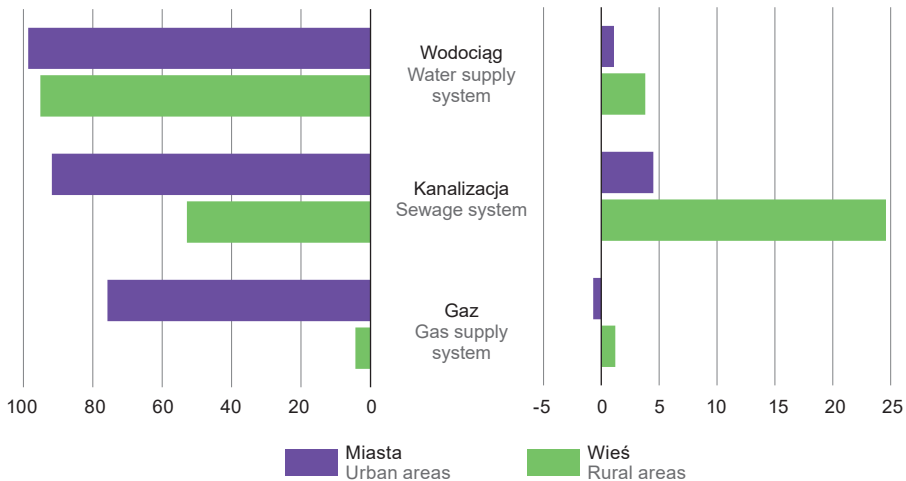
a Including collectors.

WYKRES 9 (41). **ŁUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ W 2019 R.**

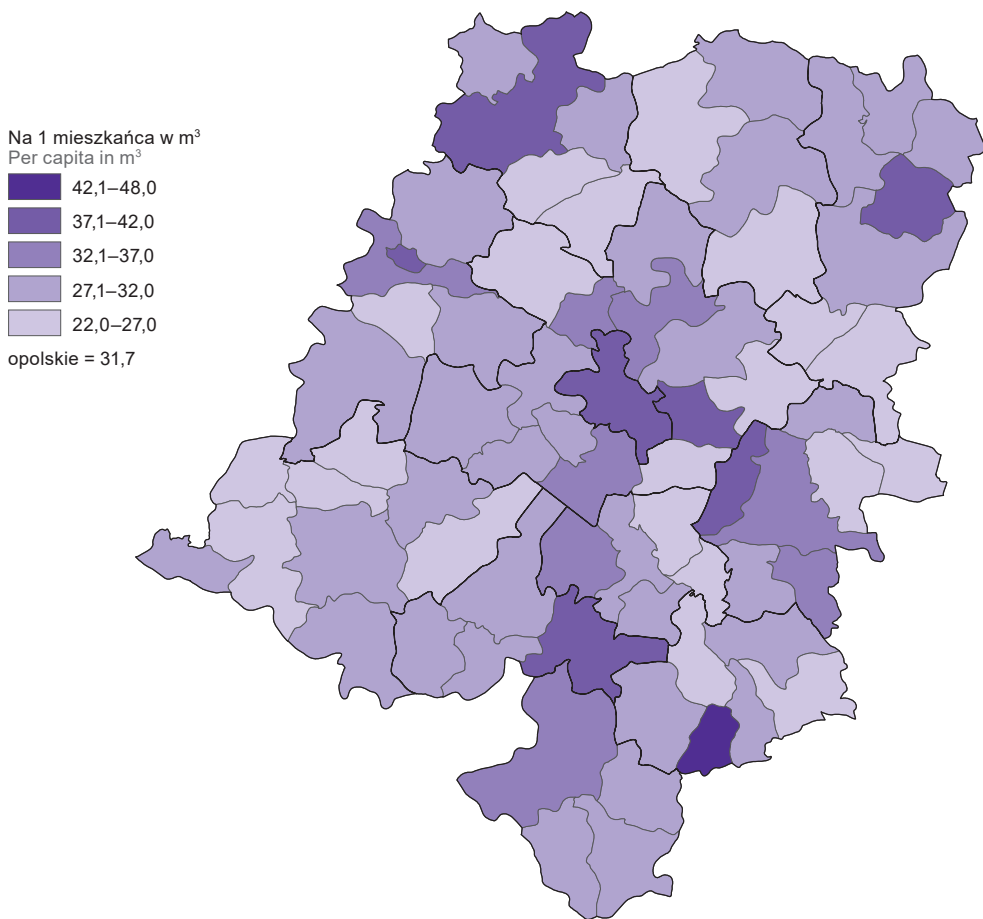
CHART 9 (41). **POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEM IN 2019**

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności
Population using system in % of total population

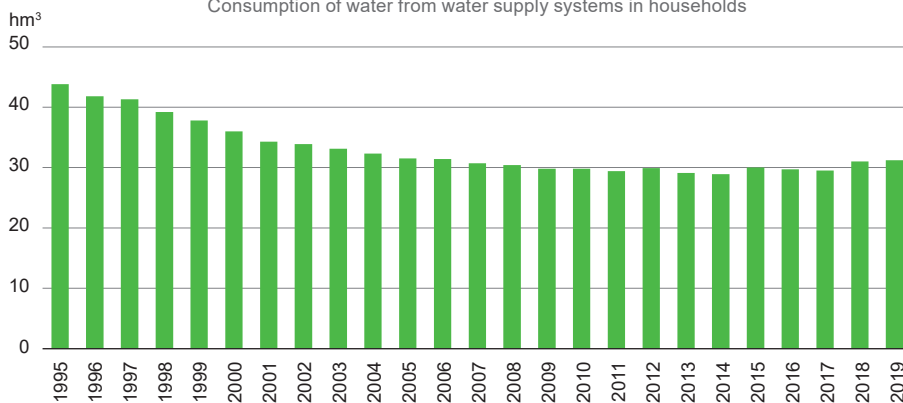
Wzrost/spadek w porównaniu z 2010 r. w p. proc.
Increase/decrease in relation to 2010 in percentage points

MAPA 3 (20). **ZUŻYCIЕ WODY Z WODOCIĄGÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2019 R.**
 MAP 3 (20). CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS IN HOUSEHOLDS IN 2019

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych
 Consumption of water from water supply systems in households

TABL. 12 (53). ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	397,4	391,0	404,6	405,3	Consumers (as of 31 December) in thousands
Miasta	224,8	222,5	234,4	236,2	Urban areas
Wieś	172,6	168,5	170,2	169,1	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GWh	928,5	781,3	825,4	823,6	In GWh
miasta	470,2	380,1	402,1	401,7	urban areas
wieś	458,3	401,1	423,3	421,9	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	880,5	732,2	763,0	766,0	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	2091,6	1708,3	1715,5	1700,8	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2655,0	2380,7	2487,5	2494,9	rural areas – per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Energii.

^a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Energy.

TABL. 13 (54). SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
Stan w dniu 31 grudnia
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	2318,3	2548,4	2732,4	2820,8	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	826,9	841,4	831,9	831,8	of which transmission
miasta	174,8	169,5	168,5	168,5	urban areas
wieś	652,1	671,9	663,3	663,3	rural areas
Miasta	1431,2	1491,0	1635,7	1677,4	Urban areas
Wieś	887,0	1057,5	1096,7	1143,4	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	155,1	155,5	158,7*	160,8	Consumers of gas from gas supply system^a in thousands
Miasta	150,5	149,8	153,4*	154,8	Urban areas
Wieś	4,6	5,7	5,3	6,0	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system (during the year):
W GWh ^b	76,7	691,2	785,9	794,2	In GWh ^b
miasta	72,1	638,1	730,6	728,8	urban areas
wieś	4,6	53,0	55,4	65,4	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh ^c	75,3	691,9	795,5	806,8	Per capita in kWh ^c
miasta	135,0	1229,0	1386,2	1389,5	urban areas
wieś	9,5	110,6	120,1	142,3	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b, c W 2010 r. w jednostkach naturalnych: b – hm³, c – m³.

a Including consumers using collective gas-meter. b, c In 2010 in natural units: b – hm³, c – m³.

TABL. 14 (55). OGRZEWNICTWO
Stan w dniu 31 grudnia
HOUSE-HEATING
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła przesyłowa i rozdzielcza w km	508,4	430,1	465,0	454,3	412,9	41,4	Heating transmission and distribution network in km
Kotłownie	619	863	885	1203	931	272	Boiler rooms
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ	5003,8	3518,5	3786,2	3797,0	3672,0	125,0	Sale of heating energy (during the year) in TJ

Dział VIII. Edukacja i wychowanie Chapter VIII. Education

TABL. 1 (56). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a PRE-PRIMARY EDUCATION^a					
Placówki	454	471	486	492	Establishments
w tym na wsi	287	283	276	279	of which in rural areas
w tym:					of which:
Przedszkola	343	361	379	386	Nursery schools
w tym specjalne	4	7	7	8	of which special
w tym na wsi	191	192	189	193	of which in rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	108	96	95	93	Pre-primary sections in primary schools
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	404	397	414	409	primary
w tym na wsi	280	271	270	269	of which in rural areas
gimnazja	169	170	59	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	18	20	20	21	special job-training
branżowe I stopnia ^b	47	47	46 ^c	47	stage I sectoral vocational ^b
licea ogólnokształcące ^d	64	50	48	46	general secondary ^d
technika ^e	53	53	51	51	technical secondary ^e
artystyczne ogólnokształcące	2	4	4	4	general art
policealne	64	58	52	52	post-secondary
dla dorosłych	119	64	56	46	for adults
podstawowe	-	-	5	5	primary
gimnazja	9	9	5	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	7	.	.	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^d	82	55	46	41	general secondary ^d
technika ^e	21	-	.	.	technical secondary ^e
Uczelnie	6 ^f	6	6	6	Higher education institutions
NAUCZYCIELE^g TEACHERS^g					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	4637	4768	6172	6463	primary
w tym na wsi	2376	2299	2765	2859	of which in rural areas
gimnazja	2757	2374	770	.	lower secondary
branżowe I stopnia ^h	430	408	373 ^c	437	stage I sectoral vocational ^h
licea ogólnokształcące ^d	1251	893	825	976	general secondary ^d
technika ^e	1257	1212	1196	1347	technical secondary ^e
policealne	219	150	104	64	post-secondary
Uczelnie	1688	1528	1467	1465	Higher education institutions
DZIECI, UCZNIOWIE I STUDENCI CHILDREN, PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^k :					Pre-primary education ^k :
dzieci w wieku 6 lat	7121	8764	8518	7922	6-year-old children
w tym w przedszkolach	6155	7790	7520	7071	of which nursery schools
Szkoły:					Schools:
podstawowe	52298	55687	67342	68187	primary
w tym na wsi	22833	22862	25900	26103	of which in rural areas
gimnazja	31323	24814	7679	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	245	301	273	302	special job-training
branżowe I stopnia ^b	7080	5443	4296 ^c	5608	stage I sectoral vocational ^b
licea ogólnokształcące ^d	14066	9657	8919	11669	general secondary ^d
technika ^e	14664	13705	13351	16764	technical secondary ^e
artystyczne ogólnokształcące	240	336	300	334	general art
policealne	6228	5116	5207	4803	post-secondary
dla dorosłych	8897	5314	4206	3751	for adults
podstawowe	-	-	98	94	primary
gimnazja	849	562	183	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	287	.	.	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^d	6745	4752	3925	3657	general secondary ^d
technika ^e	1016	-	.	.	technical secondary ^e
Uczelnie	38301 ^f	22946	18757	18503	Higher education institutions

a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i punkty przedszkolne. b W latach szkolnych 2010/11 i 2015/16 zasadnicze szkoły zawodowe. c Z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. d W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. e W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi. f Bez uczelni resortu obrony narodowej. g-i łącznie ze szkołami: g - dla dorosłych; h - specjalnymi przysposabiającymi do pracy; i - artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. k W roku szkolnym 2015/16 - w wieku 5 lat.

a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools and pre-primary centres. b In the 2010/11 and 2015/16 school years, basic vocational schools. c Including basic vocational school sections. d In the 2010/11 school year, including supplementary general secondary and specialised secondary schools. e In the 2010/11 school year, including supplementary technical secondary schools. f Excluding higher schools of the Ministry of National Defences. g-i Including schools: g - for adults; h - special job-training schools; i - general art schools leading to professional certification. k In the 2015/16 school year - 5 years old.

TABL. 1 (56). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVELS (cont.)

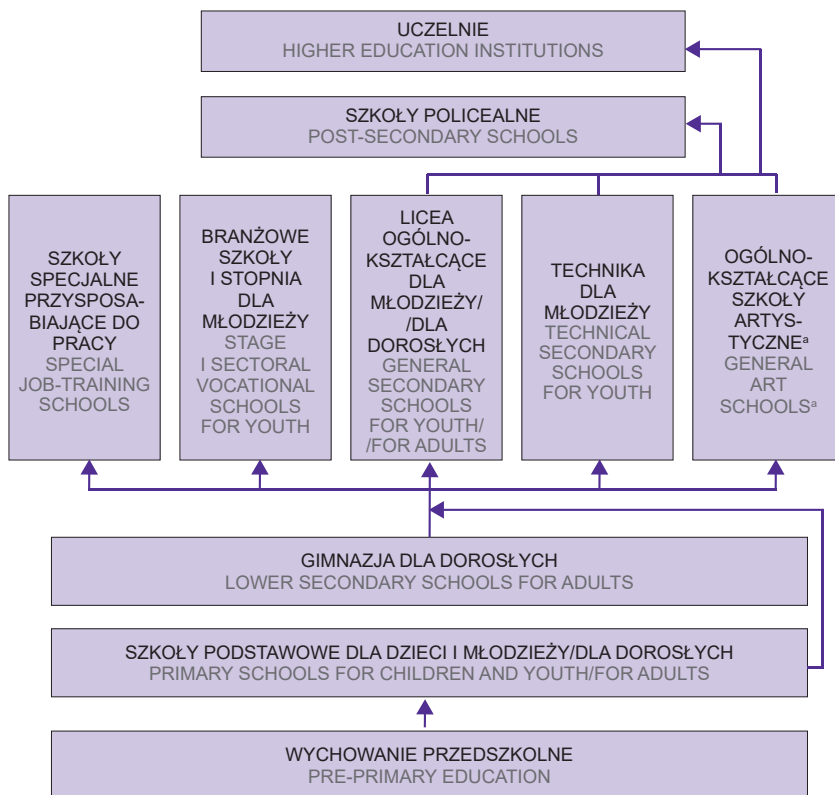
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
	ABSOLWENCI		GRADUATES		
Szkoły:					Schools:
podstawowe	9302	7803	7955	.	primary
gimnazja	10171	8208	7205	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	46	74	72	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	2650	1700	1323	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^a	4726	3308	2853	.	general secondary ^a
technika ^b	3691	3162	3030	.	technical secondary ^b
artystyczne ogólnokształcące	48	49	59	.	general art
policealne	1925	1535	1224	.	post-secondary
dla dorosłych	2572	1694	1101	.	for adults
podstawowe	-	-	63	.	primary
gimnazja	236	222	141	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	46	.	.	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^a	2017	1472	1038	.	general secondary ^a
technika ^b	273	-	.	.	technical secondary ^b
Uczelnie	11297 ^c	6736	5221	.	Higher education institutions

a W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. b W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi. c Bez uczelni resortu obrony narodowej.

a In the 2010/11 school year, including supplementary general secondary and specialised secondary schools. b In the 2010/11 school year, including supplementary technical secondary schools. c Excluding higher schools of the Ministry of National Defences.

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2019/20

EDUCATION BY LEVELS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

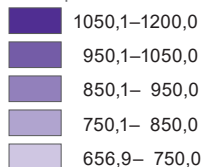
a Dające uprawnienia zawodowe.

a Leading to professional certification.

MAPA 1 (21). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a W ROKU SZKOLNYM 2019/20
 MAP 1 (21). PRE-PRIMARY EDUCATION^a IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

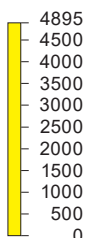
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat

Children in pre-primary establishments per 1000 children aged 3-6

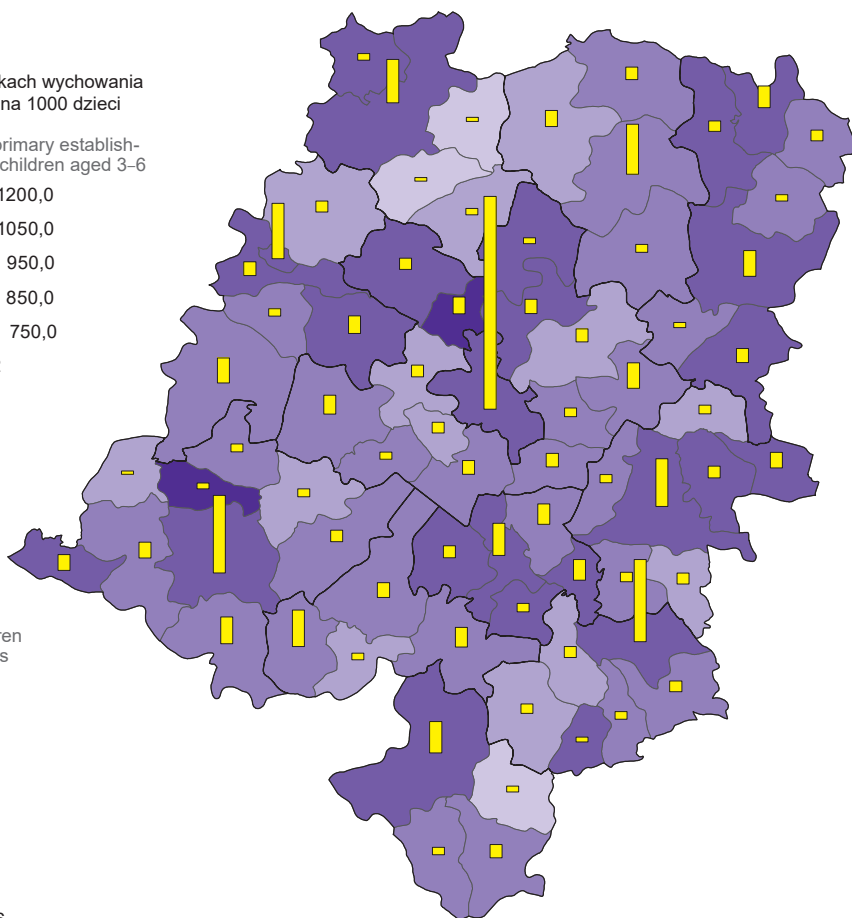

opolskie = 950,2

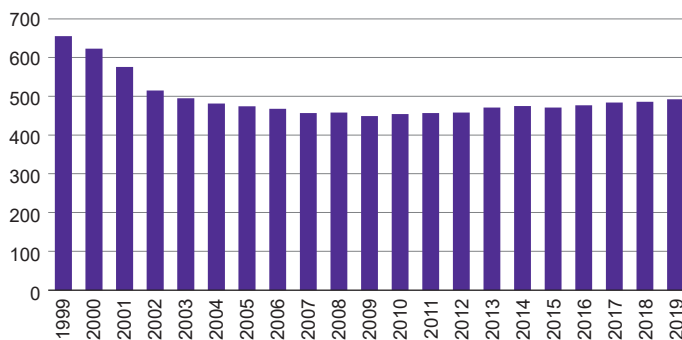
Liczba dzieci w placówkach
 Number of children in establishments

opolskie = 32196

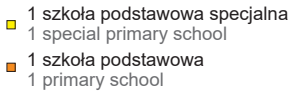
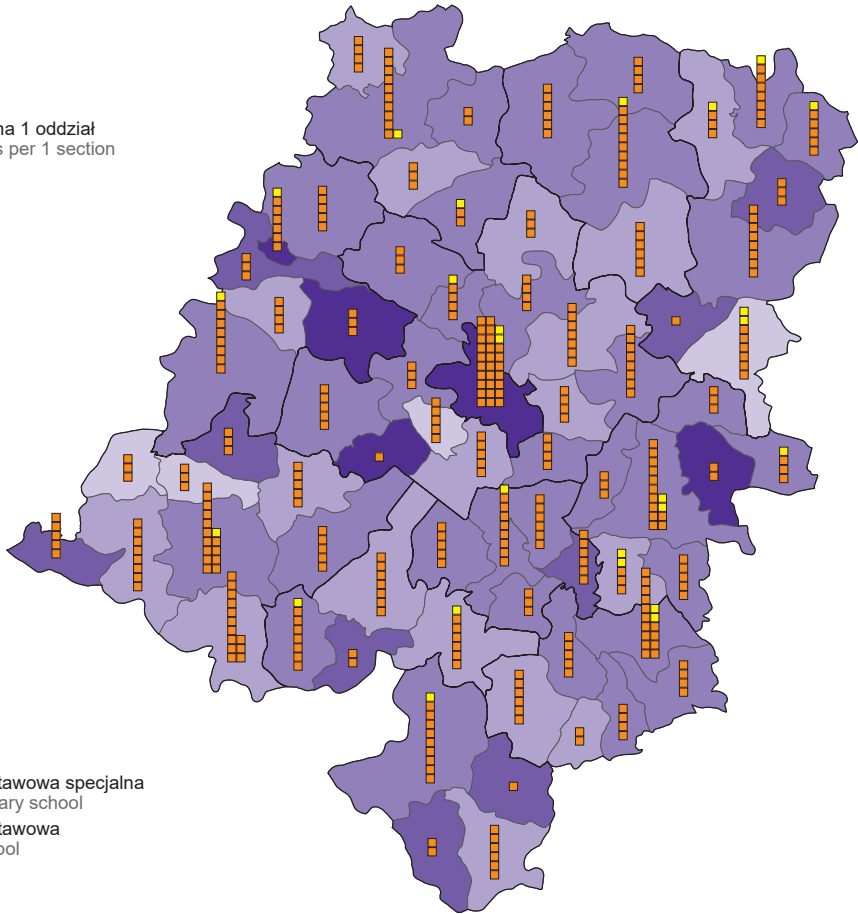
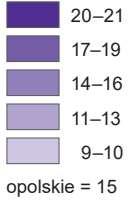
Liczba placówek
 Number of establishments

a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i punkty przedszkolne.
 a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools and pre-primary centres.

MAPA 2 (22). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2019/20
 MAP 2 (22). PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

Liczba uczniów na 1 oddział
 Number of pupils per 1 section

Liczba szkół podstawowych
 Number of primary schools

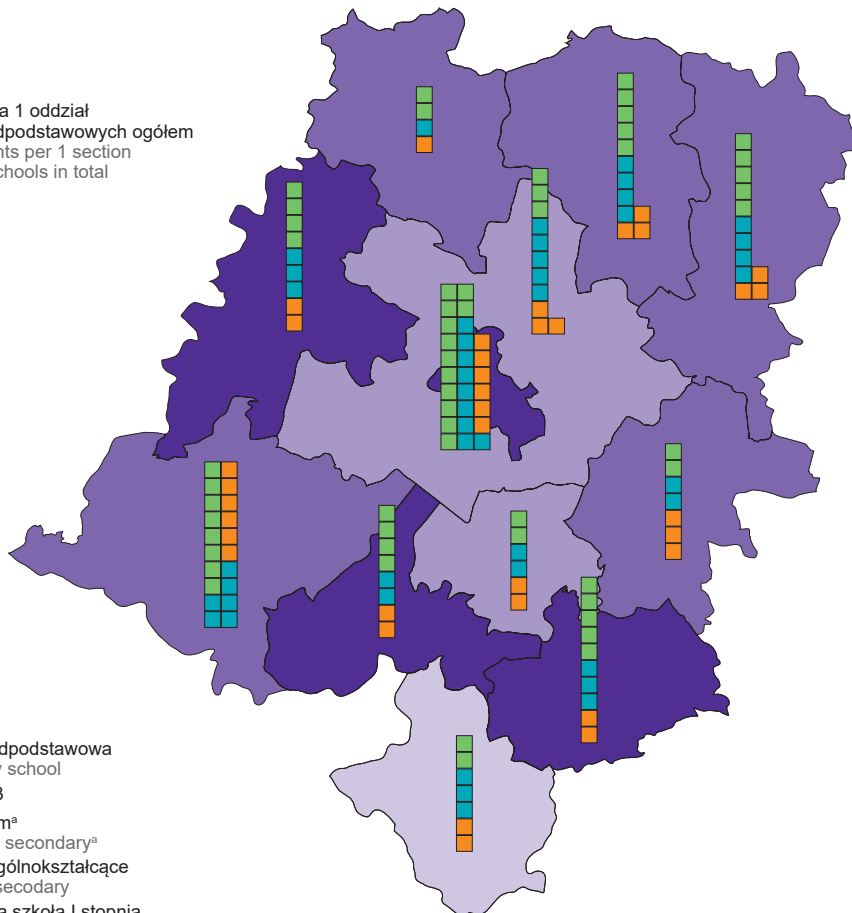

MAPA 3 (23). **SZKOŁY PONADPODSTAWOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) W ROKU SZKOLNYM 2019/20**

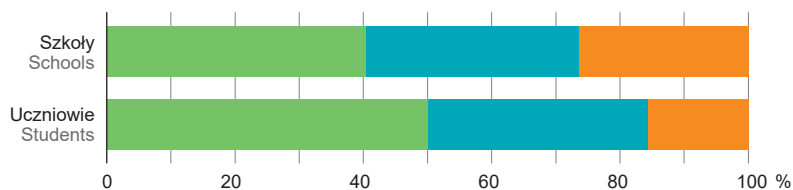
MAP 3 (23). **POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR**

Liczba uczniów na 1 oddział
w szkołach ponadpodstawowych ogółem
Number of students per 1 section
in post-primary schools in total

- 26–27
- 22–25
- 18–21
- 13–17
- opolskie = 24

- 1 szkoła ponadpodstawowa
1 post-primary school
opolskie = 133
- technikum^a
technical secondary^a
- liceum ogólnokształcące
general secondary
- branżowa szkoła I stopnia
stage I sectoral vocational school

- Technikum^a
Technical secondary^a
- Liceum ogólnokształcące
General secondary
- Branżowa szkoła I stopnia
Stage I sectoral vocational school

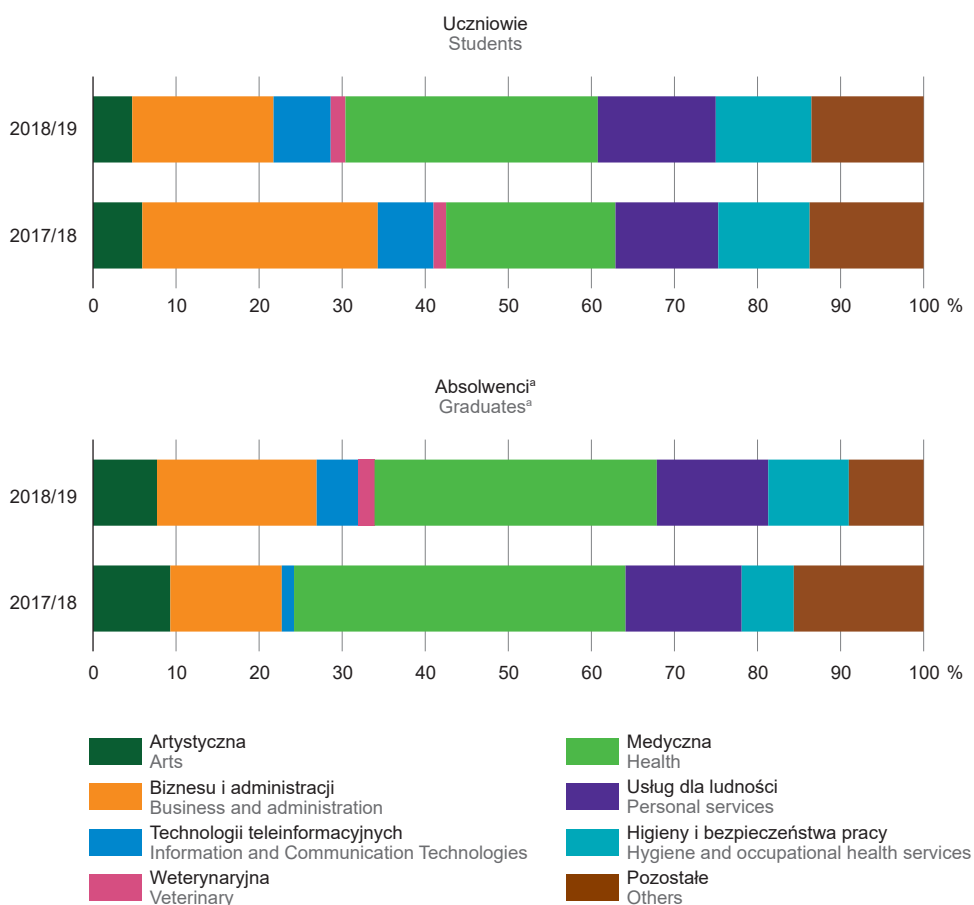
^a Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.
^a Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (57). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
Szkoły	64	58	52	52	Schools
Oddziały	292	229	327	329	Sections
Uczniowie	6228	5116	5207	4803	Students
w tym kobiety	4252	3783	3810	3633	of which females
Absolwenci	1925	1535	1224	.	Graduates
w tym kobiety	1414	1161	998	.	of which females

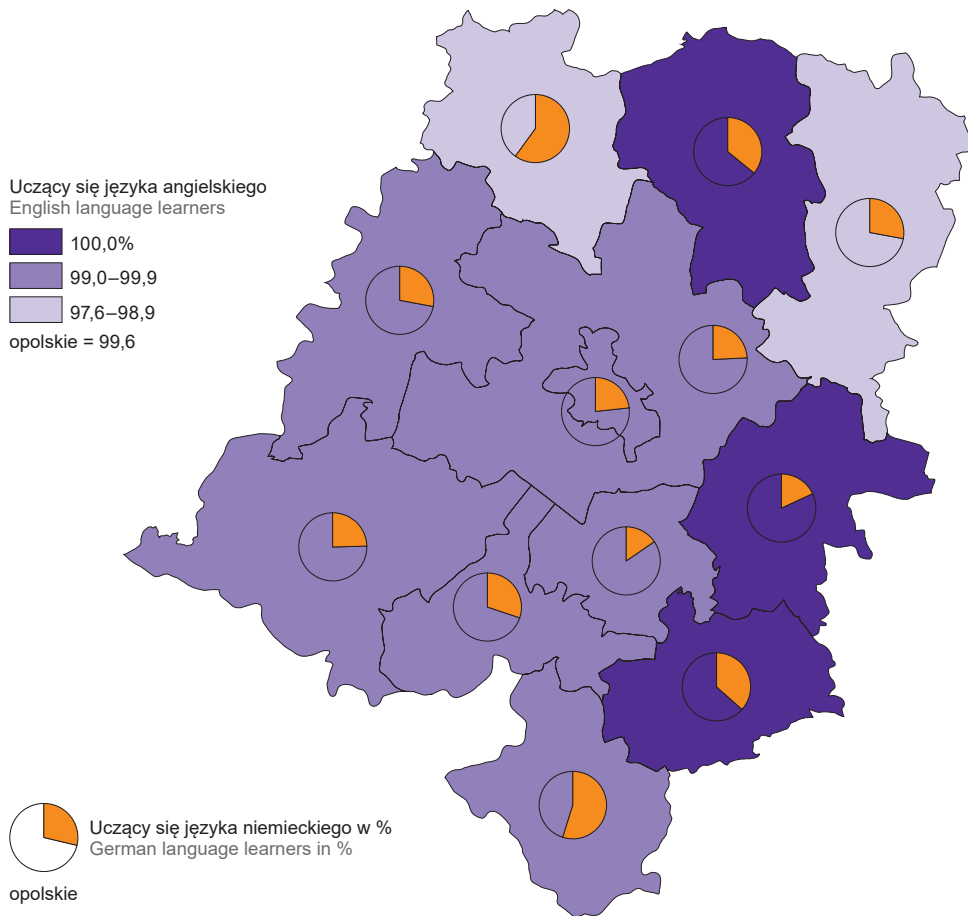
WYKRES 1 (42). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA

CHART 1 (42). **STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS**
(excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

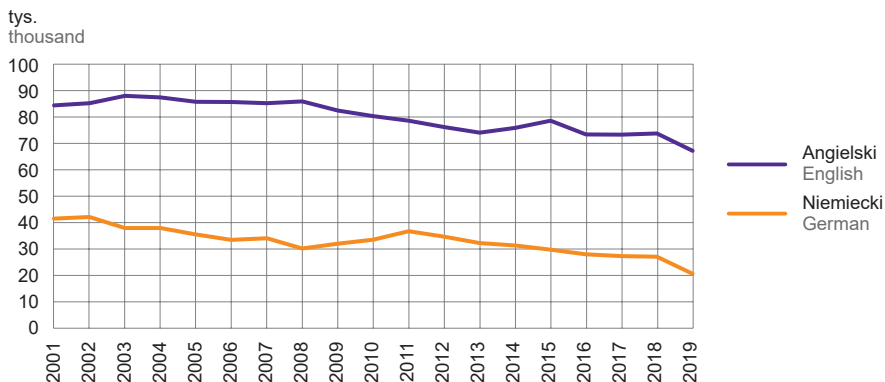

^a Dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.
^a Data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications.

MAPA 4 (24). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2019/20 (bez szkół specjalnych)**
 MAP 4 (24). **PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN PRIMARY SCHOOLS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR (excluding special schools)**

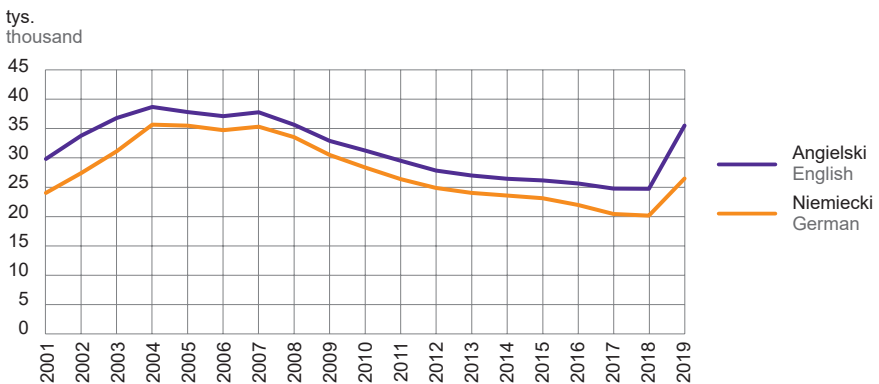
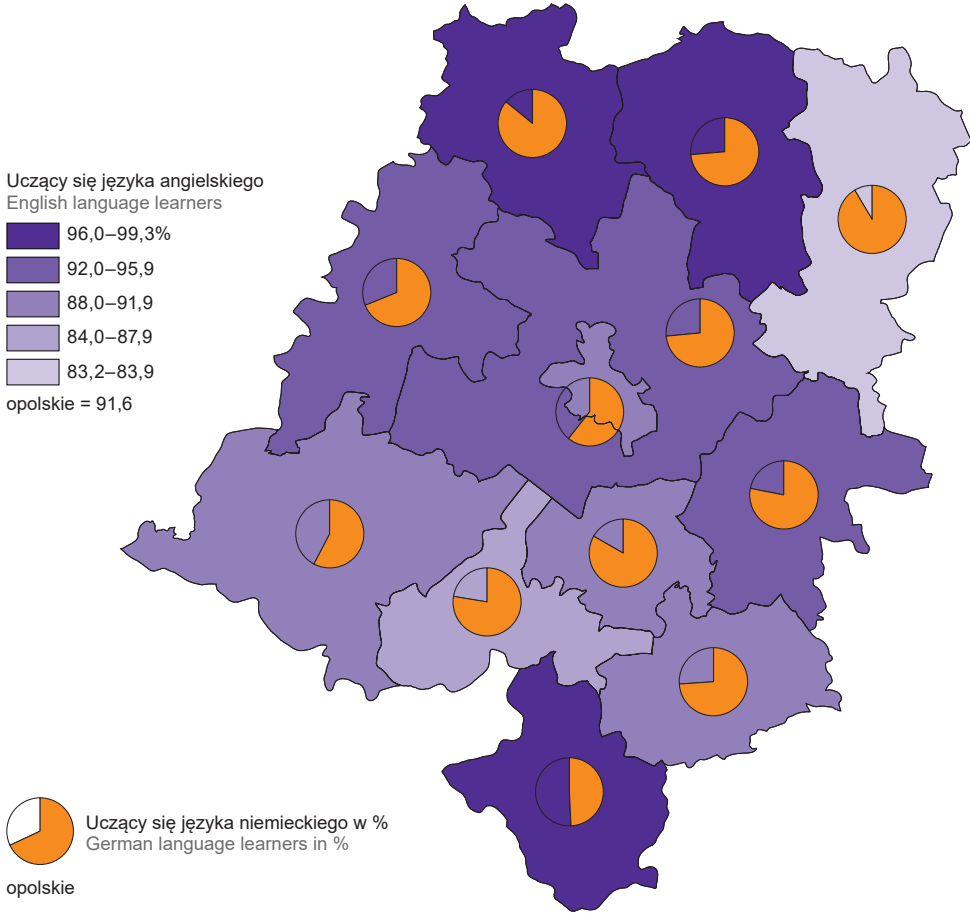
W szkołach podstawowych i gimnazjach dla dzieci i młodzieży
In primary schools and lower secondary schools for children and youth

MAPA 5 (25). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH DLA MŁODZIEŻY I SZKOŁACH POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2019/20 (bez szkół specjalnych)**

MAP 5 (25). **PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR (excluding special schools)**

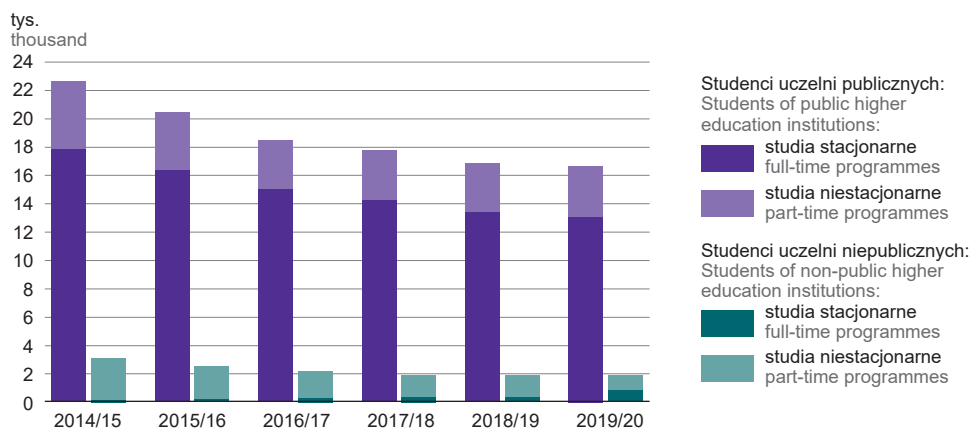
TABL. 3 (58). **UCZELNIE W ROKU AKADEMICKIM 2019/20**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2019/20 ACADEMIC YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Uczelnie Higher education institutions	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students			Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
			ogółem total	w tym na studiach stacjonarnych of which full-time programmes	w tym cudzoziemcy of which foreigners		
OGÓŁEM	6	1465	18503	13919	1691	5221	TOTAL
W tym nadzorowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6	1465	18503	13919	1691	5221	Of which supervised by the Ministry of Science and Higher Education

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej uczelni wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b W podziale według uczelni – osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b In the breakdown by types of higher education institutions – persons who obtained higher education diplomas between 1 January 2019 and 31 December 2019.

WYKRES 2 (43). **STUDENCI UCZELNI**
CHART 2 (43). STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

TABL. 4 (59). **SŁUCHACZE STUDIÓW PODYPLOMOWYCH I DOKTORANCI**
NON-DEGREE POSTGRADUATE PROGRAMME STUDENTS AND DOCTORAL STUDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Słuchacze studiów podyplomowych Non-degree postgraduate programme students		Doktoranci Doctoral students				SPECIFICATION
				na studiach doktoranckich in doctoral programmes		w szkołach doktorskich in doctoral schools		
		ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	2010/11	3131	2454	373	154	.	.	TOTAL
	2015/16	3052	2704	687	364	.	.	
	2018/19	4107	3638	559	287	.	.	
	2019/20	3985	3634	379	203	30	9	

Dział IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Chapter IX. Health care and social welfare

TABL. 1 (60). **OCHRONA ZDROWIA – PODSTAWOWE DANE**

Stan w dniu 31 grudnia
BASIC DATA ON HEALTH CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
PRACOWNICY MEDYCZNI MEDICAL PERSONNEL				
Lekarze	1946	1897	1974	Doctors
Lekarze dentyści	286	363	446	Dentists
Pielęgniarki i położne	5412	5394	5462	Nurses and midwives
Fizjoterapeuci	643	614	737	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni	244	193	213	Laboratory diagnosticians
Farmaceuci	572	617	590	Pharmacists
AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA OUTPATIENT HEALTH CARE				
Przychodnie	538	561	548	Outpatient departments
miasta	387	414	405	urban areas
wieś	151	147	143	rural areas
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów ^a	255	241	234	Practices of doctors and dentists ^a
miasta	201	191	186	urban areas
wieś	54	50	48	rural areas
Porady udzielone ^b w ciągu roku w tys.	7258,0	7447,7	7392,3	Consultations provided ^b during the year in thousands
lekarskie ^c	6608,8	6793,3	6731,6	doctors ^c
w tym w opiece zdrowotnej:				of which in health care:
podstawowej	4353,2	4496,9	4444,3	primary
specjalistycznej	2255,6	2296,4	2287,3	specialised
stomatologiczne	649,2	654,5	660,8	stomatological
SZPITALA HOSPITALS				
Szpitala ogólne	28	30	29	General hospitals
Łóżka	4604	4418	3839	Beds
Leczeni ^d w ciągu roku na:				Inpatients ^d during the year per:
10 tys. ludności	1659	1600	1603	10 thousand population
1 łóżko ^e	35,9	35,5	40,7	bed ^e

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakt z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami opłaconymi w przychodniach przez pacjentów oraz łącznie z poradami udzielonymi w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. c Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym. d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. e Do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną miesięczną liczbę łóżek w roku.

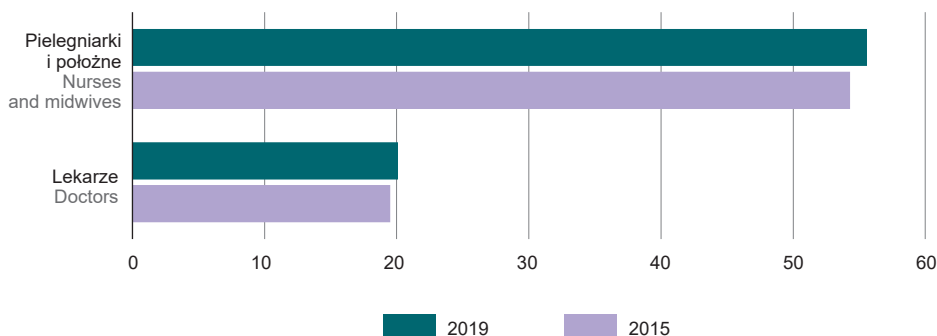
Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a Data concern practices that have signed contract with the National Health Fund or outpatient departments. b Including consultations paid by patients in outpatient departments as well as including consultations provided as part of night and holiday health care. c Including consultations provided in admission rooms for non-hospitalized patients. d Excluding inter-ward patient transfer. e For calculating of indice the average monthly number of beds in year was used.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

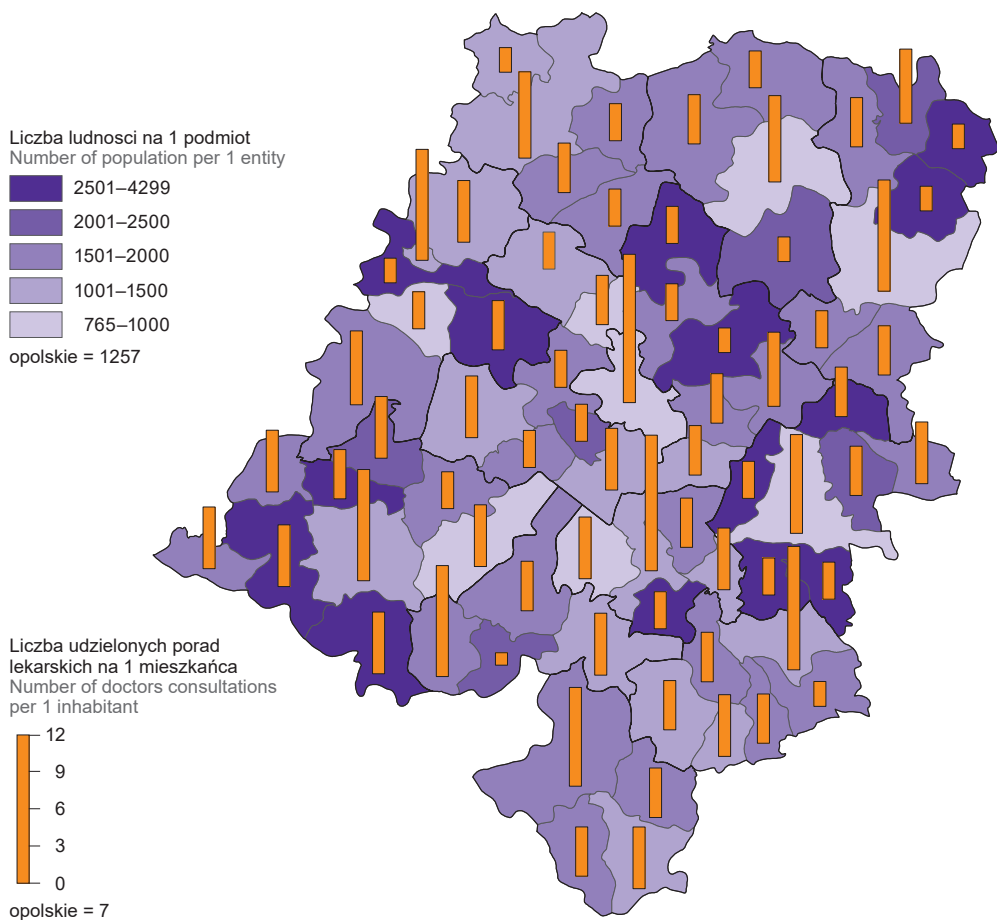
WYKRES 1 (44). **PRACOWNICY MEDYCZNI NA 10 TYS. LUDNOŚCI**

CHART 1 (44). **MEDICAL PERSONNEL PER 10 THOUSAND POPULATION**

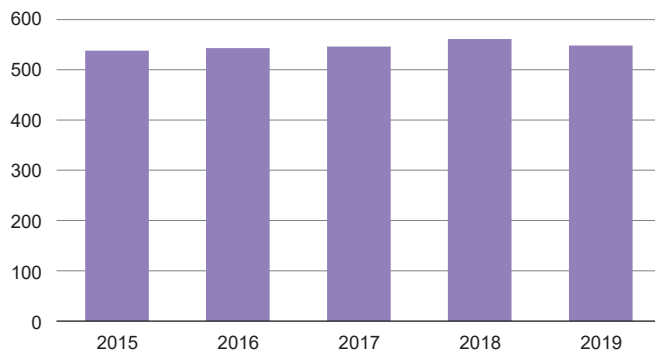

MAPA 1 (26). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2019 R.**

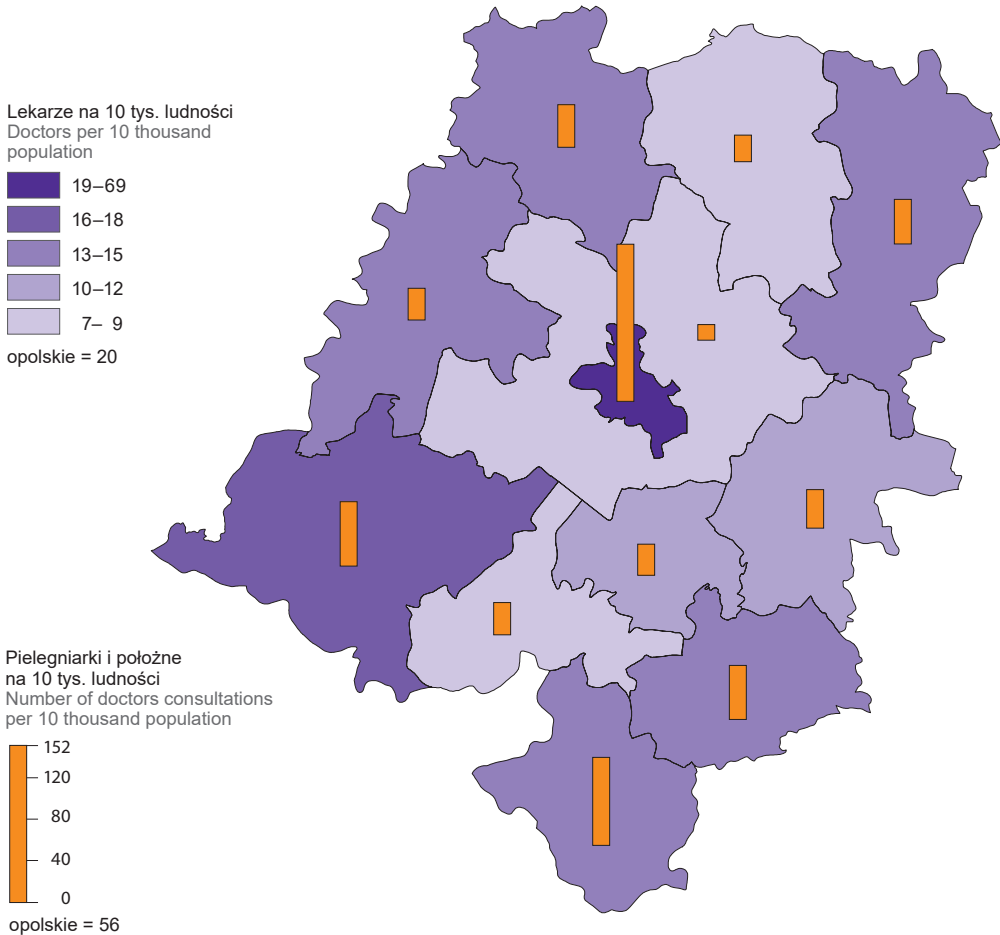
MAP 1 (26). **OUTPATIENT HEALTH CARE IN 2019**

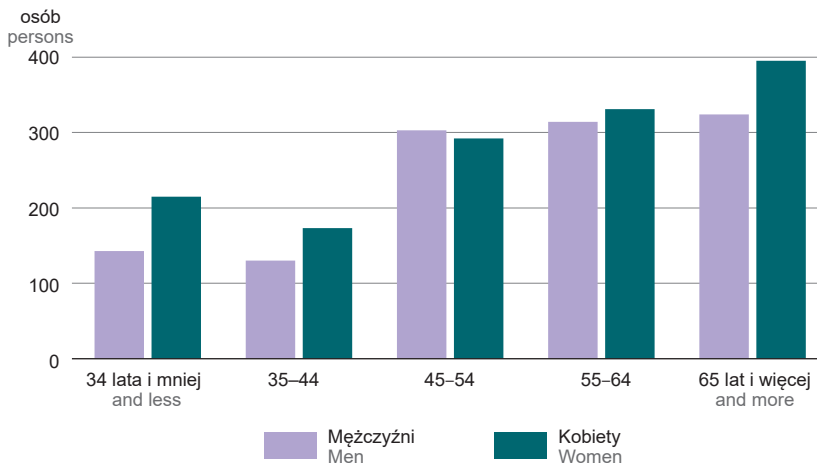
Przychodnie
Outpatient departments

MAPA 2 (27). PRACOWNICY MEDYCZNI W 2019 R.
MAP 2 (27). MEDICAL PERSONNEL IN 2019

Lekarze uprawnieni do wykonywania zawodu medycznego według grup wieku i płci w 2019 r.
Doctors entitled to practise medical profession by age groups and sex in 2019

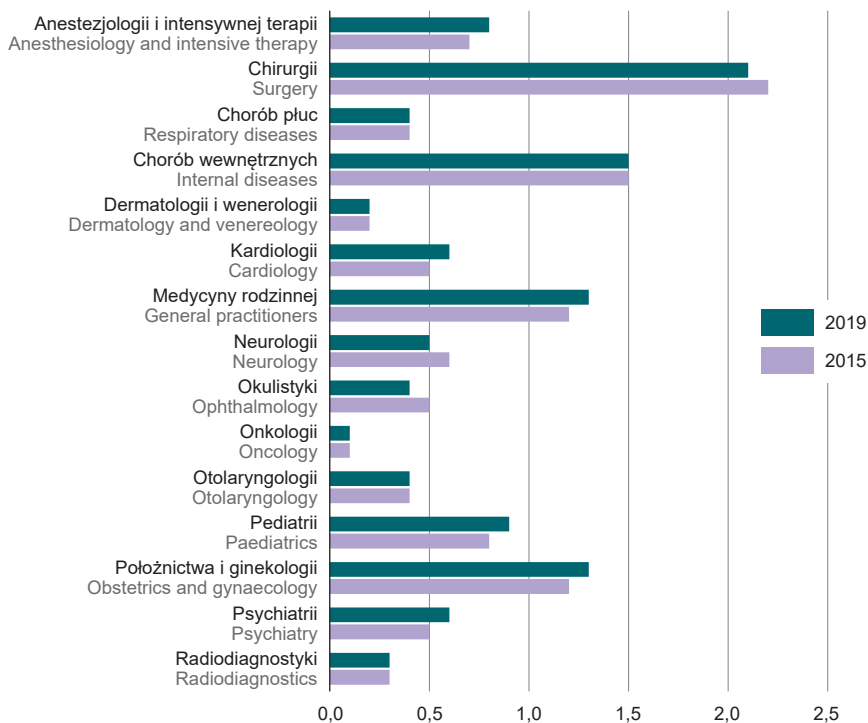

TABL. 2 (61). LEKARZE SPECJALIŚCI
 Stan w dniu 31 grudnia
DOCTORS SPECIALISTS
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Lekarze specjaliści	1312	1291	1347	Doctors specialists
w tym w zakresie:				of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	74	89	81	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii	222	211	207	Surgery
Chorób płuc	40	37	37	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	146	134	151	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	19	19	19	Dermatology and venereology
Kardiologii	50	60	63	Cardiology
Medycyny rodzinnej	122	124	132	General practitioners
Neurologii	55	52	52	Neurology
Okulistyki	45	31	37	Ophthalmology
Onkologii	6	9	7	Oncology
Otolaryngologii	38	35	38	Otolaryngology
Pediatrici	78	92	85	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	116	126	123	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii	48	48	55	Psychiatry
Radiodiagnostyki	26	20	27	Radiodiagnostics

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.
 Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

WYKRES 2 (45). LEKARZE SPECJALIŚCI WEDŁUG WYBRANYCH SPECJALNOŚCI NA 10 TYS. LUDNOŚCI
CHART 2 (45). DOCTOR SPECIALISTS BY SELECTED SPECIALISATION PER 10 THOUSAND POPULATION

TABL. 3 (62). **SZPITALA OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Leczeni ^a w tys.	193,3	183,6	182,3	Inpatients ^a in thousands
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,7	5,7	5,5	Average patient stay in days
Łóżka ^b	4604	4418	3839	Beds ^b
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	743	685	591	Internal diseases
Kardiologicznych ^c	175	161	153	Cardiological ^c
Chirurgicznych	1074	986	839	Surgical
Pediatrycznych	293	278	215	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	464	458	394	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	94	57	45	Oncological
Intensywnej terapii	80	81	80	Intensive therapy
Zakaźnych	55	55	41	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	281	242	218	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	38	38	30	Dermatological
Neurologicznych	80	80	73	Neurological
Psychiatrycznych	82	80	80	Psychiatric

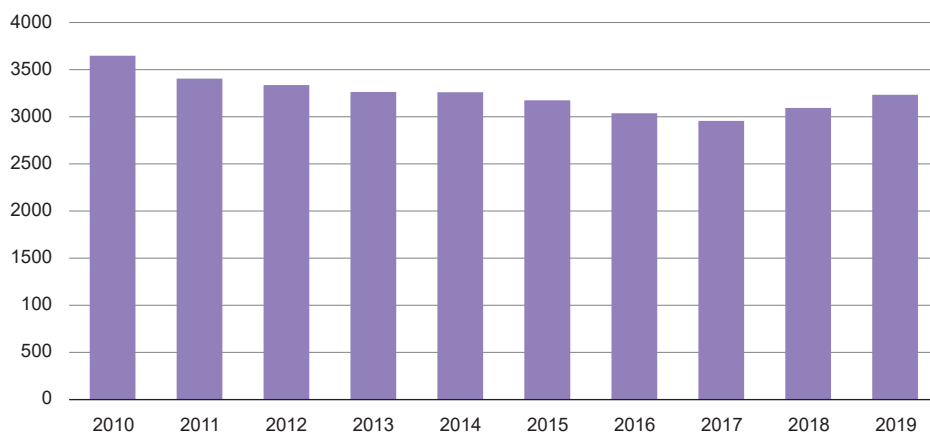
a Leczeni w trybie stacjonarnym łącznie z ruchem międzyoddziałowym. b Stan w dniu 31 grudnia. c Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a Inpatients including inter-ward transfer. b As of 31 December. c Including intensive cardiological care wards.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

WYKRES 3 (46). **LICZBA LUDNOŚCI NA 1 APTEKĘ OGÓLNODOSTĘPNĄ**
CHART 3 (46). **POPULATION PER GENERALLY AVAILABLE PHARMACY**

TABL. 4 (63). POMOC DORAŻNA I RATOWNICTWO MEDYCZNE
Stan w dniu 31 grudnia
FIRST AID AND EMERGENCY MEDICAL SERVICES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne:					Units of the State Emergency Medical Services:
Zespoły ratownictwa medycznego	41	42	42	44	Emergency rescue teams
podstawowe	25	24	26	32	basic
specjalistyczne	16	18	16	12	specialists
Lotniczy zespół ratownictwa medycznego	–	–	1	1	Medical air rescue team
Szpitalne oddziały ratunkowe	5	7	7	7	Hospital emergency wards
Wyjazdy na miejsca zdarzenia (w ciągu roku):					Calls to the occurrence places (during the year):
w tysiącach	65,8	65,9	73,5	72,0	in thousands
na 1000 ludności	64,6	66,0	74,4	73,1	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):					Persons who received health care benefits in the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	66,3	66,2	73,7	72,5	in thousands
na 1000 ludności	65,0	66,3	74,6	73,7	per 1000 population

TABL. 5 (64). KRWIODAWSTWO^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Regionalne centra ^b	1	1	1	1	Regional centres ^b
Oddziały terenowe ^b	4	4	4	4	Local branches ^b
Krwiodawcy w tys.	14,8	13,8	13,5	13,2	Blood donors in thousands
w tym honorowi	14,8	13,8	13,5	13,2	of which voluntary
Liczba donacji ^c krwi pełnej w tys.	27,4	28,7	28,9	29,1	Number of collected donations ^c of whole blood in thousands
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d w tys.	29,2	28,5	28,9	29,1	Number of prepared units of fresh rozen plasma (FFP) ^d in thousands

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Stan w dniu 31 grudnia. c Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. b As of 31 December. c Donation is collection of blood or blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 6 (65). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE
Stan w dniu 31 grudnia
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Apteki	279	314	319	304	Pharmacies
w tym prywatne	279	314	319	304	of which private
w tym na wsi	51	48	45	43	of which in rural areas
Punkty apteczne	38	47	40	43	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	38	47	38	41	of which in rural areas

TABL. 6 (65). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE (dok.)
 Stan w dniu 31 grudnia
 GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS (cont.)
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3209	2759	2748	2832	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	5442	5040	5550	5470	of which in rural areas
1 aptekę	3646	3172	3092	3232	pharmacy
w tym na wsi	9496	9976	10237	10686	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	474	530	561	547	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

TABL. 7 (66). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA NA 100 TYS. LUDNOŚCI
 INCIDENCE OF SELECTED INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS PER
 100 THOUSAND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Gruźlica	13,0	16,5	12,9	11,4	Tuberculosis
Tężec	0,1	0,1	–	–	Tetanus
Ksztusiec	0,8	6,2	1,2	2,1	Whooping cough
Odra	–	0,1	1,2	8,1	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:					Viral hepatitis:
typ A	0,2	0,1	0,8	2,8	type A
typ B	12,0	8,0	7,7	4,9	type B
typ C	8,3	8,8	7,3	8,4	type C
Różyczka	42,0	4,8	1,0	0,3	Rubella
Inwazyjne zakażenie Streptococcus pneumoniae	1,3	3,4	3,6	4,7	Streptococcus pneumoniae invasive infection
AIDS ^a	0,6	0,4	0,2	0,3	AIDS ^a
Salmonellozy	15,1	19,0	29,9	24,1	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	–	–	0,1	–	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	0,4	1,3	0,3	0,3	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	385,4	602,3	508,0	601,3	Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^b
Szkarlatyna (płonica)	40,9	66,7	44,5	45,5	Scarlet (fever)
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2,7	2,3	2,1	1,5	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	8,2	3,8	10,0	4,0	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	0,8	0,6	1,2	0,6	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne)	9,2	7,1	6,6	4,6	Mumps
Włośnica	–	–	0,1	–	Trichinellosis
Grypa ^c	2589,0	6543,8	7406,7	5733,3	Influenza ^c
Szczepieni przeciw wścieklicznie	10,8	8,9	13,5	10,5	Rabies vaccinations

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzaniem zachorowań.

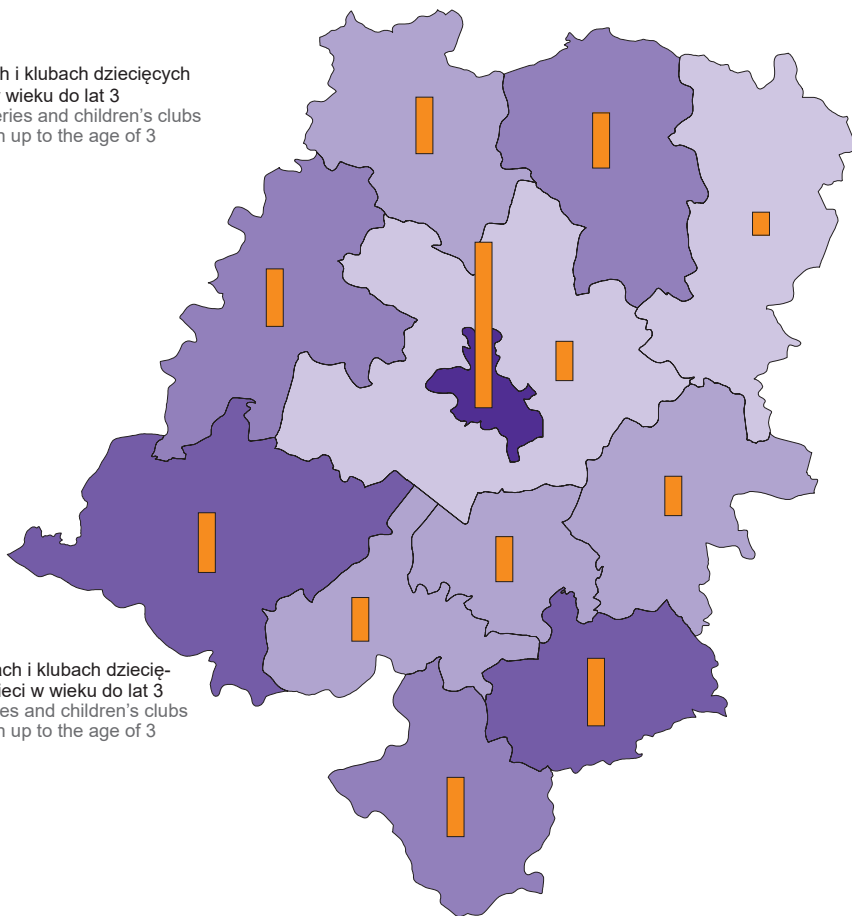
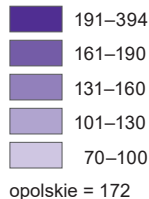
Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

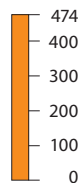
Source: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

MAPA 3 (28). **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE W 2019 R.**
 MAP 3 (28). **NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS IN 2019**

Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych
 na 1000 dzieci w wieku do lat 3
 Children in nurseries and children's clubs
 per 1000 children up to the age of 3

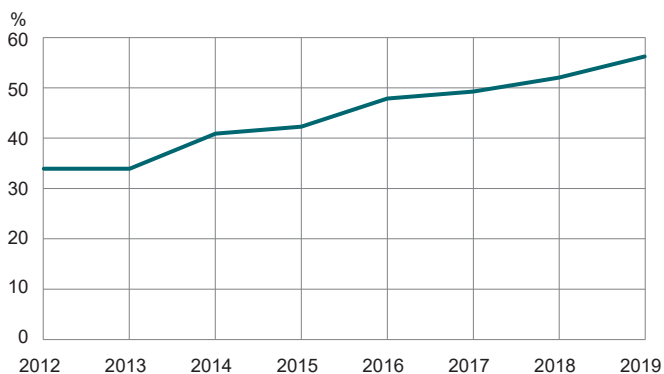

Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych
 na 1000 dzieci w wieku do lat 3
 Places in nurseries and children's clubs
 per 1000 children up to the age of 3

opolskie = 193

Odsetek gmin, w których znajduje się przynajmniej jedna placówka opieki nad dziećmi do lat 3
 Percentage of gminas with at least one childcare centre for children up to the age of 3

TABL. 8 (67). ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE^{ab}
Stan w dniu 31 grudnia
NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS^{ab}
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Żłobki	12	57	88	96	Nurseries
w tym publiczne	12	25	31	35	of which public
Oddziały żłobkowe	11	5	3	3	Nursery wards
Kluby dziecięce	.	8	8	7	Children's clubs
w tym publiczne	.	–	1	1	of which public
Miejsca:					Places:
w żłobkach	1202	2834	4198	4910	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	112	104	103	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku):					Children staying (during the year):
w żłobkach	1976	4204	6020	6945	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	157	164	147	in children's clubs
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	42,9	112,1	158,1	171,3	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	102,2	94,6	95,9	88,8	per 100 places

a Miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. b Ponadto w 2019 r. 18 dzieci było pod opieką opiekunów dziennych i 56 niań zarejestrowanych w ZUS sprawowało opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3.

a Places and children staying in nurseries including nursery wards. b Moreover in 2019, 18 children were supervised by day carers and 56 nannies registered in the Social Insurance Institutions provided childcare for children up to the age of 3.

TABL. 9 (68). RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a
Stan w dniu 31 grudnia
FAMILY FOSTER CARE^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1057	987	968	984	Foster families
Spokrewnione	850	635	604	604	Related
dzieci ^b	1150	802	757	773	children ^b
Niezawodowe	180	314	316	322	Non-professional
dzieci ^b	325	423	445	444	children ^b
Zawodowe ^c	27	38	48	58	Professional ^c
dzieci ^b	102	121	148	195	children ^b
Rodzinne domy dziecka	.	19	21	18	Foster homes
dzieci ^d	.	126	123	128	children ^d

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za 2010 r. z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for 2010 due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 – up to the age of 18, since 2012 – up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 10 (69). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 grudnia
 INSTITUTIONAL FOSTER CARE
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	17	24	24	25	521	540	469	466	Care and education centres
interwencyjne	–	1	1	1	–	13	14	13	intervention
rodzinne	1	–	–	–	3	–	–	–	family
sojalizacyjne	11	22	21	23	340	504	403	428	socialisation
specjalistyczno-terapeutyczne	.	1	–	–	.	23	–	–	specialist therapy
inne ^a	5	–	2	1	178	–	52	25	others ^a
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	.	–	–	–	.	–	–	–	Regional care and therapy centers
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	.	–	–	–	.	–	–	–	Intervention preadoption centers

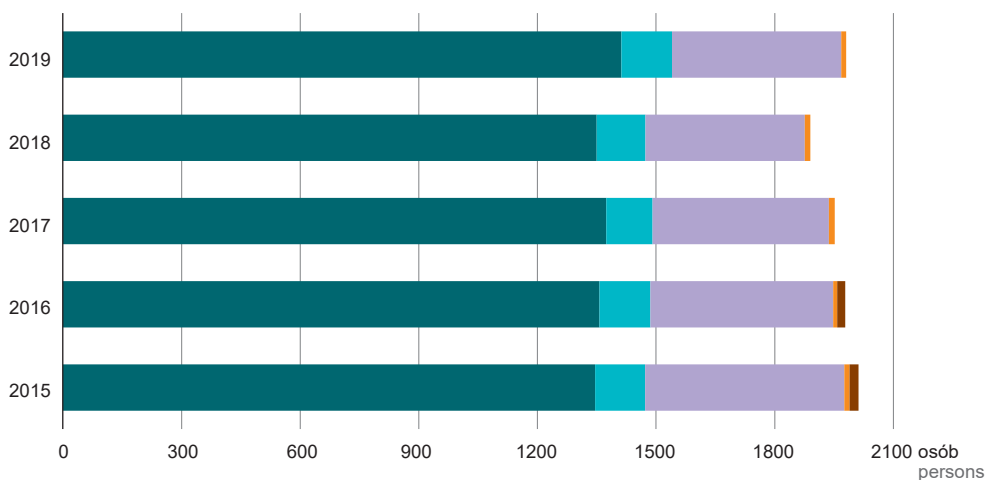
a Łączące zadania placówek interwencyjnych, sojalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; w 2010 r. – placówki wielofunkcyjne.
 a Combining tasks of the intervention, socialisation and specialist therapy centres; in 2010 – multifunctional centres.

WYKRES 4 (47). **DZIECI (WYCHOWANKOWIE) W WYBRANYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 4 (47). **CHILDREN (RESIDENTS) IN SELECTED FORMS OF FOSTER CARE**

As of 31 December

W pieczy rodzinnej:

In family care:

■ w rodzinach zastępczych
in foster families

■ w rodzinnych domach dziecka
in foster homes

W pieczy instytucjonalnej

In institutional care

w placówkach opiekuńczo-wychowawczych:
in care and education centres:

■ sojalizacyjnych
socialisation

■ interwencyjnych
intervention

■ specjalistyczno-terapeutycznych
specialist therapy

■ rodzinnych
family

TABL. 11 (70). POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a
 Stan w dniu 31 grudnia
STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	49	49	60	61	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca (łącznie z filiami):					Places (including branches):
ogółem	3538	3916	4307	4262	total
na 10 tys. ludności	34,8	39,3	43,7	43,4	per 10 thousand population
Mieszkańcy (łącznie z filiami):					Residents (including branches):
ogółem	3711	3711	4083	4032	total
na 10 tys. ludności	36,5	37,3	41,4	41,0	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	323	181	328	387	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.
 a Including community self-help homes.

TABL. 12 (71). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^a Beneficiaries ^a	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M			TOTAL
2010	42957	91930,0	
2015	37239	93701,9	
2018	28690	86777,7	
2019	26395	89230,1	
Pomoc pieniężna	25047	57392,5	Monetary assistance
w tym:			of which:
Zasilek stały	4288	23061,4	Permanent benefit
Zasilek okresowy	7468	18097,4	Temporary benefit
Zasilek celowy	13189	15844,1	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	35	117,0	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna	13910	31837,5	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	528	3064,6	Shelter
Posiłek	9550	8401,2	Meal
Ubranie	3	0,5	Clothing
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	3684	20065,3	Attendance services and specialized attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	20	8,7	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

a Osoby, którym przyznano świadczenie decyzją; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.
 Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

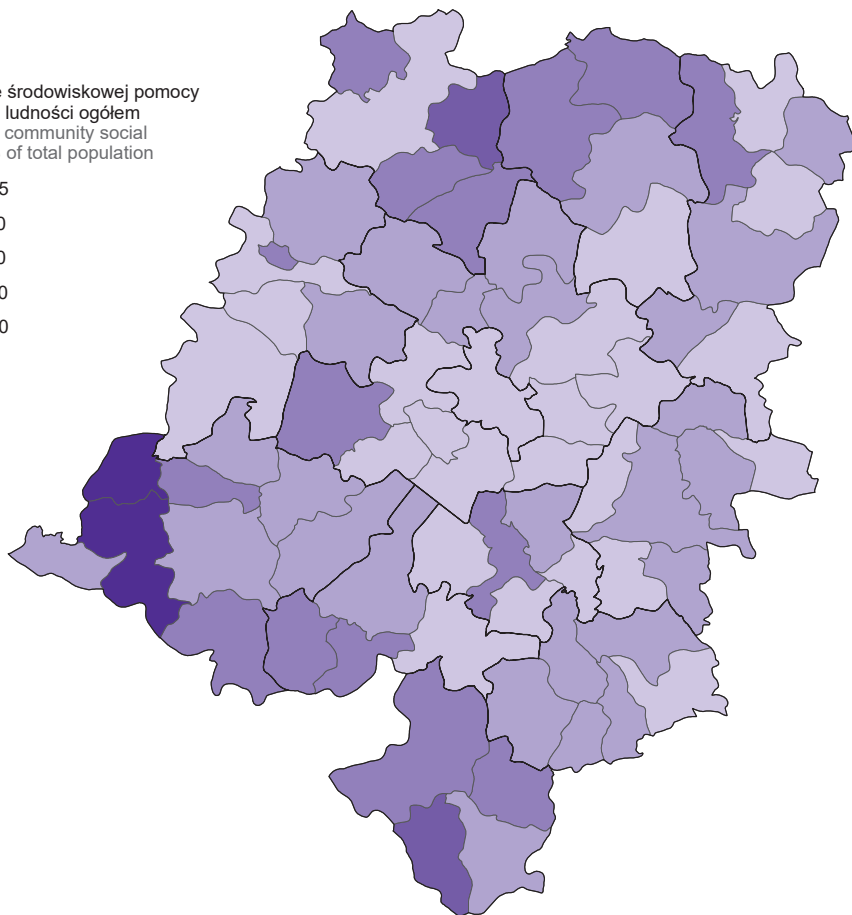
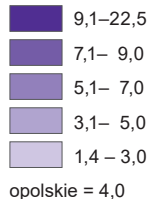
a Persons awarded the benefit by the decision; under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

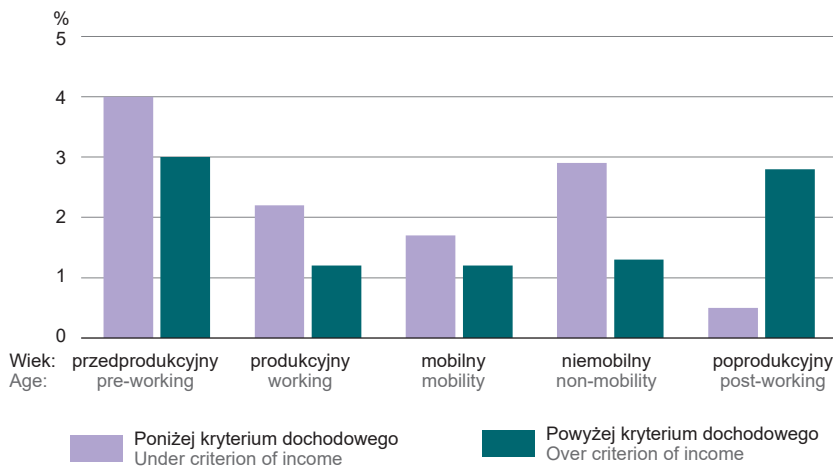
MAPA 4 (29). BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2019 R.

MAP 4 (29). BENEFICIARIES OF COMMUNITY SOCIAL ASSISTANCE IN 2019

Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w % ludności ogółem
Beneficiaries of community social assistance in % of total population

Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego w 2019 r.
Share of beneficiaries of community social assistance by criterion of income in 2019

Dział X. Kultura. Turystyka. Sport Chapter X. Culture. Tourism. Sport

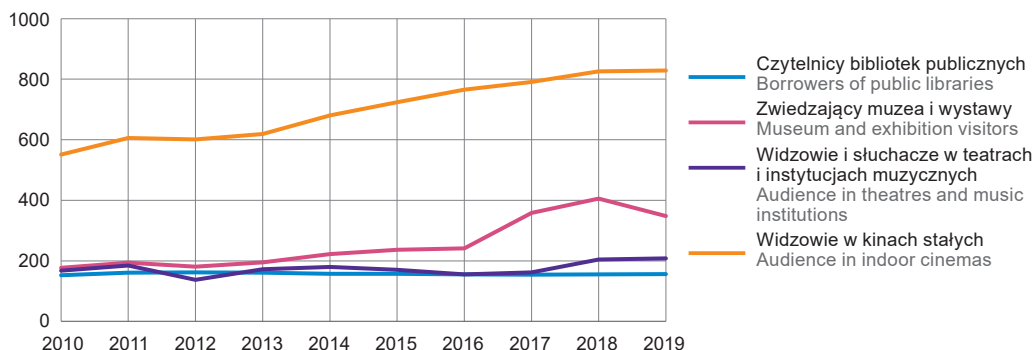
Kultura Culture

TABL. 1 (72). **DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA – TYTUŁY**
PUBLISHING ACTIVITIES – TITLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	liczba tytułów number of titles				
Książki i broszury	305	295	233	348	Books and brochures
Wydawnictwa naukowe	181	146	96	141	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	19	6	10	6	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	4	10	4	6	Professional publications
Podręczniki szkolne	12	9	5	10	School textbooks
Wydawnictwa popularne	61	86	76	142	Popular science
Literatura piękna	28	38	42	43	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	2	3	12	7	of which for children and youth
Gazety i czasopisma	129	125	106	96	Newspapers and magazines

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.
Source: data of the National Library.

WYKRES 1 (48). **KORZYSTAJĄCY Z INSTYTUCJI KULTURY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 1 (48). **PERSONS USING CULTURAL INSTITUTIONS PER 1000 POPULATION**

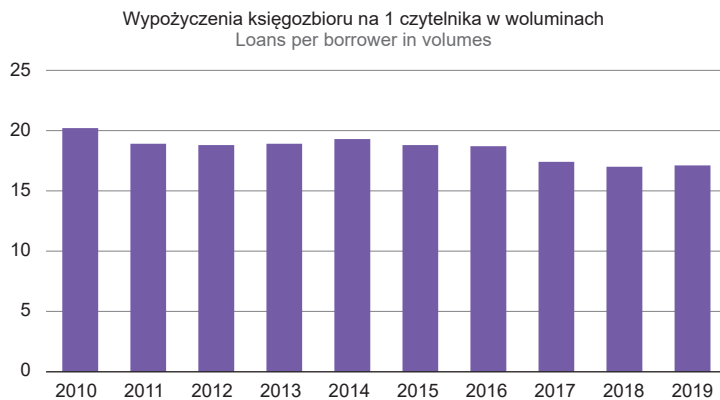
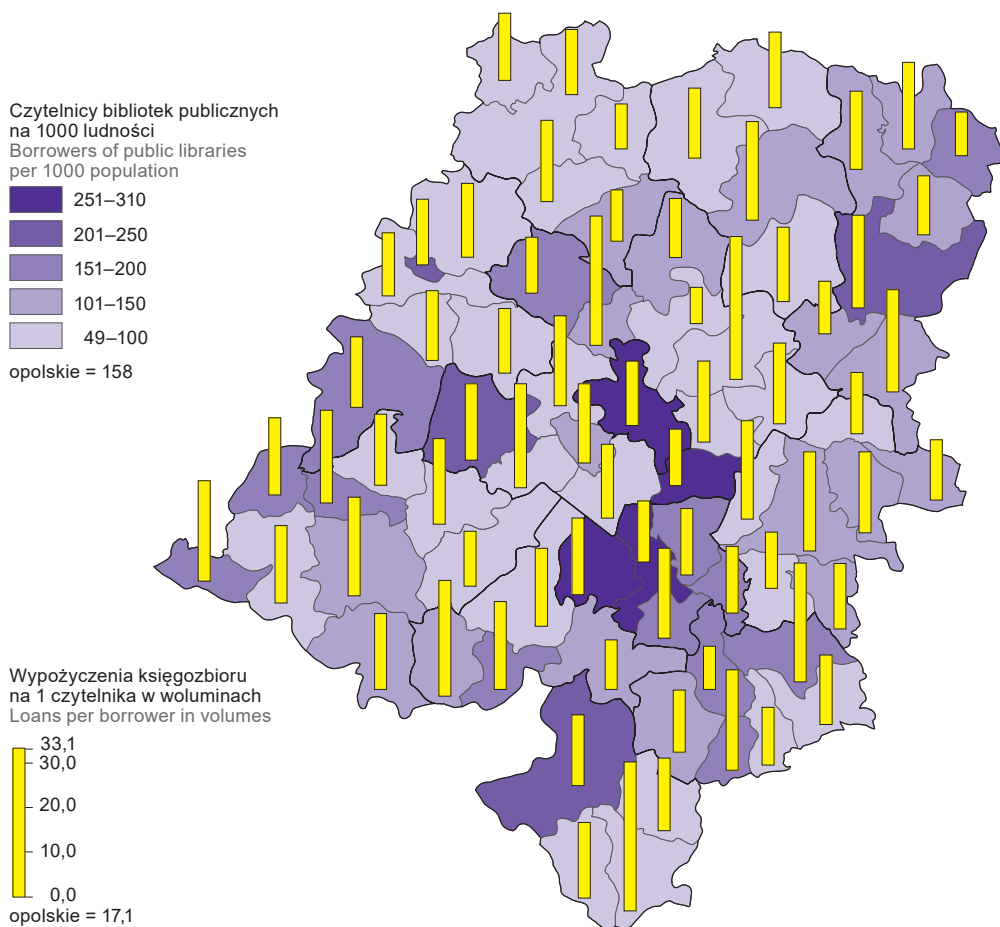
TABL. 2 (73). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	318	315	311	306	Libraries (as of 31 December)
w tym na wsi	241	239	233	230	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	18	15	25	14	Library service points (as of 31 December)
w tym na wsi	14	.	.	.	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII)					Collection (as of 31 December)
w tys. wol.	4091,9	3844,3	3785,3	3725,1	in thousand volumes
w tym na wsi	2002,0	1818,9	1707,6	1670,2	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	155,2	156,4	153,3	153,4	Borrowers ^a in thousand
w tym na wsi	50,2	45,8	41,6	41,7	of which in rural areas
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tys. wol.	3127,0	2941,0	2611,5	2625,4	in thousand volumes
w tym na wsi	885,1	830,5	690,2	685,7	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	20,2	18,8	17,0	17,1	per borrower in volumes
w tym na wsi	17,6	18,1	16,6	16,5	of which in rural areas

a Łącznie z punktami bibliotecznymi, dane za lata 2015–2019 przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b W 2010 r. bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points, data for 2015–2019 were assigned with division into urban areas and rural areas according to the location of the main unit. b In 2010 excluding interlibrary loans.

MAPA 1 (30). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE W 2019 R.**
 MAP 1 (30). PUBLIC LIBRARIES IN 2019

TABL. 3 (74). MUZEA
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	13	16	18	20	Museums with branches ^a
Muzealia ^a w tys. szt	.	.	240,4	253,3	Museum exhibits ^a in thousand pcs
Wystawy czasowe:	141	148	167	137	Temporary exhibitions:
własne ^b	60	67	73	58	own ^b
obce ^c	81	81	53	36	exterior ^c
współorganizowane	.	.	41	43	co-organized
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	180,4	237,2	401,3	342,5	Museum and exhibition visitors in thousand
w tym młodzież szkolna ^d	67,3	60,0	49,4	60,5	of which primary and secondary school students ^d

a Stan w dniu 31 grudnia. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.
a As of 31 December. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 4 (75). TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Institucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedstawienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thousand	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne	2010	3	1755	968	Theatres and music institutions
	2015	3	2048	838	
	2018	4	2201	1195	
	2019	5	2451	1179	204,9
Teatry	3	1571	940	130,3	Theatres
dramatyczne	2	1228	441	86,7	dramatic
lalkowe	1	343	499	43,6	puppet
Teatry muzyczne	1	140	10	1,0	Music theatres
Filharmonie	1	740	219	68,4	Philharmonic halls
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry	-	-	3	1,7	Symphonic and chamber orchestras, choirs
Zespoły pieśni i tańca	-	-	7	3,5	Song and dance ensembles
Przedsiębiorstwa estradowe	2010	-	21	10,4	Entertainment enterprises
	2015	1	167	20,4	
	2018	-	29	8,4	
	2019	-	17	3,4	

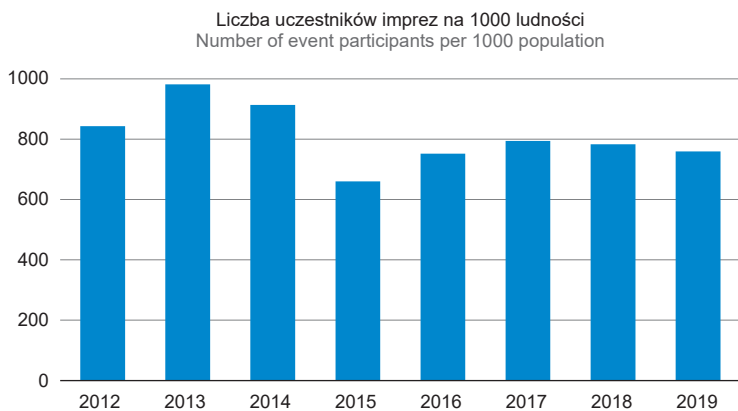
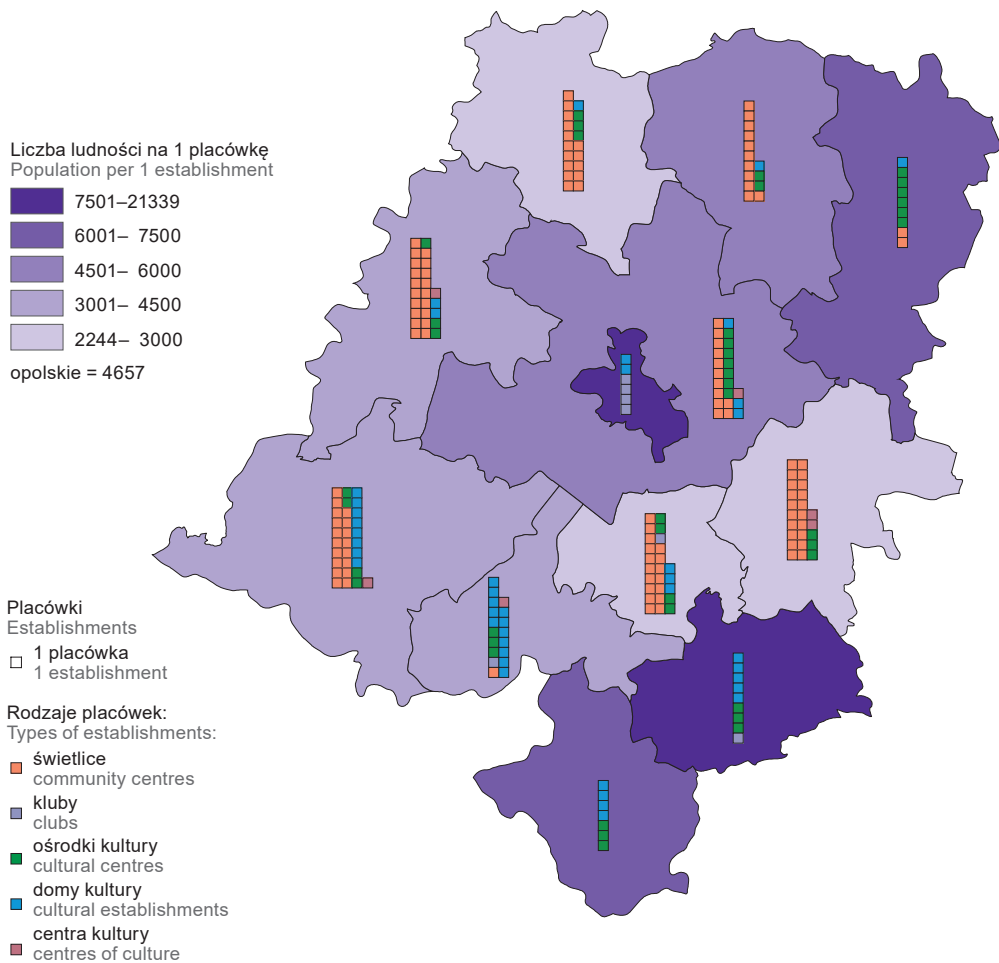
a Stan w dniu 31 grudnia. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.
a As of 31 December. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 5 (76). KINA STAŁE
INDOOR CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	9	11 ^a	11 ^a	11 ^a	Cinemas (as of 31 December)
w tym multiplexy	-	-	-	-	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	3566	4701	4033	4031	Seats (as of 31 December)
w tym multiplexy	-	-	-	-	of which multiplexes
Seanse	14190	26466	26127	25219	Screenings
w tym multiplexy	-	-	-	-	of which multiplexes
na 1 kino	1577	2406	2375	2293	per cinema
Widzowie	560744	723450	815938	816045	Audience
w tym multiplexy	-	-	-	-	of which multiplexes
na 1 kino	62305	65768	74176	74186	per cinema
na 1 seans	40	27	31	32	per screening

a W tym 2 miniplexy.
a Of which 2 miniplexes.

MAPA 2 (31). **PLACÓWKI KULTURY W 2019 R.**
 MAP 2 (31). **CULTURE CENTRES IN 2019**

Turystyka
Tourism
TABL. 6 (77). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	111	168	173	165	Establishments (as of 31 July)
w tym całoroczne	88	130	140	130	of which open all year
Obiekty hotelowe	59	83	86	84	Hotels and similar establishments
hotele	29	58	64	63	hotels
motele	1	2	2	2	motels
pensjonaty	4	5	3	3	boarding houses
inne obiekty hotelowe	25	18	17	16	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	52	85	87	81	Other establishments
schroniska ^b	9	14	11	12	shelters ^b
kempingi	4	5	5	5	camping sites
pola biwakowe	1	3	1	1	tent camp sites
ośrodki wczasowe	8	12	14	15	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	10	4	5	4	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych	4	7	5	6	complexes of tourist cottages
hostele	–	–	1	1	hostels
pokoje gościnne	.	13	21	18	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	16	13	11	agrotourism lodgings
inne obiekty	16	11	11	8	miscellaneous establishments
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	7765	9401	11138	9769	Bed places (as of 31 July)
w tym całoroczne	5187	6916	7706	7236	of which open all year
Obiekty hotelowe	2845	4170	4820	4556	Hotels and similar establishments
hotele	1564	3248	3981	3763	hotels
motele	25	70	68	66	motels
pensjonaty	103	171	91	93	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1153	681	680	634	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	4920	5231	6318	5213	Other facilities
schroniska ^b	433	645	489	509	shelters ^b
kempingi	1458	562	2275	1115	camping sites
pola biwakowe	42	778	40	40	tent camp sites
ośrodki wczasowe	582	861	720	1270	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	948	520	526	273	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	369	395	382	392	complexes of tourist cottages ^c
hostele	–	–	28	28	hostels
pokoje gościnne	.	198	537	435	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	220	185	172	agrotourism lodgings
inne obiekty	1088	1052	1136	979	miscellaneous establishments
Korzystający z noclegów	224531	329056	419238	447011	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	31155	39378	54454	65224	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	142577	224016	308794	340822	Hotels and similar establishments
hotele	96762	190904	267976	288679	hotels
motele	.	.	.	.	motels
pensjonaty	.	.	.	.	boarding houses
inne obiekty hotelowe	38221	24994	36477	48030	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	81954	105040	110444	106189	Other establishments
schroniska ^b	15541	20283	22492	22816	shelters ^b
kempingi i pola biwakowe	9576	12267	13917	9422	camping sites and tent camp sites
ośrodki wczasowe	6425	13645	10442	15189	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	20851	12152	13189	5671	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	4838	4715	3444	4272	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	.	1592	2093	3822	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	3032	1514	1882	agrotourism lodgings
inne obiekty	24723	37354	43353	43115	miscellaneous establishments

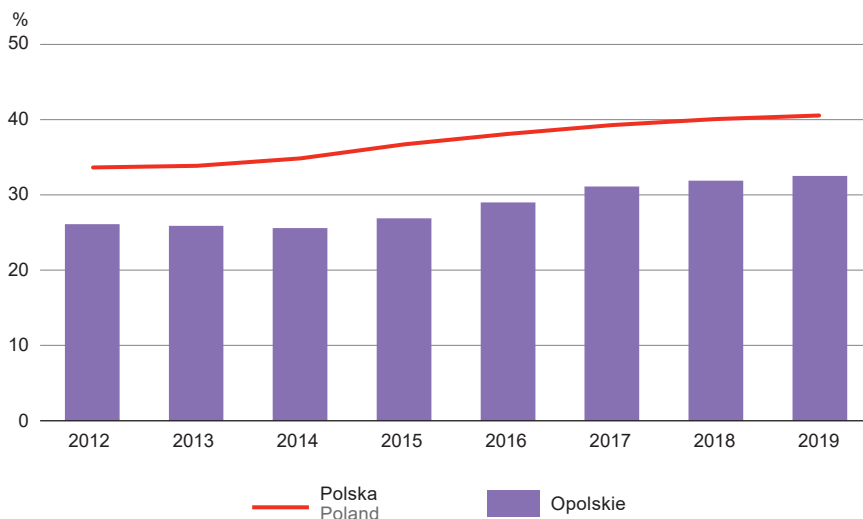
a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2019 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2018 i 2019 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu. a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2019 concern establishments possessing 10 and more bed places. Data for 2018 and 2019 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Including youth hostels and school youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 6 (77). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a (dok.)
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	552041	730094	889079	938234	Nights spent (overnight stays)
w tym turystom zagranicznym	71472	90800	108909	128480	of which by foreign tourists
Obiekty hotelowe	277371	406133	546152	597508	Hotels and similar establishments
hotele	158978	330939	448858	499548	hotels
motele	.	.	.	.	motels
pensjonaty	.	.	.	.	boarding houses
inne obiekty hotelowe	98505	56853	84269	87214	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	274670	323961	342927	340726	Other establishments
schroniska ^b	34461	44236	42992	45274	shelters ^b
kempingi i pola biwakowe	21739	30827	28563	30911	camping sites and tent camp sites
ośrodki wczasowe	23543	50636	44411	68099	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	57748	49294	46627	19209	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	17169	15785	13242	14255	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	.	6239	10830	19032	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	9634	5532	6864	agrotourism lodgings
inne obiekty	120010	117310	150730	137082	miscellaneous establishments

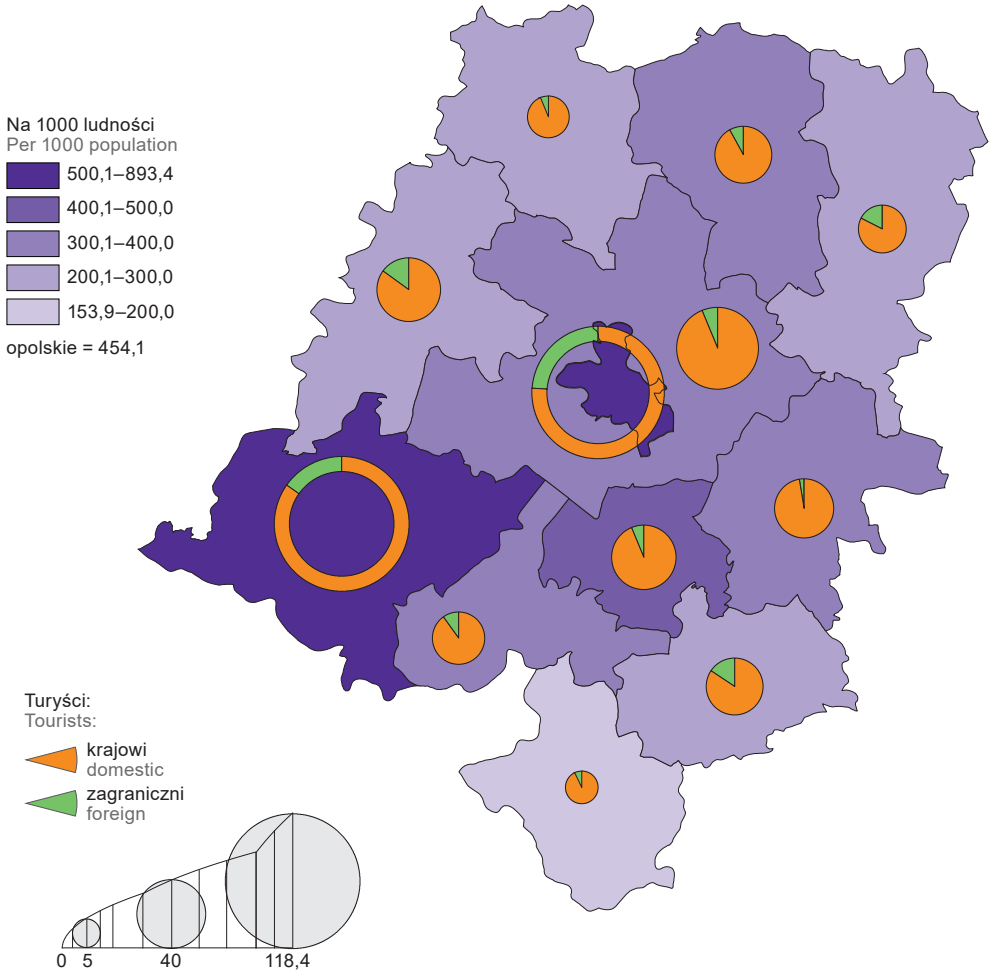
a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2019 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2018 i 2019 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu. a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2019 concerns establishments with 10 and more bed places. Data for 2018 and 2019 were compiled considering imputation for units, which refused to participate in the survey. b Including youth hostels and school youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

WYKRES 2 (49). STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH^a
CHART 2 (49). OCCUPANCY RATE OF BED PLACES^a

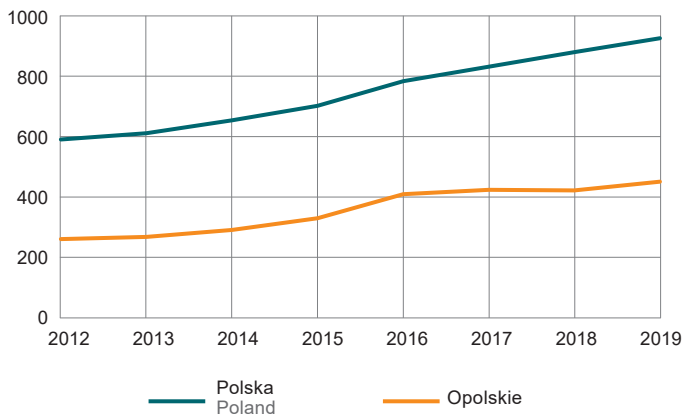

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.
a Concerns establishments with 10 and more bed places.

MAPA 3 (32). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI W 2019 R.
 MAP 3 (32). OCCUPANCY OF TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2019

Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności
 Tourists accommodated per 1000 population

Sport
Sport

TABL. 7 (78). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
 Stan w dniu 31 grudnia
 PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2016	2018	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS					
Jednostki organizacyjne	339	334	242	184	Organizational units
Członkowie	13522	13390	11475	9015	Members
Ćwiczący ^a	12554	11178	10252	7599	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS					
Jednostki organizacyjne	382	486	553	538	Organizational units
Członkowie	20597	29755	34947	33994	Members
Ćwiczący	21121	27455	32464	30777	Persons practising sports
mężczyźni	16854	22689	26648	24704	males
kobiety	4267	4766	5816	6073	females
w tym w wieku do 18 lat	13060	15900	19891	18673	of which aged up to 18 years
Sekcje sportowe	619	782	851	806	Sports sections
Trenerzy	338	532	889	1032	Coaches
Instruktorzy sportowi	553	684	554	468	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	332	393	290	259	Other persons running sports classes

a Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

a Estimated data.

N o t e. Data on the basis of a periodic survey conducted every two years.

TABL. 8 (79). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2018 R.**
 Stan w dniu 31 grudnia
 SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2018
 As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka ^a	4	139	119	137	2	2	Acrobatics ^a
Badminton	8	359	151	283	5	9	Badminton
Biathlon ^a	–	–	–	–	–	–	Biathlon ^a
Boks	3	70	10	25	5	1	Boxing
Brydż sportowy	4	48	4	9	–	3	Bridge
Gimnastyka artystyczna	1	125	125	125	1	1	Rhythmic gymnastics
Gimnastyka sportowa	1	110	55	110	8	2	Artistic gymnastics
Hokej na lodzie	3	112	2	84	8	1	Ice hockey
Jeździectwo ^a	24	353	286	203	18	23	Equestrian sports ^a
Judo	7	898	238	745	16	9	Judo
Kajakarstwo klasyczne	4	56	19	28	3	2	Classic canoeing
Karate ^a	20	1386	463	1053	17	49	Karate ^a
Kick-boxing	–	–	–	–	–	–	Kick-boxing
Kolarstwo górskie	4	61	14	53	3	1	Mountain biking
Kolarstwo szosowe	12	274	94	96	6	8	Road cycling
Koszykówka	24	910	327	680	44	12	Basketball
Lekkoatletyka	29	1064	514	789	33	32	Athletics
Łucznictwo	2	59	27	32	2	2	Archery
Łyżwiarstwo figurowe	2	67	55	67	4	–	Figure skating
Łyżwiarstwo szybkie ^a	1	29	19	25	3	–	Speed skating ^a
Narciarstwo alpejskie	1	4	–	–	–	–	Alpine skiing
Narciarstwo klasyczne	2	84	25	30	1	2	Nordic skiing

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 8 (79). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2018 R. (dok.)
 Stan w dniu 31 grudnia
 SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2018 (cont.)
 As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Piłka nożna	366	16873	755	9750	637	93	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	21	657	171	349	25	8	Indoor football
Piłka ręczna	22	1174	442	1006	42	12	Handball
Piłka siatkowa	39	1187	606	922	44	26	Volleyball
Pływanie	17	774	355	657	18	15	Swimming
Podnoszenie ciężarów	2	47	–	16	2	2	Weightlifting
Sport lotniczy ^a	1	12	5	–	–	1	Air sport ^a
Sport motorowy ^a	5	54	2	13	3	27	Motorsport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	8	866	81	55	16	25	Sport shooting ^a
Szachy	12	273	92	127	4	16	Chess
Szermierka	2	59	29	39	3	3	Fencing
Tenis	11	490	165	216	8	6	Tennis
Tenis stołowy	32	686	155	337	16	21	Table tennis
Wioślarstwo	1	14	6	–	–	–	Rowing
Zapasy styl klasyczny	1	30	4	4	–	2	Greco-Roman wrestling
Zapasy styl wolny	5	230	45	178	5	9	Freestyle wrestling
Żeglarstwo ^a	6	91	29	44	6	10	Sailing ^a

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 9 (80). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2018 R.
 Stan w dniu 31 grudnia
 SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2018
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych osób ćwiczących Of which adapted to the needs of disabled persons practising sports	SPECIFICATION
Stadiony ogółem^b	92	33	Stadiums total^b
w tym piłkarskie	64	20	of which football
Boiska do gier wielkich ^c	390	76	Fields for big games ^c
w tym piłkarskie	390	76	of which football
Boiska do gier małych ^c	110	41	Fields for small games ^c
w tym:			of which:
koszykówki	28	10	basketball
piłki ręcznej	10	4	handball
piłki siatkowej	20	8	volleyball
Boiska uniwersalne (wielozadaniowe)	112	45	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	67	31	Tennis courts
Hale sportowe	39	28	Sports halls
Salę gimnastyczne ^d	23	9	Gyms ^d
Pływalnie	41	21	Swimming pools
Tory sportowe	5	2	Sports tracks
Lodowiska sztucznie mrożone	11	2	Ice skating rinks

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z deklarowanymi obiektami niespełniającymi wymogów przewidzianych dla stadionów, np. widowni.

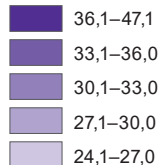
c Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. d Łącznie z salami pomocniczymi.

a Excluding schools facilities. b Including declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. c Including non-full-size facilities. d Including auxiliary gyms.

MAPA 4 (33). KLUBY SPORTOWE W 2018 R.

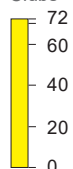
MAP 4 (33). SPORTS CLUBS IN 2018

Ćwiczący na 1000 ludności
Persons practising sports
per 1000 population

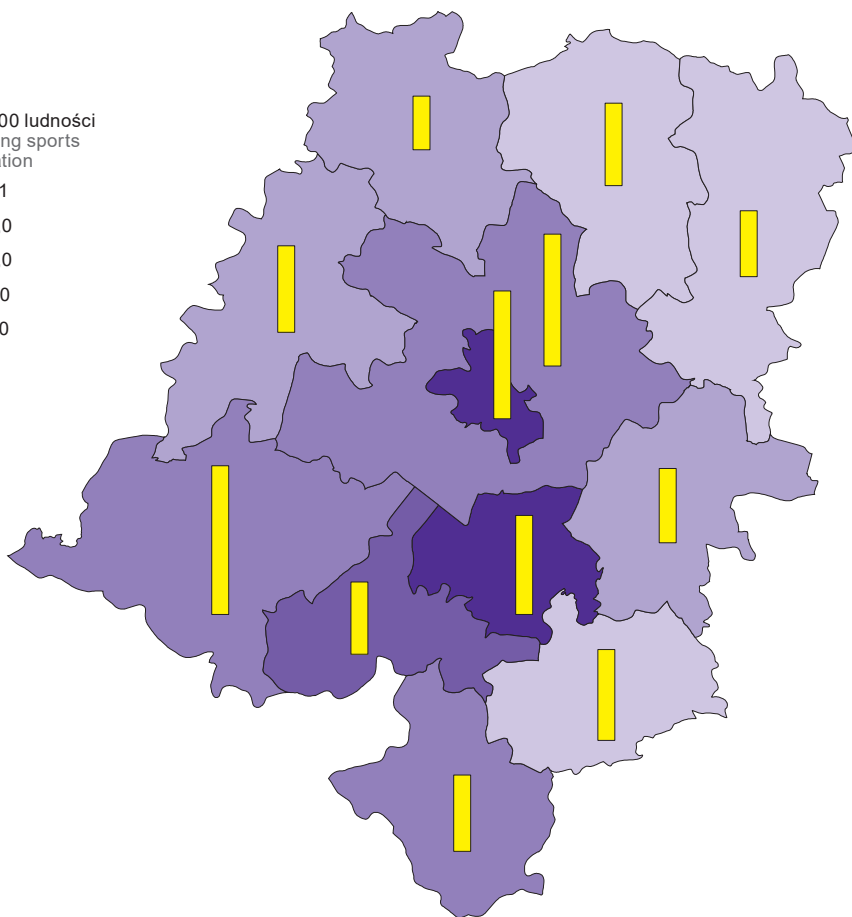

opolskie = 31,2

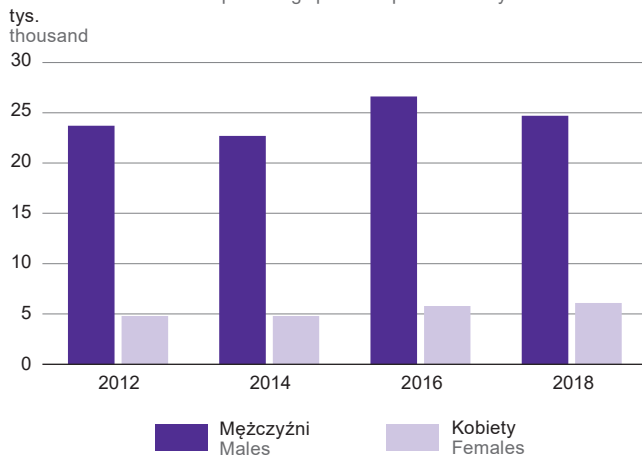
Kluby
Clubs

opolskie = 538

Ćwiczący w klubach sportowych według płci
Persons practising sports in sports clubs by sex

Dział XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne Chapter XI. Science and technology. Information society

Nauka i technika Science and technology

TABL. 1 (81). **PODMIOTY, STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ ORAZ NAKŁADY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
ENTITIES, DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT AND EXPENDITURES IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY^a ENTITIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	25	101	122	111	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	.	12	11	7	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	.	.	.	.	institutes ^b
uczelnie ^b	3	4	5	4	higher education institutions ^b
pozostałe	3	.	.	.	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	–	.	.	–	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	.	68	79	72	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	15	65	.	.	of which manufacturing
Budownictwo	.	.	.	3	Construction
Usługi ^c	9	28	41	36	Services ^c

B. STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI B+R^a DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN R&D^a

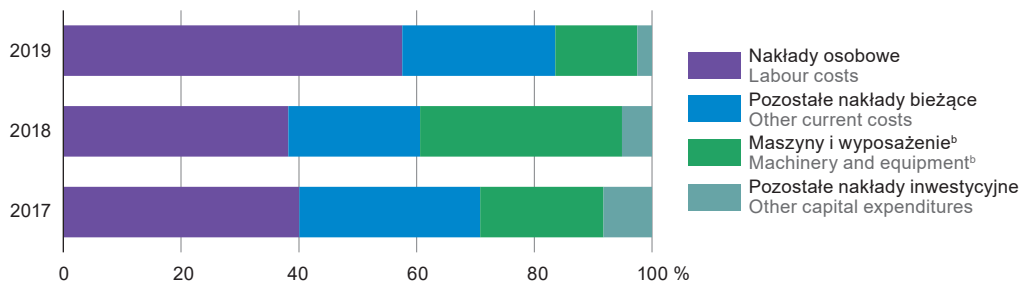
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	82,8	48,8	60,6	64,5	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	82,9	54,5	76,4	77,3	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	.	.	.	.	institutes ^b
uczelnie ^b	81,9	67,2	.	70,9	higher education institutions ^b
pozostałe	–	.	.	.	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	–	.	.	.	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	11,8	21,8	24,2	40,0	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	11,8	21,8	23,7	39,7	of which manufacturing
Budownictwo	.	–	.	.	Construction
Usługi ^c	82,9	53,2	75,9	76,4	Services ^c

C. NAKŁADY^d NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ EXPENDITURES^d ON RESEARCH AND DEVELOPMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
O G Ó Ł E M	38,5	121,2	274,2	253,2	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	31,7	71,1	88,4	126,8	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	.	14,9	.	.	institutes ^b
uczelnie ^b	15,6	51,9	.	106,2	higher education institutions ^b
pozostałe	.	4,3	.	.	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	.	.	.	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	6,9	42,2	163,9	95,2	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	6,9	41,1	.	91,7	of which manufacturing
Budownictwo	.	.	.	.	Construction
Usługi ^c	.	77,2	107,4	154,6	Services ^c

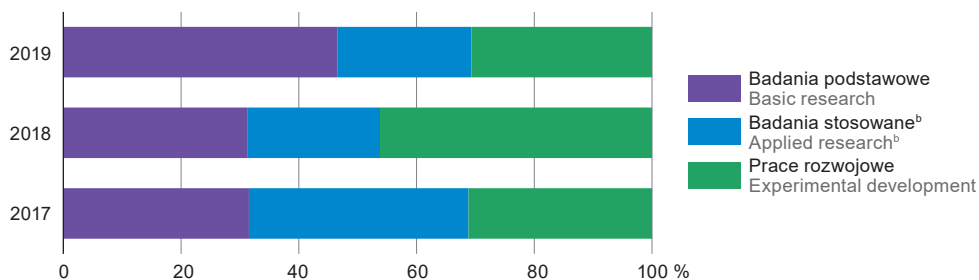
a Stan w dniu 31 grudnia. b Patrz uwagi ogólne, ust.1 na str. 186. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U). d Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a As of 31 December. b See general notes, item 1 on pages 186. c Other kinds of activity (sections G–U). d Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 1 (50). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW KOSZTÓW
CHART 1 (50). EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF COSTS

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Dotyczy maszyn i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz środków transportu (grupy 3–8 KŚT).

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b Concerns machinery and technical equipment, tools, instruments, movable properties, equipment not elsewhere classified and means of transport (groups 3–8 according to Classification of Fixed Assets).

WYKRES 2 (51). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI B+R
CHART 2 (51). EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF R&D

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b W 2017 r. łącznie z nakładami na badania przemysłowe.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b In 2017 including expenditures on industrial research.

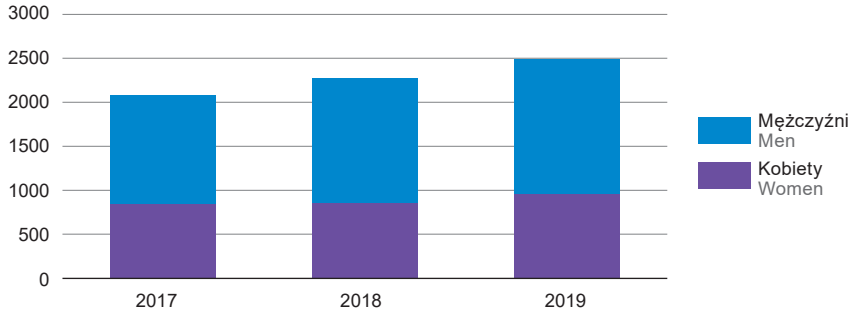
TABL. 2 (82). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R (ceny bieżące)
EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
OGÓŁEM	38,5	121,2	274,2	253,2	TOTAL
w dziedzinie:					in the field of:
Nauk przyrodniczych	9,9	13,6	33,7	37,3	Natural sciences
Nauk inżynierskich i technicznych	18,8	84,0	205,4	159,7	Engineering and technology
Nauk medycznych i nauk o zdrowiu	.	.	8,0	11,3	Medical and health sciences
Nauk rolniczych i weterynaryjnych	.	7,7	.	5,1	Agricultural and veterinary sciences
Nauk społecznych	2,2	8,3	13,2	.	Social sciences
Nauk humanistycznych i sztuki	4,3	.	.	.	Humanities and the arts

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 3 (52). PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG PŁCI
CHART 3 (52). INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SEX

 w osobach
 in persons

a Uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny.

a Taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant.

TABL. 3 (83). PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Z wykształceniem / With level of education					SPECIFICATION	
		wyższym / tertiary			pozostali / others	pozostałym / other		
		z tytułem profesora / with title of professor	ze stopniem naukowym / with scientific degree of					
		doktora habilitowanego / habilitated doctor ^b (HD)	doktora (PhD)					
O G Ó Ł E M	2018	2274	132	306	583	927	326	T O T A L
	2019	2483	125	313	666	1075	304	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		1520	121	302	620	438	39	of which R&D dedicated entities
instytuty ^c		.	–	.	.	.	.	institutes ^c
uczelnie ^c		1344	121	296	587	.	.	higher education institutions ^c
pozostałe		.	–	.	.	20	.	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		.	–	–	.	.	.	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		702	.	6	.	421	243	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		685	.	6	.	412	.	of which manufacturing
Budownictwo		.	.	–	.	.	.	Construction
Usługi ^d		1737	122	307	632	626	50	Services ^d

a W osobach; uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny. c Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 186. d Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a In persons; taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant. b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. c See general notes, item 1 on pages 186 d Other kinds of activity (sections G–U).

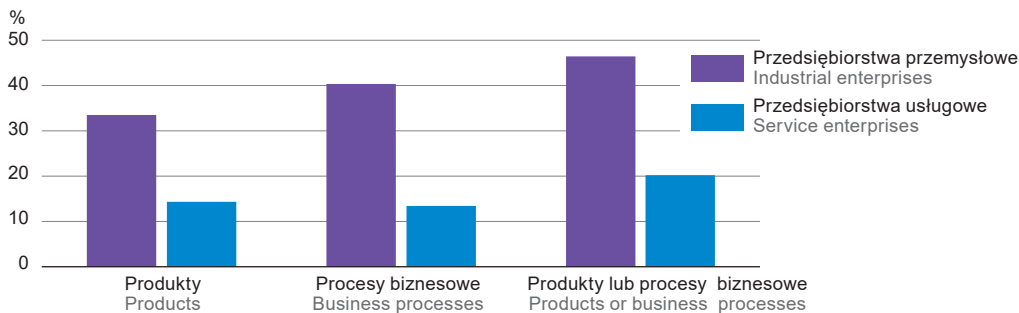
TABL. 4 (84). **PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG FUNKCJI**
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FUNCTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018		2019			SPECIFICATION
	ogółem total		badacze researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostały personel pomocniczy other supporting staff	
OGÓŁEM	1448,1	1594,8	1227,9	214,6	152,3	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	827,5	926,3	819,6	54,9	51,8	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	148,0	.	.	.	.	institutes ^b
uczelnie ^b	668,2	794,0	.	22,2	.	higher education institutions ^b
pozostałe	11,3	.	10,2	.	.	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	.	.	.	.	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	448,5	471,3	261,6	.	.	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	434,9	.	255,4	114,7	.	of which manufacturing
Budownictwo	.	.	.	.	-	Construction
Usługi ^c	963,5	1081,2	943,1	82,8	55,3	Services ^c

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 186. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).
a In full-time equivalents (FTE). b See general notes, item 1 on pages 186. c Other kinds of activity (sections G–U).

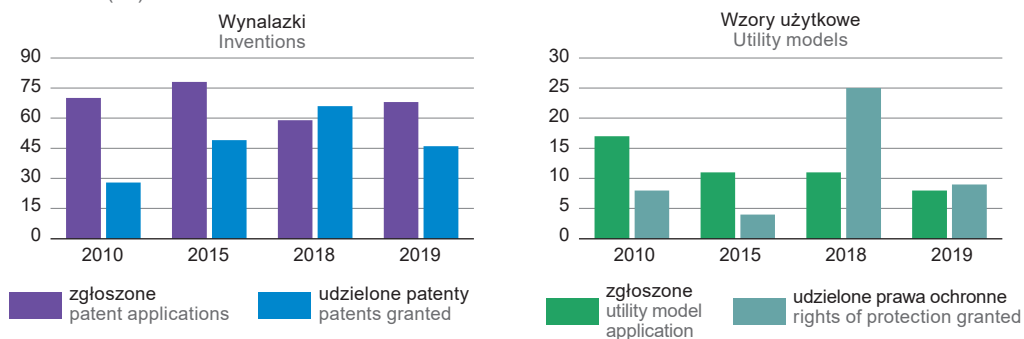
WYKRES 4 (53). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a INNOWACYJNE W LATACH 2017–2019 WEDŁUG RODZAJÓW INNOWACJI^b**

CHART 4 (53). **INNOVATIVE ENTERPRISES^a IN THE YEARS 2017–2019 BY INNOVATION TYPES^b**

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b W % liczby przedsiębiorstw ogółem.
a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b As a % of total number of enterprises.

WYKRES 5 (54). **WYNAZASKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
CHART 5 (54). **DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a**

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne Information society

TABL. 5 (85). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSES OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

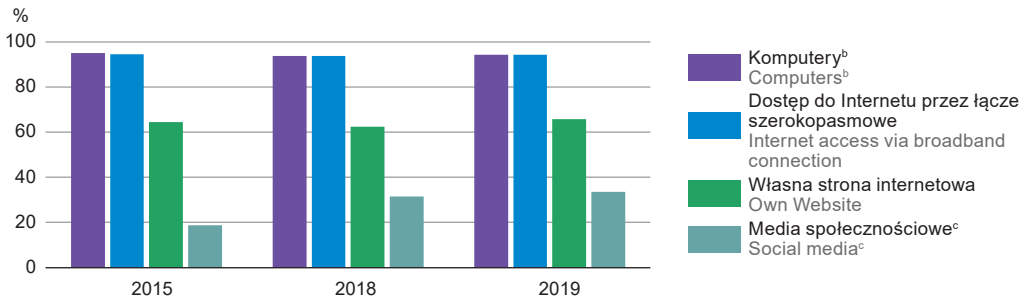
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa kupujące usługi w chmurze obliczeniowej	–	7,3	7,3	15,6	Enterprises buying cloud computing services
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż elektroniczną	9,1	9,4	14,9	16,3	Enterprises conducting electronic sales
Przedsiębiorstwa korzystające z otwartych danych publicznych	–	–	15,4	18,9	Enterprises using open data

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 6 (55). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE

Stan w styczniu

CHART 6 (55). ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
As of January

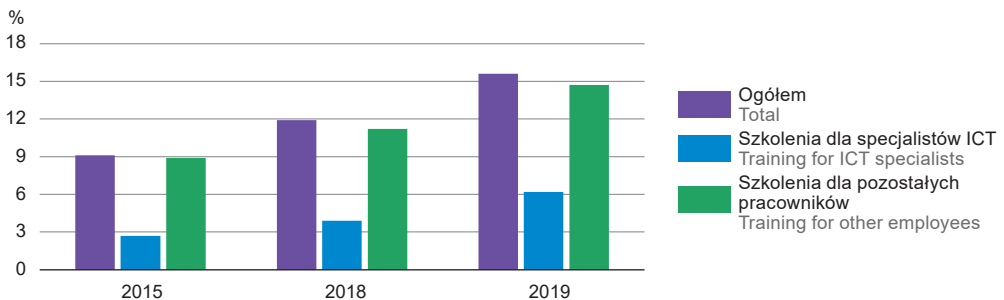

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Stacjonarne i przenośne np. laptopy (notebooki) również smartfony i nettopy. c Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks) including smartphones and nettops. c Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

WYKRES 7 (56). PRZEDSIĘBIORSTWA ZAPEWNIAJĄCE SWOIM PRACOWNIKOM SZKOLENIA PODNOSZĄCE UMIEJĘTNOŚCI Z ZAKRESU ICT

CHART 7 (56). ENTERPRISES PROVIDING ICT TRAINING TO THEIR EMPLOYEES

Dział XII. Ceny
Chapter XII. Prices

TABL. 1 (86). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					Consumer and for feeds cereal grain – per dt:
pszenicy	60,50	65,19	70,75	71,13	wheat
żyta	40,23	49,84	61,73	58,30	rye
jęczmienia	50,68	60,93	67,94	65,43	barley
owsa i mieszanek zbożowych	34,01	45,03	51,05	53,73	oats and cereal mixed
pszenżyta	53,05	53,47	65,59	65,68	triticale
Ziemniaki – za 1 dt	53,09	55,54	50,97	58,48	Potatoes – per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	52,23	57,58	51,26	59,67	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe – za 1 dt	11,61	12,37	7,73	7,63	Sugar beets – per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	130,43	150,18	156,74	156,78	Industrial rape and turnip rape – per dt
Liście tytoniu – za 1 dt	572,34	477,77	534,49	755,44	Raw tobacco – per dt
Chmiel surowy – za 1 dt	1094,40	1017,08	1331,63	1350,59	Raw hop – per dt
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
bydło (bez cieląt)	4,59	5,97	6,31	6,12	cattle (excluding calves)
cielęta	8,58	10,74	8,40	11,43	calves
trzoda chlewna	3,85	4,15	4,63	5,56	pigs
Mleko krowie – za 1 l	1,06	1,18	1,37	1,39	Cows' milk – per l
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	.	0,26	.	.	Consumer hen eggs – per piece

TABL. 2 (87). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

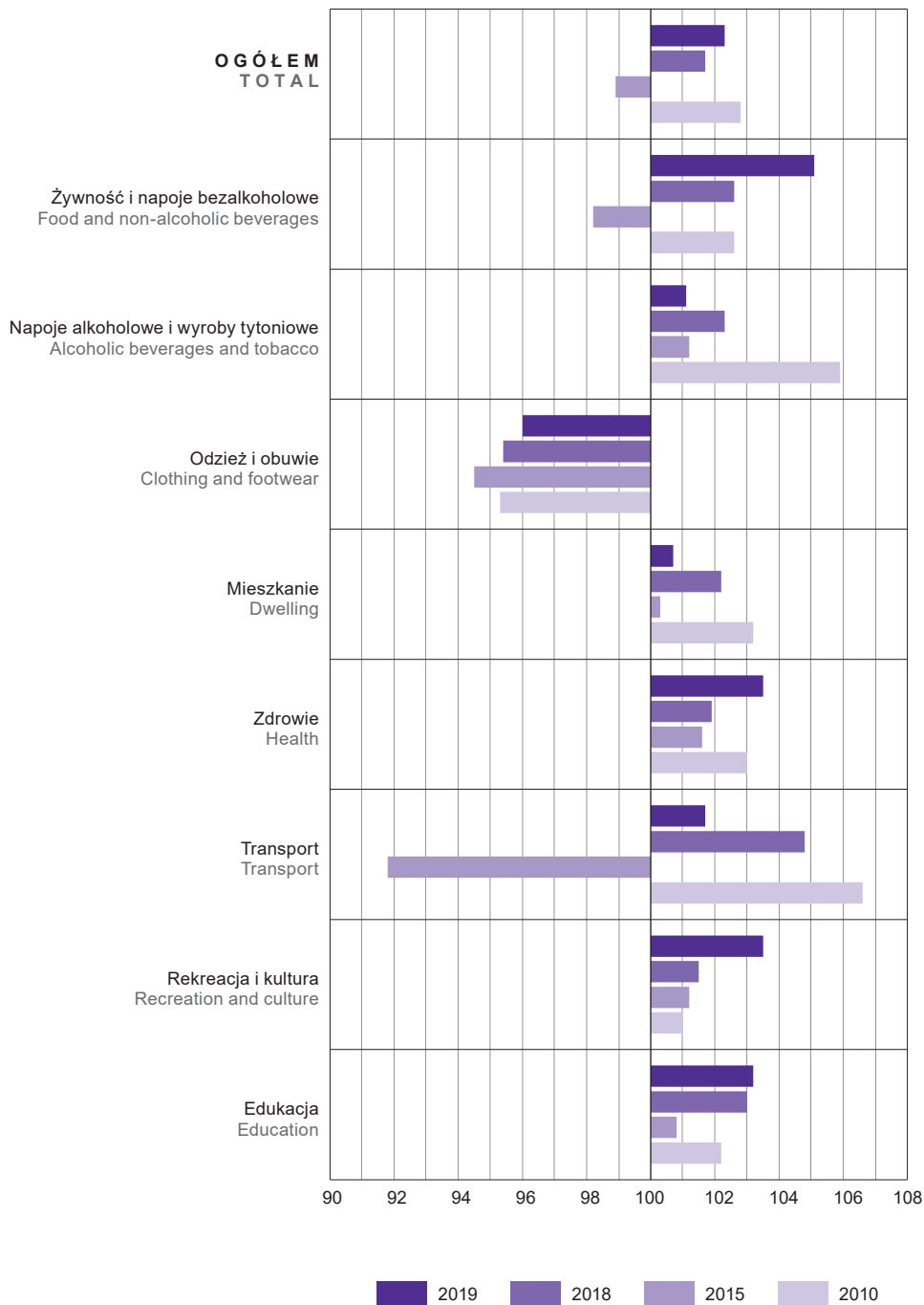
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż – za 1 dt:					Cereal grain – per dt:
pszenicy	77,24	77,11	94,34	100,76	wheat
żyta	66,67	62,26	.	.	rye
jęczmienia	46,67	66,29	79,24	87,41	barley
owsa	.	55,12	71,77	77,92	oats
pszenżyta	.	59,01	72,40	75,21	triticale
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	113,73	85,68	110,32	209,36	Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt
Siano łąkowe – za 1 dt	.	39,11	.	.	Meadow hay – per dt
Słoma zbóż ozimych – za 1 dt	.	.	.	.	Straw of winter cereals – per dt
Zwierzęta gospodarskie – prosię na chów – za 1 szt.	.	.	.	.	Livestock – piglet – per head
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
cielęta	.	.	.	.	calves
trzoda chlewna	.	.	.	.	pigs
Jaja kurze – za 1 szt.	0,51	0,63	0,75	0,73	Hen eggs – per piece

WYKRES 1 (57). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH

Rok poprzedni = 100

CHART 1 (57). PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

Previous year = 100

Dział XIII. Rolnictwo
Chapter XIII. Agriculture

TABL. 1 (88). POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION
		Total	Of which private farms	
		w ha	in ha	
OGÓŁEM	2010	513137	367946	TOTAL
	2015	496620	373329	
	2018	488568	369661	
	2019	517224	401282	
W dobrej kulturze rolnej		515581	400241	In good agricultural condition
Pod zasiewami		472265	361332	Sown area
Grunty ugorowane		1707	1105	Fallow land
Uprawy trwałe		642	631	Permanent crops
Ogrody przydomowe		281	255	Kitchen gardens
Łąki trwałe		37612	34793	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		3075	2126	Permanent pastures
Pozostałe		1642	1041	Others

^a Według siedziby użytkownika.
^a By residence of the holder.

TABL. 2 (89). GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS
As of June

LATA YEARS	w tys. in thousands	Gospodarstwa Farms								Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
		o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more		
OGÓŁEM TOTAL											
2010	28,4	1,5	17,6	26,7	20,5	10,7	6,4	11,6	5,0	18,94	18,04
2013	26,8	1,9	17,9	26,5	19,2	9,8	6,2	12,6	5,8	21,36	19,55
2016	26,9	2,4	16,4	26,6	18,2	11,5	5,8	12,7	6,3	19,80	18,94
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE Of which PRIVATE FARMS											
2010	28,2	1,5	17,8	26,9	20,7	10,8	6,5	11,6	4,3	13,71	13,05
2013	26,5	1,9	18,1	26,8	19,3	9,8	6,3	12,7	5,1	16,14	14,55
2016	26,7	2,5	16,5	26,8	18,3	11,6	5,8	12,8	5,6	15,14	14,48

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
N o t e. Since 2013, data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 3 (90). EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem	Certified	W okresie przestawiania	Under conversion
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha
2010		49	2190	991
2015		58	2234	808
2018		50	2501	1053
2019		52	2348	923

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
S o u r c e: data the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

TABL. 6 (93). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

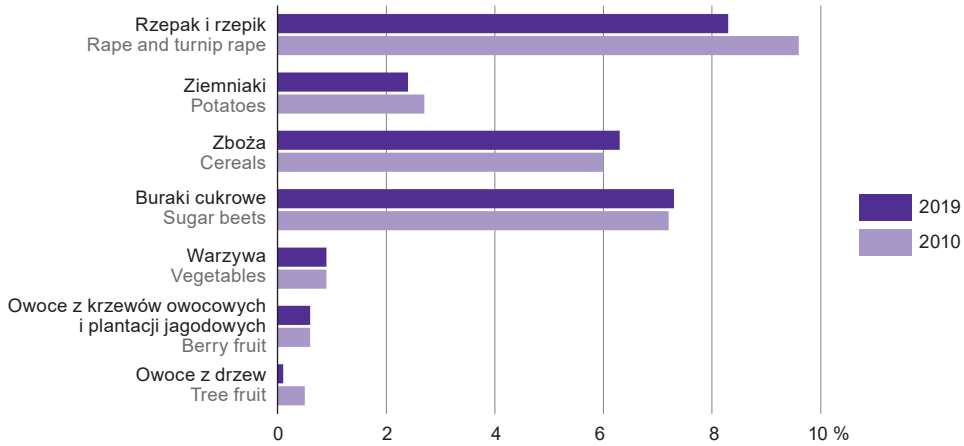
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu AREA in ha – as of June					
O G Ó Ł E M	3292	2492	2673	1662	TOTAL
Kapusta	210	269	267	267	Cabbages
Kalafiory	8	5	5	5	Cauliflowers
Cebula	351	316	241	225	Onions
Marchew jadalna	202	148	130	125	Carrots
Buraki ćwikłowe	136	84	67	65	Beetroots
Ogórki	98	125	133	133	Cucumbers
Pomidory	44	37	39	39	Tomatoes
Pozostałe ^b	2244	1508	1791	804	Others ^b
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes					
O G Ó Ł E M	45097	40667	36219	28830	TOTAL
Kapusta	7848	12360	9390	9390	Cabbages
Kalafiory	153	120	90	90	Cauliflowers
Cebula	6802	6054	4090	3522	Onions
Marchew jadalna	5693	3885	3361	3196	Carrots
Buraki ćwikłowe	3769	2217	1641	1585	Beetroots
Ogórki	1503	2116	1936	1926	Cucumbers
Pomidory	728	755	653	653	Tomatoes
Pozostałe ^b	18600	13160	15060	8470	Others ^b
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt					
Kapusta	373	459	351	351	Cabbages
Kalafiory	205	240	192	192	Cauliflowers
Cebula	194	191	170	157	Onions
Marchew jadalna	282	262	258	256	Carrots
Buraki ćwikłowe	278	265	245	244	Beetroots
Ogórki	153	170	145	145	Cucumbers
Pomidory	165	206	168	168	Tomatoes
Pozostałe ^b	83	87	84	105	Others ^b

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.
 a Including kitchen gardens. b Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

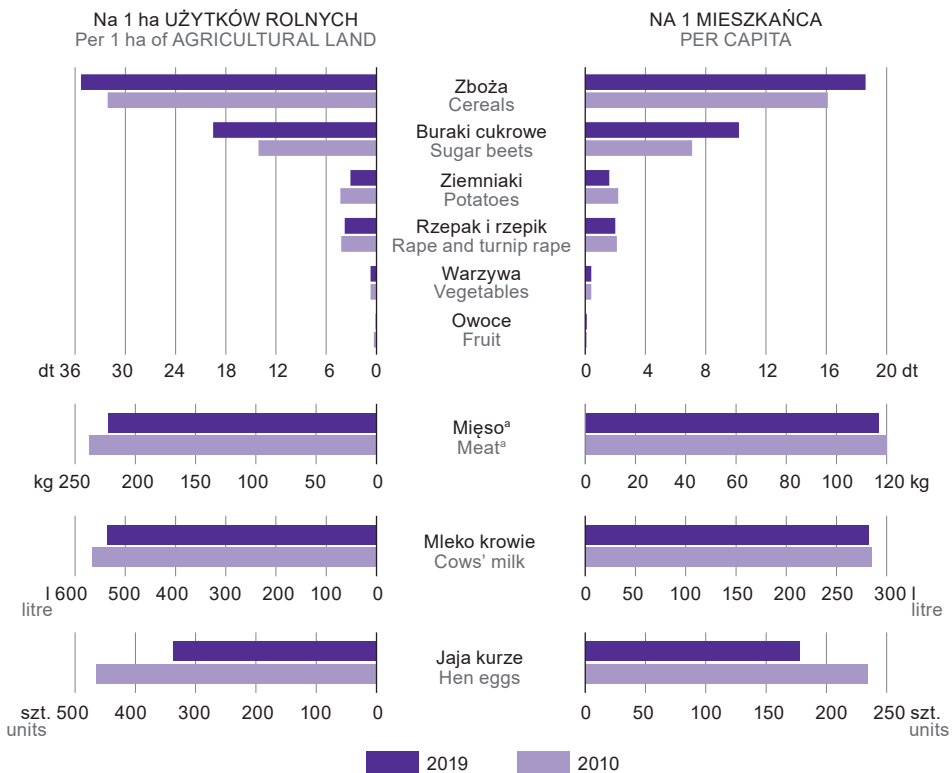
WYKRES 1 (58). **ZBIORY OWOCÓW**
 CHART 1 (58). **FRUIT PRODUCTION**

WYKRES 2 (59). **UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWEJ PRODUKCJI WYBRANYCH ZIEMIOPLÓDÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH**
 CHART 2 (59). **THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC PRODUCTION OF SELECTED AGRICULTURAL AND HORTICULTURAL CROPS**

WYKRES 3 (60). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
 CHART 3 (60). **PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS**

a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej cieplej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABL. 7 (94). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA I OWCE**
 Stan w czerwcu
 CATTLE, PIGS AND SHEEP
 As of June

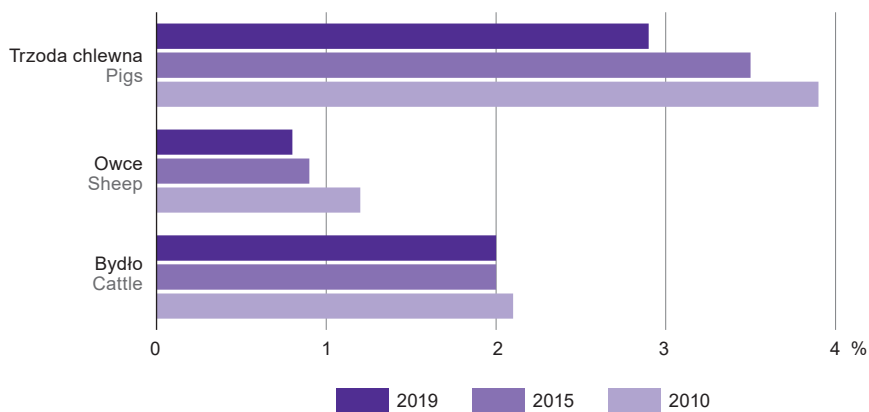
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	122637	116456	127284	126769	90352	89162	99378	98874	Cattle
w tym krowy	48204	42510	44566	42403	34122	30095	32098	29912	of which cows
Trzoda chlewna	601154	412422	374239	310250	540732	375223	354463	304506	Pigs
w tym lochy	57462	37718	32007	26364	51502	33764	31216	25807	of which sows
Owce	3057	2157	1918	2254	3016	2146	1917	2254	Sheep
w tym maciorki	1874	1406	1612	1345	1856	1395	1612	1345	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	192624	157915	160733	150750	157097	130082	134754	126885	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads									
Bydło	23,9	23,4	26,1	24,5	24,6	23,9	26,9	24,6	Cattle
w tym krowy	9,4	8,6	9,1	8,2	9,3	8,1	8,7	7,5	of which cows
Trzoda chlewna	117,2	83,0	76,6	60,0	147,0	100,5	95,9	75,9	Pigs
w tym lochy	11,2	7,6	6,6	5,1	14,0	9,0	8,4	6,4	of which sows
Owce	0,6	0,4	0,4	0,4	0,8	0,6	0,5	0,6	Sheep
w tym maciorki	0,4	0,3	0,3	0,3	0,5	0,4	0,4	0,3	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	37,5	31,8	32,9	29,1	42,7	34,8	36,5	31,6	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)

a W 2015 r. do przeliczeń przyjęto stan koni z 2013 r., w 2018 r. i 2019 r. – stan z 2016 r.

a In 2015 for calculations horses stocks of 2013 were adopted, in 2018 and in 2019 – as of 2016.

WYKRES 4 (61). **UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWYM POGŁOWIU BYDŁA, TRZODY CHLEWNEJ I OWIEC**

CHART 4 (61). **THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC STOCK OF CATTLE, PIGS AND SHEEP**

TABL. 8 (95). PRODUKCJA MIĘSA^a
PRODUCTION OF MEAT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	122,4	106,9	115,8	115,1	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	116,5	101,8	110,2	109,5	meat and fats
wołowe	8,2	5,5	7,2	7,8	beef
cielęce	0,1	0,1	-0,0	-0,0	veal
wieprzowe	68,3	53,3	58,4	55,7	pork
baranie	0,0	0,0	0,0	0,0	mutton
końskie	0,0	0,0	0,0	0,0	horseflesh
drobiowe	39,1	41,5	43,2	44,7	poultry
kozy i królicze ^b	0,8	1,4	1,4	1,2	goat and rabbit ^b
podroby	5,8	5,1	5,6	5,7	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg					
O G Ó Ł E M	238,5	215,2	237,0	222,6	T O T A L

a W wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie. b Łącznie z dziczyzną.
a In post-slaughter warm weight. Since 2018, data have not been comparable with data for previous years. b Including game.

TABL. 9 (96). PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	290,2	266,6	290,5	277,4	167,6	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	56,5	53,7	59,5	53,6	41,8	per 100 ha agricultural land in thousand litres
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	6109	6346	6558	6413	5446	Average annual quantity of milk per cow in litres
Produkcja jaj w mln szt.	238,9	126,2	183,0	174,9	122,1	Egg production in million pieces
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	251	163	204	194	190	Average annual number of eggs per laying hen in pieces

TABL. 10 (97). CIĄGNIKI ROLNICZE
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

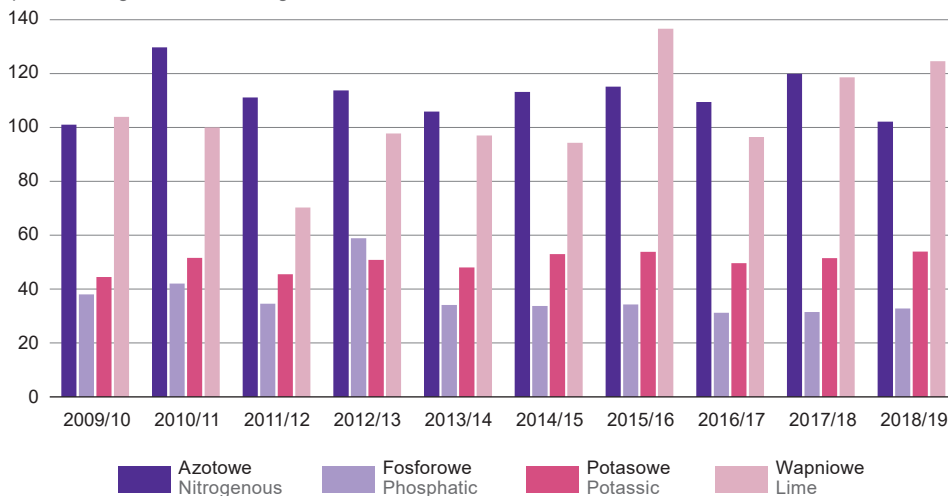
WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach	2010	37502	35272	In units
	2013	36059	34370	
	2016	36909	35141	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2010	13,7	10,4	Agricultural land area per tractor in ha
	2013	14,5	11,2	
	2016	13,8	11,0	

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
N o t e. Since 2013, data on the basis of period survey conducted every three years.

WYKRES 5 (62). **ŻUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH^a ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**

CHART 5 (62). **CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL^a AND LIME FERTILISERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

na 1 ha użytków rolnych w kg
per 1 ha of agricultural land in kg

a Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi.
a Including mixed fertilizers.

WYKRES 6 (63). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące)**

CHART 6 (63). **VALUE OF AGRICULTURE PRODUCTS PROCUREMENT (current prices)**

na 1 ha użytków rolnych w zł
per 1 ha of agricultural land in PLN

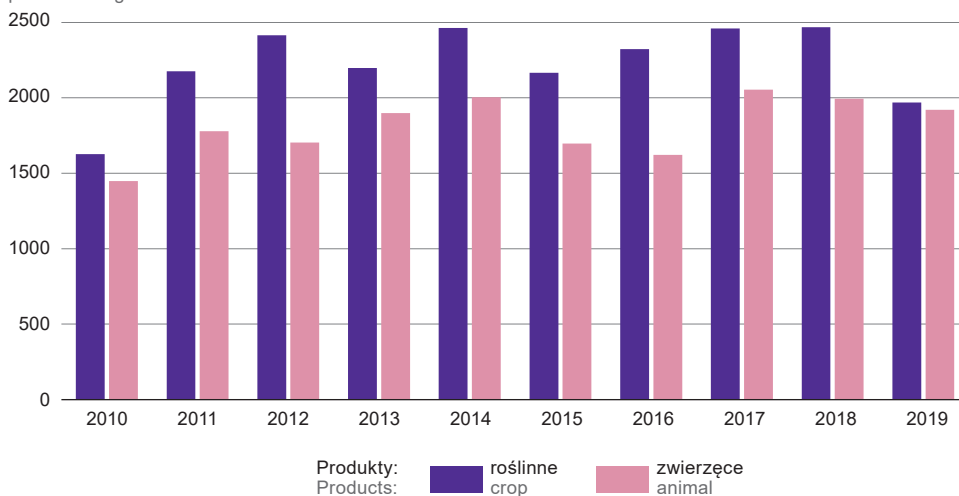

TABLE 11 (98). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2010	2015	2018	2019		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t	821672	1016163	918275	930952	671315	Cereals in tonnes
w tym zboża podstawowe	631658	802848	722776	701386	474666	of which basic cereals
pszenica	520628	682439	591276	559412	366493	wheat
żyto	13513	12860	12056	13637	9913	rye
jęczmień	77389	83937	83815	90320	65681	barley
owies i mieszanki zbożowe	1071	1324	1072	677	653	oats and cereal mixed
pszenżyto	19057	22288	34557	37340	31926	triticale
Ziemniaki w t	38241	51864	49138	44925	21560	Potatoes in tonnes
Buraki cukrowe w t	722118	781189	1164545	1018282	662554	Sugar beets in tonnes
Rzepak i rzepik w t	183632	202197	283776	170426	112192	Rape and turnip rape in tonnes
Warzywa w t	3698	12003	12964	8781	6914	Vegetables in tonnes
Owoce w t	889	125	578	621	621	Fruit in tonnes
Żywiec rzeźny ^a w t	136938	131397	140275	133424	127403	Animals for slaughter ^a in tonnes
bydło (bez cieląt)	11295	8800	8027	7475	4626	cattle (excluding calves)
cielęta	28	13	2	11	6	calves
trzoda chlewna	73832	68869	76299	68065	65846	pigs
owce	10	17	20	16	16	sheep
konie	5	34	2	6	6	horses
drób	51768	53664	55925	57851	56903	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	99760	95809	105658	100394	96484	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in tonnes
Mleko krowie w tys. l	217842	247381	268693	260841	155336	Cows' milk in thousand litres
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	–	99	–	–	–	Consumer hen eggs in thousand units

a W wadze żywej. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie.

a In live weight. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. Since 2018 data been not comparable with data for previous years.

TABLE 12 (99). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ**
(ceny stałe)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

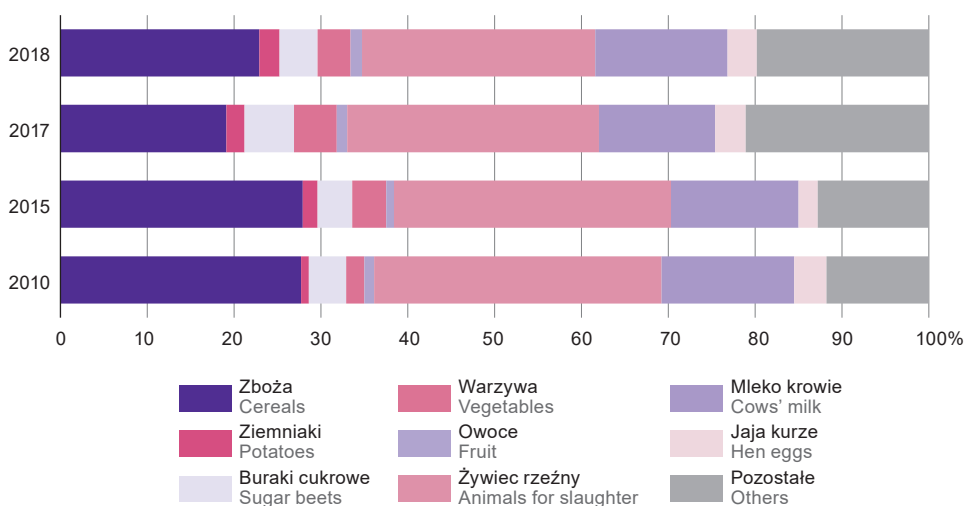
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni=100				previous year=100				
Produkcja globalna	101,7	93,0	93,7	104,1	104,3	88,0	99,0	96,7	Gross output
roślinna	91,8	81,1	86,2	106,6	90,9	83,5	92,6	95,7	crop
zwierzęca	117,8	117,4	110,0	100,5	123,8	96,3	111,9	98,2	animal
Produkcja końcowa	93,4	99,7	94,0	107,7	79,7	93,1	98,6	100,2	Final output
roślinna	98,4	86,1	83,2	115,3	81,6	89,7	89,1	102,6	crop
zwierzęca	89,7	119,3	110,1	100,4	78,6	97,6	112,1	98,0	animal
Produkcja towarowa	118,2	98,3	94,9	109,6	99,5	90,2	101,9	96,6	Market output
roślinna	101,8	84,9	86,1	116,5	78,1	85,7	95,5	93,3	crop
zwierzęca	138,5	117,4	107,4	102,5	121,5	96,0	110,6	100,1	animal

TABL. 13 (100). **GLOBALNA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	55,9	58,7	62,9	61,0	Crop output
Zboża	28,8	32,6	27,9	30,1	Cereals
w tym zboża podstawowe	22,9	27,5	24,2	23,6	of which basic cereals
w tym: pszenica	15,7	19,0	14,7	16,3	of which: wheat
żyto	0,6	0,5	0,6	0,5	rye
jęczmień	4,6	5,1	5,7	4,2	barley
Ziemniaki	2,6	2,7	3,7	4,2	Potatoes
Przemysłowe	12,3	13,3	18,7	16,2	Industrial
w tym buraki cukrowe	3,2	3,2	4,3	3,5	of which sugar beets
Warzywa	2,0	3,6	4,3	3,5	Vegetables
Owoce	1,0	0,8	1,0	1,2	Fruit
Siano łąkowe	1,4	0,7	0,9	0,6	Meadow hay
Pozostałe	7,8	5,1	6,4	5,3	Others
Produkcja zwierzęca	44,1	41,3	37,1	39,0	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	26,3	25,6	22,2	21,7	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	2,8	2,1	2,8	2,8	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	0,1	0,0	0,0	calves
trzoda chlewna	15,5	10,6	11,6	12,1	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	7,9	12,8	7,7	6,8	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,8	0,4	0,8	-0,0	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	12,0	12,1	10,6	12,9	Cows' milk
Jaja kurze	3,7	2,0	3,0	3,2	Hen eggs
Obornik	0,9	0,6	-	0,6	Manure
Pozostałe	0,4	0,5	0,4	0,5	Others

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

WYKRES 7 (64). **TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
CHART 7 (64). MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

Dział XIV. Leśnictwo i łowiectwo Chapter XIV. Forestry and hunting

TABL. 1 (101). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 grudnia
FOREST LAND
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	256427	257295	257826	257843	T O T A L in ha
Lasy	249337	250436	250928	250968	Forests
Publiczne	237826	238027	237971	238011	Public
własność Skarbu Państwa	236339	234134	234090	234120	owned by the State Treasury
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	231865	232528	232886	232879	managed by the State Forests
parki narodowe	–	–	–	–	national parks
własność gmin ^a	1487	1495	1483	1490	gmina ^a owned
pozostałe	–	2399	2399	2401	other
Prywatne	11511	12409	12956	12957	Private
Grunty związane z gospodarką leśną	7090	6859	6898	6875	Land connected with forest management
LESISTOŚĆ w %	26,5	26,6	26,7	26,7	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	27,6	27,7	27,8	27,8	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Including gminas which are also cities with powiat status.

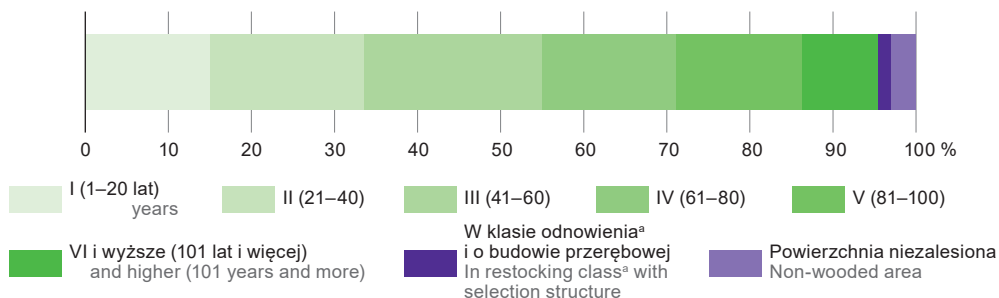
Uwaga do wykresów 1 i 2

Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2015–2019 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to charts 1 and 2

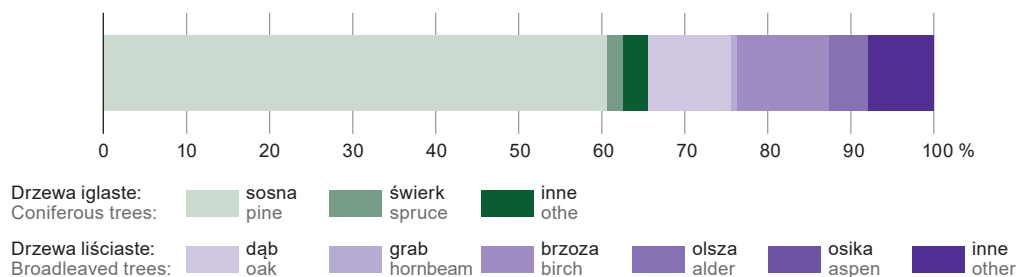
Data prepared on the National Forest Inventory conducted in 2015–2019 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

WYKRES 1 (65). **STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU DRZEWOSTANÓW**
CHART 1 (65). **STRUCTURE OF FOREST AREA BY AGE CLASSES OF TREE STANDS**

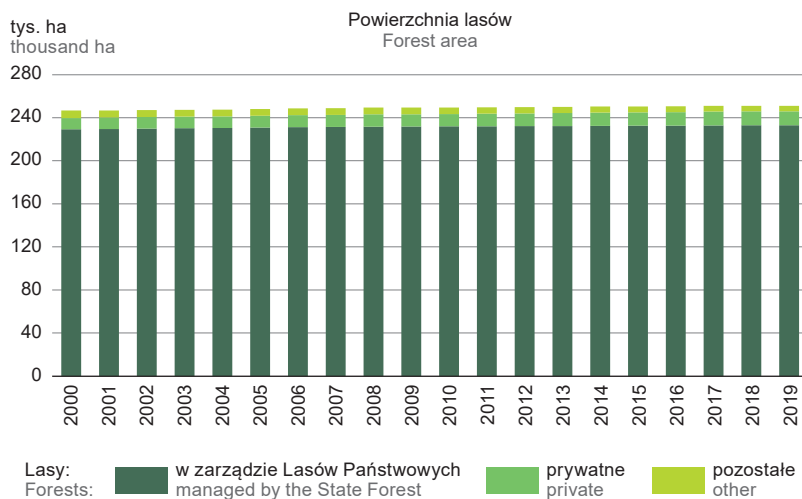
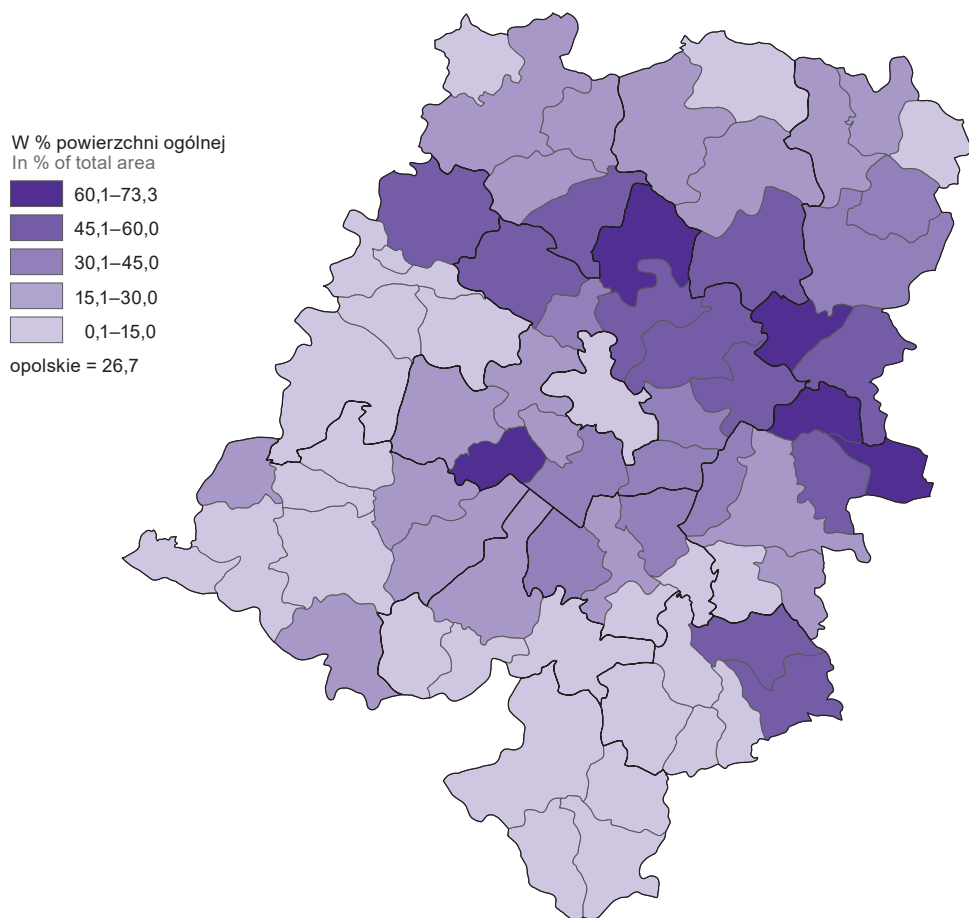

a Łącznie z klasą do odnowienia.
a Including class for restocking.

WYKRES 2 (66). **STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE**
CHART 2 (66). **STRUCTURE OF FOREST AREA BY DOMINANT (prevailing) SPECIES IN TREE STANDS**

MAPA 1 (34). **LASY W 2019 R.**
 MAP 1 (34.) **FORESTS IN 2019**

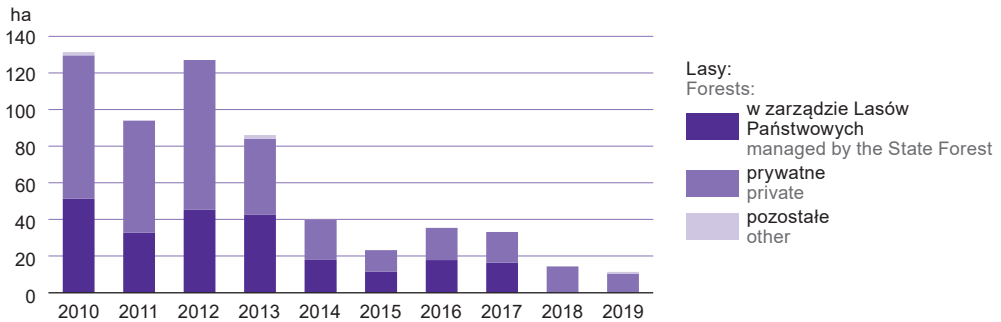

TABL. 2 (102). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER SILVICULTURE TREATMENT ACTIVITIES

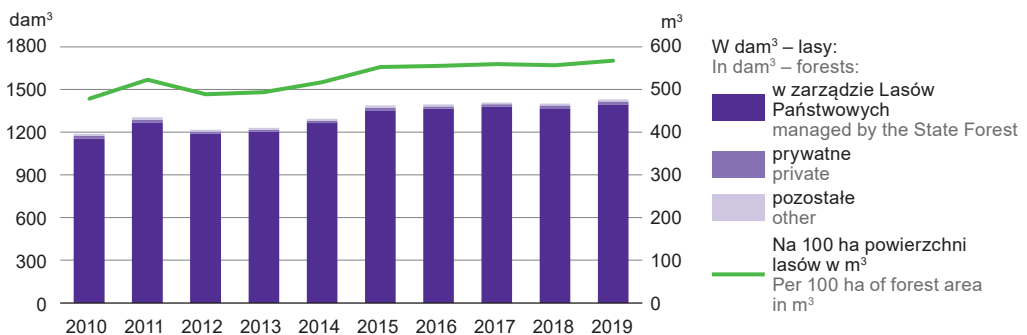
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION
				ogółem grand total	las publiczne public forests		las prywatne ^a private forests ^a	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
w ha in ha								
Odnowienia i zalesienia	1802	2201	2214	1936	1910	1883	26	Renewals and afforestation
Odnowienia	1671	2178	2199	1924	1909	1883	16	Renewals
sztuczne ^b	1517	1969	1942	1747	1743	1719	4	artificial ^b
naturalne	154	209	257	178	166	164	11	natural
Zalesienia ^c	131	23	14	11	1	0	10	Afforestation ^c
Poprawki i uzupełnienia	243	207	153	152	133	123	19	Replantings and refillings
Pielęgnowanie lasu	10315	11852	11219	10017	9773	9515	244	Forest tending
Powierzchnia objęta trzebieżami	14622	13678	11189	9618	9343	9228	275	Area covered by thinnings

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i nieużytków określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
a Estimated data. b Including renewals under cover. c Agricultural land not suitable for agricultural production and wasteland designated for afforestation in land development plan or a decision on building conditions and site management.

WYKRES 3 (67). **ZALESIENIA GRUNTÓW NIELEŚNYCH**
CHART 3 (67). AFFORESTATION OF NON-FOREST LAND

WYKRES 4 (68). **POZYSKANIE DREWNA (grubizny)**
CHART 4 (68). TIMBER REMOVALS

TABL. 3 (103). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
O G Ó Ł E M w dam³	1227,6	1423,8	1426,8	1453,0	1432,1	1417,9	20,8	T O T A L in dam³
Grubizna	1187,7	1386,9	1400,4	1429,2	1408,4	1394,4	20,8	Timber
Grubizna iglasta	979,4	1094,4	1054,6	1115,0	1097,5	1089,1	17,5	Coniferous
w tym drewno wielkowi- miarowe	429,4	534,4	506,6	540,4	531,0	525,6	9,5	of which large-size wood
Grubizna liściasta	208,3	292,6	345,8	314,2	310,9	305,3	3,3	Non-coniferous
w tym drewno wielkowi- miarowe	58,4	66,7	77,6	75,7	74,3	71,4	1,4	of which large-size wood
Drewno małowymia- rowe^b	40,0	36,9	26,4	23,8	23,8	23,5	.	Slash^b
Do przerobu przemysto- wego	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	.	Slash for industrial pur- poses
Opałowe	39,9	36,7	26,4	23,7	23,7	23,5	.	Firewood
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	476,3	553,8	558,1	569,5	591,7	595,6	160,9	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREA in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny. b Wyłącznie w lasach publicznych.
a Excluding (timber) removals from afforested areas; excluding stump wood. b Solely in public forests.

TABL. 4 (104). **SKUP OWOCÓW I GRZYBÓW LEŚNYCH^a ORAZ ZWIERZNY ŁOWNEJ**
PROCUREMENT OF FOREST FRUITS AND MUSHROOMS^a AS WELL AS GAME
ANIMALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w t in t				
Owoce leśne	3	3	2	–	Forest fruits
Grzyby leśne	0	–	–	–	Forest mushrooms
Zwierzyzna łowna	567	667	622	673	Game animals

a Dane dotyczą owoców i grzybów leśnych świeżych.
a Data concern fresh forest fruits and mushrooms.

TABL. 5 (105). **POŻARY W LASACH**
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Pożary	100	258	165	148	Number of fires
w tym: podpalenia	57	134	65	50	of which: arsoners
nieostrożność dorosłych	12	47	35	40	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	35	116	41	69	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	24	47	17	4	of which: arsoners
nieostrożność dorosłych	3	13	10	3	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jed- nym pożarem w ha	0,35	0,45	0,25	0,47	Average forest area burned by fire in ha

Źródło: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.
Source: data of the National Forest Fire Information System held by the Forest Research Institute.

Uwaga do tablic 6–8

Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.

Note to tables 6–8

Data concern the hunting economic year from 1 April of a given year to 31 March of the following year.

**TABL. 6 (106). KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO
ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**
Stan w dniu 10 marca
**CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
AND HUNTING DISTRICTS**
As of 10 March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	63	72	70	72	number ^a
członkowie ^b	3348	3631	3811	3866	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	147	147	146	146	number
powierzchnia w tys. ha	767,0	753,0	748,8	745,7	area in thousand ha
w tym na gruntach leśnych	216,2	220,2	212,6	212,0	of which on forest land

a, b Dane grupowane według: a – siedziby koła łowieckiego, b – miejsca zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a, b Data grouped according to: a – the seat of a hunting club, b – a place of residence of a member of a hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

TABL. 7 (107). WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a
Stan w dniu 10 marca
MAJOR GAME SPECIES^a
As of 10 March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010 ^b	2015	2018	2019	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	–	–	–	–	Moose
Daniele	1315	1914	1945	1852	Fallow deer
Mufiony	39	24	31	37	Mouflons
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	8,4	9,6	11,4	10,5	Deer
Sarny	32,1	37,3	44,5	43,9	Roe deer
Dziki	9,6	10,4	2,4	2,0	Wild boars
Lisy	5,9	6,1	6,1	6,2	Foxes
Zające	7,7	9,7	11,4	11,8	Hares
Bażanty	12,0	14,9	17,9	17,3	Pheasants
Kuropatwy	6,2	4,7	4,6	4,7	Partridges

a Dane szacunkowe. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Estimated data. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Generale Directorate of the State Forests, Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

TABL. 8 (108). ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT
CULLING^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010/11 ^b	2015/16	2018/19	2019/20	GAME SPECIES
	w szt. in heads				
Daniele	384	791	816	278	Fallow deer
Jelenie	3423	5105	5229	5171	Deer
Sarny	7844	11706	12526	5702	Roe deer
Dziki	10548	15064	10837	7759	Wild boars
Lisy	4189	6093	6175	3627	Foxes
Zające	17	30	40	30	Hares
Bażanty	2593	4358	4782	1443	Pheasants
Kuropatwy	8	–	6	8	Partridges

a Dane szacunkowe. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Estimated data. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Generale Directorate of the State Forests, Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

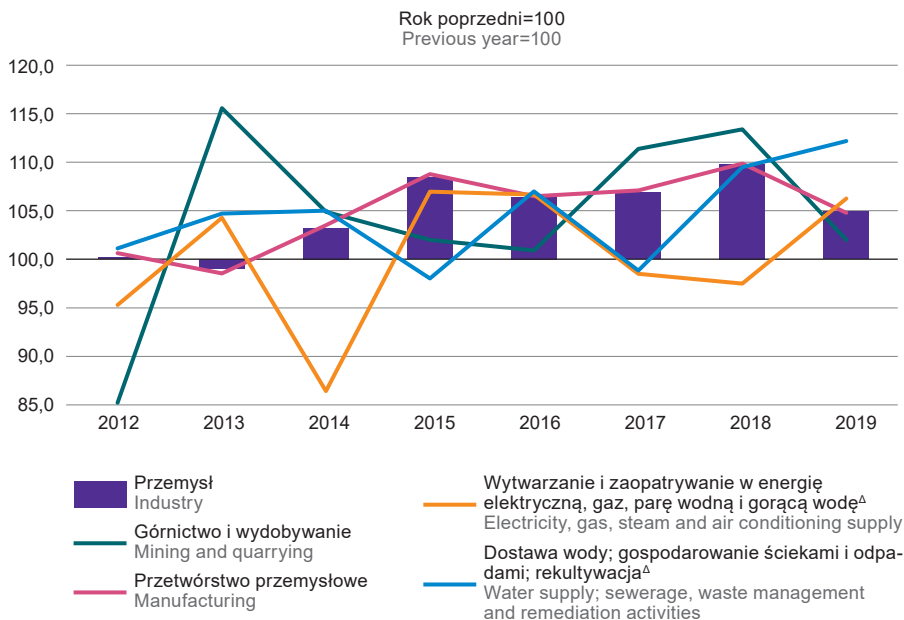
Dział XV. Przemysł i budownictwo Chapter XV. Industry and construction

TABL. 1 (109). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019		2018 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in million PLN				w odsetkach in percent	
	ceny bieżące		current prices			
O G Ó Ł E M T O T A L	17194,2	22383,4	29070,1	30874,5	100,0	104,9
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	.	290,2	362,9	380,5	1,2	102,0
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	14602,3	21213,9	27684,9	29329,9	95,0	104,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d Electricity, gas, steam and air conditioning supply	.	348,8	364,3	400,4	1,3	106,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	408,4	530,5	657,9	763,6	2,5	112,2

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (69). **DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a WEDŁUG SEKCJI PKD (ceny stałe^b)**
CHART 1 (69). **INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY NACE SECTIONS (constant prices^b)**

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 190.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b See general notes, item 3 on pages 190.

TABLE 2 (110). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2010	2015	2018	2019		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domes- tic pro- duction in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thousand tonnes:
bydła i cieląt	0,8	0,4	.	.	.	cattle and calves
trzody chlewnej	8,4	7,1	.	2,2	0,2	pigs
Wędliny ^c w tys. t	1,6	1,1	0,9	0,9	0,1	Cured meat products ^c in thousand tonnes
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	505,1	961,3	709,8	558,3	1,6	Processed liquid milk ^d in thousand hectolitres
Sery i twarogi w tys. t	10,9	8,9	8,7	8,9	0,9	Cheese and curd in thousand tonnes
Mąka pszenna w tys. t	150,9	189,1	248,6	264,2	10,8	Wheat flour in thousand tonnes
Tarcica w dam ³	93,6	.	.	.	.	Sawnwood in dam ³
w tym iglasta	89,3	66,8	.	.	.	of which coniferous sawnwood

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpady); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej cieplej. c Bez drobiowych. d Łącznie z mlekiem przetworzonym do dalszej produkcji.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. c Excluding cured poultry meat. d Including milk for further processing.

TABLE 3 (111). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	57997	53780	58600	60457	Average paid employment
Górnictwo i wydobywanie	.	806	762	815	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	51385	48692	53241	54821	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d	.	1055	1034	1016	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d	3204	3226	3563	3806	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3133,71	3786,85	4495,37	4821,09	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Górnictwo i wydobywanie	.	5048,90	6108,46	6166,37	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	3012,87	3727,59	4457,21	4801,97	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d	.	5282,99	6203,54	6361,56	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d	3225,28	3877,94	4224,79	4395,99	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

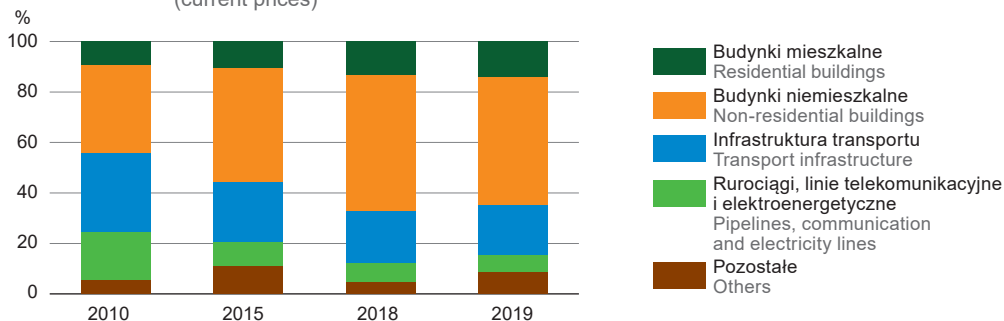
TABL. 4 (112). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
O G Ó Ł E M	2892,8	2954,7	4761,1	5882,7	T O T A L
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	1492,7	1537,8	2567,8	2821,5	Of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^a	526,0	628,9	1253,0	1311,5	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	592,0	378,9	583,2	617,4	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne	374,7	529,9	731,7	892,7	specialised construction activities

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa opolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).
 a Realised by enterprises which have a seat of board in the Opolskie voivodship, with own resources (without subcontractors participation).

WYKRES 2 (70). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**

CHART 2 (70). **CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)**

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa opolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
 a Realised by enterprises which have a seat of board in the Opolskie voivodship, with own resources (without subcontractors participation). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (113). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem		Roboty o charakterze inwestycyjnym		Roboty o charakterze remontowym i pozostałe		SPECIFICATION
		w mln zł	in million PLN	w mln zł	in million PLN	w mln zł	in million PLN	
O G Ó Ł E M	2010	1492,7	861,5	631,2	T O T A L			
	2015	1537,8	1035,9	501,9				
	2018	2567,8	1838,8	729,0				
	2019	2821,5	2000,9	820,6				
Budynki		1833,5	1199,4	634,1				Buildings
budynki mieszkalne		401,9	307,0	94,9				residential buildings
budynki niemieszkalne		1431,6	892,4	539,2				non-residential buildings
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej		988,1	801,6	186,5				Civil engineering works
infrastruktura transportu		555,4	442,7	112,8				transport infrastructure
rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne		196,4	177,1	19,3				pipelines, communication and electricity lines
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych		205,8	157,6	48,2				complex constructions on industrial sites
obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe		30,4	24,2	6,2				other civil engineering works

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa opolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
 a Realised by enterprises which have a seat of board in the Opolskie voivodship, with own resources (without subcontractors participation). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (114). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Budynki^a	1636	1799	1894	2019	Buildings^a
miasta	651	590	739	886	urban areas
wieś	985	1209	1155	1133	rural areas
Budynki mieszkalne	1187	1288	1379	1500	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	1144	1249	1323	1452	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	23	15	35	34	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	449	511	515	519	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	12	12	3	11	hotels and similar buildings
budynki biurowe	21	15	16	12	office buildings
budynki handlowo-usługowe	78	61	50	57	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	138	168	132	88	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	66	106	121	116	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	30	11	15	8	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	104	138	178	227	other non-residential buildings
Kubatura w dam³	3229,1	3079,7	3983,2	4009,8	Cubic volume in dam³
miasta	1161,2	1312,3	2196,6	2371,0	urban areas
wieś	2067,9	1767,4	1786,6	1638,9	rural areas
Budynki mieszkalne	1050,6	1063,7	1242,0	1362,4	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	841,4	921,7	956,7	1016,3	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	190,0	130,6	276,1	322,8	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	2178,5	2016,0	2741,2	2647,4	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	34,8	31,9	10,0	4,6	hotels and similar buildings
budynki biurowe	109,9	105,5	35,0	46,6	office buildings
budynki handlowo-usługowe	306,6	112,0	219,8	172,0	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	37,4	30,4	40,7	43,0	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	1390,5	1393,1	1722,6	1855,3	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	160,0	47,3	123,0	116,6	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	139,3	295,9	590,1	409,3	other non-residential buildings

a Nowe. b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez domów letnich, domków wypoczynkowych i rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach.

a New. b Residential buildings with one or two dwellings; excluding summer homes, holiday cottages and rural residences not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings.

TABL. 7 (115). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA
BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	9507	8531	8126	8614	Average paid employment
Budowa budynków ^a	4040	3067	3205	3177	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	2377	2310	1713	1819	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	3091	3154	3209	3617	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2674,20	3416,19	3911,12	4229,28	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Budowa budynków ^a	2499,94	2982,05	3846,51	4177,58	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	3121,03	3938,30	3605,22	4018,38	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	2557,49	3455,97	4137,73	4381,91	Specialised construction activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Dział XVI. Transport Chapter XVI. Transport

TABL. 1 (116). **SIEĆ KOMUNIKACYJNA**
Stan w dniu 31 grudnia
TRANSPORT INFRASTRUCTURE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w km		in km		
Linie kolejowe eksploatowane ^a	868	749	782	786	Railways lines operated ^a
w tym: zelektryfikowane	441	432	429	437	of which: electrified
jednotorowe	432	313	349	337	single track
dwu- i więcej torowe	436	436	433	449	double and more track
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	9,2	8,0	8,3	8,4	Per 100 km ² of total area
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	8614,6	8399,6	8533,0	8460,8	Hard surface public roads
w tym: miejskie	1535,8	1635,7	1789,1	1757,3	of which: urban
zamięskie	7078,8	6763,9	6743,9	6703,5	non urban
ekspresowe	–	–	–	–	expressways
autostrady	88,1	88,1	88,1	88,1	motorways
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	91,5	89,2	90,7	89,9	Per 100 km ² of total area
Drogi rowerowe	.	306,3	418,2	511,0	Roads for bicycle
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	.	3,3	4,4	5,4	Per 100 km ² of total area

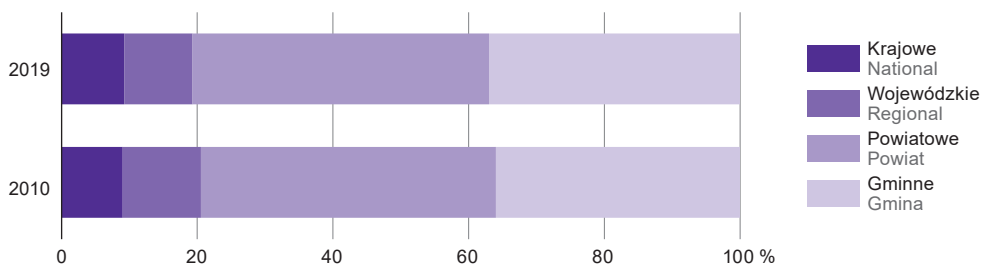
a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

Źródło: w zakresie dróg publicznych – dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are managers of railway infrastructure.

Source: in regard to public roads – data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

WYKRES 1 (71). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
CHART 1 (71). **HARD SURFACE PUBLIC ROADS**

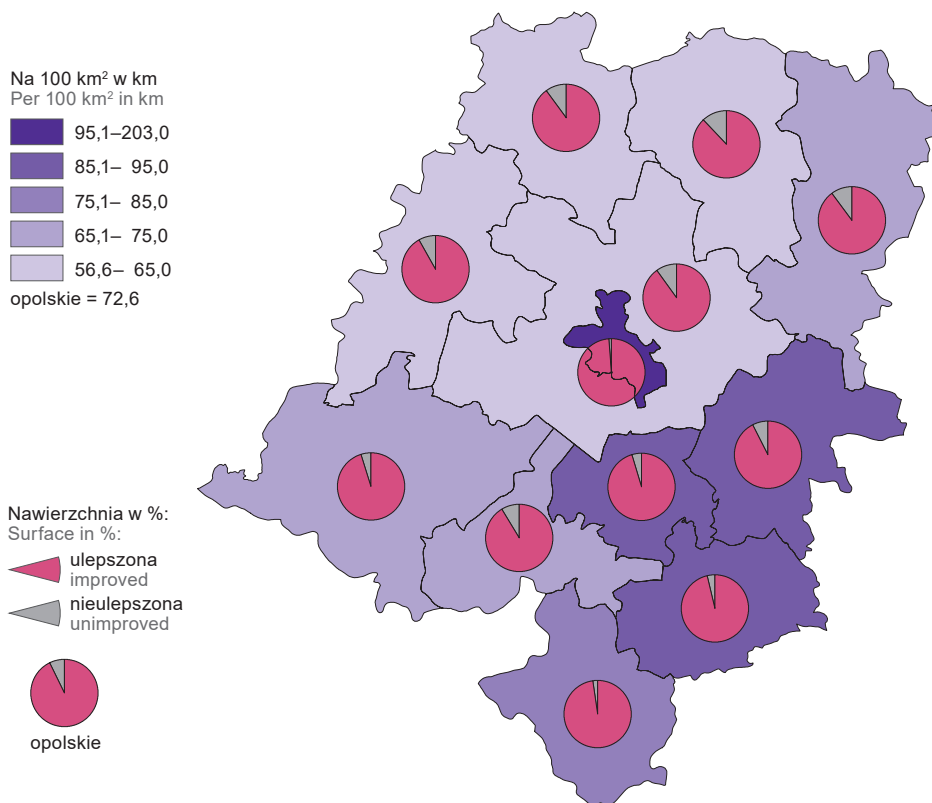
TABL. 2 (117). **POJAZDY SAMOCHODOWE^a I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED ROAD VEHICLES^a AND TRACTORS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OGÓŁEM	630900	739732	813550	841476	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	493369	581477	640164	662502	Passenger cars
Autobusy	2322	2634	2912	2963	Buses
Samochody ciężarowe ^b	63178	71571	77063	79462	Lorries ^b
Ciągniki samochodowe i rolnicze	46399	50830	53500	54470	Road and agricultural tractors
Motocykle	21400	28323	34086	36057	Motorcycles

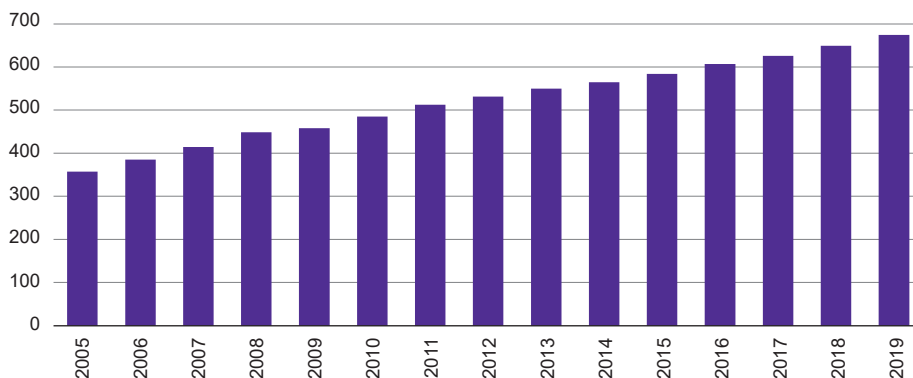
a Według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji; od 2015 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a According to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs; since 2015 including vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the given year. b Including vans.

MAPA 1 (35). **DROGI GMINNE I POWIATOWE O TWARDEJ NAWIERZCHNI W 2019 R.**
 MAP 1 (35). **GINNA AND POWIAT ROADS ON HARD SURFACE IN 2019**

WYKRES 2 (72). **SAMOCHODY OSOBOWE NA 1000 LUDNOŚCI**
 CHART 2 (72). **PASSENGER CARS PER 1000 POPULATION**

TABL. 3 (118). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	458	412	433	472	National: number
długość w km	16208	13346	12373	13564	length in km
regionalne: liczba	57	69	13	13	regional: number
długość w km	3466	3505	1053	1053	length in km
podmiejskie: liczba	388	333	410	449	suburban: number
długość w km	11322	9771	11250	12441	length in km
miejskie: liczba	7	10	10	10	urban: number
długość w km	54	70	70	70	length in km
Międzynarodowe: liczba	20	21	12	14	International: number
długość w km	32062	36962	23748	28132	length in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 4 (119). TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a
 HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	11428,8	10452,8	9029,2	8784,1	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	32,7	24,0	28,4	27,4	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	689,8	947,6	884,4	754,0	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1895,3	1882,0	2008,4	2033,3	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 5 (120). KOMUNIKACJA MIEJSKA^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 URBAN TRANSPORT^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna autobusowa – linie w km	579	692	764	773	Transport network – lines in km
Tabor autobusowy:					Fleet buses:
w sztukach	183	168	172	173	in units
liczba miejsc w tys.	18,9	16,2	16,9	17,2	number of seats in thousands
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	28,7	25,4	25,9	26,7	Transport of passengers ^b (during the year) in millions

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 6 (121). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018 ^b	2019 ^c	SPECIFICATION
Wypadki	836	710	705	614	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^d	13,3	9,6	8,7	7,3	Per 10 thousand registered motor vehicles and tractors ^d
Ofiary wypadków	1135	910	868	776	Road traffic casualties
Śmiertelne	107	102	81	73	Fatalities
na 100 tys. ludności	10,5	10,2	8,2	7,4	per 100 thousand population
Ranni	1028	808	787	703	Injured
na 100 tys. ludności	100,9	80,9	79,7	71,4	per 100 thousand population

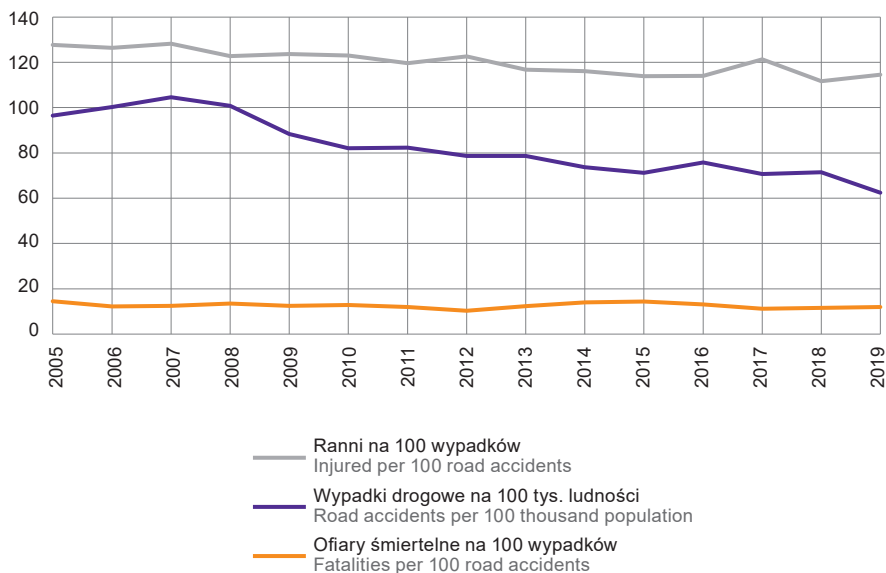
a Zarejestrowane przez Policję. b, c Dane z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolidzji (SEWIK) według stanu na: b – 25 lutego 2019 r., c – 16 lutego 2020 r. d Pojazdy według stanu w dniu 31 grudnia; w latach 2015–2019 łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b, c Data from Accident and Collision Register System as of: b – 25 February 2019, c – 16 February 2020. d Vehicles as of 31 December; in 2015–2019 including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 3 (73). **WYPADKI DROGOWE I ICH OFIARY**
CHART 3 (73). ROAD TRAFFIC ACCIDENTS AND THEIR CASUALTIES

Dział XVII. Handel i gastronomia Chapter XVII. Trade and catering

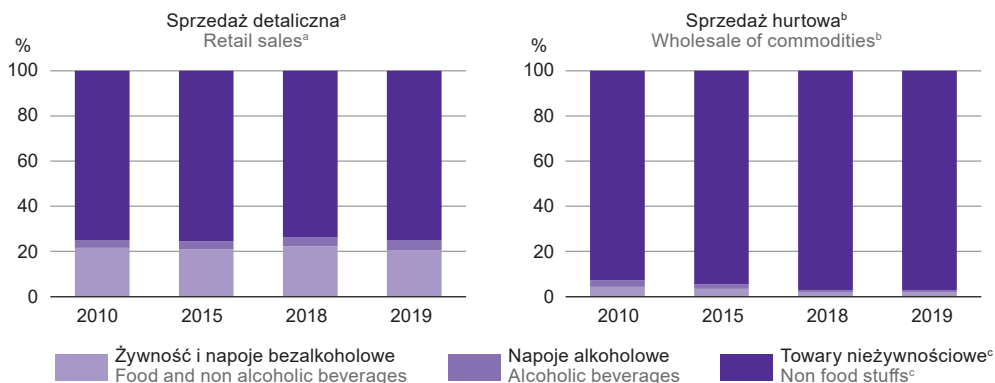
TABL. 1 (122). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
SPRZEDAŻ DETALICZNA RETAIL SALES					
O G Ó Ł E M w mln zł	8314,8	8727,6	10306,1	10324,0	T O T A L in million PLN
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	1420,1	1363,8	1935,1	1840,8	in million PLN
w %	17,1	15,6	18,8	17,8	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	8163	8737	10431	10488	PER CAPITA in PLN
SPRZEDAŻ HURTOWA ^b WHOLESALE OF COMMODITIES ^b					
O G Ó Ł E M w mln zł	6960,3	11199,0	17738,1	19167,3	T O T A L in million PLN

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (74). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CHART 1 (74). RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES BY GROUPS (current prices)

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons. c Consumer and non-consumer foods.

TABL. 2 (123). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**
Stan w dniu 31 grudnia
SHOPS BY ORGANISATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sklepy	8652	8850	7592	8261	Shops
Domy towarowe	1	-	-	-	Department stores
Domy handlowe	9	6	4	4	Trade stores
Supermarkety	155	206	222	234	Supermarkets
Hipermarkety	18	20	19	18	Hypermarkets
Sklepy powszechne	209	219	192	147	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	705	835	832	802	Specialised shops
Pozostałe sklepy ^b	7555	7564	6323	7056	Other shops ^b
Stacje paliw	239	225	243	198	Petrol stations

a Dane opracowano według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a Data are compiled by location of shop/petrol stations. b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 3 (124). GASTRONOMIA^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	254	296	333	347	Number of catering establishments (as of 31 December)
w tym restauracje	94	124	149	143	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	160261	194589	273382	286044	Sales from catering activity (current prices) in thousand PLN
w tym produkcja gastronomiczna	114106	151275	212908	218382	of which catering production

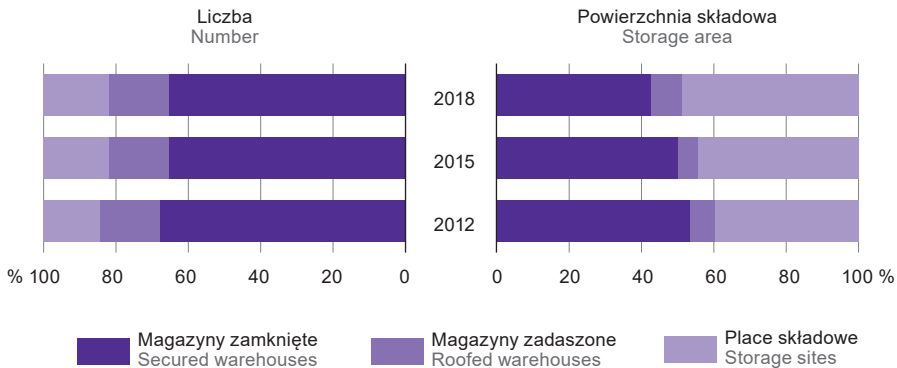
^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 4 (125). TARGOWISKA
MARKETPLACES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Targowiska stałe (stan w dniu 31 XII):					Permanent marketplaces (as of 31 December):
liczba	53	50	49	50	number
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	2350	2033	1884	1848	permanent small-retail sales outlets
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	415	502	523	548	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	5254,1	4651,5	4195,1	4119,9	Annual receipts from marketplace fees in thousand PLN

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.
^a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened seasonally.

WYKRES 2 (75). MAGAZYNY HANDLOWE^a
CHART 2 (75). TRADE WAREHOUSES^a

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność hurtową o liczbie pracujących powyżej 9 osób.
^a Data concern enterprises conducting wholesale activity employing more than 9 persons.

Dział XVIII. Finanse przedsiębiorstw Chapter XVIII. Finances of enterprises

TABL. 1 (126). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
Przychody ogółem	37212,0	46040,5	58796,2	62344,0	Total revenues
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	24100,3	29844,2	38296,0	40480,5	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	11698,4	15229,4	19345,5	20728,8	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	638,0	215,6	328,8	329,5	Financial revenues
Koszty ogółem	35334,7	43997,3	56322,1	59706,9	Total costs
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	24342,0	30149,8	38219,5	40517,0	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	9858,3	12975,7	17060,9	18032,1	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	756,5	363,2	536,0	506,2	Financial costs
Wynik finansowy brutto^a	1879,8	2047,6	2474,1	2637,2	Gross financial result^a
Zysk brutto	2137,7	2408,0	2766,3	3157,6	Gross profit
Strata brutto	258,0	360,5	292,2	520,4	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	310,5^b	335,8	382,0	458,8	Obligatory encumbrances on gross financial result
W tym podatek dochodowy	310,5	335,8	382,0	458,8	Of which income tax
Wynik finansowy netto	1569,3	1711,8	2092,1	2178,4	Net financial result
Zysk netto	1824,5	2072,1	2386,0	2693,3	Net profit
Strata netto	255,2	360,3	293,8	514,9	Net loss

a W latach 2010 i 2015 skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (odpowiednio: +2,4 mln zł i +4,3 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przychodów / kosztów operacyjnych. b Obejmują tylko podatek dochodowy.

a In 2010 and 2015 corrected by result on extraordinary events (respectively: plus PLN 2.4 millions and plus PLN 4.3 millions); since 2016 extraordinary events are classified as other operating revenues / costs. b Include only income tax.

WYKRES 1 (76). **PRZYCHODY OGÓŁEM PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
CHART 1 (76). **TOTAL REVENUES OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS**

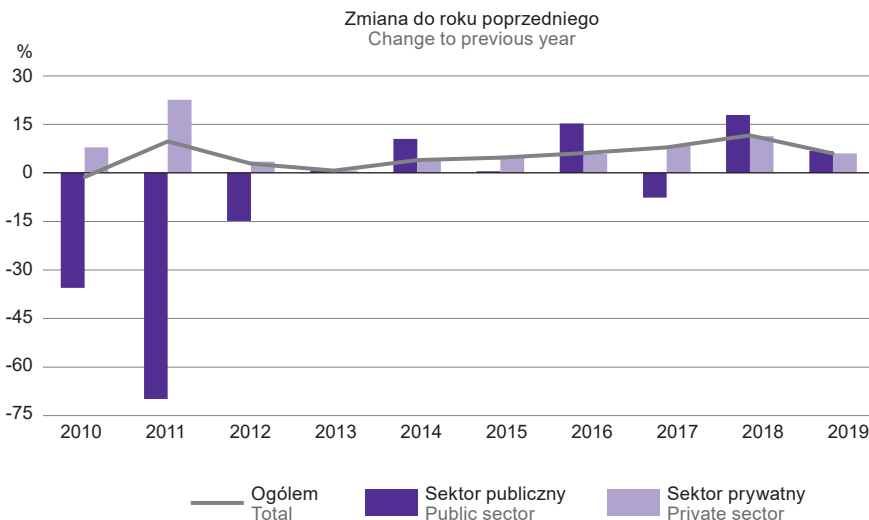

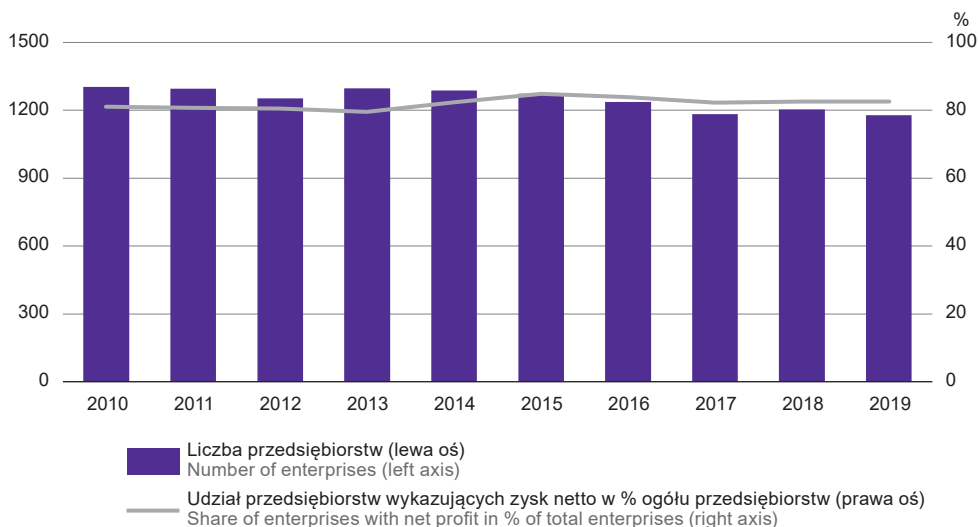

TABLE 2 (127). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody ogółem Total revenues	Koszty ogółem Total costs	Wynik finansowy brutto ^a Gross finan- cial result ^a	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances on gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	2010	37212,0	35334,7	1879,8	310,5 ^b	1569,3
TOTAL	2015	46040,5	43997,3	2047,6	335,8	1711,8
	2018	58796,2	56322,1	2474,1	382,0	2092,1
	2019	62344,0	59706,9	2637,2	458,8	2178,4
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1047,1	957,9	89,2	1,4	87,8
Przemysł Industry		32024,6	30497,0	1527,6	300,8	1226,8
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		387,6	348,0	39,6	7,7	32,0
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		30402,7	28971,4	1431,4	284,0	1147,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a electricity, gas, steam and air conditioning supply		467,8	434,7	33,1	3,1	29,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities		766,5	742,9	23,6	6,0	17,6
Budownictwo Construction		3338,4	3141,1	197,2	33,4	163,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		17859,8	17288,0	571,8	84,5	487,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		2763,5	2619,8	143,6	16,0	127,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		128,4	119,1	9,4	2,0	7,4
Informacja i komunikacja Information and communication		83,2	78,8	4,4	1,1	3,3
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		420,0	405,7	14,3	2,6	11,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		316,5	318,1	-1,6	2,1	-3,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		511,2	491,8	19,3	2,6	16,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		11,0	13,9	-2,9	-	-2,9

a, b Notki patrz na str. 136.

a, b See footnotes on page 136.

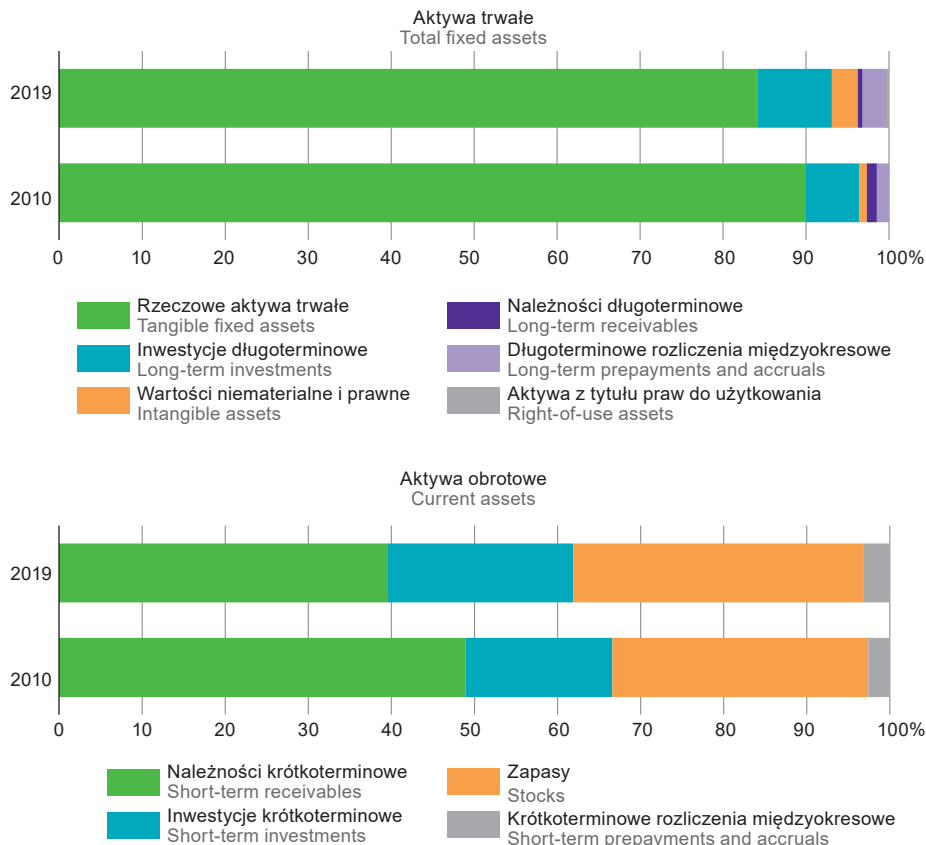
WYKRES 2 (77). UDZIAŁ LICZBY PRZEDSIĘBIORSTW WYKAZUJĄCYCH ZYSK NETTO W OGÓLNEJ LICZBIE PRZEDSIĘBIORSTW
CHART 2 (77). SHARE OF NUMBER OF ENTERPRISES SHOWING NET PROFIT IN THE TOTAL NUMBER OF ENTERPRISES

TABL. 3 (128). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Wskaźnik – w % – rentowności obrotu Turnover – in % – profitability rate		SPECIFICATION
		brutto gross	netto net	
OGÓŁEM	2010	5,1	4,2	TOTAL
	2015	4,4	3,7	
	2018	4,2	3,6	
	2019	4,2	3,5	
w tym:				of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		8,5	8,4	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		4,8	3,8	Industry
górnictwo i wydobywanie		10,2	8,2	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		4,7	3,8	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		7,1	6,4	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		3,1	2,3	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		5,9	4,9	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3,2	2,7	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		5,2	4,6	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		7,3	5,7	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		5,3	3,9	Information and communication
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		3,4	2,8	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		-0,5	-1,2	Professional, scientific and technical activities
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		3,8	3,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		-26,8	-26,8	Arts, entertainment and recreation

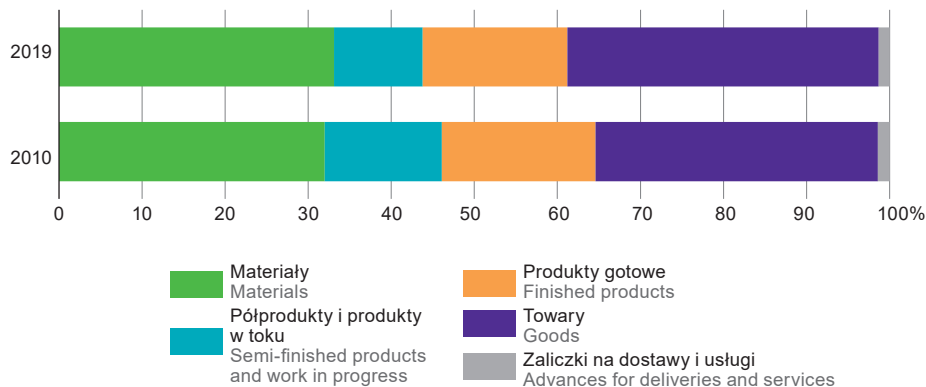
TABL. 4 (129). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW
 Stan w dniu 31 grudnia
 CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Zapasy Stocks	Należności krótkoterminowe Short-term receivables		Inwestycje krótkotermini- nowe Short-term investments	Krótkoter- minowe rozliczenia między- okresowe Short-term prepay- ments and accruals
				razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deli- veries and services		
OGÓŁEM	2010	11027,9	3393,6	5397,0	4300,2	1950,4	286,9
TOTAL	2015	13759,4	4761,3	5869,4	4997,4	2729,8	398,8
	2018	18410,1	6513,0	7520,1	6309,8	3780,3	596,7
	2019	19747,8	6891,9	7820,4	6561,7	4404,6	630,8
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		668,3	301,2	137,7	79,0	225,7	3,8
Przemysł Industry		11529,1	3995,2	4424,3	3679,9	2898,5	211,2
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		156,7	18,5	59,3	54,8	65,3	13,5
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		10969,2	3927,2	4170,4	3457,7	2683,7	187,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		140,9	37,9	82,9	73,8	19,3	0,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		262,4	11,5	111,7	93,6	130,3	9,0
Budownictwo Construction		1192,3	220,8	661,0	540,1	245,7	64,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		4450,1	2249,8	1689,5	1513,6	448,1	62,7
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		686,9	43,8	489,7	416,8	128,1	25,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		35,1	13,1	11,3	6,5	10,4	0,3
Informacja i komunikacja Information and communication		46,7	0,5	12,3	7,3	32,2	1,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		247,2	3,1	38,9	31,6	145,6	59,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		129,3	35,5	51,7	33,9	39,0	3,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		113,2	5,8	58,4	45,1	48,1	0,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		1,2	0,0	0,6	0,2	0,5	0,1

WYKRES 3 (78). **AKTYWA TRWAŁE I OBROTOWE**
 CHART 3 (78). **TOTAL FIXED AND CURRENT ASSETS**

WYKRES 4 (79). **ZAPASY**
 CHART 4 (79). **STOCKS**

TABL. 5. (130). **KAPITAŁY (fundusze) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW^a**
 Stan w dniu 31 grudnia
 SHARE EQUITY (funds) OF ENTERPRISES^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
			w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM	2010	13888,3	5685,9	4429,7	-36,9	1607,8
TOTAL	2015	16400,6	6924,5	5860,3	-543,6	1691,9
	2018	20084,9	7766,7	6971,6	-320,7	2087,6
	2019	21591,2	7958,2	7288,3	-216,8	2154,8
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1490,9	483,1	652,5	-14,5	87,8
Przemysł Industry		14065,3	5405,4	4545,8	-432,5	1206,1
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		319,7	85,2	82,2	-2,3	32,0
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		11842,7	3758,3	4279,6	-406,7	1126,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		467,9	304,0	66,3	-4,6	29,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1435,1	1257,9	117,7	-18,9	17,6
Budownictwo Construction		670,5	102,0	353,3	46,1	163,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		2803,2	479,3	1046,7	164,1	487,4
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		689,7	285,0	172,9	93,8	127,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		103,0	65,7	26,5	1,1	7,4
Informacja i komunikacja Information and communication		56,4	12,2	26,0	-0,7	3,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		874,0	678,9	138,8	-16,3	11,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		138,8	104,4	35,2	-9,0	-3,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		228,9	150,9	70,8	-25,5	16,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		-1,8	7,8	2,0	-10,3	-2,9

a Patrz uwagi ogólne do działu „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 10 na str. 192.

a See general notes to the chapter „Finances of enterprises”, item 10 on page 192.

TABL. 6. (131). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW
 Stan w dniu 31 grudnia
 LIABILITIES OF ENTERPRISES
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
						kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services
		w mln zł		in million PLN			
OGÓŁEM	2010	10409,0	2743,1	1741,7	7665,9	1739,8	4137,9
TOTAL	2015	12235,5	3316,2	2765,6	8919,3	2592,9	4528,4
	2018	16228,0	4120,4	3301,2	12107,6	3204,2	6178,5
	2019	17514,9	4605,4	3782,4	12909,5	3445,7	6377,7
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		339,5	152,6	110,2	186,8	45,3	70,3
Przemysł Industry		11233,6	3065,6	2752,3	8168,0	2367,2	3973,2
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		78,3	3,3	2,6	75,0	5,5	36,3
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		10630,2	2799,1	2521,7	7831,1	2288,4	3839,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a electricity, gas, steam and air conditioning supply		193,6	106,3	80,6	87,3	18,1	45,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities		331,5	156,9	147,5	174,7	55,2	52,4
Budownictwo Construction		906,2	173,5	99,0	732,7	105,1	357,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		3538,8	699,4	525,3	2839,4	787,5	1510,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		589,5	146,2	92,1	443,3	88,8	229,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		127,7	101,6	81,3	26,1	8,3	10,4
Informacja i komunikacja Information and communication		15,1	2,9	2,4	12,2	1,2	4,2
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		196,1	56,6	45,5	139,5	5,7	63,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		96,0	6,0	5,1	90,1	10,8	47,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		119,1	45,1	42,1	74,0	10,1	32,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		8,8	4,7	4,7	4,1	0,4	3,0

Dział XIX. Finanse publiczne
Chapter XIX. Public finance

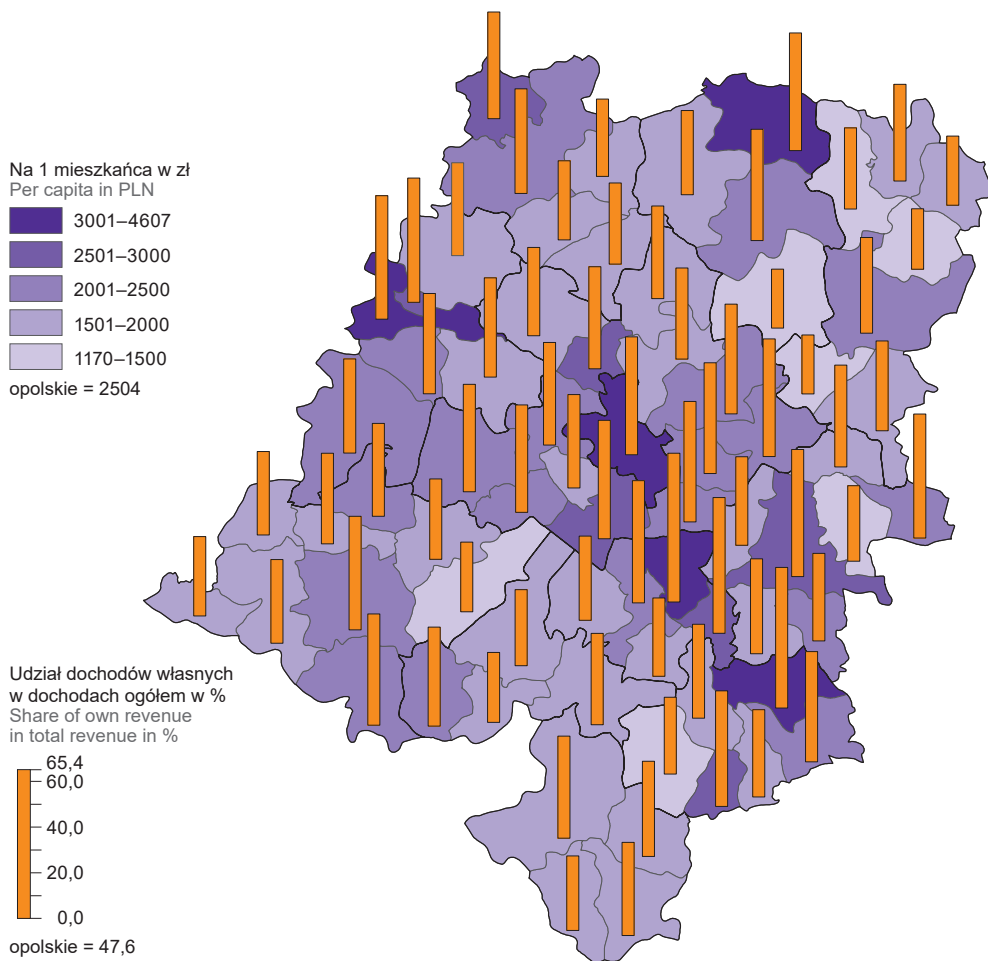
TABL. 1 (132). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasto na	Powiaty	Wojewódz-
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu	Powiat	two
		w tys. zł		City with po-	Voivodship	
				wiat status		
		in thousand PLN				
OGÓŁEM	2010	4124964,8	2364888,0	540625,3	726258,4	493193,1
TOTAL	2015	4564487,6	2726677,5	647865,1	764910,9	425034,1
	2018	6017075,6	3620199,7	987197,7	890183,9	519494,3
	2019	6665327,3	4037113,1	1141372,5	936009,7	550831,9
Dochody własne		2992070,3	1874425,2	590653,1	370416,2	156575,8
Own revenue						
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym		1312771,4	726998,7	255239,5	194063,2	136469,9
Share in income tax						
od osób prawnych		152988,5	28702,9	18877,8	6103,0	99304,8
corporate income tax						
od osób fizycznych		1159782,9	698295,8	236361,7	187960,3	37165,1
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		639280,8	514158,7	125122,2	.	.
Tax on real estate						
Podatek rolny		73480,3	72897,4	582,9	.	.
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		27852,8	19933,9	7919,0	.	.
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		43937,6	32725,5	11212,1	.	.
Tax on civil law transactions						
Oplata skarbowa		11415,3	6101,9	5313,4	.	.
Stamp duty						
Dochody z majątku		214273,9	149085,3	55329,2	8652,1	1207,3
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		80632,4	55664,0	19010,9	5708,3	249,3
of which income from renting and tenancy as well as agreements with a similar character						
Wpływy z usług		148832,1	44169,2	36578,5	67029,9	1054,4
Services revenue						
Dotacje		2100430,3	1252149,2	346945,7	210353,3	290982,1
Grants						
Dotacje celowe		1446470,8	1064981,4	164801,9	159577,8	57109,6
Targeted grants						
z budżetu państwa		1394909,7	1037123,1	161446,3	143322,3	53018,0
from the state budget						
na zadania:						
for tasks:						
z zakresu administracji rządowej		1203922,6	919256,8	146607,5	110223,2	27835,1
for government administration tasks						
własne		187930,7	116924,9	14203,7	31677,1	25125,0
for own tasks						
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej		3056,4	941,4	635,1	1422,0	57,9
realised on the basis of agreements with government administration bodies						
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego		24269,1	11521,1	3214,2	9443,8	90,0
for tasks realised on the basis of agreements between local government units						
otrzymane z państwowych funduszy celowych		7487,6	7048,0	62,3	377,3	-
received from state appropriated funds						
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań		19804,4	9289,3	79,0	6434,4	4001,7
for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks						
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 ^b		653959,5	187167,7	182143,8	50775,5	233872,5
Grants from paragraphs 200 and 620; 205 and 625 ^b						
Subwencja ogólna z budżetu państwa		1572826,7	910538,8	203773,7	355240,2	103274,0
General subvention from the state budget						
W tym część oświatowa		1172001,2	700211,3	189352,3	270532,2	11905,4
Of which educational part						

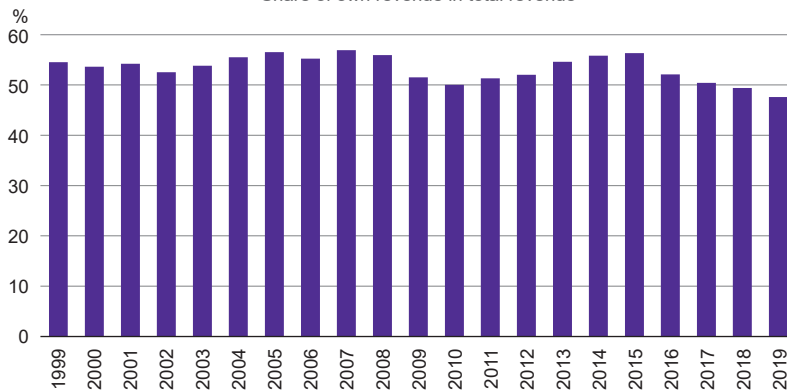
a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.
a Excluding revenue of gmina which is also city with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure.

MAPA 1 (36). DOCHODY WŁASNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2019 R.

MAP 1 (36). OWN REVENUE OF GMINAS^a BUDGETS IN 2019

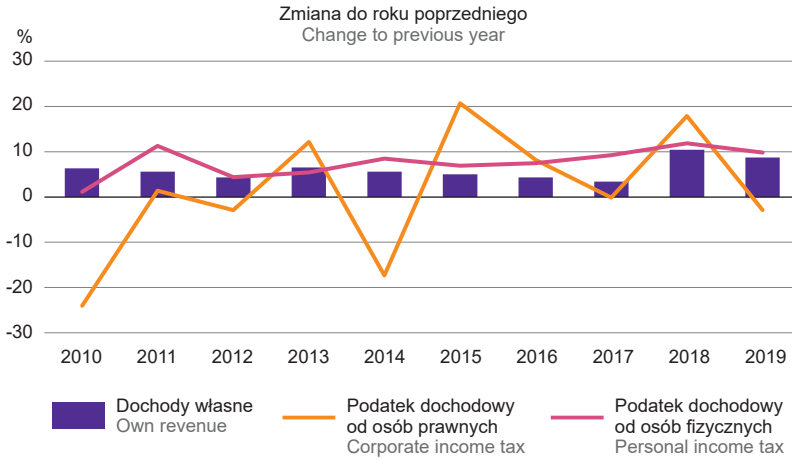
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem
Share of own revenue in total revenue

^a Łącznie z dochodami gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.
a Including revenue of gmina which is also city with powiat status.

WYKRES 1 (80). **WYBRANE RODZAJE DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
 CHART 1 (80). **SELECTED TYPES OF OWN REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS**

TABL. 2 (133). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
 EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

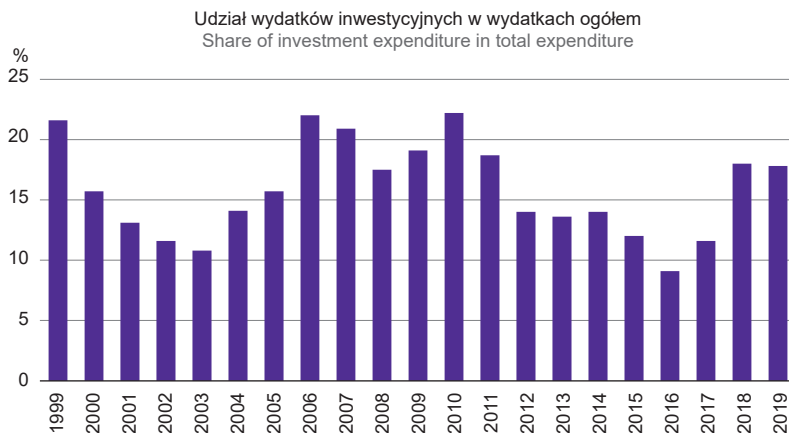
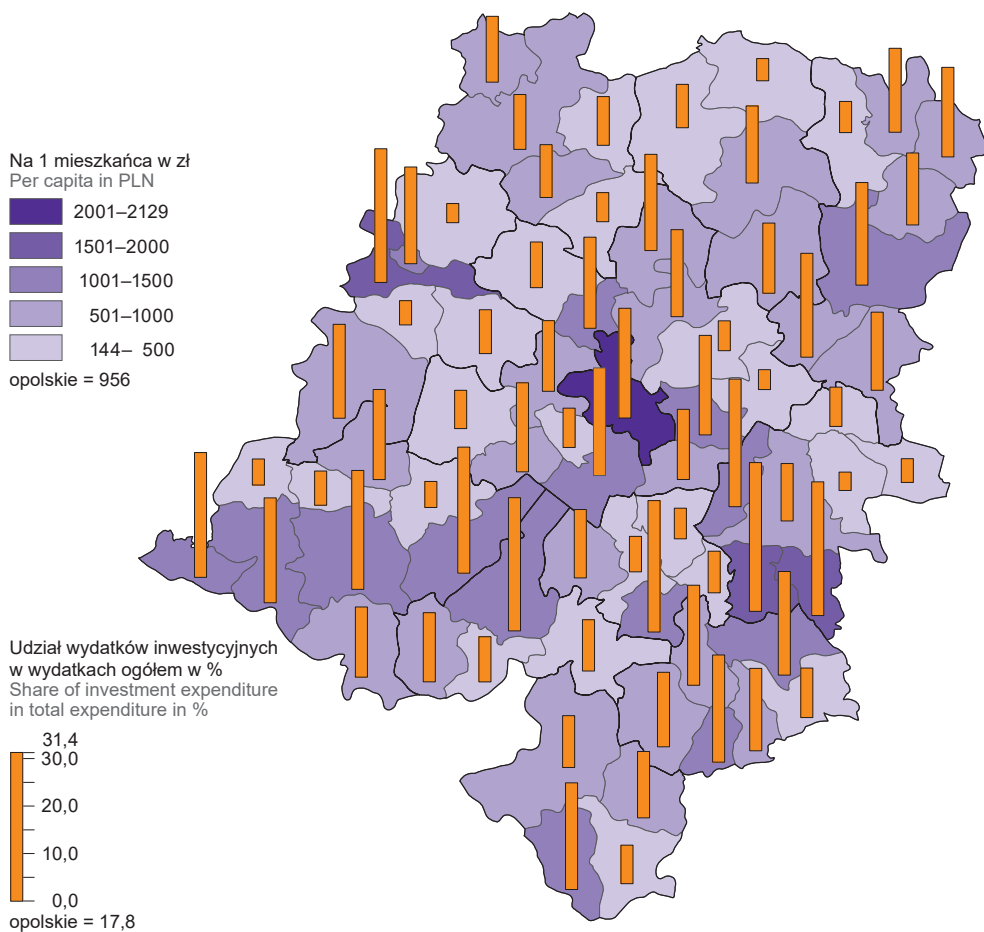
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM TOTAL	2010	4537030,1	2665258,9	568839,9	747976,4	554954,9
	2015	4470761,0	2679092,5	640242,7	759916,7	391509,1
	2018	6224174,0	3785841,2	1022314,3	918147,9	497870,5
	2019	6778399,1	4109712,4	1181431,2	977033,6	510221,9
Wydatki bieżące Current expenditure		5420068,5	3413831,0	897775,7	800292,2	308169,6
w tym: of which:						
Dotacje Grants		524040,2	231688,5	99432,1	53319,1	139600,4
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych of which for local government budgetary establishments		3272,6	3272,6	–	–	–
Świadczenia na rzecz osób fizycznych Benefits for natural persons		1107241,5	936100,8	128342,6	38018,5	4779,6
Wydatki bieżące jednostek budżetowych Current expenditure of budgetary units		3730880,5	2217709,7	654194,9	700240,6	158735,3
w tym: of which:						
wynagrodzenia wages and salaries		2001645,4	1157402,4	324500,3	442475,9	77266,8
po pochodne od wynagrodzeń ^b wages and salaries related expenditure ^b		361680,5	219466,8	57513,8	70803,4	13896,6
zakup materiałów i usług purchase of materials and services		1131581,3	684445,0	238913,1	147253,7	60969,6
Obsługa długu publicznego Public debt servicing		41827,7	23126,0	7034,1	8063,3	3604,5
Wydatki majątkowe Property expenditure		1358330,6	695881,4	283655,5	176741,4	202052,3
W tym inwestycyjne ^c Of which investment expenditure ^c		1316131,0	667708,6	272923,0	174747,1	200752,3

a Bez wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gmina which is also city with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

MAPA 2 (37). WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2019 R.

MAP 2 (37). INVESTMENT EXPENDITURES OF GMINAS^a BUDGETS IN 2019

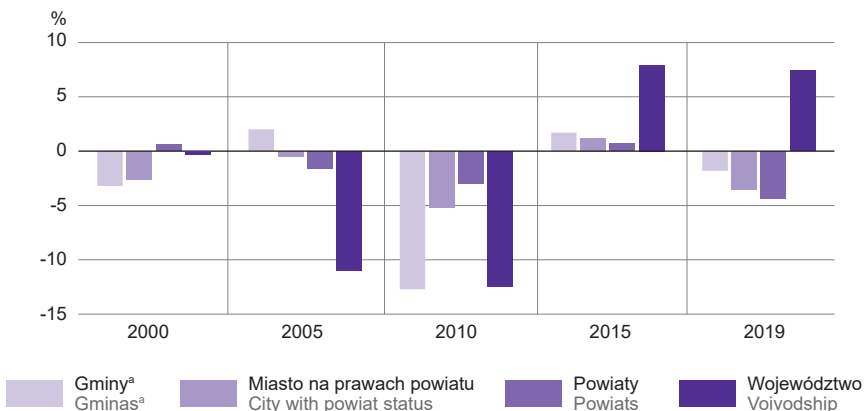
^a Łącznie z wydatkami gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.
a Including expenditure of gmina which is also city with powiat status.

TABL. 3 (134). **STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2019 R.**
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with po- wiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	1,2	1,6	0,0	0,2	1,8
Transport i łączność Transport and communication	14,8	7,8	22,1	15,6	53,2
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	2,7	2,7	4,0	1,9	0,4
Administracja publiczna Public administration	9,1	9,3	5,8	11,4	10,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	2,1	1,0	2,2	7,4	0,1
Oświata i wychowanie Education	27,7	30,2	26,1	29,2	8,0
Ochrona zdrowia Health care	1,1	0,6	0,4	3,1	2,7
Pomoc społeczna Social assistance	6,1	6,0	4,2	11,2	1,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	1,2	0,1	1,3	3,3	5,6
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	1,9	0,9	2,3	6,6	0,1
Rodzina Family	16,3	21,8	12,6	6,0	0,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	7,4	9,3	8,5	0,5	1,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	3,5	4,1	2,3	0,6	6,7
Kultura fizyczna Physical education	2,4	2,8	3,6	0,2	1,2

a Bez wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding expenditure of gmina which is also city with powiat status.

WYKRES 2 (81). **RELACJA WYNIKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO DOCHODÓW OGÓŁEM**
CHART 2 (81). RELATION OF RESULTS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS TO TOTAL REVENUE

a Bez gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gmina which is also city with powiat status.

Dział XX. Inwestycje. Środki trwałe Chapter XX. Investments. Fixed assets

Inwestycje Investments

TABL. 1 (135). **NAKLĄDY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

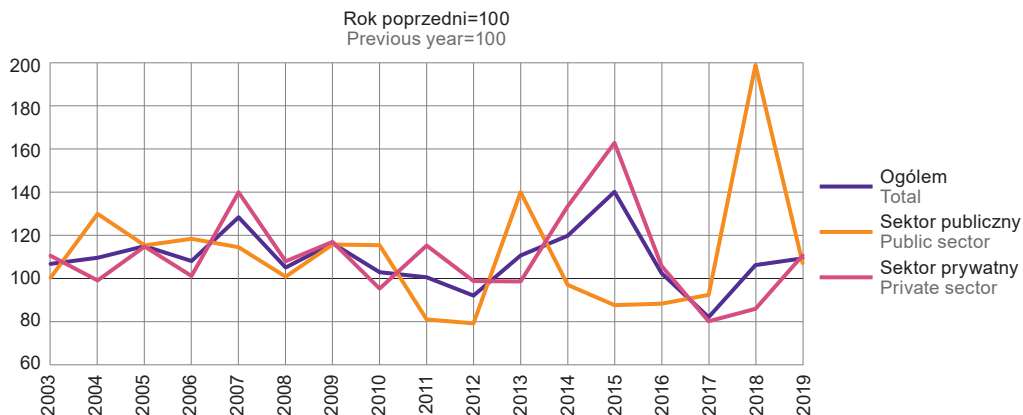
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
O G Ó Ł E M	4675,3	8052,6	7164,2	7833,6	T O T A L
sektor publiczny	1987,7	1498,3	2425,5	2594,4	public sector
sektor prywatny	2687,6	6554,3	4738,7	5239,1	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	137,3	223,4	252,6	295,6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2131,0	5412,3	3479,1	3774,5	Industry
górnictwo i wydobywanie	14,3	11,3	6,6	21,0	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1522,5	2092,6	1753,0	1955,2	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	294,2	3040,3	1456,6	1536,7	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	300,0	268,0	263,0	261,6	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	169,3	143,5	67,3	146,3	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	392,9	291,7	482,3	366,9	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa ^b	563,7	613,5	1382,5	1508,0	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	35,6	40,1	29,0	57,1	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja	10,0	28,8	87,2	29,1	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	25,1	23,6	13,8	20,0	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	403,0	564,1	495,3	609,8	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	20,4	21,7	52,4	60,1	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	26,3	77,4	50,7	73,1	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	212,4	302,2	162,0	233,0	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	152,0	97,5	143,0	121,1	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	134,8	118,5	261,6	235,1	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	248,8	80,0	193,7	203,7	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	12,3	14,4	11,7	100,3	Other service activities

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

WYKRES 1 (82). **DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**

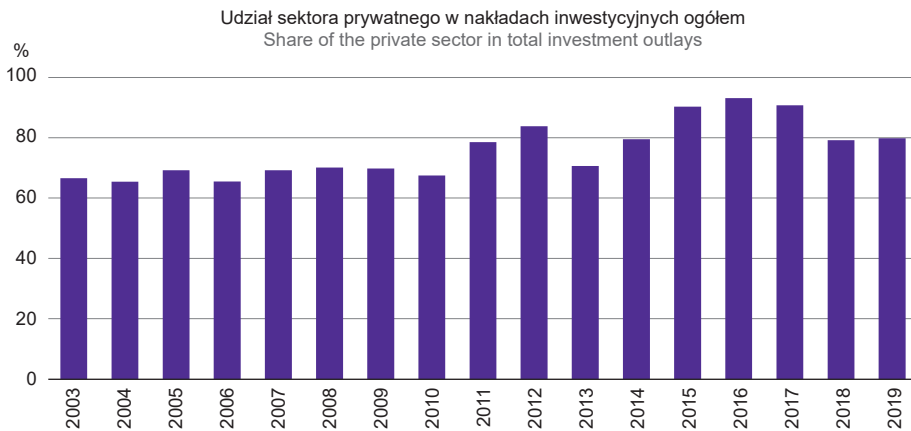
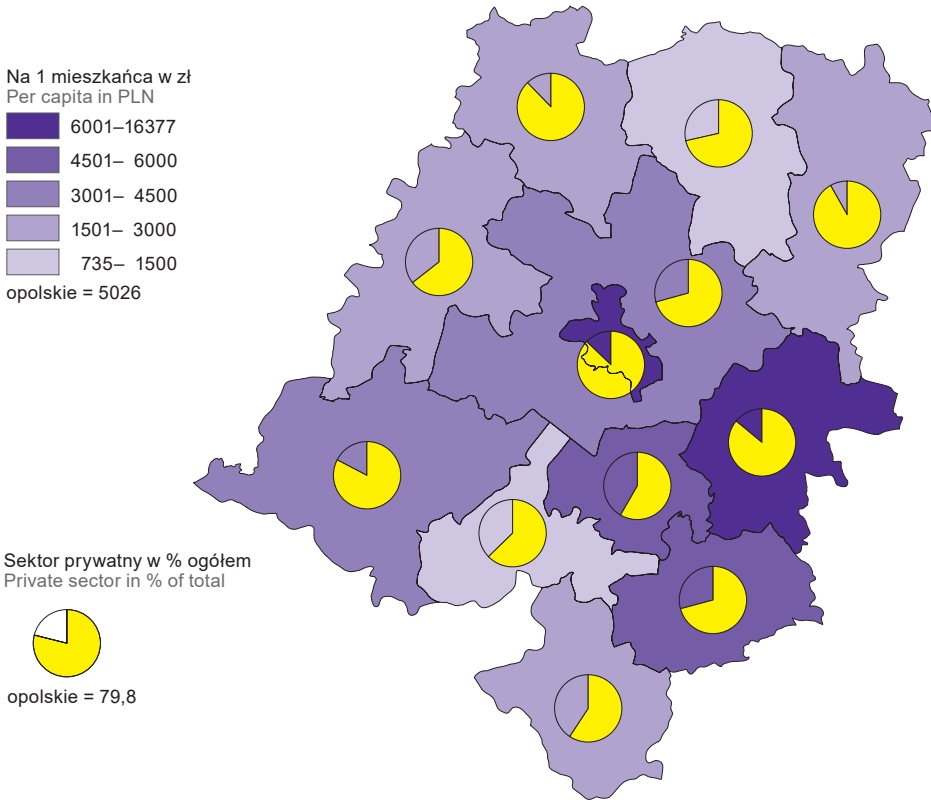
CHART 1 (82). **INDICES OF INVESTMENT OUTLAYS^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)**

a Według lokalizacji inwestycji.

a According to investment location.

MAPA 1 (38) **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a W 2019 R. (ceny bieżące)**
 MAP 1 (38) **INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a IN 2019 (current prices)**

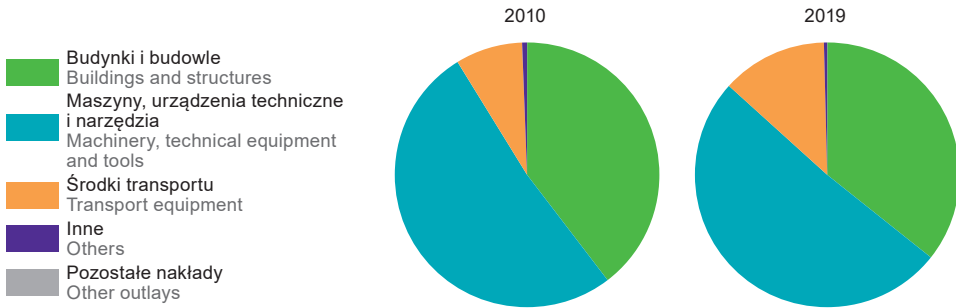

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 2 (136). **NAKLĄDY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł in million PLN		
OGÓŁEM	2010	1880,2	744,5	969,8	154,8
TOTAL	2015	2196,3	945,6	995,3	250,6
	2018	2161,7	799,9	1082,6	270,8
	2019	2472,1	882,0	1260,0	319,6
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		82,7	49,2	23,6	9,6
Przemysł Industry		1737,6	561,3	1067,5	99,7
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		23,1	1,5	19,3	2,3
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		1503,3	413,4	1000,3	80,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a electricity, gas, steam and air conditioning supply		54,7	29,9	23,6	1,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities		156,6	116,5	24,3	15,8
Budownictwo Construction		41,3	14,2	12,7	14,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		169,8	68,8	46,7	54,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		149,8	26,5	6,0	116,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		10,4	8,2	2,0	0,1
Informacja i komunikacja Information and communication		3,8	2,9	0,9	0,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		6,5	3,7	2,4	0,4
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		23,8	16,8	5,8	1,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		38,9	29,5	8,9	0,5
Edukacja Education		1,1	0,2	0,5	0,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		153,3	77,7	67,5	8,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		24,4	18,1	6,1	0,2

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

WYKRES 2 (83). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG RODZAJÓW (ceny bieżące)
CHART 2 (83). INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY TYPE (current prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe
Fixed assets

TABL. 3 (137). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)
 Stan w dniu 31 grudnia
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
O G Ó Ł E M	67939,0	81693,6	92145,8	105807,8	T O T A L
sektor publiczny	32539,7	28459,6	31768,1	33638,8	public sector
sektor prywatny	35399,3	53234,0	60377,7	72169,0	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4836,6	5561,3	6023,1	6157,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	27882,4	32292,9	36182,3	47810,4	Industry
górnictwo i wydobywanie	497,8	443,5	427,7	416,9	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	14334,6	19759,0	22032,0	24742,1	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	10173,6	7616,6	8770,3	17421,1	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	2876,4	4473,9	4952,3	5230,2	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1143,4	2145,5	1700,9	1933,8	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	3242,0	3757,5	5019,1	4703,3	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa ^b	11316,2	14222,9	16722,0	17461,1	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	360,5	754,9	743,9	817,0	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja	2331,1	1241,1	1352,3	1354,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	373,2	421,4	420,7	423,1	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	10050,3	12121,7	13482,3	13849,6	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	353,5	589,5	845,5	779,7	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	201,8	536,9	582,1	680,5	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1834,7	2196,6	2338,6	2549,0	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	1754,3	2298,4	2579,2	2763,7	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1224,8	1807,1	2117,5	2330,7	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	928,8	1531,1	1800,9	1944,3	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	105,5	214,5	235,4	249,2	Other service activities

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartościami dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. ^b Including value of public roads, streets and squares.

Dział XXI. Rachunki regionalne Chapter XXI. Regional accounts

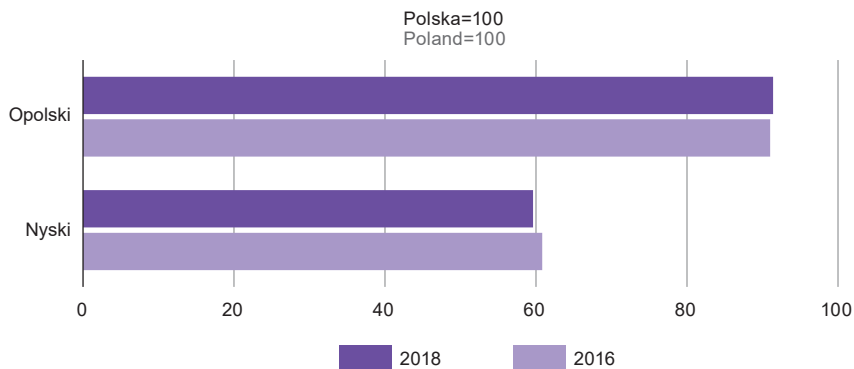
TABLE 1 (138). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016	2017	2018	2016	2017	2018
	w mln zł	in million PLN		w odsetkach	in percent	
OGÓŁEM TOTAL	38410	40702	43353	.	.	.
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	33933	35745	37957	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	17274	18091	19610	50,9	50,6	51,7
instytucji rządowych i samorządowych general government	5676	5963	6266	16,7	16,7	16,5
gospodarstw domowych households	10177	10796	11104	30,0	30,2	29,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1070	1245	1068	3,2	3,5	2,8
Przemysł Industry	11049	11150	12004	32,6	31,2	31,6
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	9116	9194	9959	26,9	25,7	26,2
Budownictwo Construction	2620	2775	3219	7,7	7,8	8,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja Trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication	8057	8841	9370	23,7	24,7	24,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a Financial and insurance activities; real estate activities	2491	2607	2694	7,3	7,3	7,1
Pozostałe usługi Other services	8646	9127	9603	25,5	25,5	25,3
NA 1 MIESZKAŃCA^a PER CAPITA^a	38623	41065	43879	.	.	.

a W złotych.
a In PLN.

WYKRES 1 (84). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA W PODREGIONACH**
WOJEWÓDZTWA (ceny bieżące)

CHART 1 (84). **GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA IN SUBREGIONS**
OF THE VOIVODSHIP (current prices)

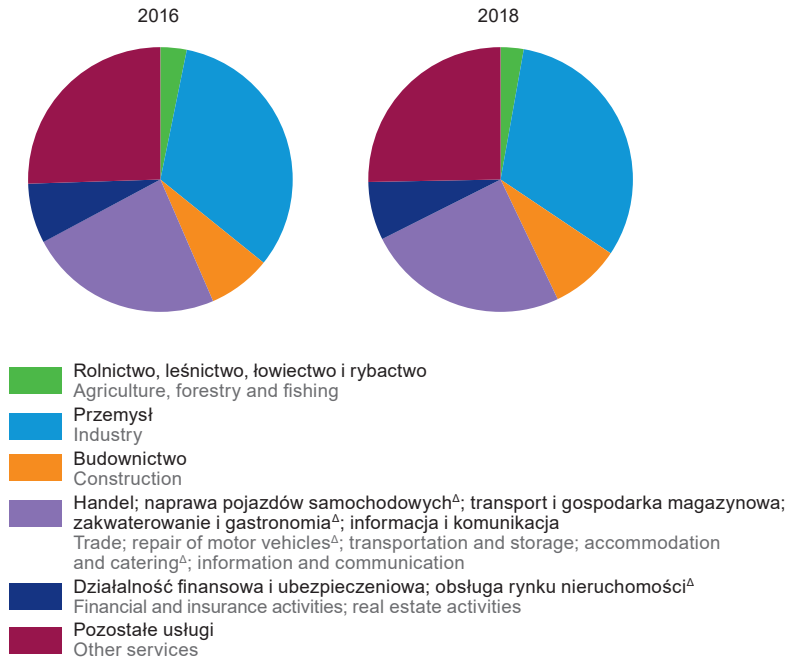

TABL. 2 (139). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO (ceny bieżące)**
GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSON (current prices)

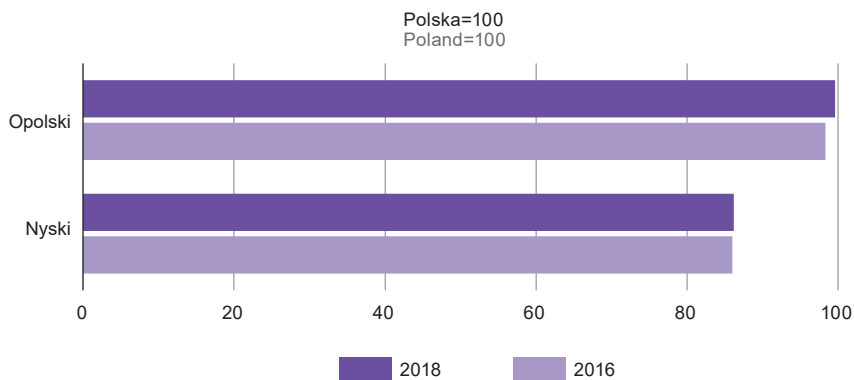
WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN			
O G Ó Ł E M	107620	111974	117765	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	24128	28236	24331	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	146786	145355	155522	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	134981	133430	143843	of which manufacturing
Budownictwo	104063	108521	119708	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	118158	125838	132578	Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ	269423	283774	302960	Financial and insurance activities; real estate activities
Pozostałe usługi	92892	97707	101299	Other services

WYKRES 2 (85). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)**
CHART 2 (85). GROSS VALUE ADDED BY KIND OF ACTIVITY (current prices)

WYKRES 3 (86). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO W PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (ceny bieżące)**

CHART 3 (86). **GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSON IN SUBREGIONS OF THE VOIVODSHIP (current prices)**

TABL. 3 (140). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**

BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN			
Produkcja globalna	79729	86991	94619	Gross output
Zużycie pośrednie	45796	51246	56662	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	33933	35745	37957	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	15139	16111	17424	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	19145	19705	20604	Gross operating surplus

TABL. 4 (141). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**

NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	26270	27632	29399	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	26415	27879	29755	per capita in PLN
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	26193	27316	29110	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	26338	27560	29463	per capita in PLN

Dział XXII. Podmioty gospodarki narodowej Chapter XXII. Entities of the national economy

TABL. 1 (142). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 grudnia
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 December

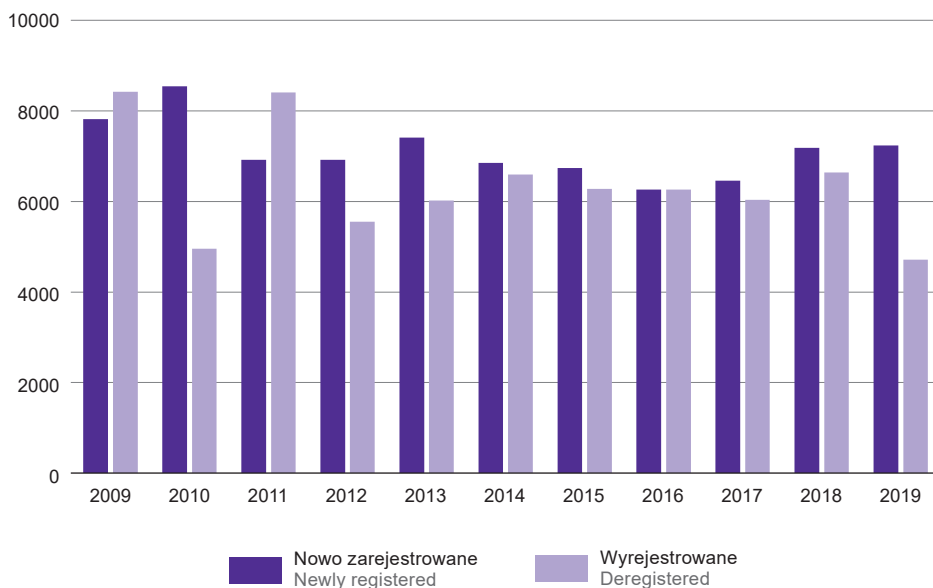
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	99118	100432^b	100931^b	103179^b	T O T A L
sektor publiczny	4199	4192	4023	3974	public sector
sektor prywatny	94919	95819	96114	98276	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	3	2	1	1	State owned enterprises
Spółki	11799	13673	13222	13706	Companies
w tym:					of which:
handlowe	5363	7079	6546	7007	commercial
cywilne	6372	6530	6612	6636	civil
Spółdzielnie	486	492	387	381	Cooperatives
Fundacje	120	248	346	379	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	2600	3088	3211	3307	Associations and social organisations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	73772	71483	72403	74004	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale na sektory własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b In division by ownership sectors – excluding entities, for which information on ownership form does not exist in the REGON register.

WYKRES 1 (87). **PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE Z REJESTRU REGON^a**

CHART 1 (87). **NEWLY REGISTERED AND DEREGISTERED ENTITIES FROM THE REGON REGISTER^a**

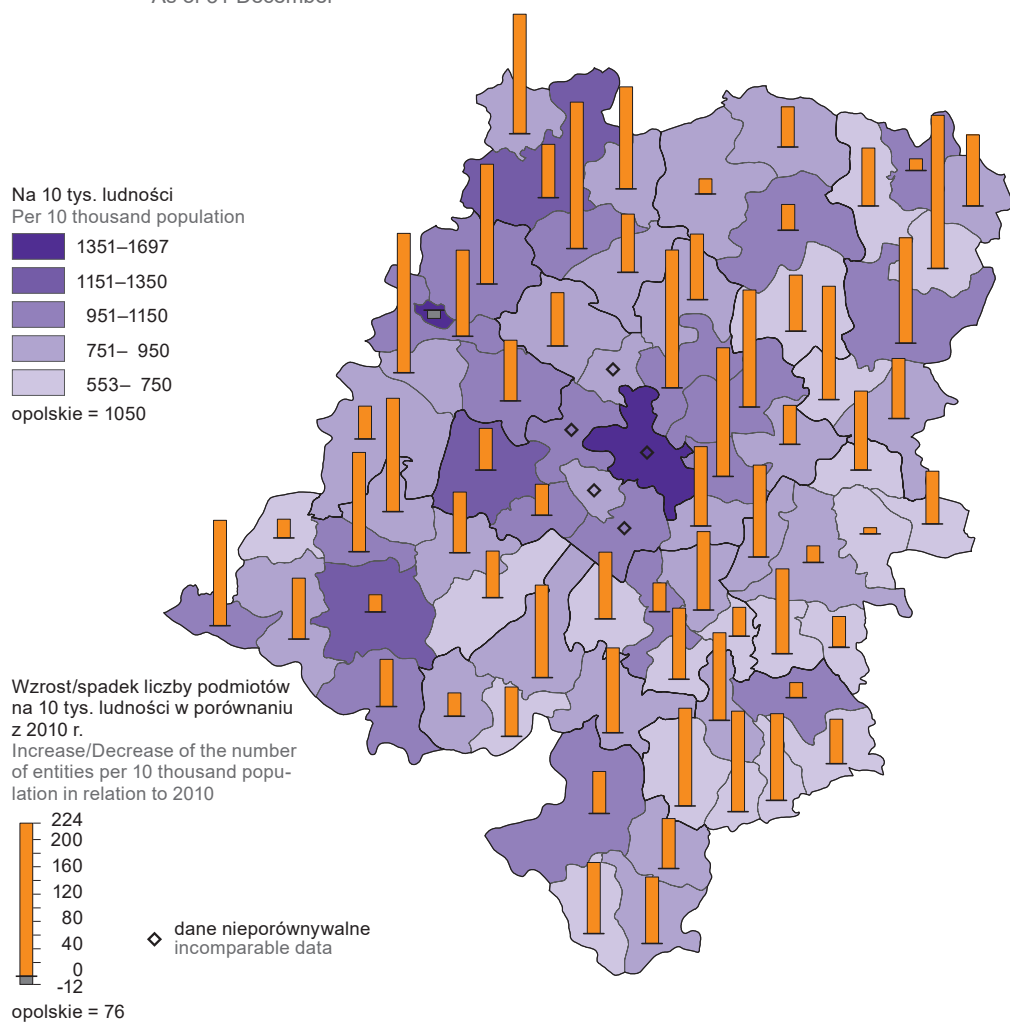
a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

MAPA 1 (39). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON W 2019 R.**

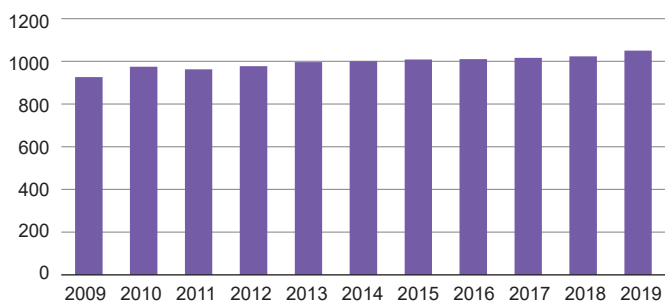
Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (39). **ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER IN 2019**

As of 31 December

Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
Entities of the national economy^a in the REGON register per 10 thousand population

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R.

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska		Województwo		SPECIFICATION
	Poland		Voivodship		
	ogółem		Polska=100		
	total		Poland=100		

POWIERZCHNIA. SAMORZĄD TERYTORIALNY – stan w dniu 31 grudnia AREA. LOCAL GOVERNMENT – as of 31 December

Powierzchnia w km ²	312705	9412	3,0	Area in km ²
Powiaty	314	11	3,5	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	1	1,5	Cities with powiat status
Gminy	2477	71	2,9	Gminas
Miasta	940	36	3,8	Towns
Miejsowości wiejskie	52477	1156	2,2	Rural localities
Sołectwa	40789	1021	2,5	Village administrator's offices

OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	27,1	1,2	4,5	particulate
gazowych	198440,7	13801,0	7,0	gaseous
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3278	77	2,3	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 December)
w tym: biologiczne	2454	49	2,0	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	817	28	3,4	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	114133,5	1947,9	1,7	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thousand tonnes
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	12752,8	333,3	2,6	Municipal waste collected ^b (during the year) in thousand tonnes
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	12415,2	359,6	2,9	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,9	4,6	.	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	3223,7	109	3,4	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,0	1,4	.	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^c :				Ascertained crimes by the Police ^c :
w liczbach bezwzględnych na 10 tys. ludności	796557	17938	2,3	in absolute numbers per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^c w %	73,1	71,3	.	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^c in %

LUDNOŚĆ POPULATION

Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38382,6	982,6	2,6	Population (as of 31 December) in thousands
miasta	23033,1	523,1	2,3	urban areas
wieś	15349,5	459,5	3,0	rural areas
w tym kobiety	19815,5	507,5	2,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	104	.	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	66,7	63,1	.	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 December)

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a Working on sewage network. b Estimate includes waste collected from all inhabitants and considered to be waste generated. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem	Polska=100		
	total	Poland=100		
LUDNOŚĆ (dok.) POPULATION (cont.)				
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,9	-2,2	.	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,2	-1,5	.	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	15783,0	338,9	2,1	Employed persons ^{ab} (as of 31 December) in thousands
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	4920,09	4476,84	91,0	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	866,4	20,9	2,4	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	5,2	5,8	.	Registered unemployment rate ^b (as of 31 December) in %
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE				
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^c (as of 31 December):
mieszkania: w tysiącach	14812,8	360,0	2,4	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	385,9	366,3	.	per 1000 population
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	207,4	2,7	1,3	in thousands
na 1000 ludności	5,4	2,8	.	per 1000 population
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 December) in km:
wodociągowej rozdzielczej	310897,6	7546,4	2,4	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	165098,8	5229,4	3,2	sewage distribution ^d
gazowej	157868,5	2820,8	1,8	gas supply
EDUKACJA I WYCHOWANIE^e – stan na początku roku szkolnego EDUCATION ^e – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^f w tys.:				Pupils and students in schools ^f in thousands:
podstawowych	3061,5	68,2	2,2	primary
branżowych I stopnia ^g	207,9	5,9	2,8	stage I sectoral vocational ^g
liceach ogólnokształcących	642,3	11,7	1,8	general secondary
technikach	648,5	16,8	2,6	technical secondary
artystycznych ogólnokształcących ^h	14,1	0,3	2,4	general art ^h
policealnych	188,4	4,8	2,5	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ⁱ :				Children attending pre-primary education establishments ⁱ :
w tysiącach	1401,0	32,2	2,3	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	904	928	.	per 1000 children aged 3–6

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Na podstawie bilansu. d Łącznie z kolektorami. e Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 183. f Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. g Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. h Dających uprawnienia zawodowe. i Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Based of balance. d Including collectors. e See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 183. f Excluding schools for adult, except post-secondary schools. g Including students of special job-training schools. h Leading to professional certification. i Including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem	Polska=100		
	total	Poland=100		
OCHRONA ZDROWIA^a – stan w dniu 31 grudnia HEALTH CARE ^a – as of 31 December				
Pracownicy medyczni ^b :				Medical personnel ^b :
lekarze	90884	1974	2,2	doctors
lekarze dentyści	13509	446	3,3	dentists
pielęgniarki ^c	193132	4939	2,6	nurses ^c
Przychodnie	21839	548	2,5	Out-patients departments
Szpitala ogólne	890	29	3,3	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	166,8	3,8	2,3	Beds in general hospitals in thousands
Apteki ogólnodostępne ^d	12286	304	2,5	Generally available pharmacies ^d
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	7881	306	3,9	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia na 1 czytelnika w wol.	17,2	17,1	99,4	Loans per borrower in vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	959	20	2,1	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	40217,3	342,5	0,9	Museum and exhibition visitors in thousands
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	523	11	2,1	Indoor cinemas (as of 31 December)
Widzowie w kinach stałych w tys.	61710,9	816,0	1,3	Audience in indoor cinemas in thousands
Baza noclegowa turystyki ^e :				Tourist accommodation establishments ^e :
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) w tys.	825,5	9,8	1,2	number of beds (as of 31 July) in thousands
korzystający z noclegów w tys.	35668,1	447,0	1,3	tourists accommodated in thousands
ROLNICTWO AGRICULTURE				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) w tys. ha	14550,3	515,6	3,5	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) in thousand ha
w tym pod zasiewami	10897,7	472,3	4,3	of which sown area
Zbiory w tys. t:				Production in thousand tonnes:
zboża	28990,3	1827,3	6,3	cereals
ziemniaki	6481,6	157,8	2,4	potatoes
warzywa gruntowe ^f	3849,8	36,2	0,9	ground vegetables ^f
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	36,7	51,7	140,9	cereals
ziemniaki	214	247	115,4	potatoes

a Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. b Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. d Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 7 na str. 184. e Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. f Łącznie z ogrodami przydomowymi; dane według szacunków.

a Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. b Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. c Including master nurses. d See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 7 on page 184. e Concern establishments possessing 10 and more bed places. Data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. f Including kitchen gardens; data based on estimation.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska=100	
	total		Poland=100	
LEŚNICTWO FORESTRY				
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9258,8	251,0	2,7	Forest area (as of 31 December) in thousand ha
Lesistość w %	29,6	26,7	.	Forest cover in %
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1615202,7	33418,2	2,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	42077	33950	80,7	per capita in PLN
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych	230209,3	6143,7	2,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5997	6241	104,1	per capita in PLN
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 grudnia TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 December				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	307065,9	8460,8	2,8	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
Samochody osobowe zarejestrowane ^b w tys. szt.	24360,2	662,5	2,7	Registered passenger cars ^b in thousand units
Placówki pocztowe ^c	7627	220	2,9	Postal offices ^c
Łączna abonenckie ^d :				Subscriber lines ^d :
w tysiącach	3583,5	97,1	2,7	in thousands
na 1000 ludności	93,4	98,8	.	per 1000 population
HANDEL – stan w dniu 31 grudnia TRADE – as of 31 December				
Sklepy	333340	8261	2,5	Shops
Targowiska stałe	2156	50	2,3	Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin^e				Budgets of gminas^e
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	135161,5 ^f	4037,1	3,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5240 ^f	4715	90,0	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	135316,9 ^f	4109,7	3,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5246 ^f	4800	91,5	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	93894,4	1141,4	1,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7466	8903	119,2	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	96885,5	1181,4	1,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7703	9215	119,6	per capita in PLN

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonania robót. b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. d Własne; dane częściowo szacunkowe. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. f Bez gminy Boguszków-Gorce, która nie przekazała sprawozdań budżetowych do Ministerstwa Finansów.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. c Data concern operators of the public telecommunication network. d Own; partly estimated data. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. f Excluding the gmina of Boguszków-Gorce, which did not submit budget reports to the Ministry of Finance.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (dok.)**I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska=100 Poland=100		
FINANSE PUBLICZNE (dok.) PUBLIC FINANCE (cont.)				
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	30696,3	936,0	3,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1189	1093	91,9	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	29630,7	977,0	3,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1148	1141	99,4	per capita in PLN
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	18755,0	550,8	2,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	489	560	114,5	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	18376,0	510,2	2,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	479	518	108,3	per capita in PLN
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				Investment outlays ^a (current prices):
w milionach złotych	320937,4	7833,6	2,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	8361	7958	95,2	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets ^b (as of 31 December; current book- -keeping prices):
w milionach złotych	4263508,5	105807,8	2,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	111079	107679	96,9	per capita in PLN
RACHUNKI REGIONALNE W 2018 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2018				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	2121555	43353	2,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	55230	43879	79,4	per capita in PLN
Wartość dodana brutto (ceny bie- żące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1857482	37957	2,0	in million PLN
na 1 pracującego ^c w zł	123451	117765	95,4	per employed person ^c in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1245199	29110	2,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	32416	29463	90,9	per capita in PLN
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^d (stan w dniu 31 XII)	4509916	103179	2,3	Entities of the national economy in the REGON register ^d (as of 31 December)
sektor publiczny	111788	3974	3,6	public sector
sektor prywatny	4325275	98276	2,3	private sector

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. c Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a According to investment location. b According to the abode of local kind-of-activity unit. c For calculations the average number of employed persons was applied. d Excluding persons tending private farms in agriculture; in divisions by ownership sectors – excluding entities, for which information on the ownership form does not exist in the REGON register.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA AREA					
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	9412	9412	9412	9412	Area in km ² (as of 31 December)
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	32,4	34,1	32,0	34,7	production ^a (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	36,9	39,7	37,2	35,2	exploitation of water supply network ^b
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	15,4	11,7	13,0	14,1	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³
w tym do produkcji przemysłowej	5,2	4,2	4,4	5,1	of which for industrial production
Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi:					Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:
oczyszczane w % wymagających oczyszczania	95,9	83,0	98,4	100,0	treated in % of requiring treatment
nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,3	2,0	0,1	0,0	untreated per 1 km ² in dam ³
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^d	49,4	66,1	74,5	76,8	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	7,7	2,7	1,5	1,2	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	57,5	66,2	47,4	40,1	gaseous (excluding carbon dioxide)
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:
pyłowych	99,2	99,9	99,9	100,0	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	63,4	71,2	71,6	74,6	gaseous (excluding carbon dioxide)
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					Area of special nature value under legal protection (as of 31 December):
w % powierzchni ogólnej	27,1	27,2	27,2	27,6	in % of total area
na 1 mieszkańca w m ²	2351	2519	2573	2641	per capita in m ²
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) na 1 km ² w t	266,7	90,7	180,3	207,0	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) per 1 km ² in tonnes
Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	311	255	279	339	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:
służące ochronie środowiska	5,4	7,0	5,1	4,6	in environmental protection
służące gospodarce wodnej	4,4	1,5	3,0	1,4	in water management
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f :					Ascertained crimes by the Police ^f :
w liczbach bezwzględnych	30549	30575	19927	17938	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	285	300	199	182	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %	59,2	73,0	65,8	71,3	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2015 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone, ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości. f Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010, data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances. e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2015 estimate includes waste collected from all inhabitants and is considered to be waste generated because of covering by gminas since 1 July 2013 all real-estate owners with municipal waste management system. f Until 2012 – including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
 MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność (stan w dniu 31 XII)	1070598	1017241	996011	982626	Population (as of 31 December)
miasta	563579	532927	517177	523148	urban areas
wieś	507019	484314	478834	459478	rural areas
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	114	108	106	104	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					Population of age (as of 31 December):
przedprodukcyjnym	257549	174257	159393	156923	pre-working
produkcyjnym	658071	666937	635551	602616	working
poprodukcyjnym	154978	176047	201067	223087	post-working
Małżeństwa na 1000 ludności	4,8	5,6	4,9	4,3	Marriages per 1000 population
Rozwody na 1000 ludności	1,2	1,5	1,7	1,6	Divorces per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,7	9,0	8,3	8,6	Live births per 1000 population
Zgony na 1000 ludności	8,7	9,7	10,5	10,9	Deaths per 1000 population
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,0	-0,7	-2,2	-2,2	Natural increase per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	6,0	5,2	4,1	3,7	Infant deaths per 1000 live births
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-3,48	-1,76	-2,38 ^a	-1,48	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					Life expectancy at the moment of birth:
mężczyźni	70,7	73,0	73,8	74,5	males
kobiety	78,2	80,4	81,4	82,0	females
RYNEK PRACY LABOUR MARKET					
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 XII):					Employed persons ^{bc} (as of 31 December):
w tysiącach	372,0	311,0	321,6	338,9	in thousands
w tym kobiety	178,2	142,8	150,0	156,0	of which women
na 1000 ludności	347,4	305,7	322,9	344,9	per 1000 population
Przeciętne zatrudnienie:					Average paid employment:
w przemyśle:					in industry:
w tysiącach	.	62,8	58,1	65,4	in thousands
na 1000 ludności	.	61,7	58,1	66,4	per 1000 population
w budownictwie:					in construction:
w tysiącach	.	15,9	16,5	18,8	in thousands
na 1000 ludności	.	15,7	16,5	19,1	per 1000 population

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Według faktycznego miejsca pracy. c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b By actual workplace. c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, since 2010 – of the Agricultural Census 2010.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)					
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	69,3	48,8	36,2	20,9	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
2000=100	.	70,4	52,2	30,2	2000=100
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					In % of registered unemployed (as of 31 December):
kobiety	58,1	52,9	54,6	57,7	women
w wieku 24 lata i mniej	28,6	22,2	14,0	12,1	aged 24 years and less
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,4	24,0	34,4	34,4	out of work for longer than 1 year
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	707	46	22	13	Registered unemployed persons (as of 31 December) per a job offer
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	15,7	13,6	10,1	5,8	Registered unemployment rate ^a (as of 31 December) in %
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1731,65	2946,59	3565,04	4476,84	Average monthly gross wages and salaries in PLN
2000=100	.	170,2	205,9	258,5	2000=100
w tym: w przemyśle	.	3041,07	3679,97	4699,16	of which: in industry
w budownictwie	.	2319,46	2939,73	3707,46	in construction
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	218,0	215,6	201,8	210,0	Average number of retirees and pensioners in thousands
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	175,1	184,9	176,2	187,0	receiving retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	42,9	30,7	25,5	23,0	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					Average monthly gross retirement and other pension in PLN:
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	835,93	1560,14	1948,36	2228,55	paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	641,26	1017,25	1245,08	1338,53	farmers
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE					
Zasoby mieszkaniowe ^b (w 2000 r. – zamieszkanie; stan w dniu 31 XII):					Dwelling stocks ^b (in 2000 – inhabited; as of 31 December):
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	321,8	343,9	351,8	360,0	in thousands
na 1000 ludności	300,6	338,1	353,2	366,3	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	71,7	79,4	80,5	81,2	average useful floor area of dwelling in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:					Dwellings completed:
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	1,1	2,1	1,7	2,7	in thousands
na 1000 ludności	1,0	2,1	1,7	2,8	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	95,4	113,9	130,8	106,1	average useful floor area of dwelling in m ²
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					Distribution network (as of 31 December) in km:
wodociągowej	6152,7	6809,6	7188,4	7546,4	water supply
kanalizacyjnej ^c	1154,3	3043,4	4749,4	5229,4	sewage ^c

a Do wycieszenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Na podstawie bilansów. c Łącznie z kolektorami.

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. b Based on balances.

c Including collectors.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA (dok.) DWELLINGS. INFRASTRUCTURE (cont.)					
Zużycie w gospodarstwach domowych:					Consumption in households:
wody z wodociągów:					water from water supply systems:
w hektometrach sześciennych	36,0	29,8	30,0	31,2	in cubic hectometres
na 1 mieszkańca w m ³	33,6	29,2	30,0	31,7	per capita in m ³
energii elektrycznej w miastach ^a :					electricity in urban areas ^a :
w gigawatogodzinach	384,6	470,2	380,1	401,7	in gigawatt-hour
na 1 mieszkańca w kWh	680,9	880,5	732,2	766,0	per capita in kWh
EDUKACJA I WYCHOWANIE EDUCATION					
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					Pupils and students in schools ^b (as of beginning of the school year) in thousands:
podstawowych ^c	85,3	52,3	55,7	68,2	primary ^c
branżowych I stopnia ^{de}	16,9	7,3	5,7	5,9	stage I sectoral vocational ^{de}
liceach ogólnokształcących ^f	21,3	13,4	9,7	11,7	general secondary ^f
liceach profilowanych	.	0,7	.	.	specialised secondary
technikach ^g	25,0	14,7	13,7	16,8	technical secondary ^g
artystycznych ogólnokształcących ^h	0,2	0,2	0,3	0,3	general art ^h
policealnych	4,5	6,2	5,1	4,8	post-secondary
Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{efgik} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	13,8	11,3	8,5	7,5	Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{efgik} (excluding schools for adults) per 1000 population
Studenci uczelni ^l (stan w dniu 31 XII; w latach 2000–2017 – stan w dniu 30 XI) w tys.	31,8	39,7	24,1	19,5	Students of higher education institutions ^l (as of 31 December; in years 2000–2017 – as of 30 November) in thousands
Absolwenci uczelni ^{lm} w tys.	5,9	11,0	8,3	5,4	Graduates of higher education institutions ^{lm} in thousands
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	9,8	8,9	5,3	3,8	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thousands
Absolwenci szkół dla dorosłych ⁱ w tys.	2,6	2,5	2,0	1,2	Graduates of schools for adults ⁱ in thousands

a W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. d Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. e–g łącznie ze szkołami: e – od roku szkolnego 2004/05 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, f – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2004/05–2012/13 – uczniowie, 2005/06–2012/13 – absolwenci), g – z uzupełniającymi technikami (w latach szkolnych 2004/05–2013/14 – uczniowie, 2006/07–2013/14 – absolwenci). h Dające uprawnienia zawodowe. i Z poprzedniego roku szkolnego. k łącznie z liceami profilowanymi w latach szkolnych 2004/05–2013/14. l łącznie z filiami uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem opolskim; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. m Osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2019 r.; w latach 2005–2018 – z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. – z roku kalendarzowego.

a In 2000, excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. e–g Including schools: e – since the 2004/05 school year special job-training schools, f – supplementary general secondary schools (in the 2004/05–2012/13 school years – students, 2005/06–2012/13 – graduates), g – supplementary technical secondary schools (in the 2004/05–2013/14 school years – students, 2006/07–2013/14 – graduates). h Leading to professional certification. i From the previous school year. k Including specialised secondary schools in the 2004/05–2013/14 school years. l Including branches of higher education institutions seated outside the territory of Opolskie Voivodship; excluding higher education institutions of the Ministry of National Defence; excluding foreigners. m Persons who obtained higher education diplomas between 1 December 2017 and 31 December 2019; 2005–2018 – from the previous academic year, and in 2000 – from the calendar year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION (cont.)					
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					Pre-primary education (as of beginning of the school year):
miejsca w przedszkolach w tys.	32,0	28,1	28,4	29,7	places in nursery schools in thousands
dzieci ^a w tys.	28,6	28,6	26,7	32,2	children ^a in thousands
w przedszkolach	27,1	25,7	24,0	29,1	in nursery schools
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	1,5	2,8	2,5	3,0	in pre-primary sections in primary schools
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^b	591	739	894	858	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^b
OCHRONA ZDROWIA^c I POMOC SPOŁECZNA HEALTH CARE^c AND SOCIAL WELFARE					
Pracownicy medyczni ^d (stan w dniu 31 XII):					Medical personnel ^d (as of 31 December):
lekarze	1773	1782	1946	1974	doctors
lekarze dentyści	157	293	286	446	dentists
pielęgniarki ^e	4865	4803	4927	4939	nurses ^e
Łóżka w szpitalach ogólnych ^f (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	46,7	43,1	46,2	39,1	Beds in general hospitals ^f (as of 31 December) per 10 thousand population
Leczeni w szpitalach ogólnych (bez międzydziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1441	1715	1659	1603	In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thousand population
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	233	433	538	548	Out-patient departments (as of 31 December)
Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	192	279	314	304	Generally available pharmacies (as of 31 December)
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę ogólnodostępną	5576	3646	3172	3232	Population (as of 31 December) per generally available pharmacy
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:
lekarskie	4,8	6,1	6,6	6,8	medical
stomatologiczne	0,5	0,5	0,6	0,7	dental
Dzieci w żłobkach ^g i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^h	33,6	42,9	112,1	171,3	Children in nurseries ^g and children's clubs (as of 31 December) per 1000 children up to age 3 ^h
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	337	318	315	306	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych ⁱ w wol.:					Public library loans ⁱ in volumes:
na 1000 ludności	3220	3070	2944	2667	per 1000 population
na 1 czytelnika	18,1	20,2	18,8	17,1	per borrower
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,5	1,7	2,1	2,5	Seats in theatres and music institutions (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^k na 1000 ludności	209	168	170	208	Audience in theatres and music institutions ^k per 1000 population
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	13	13	16	20	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	191	177	237	348	Museum and exhibition visitors per 1000 population

a Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – punktami przedszkolnymi. Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanymi jako zakłady opieki zdrowotnej). b W 2015 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie wieku 3–5 lat. c Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. d Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. e łącznie z magistrami pielęgniarstwa. f Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. g łącznie z oddziałami żłobkowymi. h Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. i Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. k Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a Since 2008, including pre-primary points not listed in division by type of establishments. Including the children attending for all school year in the units performing health care activities (until 2011 defined as health care institution). b In 2015, the rate was calculated using the number of children aged 3–5. c Since 2012, data have included health care of: the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration as well as until 2011 the Internal Security Agency. d Since 2005, working directly with a patient; since 2006 including persons whose primary workplace is a medical and nurse practice. e Including masters of nursery. f Excluding day places in hospital wards; since 2008, including beds and incubators for newborns. g Including nursery wards. h Until 2010, excluding children's clubs. i Since 2015, including interlibrary lending. k Data concern activity performed in the voivodship, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) CULTURE. TOURISM (cont.)					
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	21	9	11	11	Indoor cinemas (as of 31 December)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	6,2	3,5	4,7	4,1	Seats in indoor cinemas (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	280	551	724	829	Audience in indoor cinemas per 1000 population
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					Subscribers (as of 31 December) per 1000 population:
radiowi	227	190	192	191	radio
telewizyjni	223	185	186	185	television
Obiekty noclegowe turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	104	111	168	165	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 July)
w tym hotele	22	29	58	63	of which hotels
Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	59,6	76,2	94,1	99,2	Number of beds ^a (as of 31 July) per 10 thousand population
Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności	133	220	329	454	Tourists accommodated ^a per 1000 population
ROLNICTWO AGRICULTURE					
Użytki rolne (stan w czerwcu) w tys. ha	574,7	513,1	496,6	517,2	Agricultural land (as of June) in thousand ha
w tym w dobrej kulturze rolnej w %		99,0	99,4	99,7	of which in good agricultural condition in %
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	473,3	453,2	449,7	472,3	Sown area (as of June) in thousand ha
w tym w %:					of which in %:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	66,1	61,5	59,6	64,7	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	5,5	1,9	1,5	1,4	potatoes
buraki cukrowe	5,0	3,2	2,3	3,4	sugar beets
Zbiory w tys. t:					Crop production in thousand tonnes:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1197,9	1357,8	1369,8	1526,2	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	572,0	222,6	162,1	157,8	potatoes
buraki cukrowe	1128,2	722,1	527,1	1008,4	sugar beets
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	38,3	48,7	51,1	50,0	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	219	259	234	247	potatoes
buraki cukrowe	475	499	506	636	sugar beets
Zwierzęta gospodarskie (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt.:					Livestock (as of June) per 100 ha of agricultural land in heads
bydło	25,2	23,9	23,4	24,5	cattle
trzoda chlewna (w 2000 r. – stan w końcu lipca) na 100 ha użytków rolnych w szt.:	119,9	117,2	83,0	60,0	pigs (in 2000 – as of the end of July) per 100 ha of agricultural land in heads :
Produkcja na 1 ha użytków rolnych:					Production per 1 ha of agricultural land:
żywnca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^b w kg	184,9	238,5	215,2	222,6	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^b in kg
mleka krowiego w l	475	565	537	536	of cows' milk in l

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywnca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a Since 2011, concern establishments 10 and more bed places. Since 2016, data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
ROLNICTWO (dok.) AGRICULTURE (cont.)					
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w kg:					Consumption of fertilisers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land in kg:
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	127,1	183,5	199,8	188,8	mineral or chemical (including mixed fertilisers)
wapniowych	189,1	103,9	94,3	124,5	lime
LEŚNICTWO FORESTRY					
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	252,9	256,4	257,3	257,8	Forest land (as of 31 December) in thousand ha
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					Forest areas (as of 31 December):
w tysiącach hektarów	246,6	249,3	250,4	251,0	in thousand hectares
na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,2	0,3	0,3	per capita in ha
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	26,2	26,5	26,6	26,7	Forest cover (as of 31 December) in %
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	360,8	476,3	553,8	569,5	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
Produkcja sprzedana przemysłu:					Sold production of industry:
w milionach złotych (ceny bieżące)	.	18673,6	24092,2	33418,2	in million PLN (current prices)
rok poprzedni=100 (ceny stałe)	.	90,4	109,5	106,2	previous year=100 (constant prices)
2005=100 (ceny stałe)	.	98,9	115,0	151,8	2005=100 (constant prices)
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	298968	415312	512510	per employee in PLN (current prices)
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	18334	24119	33950	per capita in PLN (current prices)
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):					Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych	.	3151,5	3381,1	6143,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	3094	3385	6241	per capita in PLN
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 grudnia TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 December					
Linie kolejowe eksploatowane normalotorowe ^b :					Railway lines operated – standard gauge ^b :
w kilometrach	896	868	749	786	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	9,5	9,2	8,0	8,4	per 100 km ² of total area in km
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					Hard surface public roads (urban and non-urban):
w kilometrach	8460	8615	8400	8461	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	89,9	91,5	89,2	89,9	per 100 km ² of total area in km

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. b Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
 MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 grudnia (dok.) TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 December (cont.)					
Samochody osobowe zarejestrowane ^a :					Registered passenger cars ^a :
w tysiącach sztuk	287,1	493,4	581,5	662,5	in thousand units
na 1000 ludności	268	485	584	674	per 1000 population
Placówki pocztowe ^b :					Postal service offices ^b :
na 100 tys. ludności	27,8	24,4	21,1	22,4	per 100 thousand population
Łączna abonenckie ^c :					Subscriber lines ^c :
w tysiącach	.	189,8	140,9	97,1	in thousands
na 1000 ludności	.	186,5	141,5	98,8	per 1000 population
HANDEL TRADE					
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					Retail sales (current prices):
w milionach złotych	6618,4	8314,8	8727,6	10324,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	6091	8163	8737	10488	per capita in PLN
Sklepy (stan w dniu 31 XII)	10673 ^d	8652	8850	8261	Shops (as of 31 December)
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	102 ^d	118	113	119	Population (as of 31 December) per shop
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin^e					Budgets of gminas^e
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	1091,8	2364,9	2726,7	4037,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1159	2640	3101	4715	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	1127,0	2665,3	2679,1	4109,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1197	2975	3046	4800	per capita in PLN
Budżet miasta na prawach powiatu					Budget of city with powiat status
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	301,6	540,6	647,9	1141,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2305	4407	5423	8903	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	309,5	568,8	640,2	1181,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2365	4637	5359	9215	per capita in PLN
Budżety powiatów					Budgets of powiats
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	443,7	726,3	764,9	936,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	471	811	870	1093	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	441,0	748,0	759,9	977,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	468	835	864	1141	per capita in PLN
Budżet województwa					Budget of voivodship
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	93,7	493,2	425,0	550,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	87	484	426	560	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	93,8	555,0	391,5	510,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	87	545	392	518	per capita in PLN

a Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. b Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. c Własne; dane częściowo szacunkowe. d Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. e Bez dochodów i wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

a Since 2011, including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. b Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. c Own; partly estimated data. d Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. e Excluding revenue and expenditure of gmina which is also city with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE^a INVESTMENTS. FIXED ASSETS^a					
Nakłady inwestycyjne ^b (ceny bieżące):					Investment outlays ^b (current prices):
w milionach złotych	2624,9	4675,3	8052,6	7833,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2447	4590	8062	7958	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^c (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					Gross value of fixed assets ^c (as of 31 December; current book- -keeping prices):
w milionach złotych	43155,2	67939,0	81693,6	105807,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	40309	66787	82021	107679	per capita in PLN
RACHUNKI REGIONALNE^{de} REGIONAL ACCOUNTS^{de}					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	.	.	37806	43353	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	37848	43879	per capita in PLN
Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni=100	.	.	.	104,9	Gross domestic product (constant prices) – previous year=100
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					Gross value added (current prices):
w milionach złotych	.	.	33543	37957	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	33581	38418	per capita in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					Gross nominal disposable income in the household sector:
w milionach złotych	.	.	24893	29110	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	24921	29463	per capita in PLN
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni=100	.	.	.	104,8	Gross real disposable income in the household sector – previous year=100
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON^f – stan w dniu 31 grudnia ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER^f – as of 31 December					
Ogółem: w tysiącach	76,9	99,1	100,4	103,2	Total: in thousands
na 10 tys. ludności	718	974	1008	1050	per 10 thousand population
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					Legal persons and organisational entities without legal personality:
w tysiącach	18,3	25,3	28,9	29,2	in thousands
2000=100	.	138,4	158,1	159,3	2000=100
w tym:					of which:
spółdzielnie	0,6	0,5	0,5	0,4	cooperatives
spółki handlowe	3,1	5,4	7,1	7,0	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,0	1,4	1,5	0,9	of which with foreign capital participation
spółki cywilne	6,9	6,4	6,5	6,6	civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					Natural persons conducting economic activity:
w tysiącach	58,6	73,8	71,5	74,0	in thousands
2000=100	.	125,9	122,0	126,3	2000=100
na 10 tys. ludności	547	725	718	753	per 10 thousand population

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Według lokalizacji inwestycji. c Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. d W rubryce dla 2019 r. dane dotyczą 2018 r. e Patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 13 na str. 196. f Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of The Accounting Act. b According to investment location. c According to the abode of local kind-of-activity unit. d In the column for 2019, data concern 2018. e See general notes to the chapter „Regional accounts”, item 13 on page 196. f Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w Roczniku – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta i wieś**, przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

2. Dane prezentowane są w układzie **Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)** obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, wprowadzonej rozporządzeniem Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 czerwca 2003 r., z późn. zm.). Klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych. Obecna czwarta rewizja (NUTS 2016) została wprowadzona Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 1 listopada 2016 r., zgodnie z którym od 1 stycznia 2018 r. Polskę podzielono na 3 poziomy, w ramach których funkcjonuje 97 jednostek statystycznych NUTS:

- NUTS 1 – **makroregiony** (grupujące województwa) – 7 jednostek,
- NUTS 2 – **regiony** (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
- NUTS 3 – **podregiony** (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

3. Prezentowane dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

– **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

– **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

6. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

General notes

1. Data in the Yearbook, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.

In the tables containing information divided into **urban areas** and **rural areas**, the term “**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural areas**” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

2. Data are presented in accordance with the **Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)**, obligatory in the countries of the European Union, introduced according to the Regulation No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21 June 2003, with later amendments). Classification was established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union. Current, forth revision (NUTS 2016) was introduced by Commission Regulation (EU) 2016/2066 of 21 November 2016, according to which from 1 January 2018 Poland is divided into 3 levels, under which there are 97 NUTS statistical units:

- NUTS 1 – **macroregions** (grouping voivodships) – 7 units,
- NUTS 2 – **regions** (voivodships or their parts) – 17 units,
- NUTS 3 – **subregions** (grouping powiats) – 73 units.

3. Presented data, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed** and, unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

5. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments).

The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

– **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

– **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

6. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

7. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całości podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 227) w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług – PKWiU 2015**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. (Dz. U. poz. 1676) w miejsce PKWiU 2008 obowiązującej do 31 grudnia 2015 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późn. zm.);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT 2016 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 1864), w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2016 r.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach I na mapach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatek i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
  - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
  - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,
  - ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

12. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

7. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as according to territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

The enterprise (entity) method, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

8. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

9. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specialisations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 January 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 August 2014 (uniform text Journal of Laws 2018 item 227) replacing the classification valid until 31 December 2014;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2015**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 January 2016 by the decree of the Council of Ministers, dated 4 September 2015 (Journal of Laws item 1676) replacing the classification PKWiU 2008 valid until 31 December 2015;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 January 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 December 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316 with later amendments);
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT 2016 was introduced on 1 January 2017 by the decree of the Council of Ministers, dated 3 October 2016 (Journal of Laws 2016 item 1864), replacing the classification valid until 31 December 2016.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and maps in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax on goods and services – VAT (on domestic and imported products), taxes and customs duties on imports (including excise tax), as well as other taxes on products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output – average national current prices from the year preceding the reference year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) total production of industry:
  - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,
  - 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
  - 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

12. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkania (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 czerwca.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za lata 2000–2009 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r., od 2010 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When computing per capita data (per 1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) – as of 30 June.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated – unless otherwise indicated – for the years 2000–2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, for 2000 and 2001 by the administrative division valid as of 31 December 2002, and since 2010 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 December 2011.

14. Data, unless otherwise indicated, do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistics Poland.

16. Due to data rounding, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

17. Statistical information derived from sources other than the Statistics Poland is indicated in the appropriate notes.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2	
sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy divisions	
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*
*
*

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych znajdują się w uwagach do poszczególnych działów, a bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the notes to individual chapters, while more detailed information on particular fields of statistics can be found in thematic publication as well as in the series "Statistical Research Methodology".

Uwagi do działów

Warunki naturalne i ochrona środowiska

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowanych w oparciu o ewidencję gruntów i budynków wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2016 r. poz. 1034, z późn. zm.).

2. **Zużycie wody** obejmuje ilość wody zużytej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, pochodzącej z ujęć własnych bądź z sieci wodociągowej lub zakupionej od innych jednostek.

3. Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

4. Informacje o **emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o **stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarce korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późn. zm.).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeladunku, z hal produkcyjnych itp.).

5. **Ochrona przyrody** polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, twórców i składników przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.).

6. **Odpady** oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach opracowano w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701, z późn. zm.).

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Samorząd terytorialny

1. Z dniem 1 stycznia 1999 r. na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa, (Dz. U. Nr 96 poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 5 lat, licząc od dnia wyborów.

Notes to chapters

Environment and environmental protection

1. Information regarding the **geodesic status and use of voivodship land** is classified by ownership and register groups, according to the land and building register introduced by the Regulation of the Minister of Regional Development and Construction of 29 March 2001 on the registration of land and buildings (Journal of Laws 2016 item 1034, with later amendments).

2. **Water consumption** consists of the amount of water used for the needs of national economy and population, coming from either own intakes or a water supply network or purchased from other entities.

3. **Wastewater requiring treatment** is understood as wastewater discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters, into the ground or to sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

4. Information regarding **emission and reduction of air pollutants** from plants of significant nuisance to air quality as well as **the systems reducing such pollutants and the effects of their utilization** concerns units established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986 on payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

Data regarding emission of particulate and gaseous pollutants include organized emission (from technological and heating facilities) and unorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls etc.).

5. **Nature protection** consists in maintenance, sustainable use and renewal of natural resources, objects and elements of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Act of 16 April 2004 on Nature Protection (Journal of Laws 2018 item 1614, with later amendments).

6. **Waste** means any substance or object, which the holder discards, intends to discard or is required to discard.

Data on waste have been compiled on the basis of the Act of 14 December 2012 on Waste (Journal of Laws 2019 item 701, with later amendments).

7. Data on **municipal waste** concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which, because of its character or composition, is similar to waste from households.

8. Data regarding **outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers of 2 March 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

Local government

1. On 1 January 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (The Act on the introduction of the basic three-tier territorial division of the state Journal of Laws No. 96 item 603, dated 24 July 1998) was introduced, the entities

A gmina is a basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 5 years, starting from the day of election.

3. Prezentowane informacje o administracji publicznej dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządów terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
  - instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
  - terenowe organy administracji rządowej niezespolonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutycznej, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
  - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
  - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

4. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, z późn. zm.) i Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy, tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 19) lub innych ustaw szczególnych.

Artykuły kodeksu karnego dotyczące rodzajów przestępstw wymienionych w tabelicy 1 (13) na str. 26:

- przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162,
- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180,
- przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196,
- przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205,
- przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211,
- przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217,
- przeciwko mieniu – art. 278–295,
- przeciwko wiarygodności dokumentów – kradzież lub przywłaszczenie dokumentu tożsamości – art. 275 § 1.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

U w a g a. Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z tym **dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie**.

3. Information presented concerning public administration involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
  - principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
  - territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary units);
- 2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);
- 3) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.

Local government administration comprises:

- 1) gminas and cities with powiat status:
  - gmina offices and auxiliary service units (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),
  - offices of cities with powiat status and auxiliary service units (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
- 2) powiats, i.e., powiat starost offices and auxiliary service units (e.g., labour offices, public road boards);
- 3) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).

4. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in foreign entities.

Public safety. Justice

1. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code (Act of 6 June 1997 The Law of Criminal Code, uniform text: Journal of Laws 2020 item 1444, with later amendments) and the Penal Fiscal Code (Act of 10 September 1999 The Law of Penal Fiscal Code, unified text: Journal of Laws 2020 item 19) or other specific laws.

Articles of the Criminal Code on the types of crimes listed in the table 1 (13) on page 26:

- against life and health – Art. 148–162,
- against public safety and safety in transport – Art. 163–180,
- against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196,
- against sexual freedom and morals – Art. 197–205,
- against the family and guardianship – Art. 206–211,
- against good name and personal integrity – Art. 212–217,
- against property – Art. 278–295,
- against the reliability of documents – theft or appropriation of identification – Art. 275 § 1.

2. An **ascertained crime** is an event which after the completion of preparatory proceedings, was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime**.

Note. Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court. Thus **data are not fully comparable with the data for previous years**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

3. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

5. Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

6. Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem wynika z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. z 2018 poz. 969).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 stycznia 2014 r. zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

Ludność

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów między-spisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego,
- rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały oraz czasowy,
- sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach,
- sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach i separacjach.

Dane dla 2010 r. opracowano według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w **wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w **wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w **wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w **wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

4. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwoły – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

5. Współczynniki reprodukcji ludności:

- współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmienną,
- współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzic z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla któ-

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information systems.

3. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following dis-continuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

5. The resolved cases and completed proceedings in the given year also include the cases unresolved from previous years.

6. Court proceedings against juveniles are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 October 1982 (uniform text Journal of Laws 2018 item 969).

Amendments to the law entered into force as of 2 January 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

Population

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census,
- the registers of the Ministry of Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent and temporary residence,
- documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths,
- documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

Data for 2010 were compiled according to administrative division of the country valid in 31 December 2011.

2. The working age population refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

4. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

5. Reproduction rates:

- total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),

regu oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności).

- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

6. Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

7. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 grudnia 2013 r. (w podziale administracyjnym w dniu 1 stycznia 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych.

8. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

9. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako ilorzec liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

Rynek pracy

1. Dane o aktywności ekonomicznej ludności obejmują osoby w wieku 15 lat i więcej będące członkami gospodarstw domowych i prezentowane są na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**. Badanie prowadzone jest metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału; badanie nie obejmuje osób bezdomnych oraz nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej. Badanie nie obejmuje ludności zamieszkanej w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności w wieku 15 lat i więcej przebywającej w gospodarstwach domowych.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
  - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód,
  - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały; jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.
- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
  - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
  - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
  - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopec bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

6. Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

7. Population projection until 2050 calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 December 2013 (in administrative division valid of 1 January 2014) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration.

8. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

9. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

10. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 June.

Labour market

1. The data on economic activity of population include persons aged 15 and more, members of households, and they are presented on the basis of the sample **Labour Force Survey (LFS)**. The survey has been carried out with the appliance of the continuous observation method, i.e. economic activity of population is observed in each week during the whole quarter; the survey does not cover the homeless and persons absent in a household for 12 months and more. The survey does not include the population living in the institutional households. The LFS results have been generalised on the basis of population balances aged 15 and more living in households.

2. The main criterion in dividing the population into the economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are individuals who during the reference week:
  - performed, for at least 1 hour, any work generating pay or income,
  - formally had work but did not perform it; if the break in work did not exceed 3 months; moreover, if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in the case of employment as paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.
- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74 who simultaneously fulfilled three conditions:
  - within the reference week were not employed,
  - within a 4 weeks (the last week being the reference week) were actively looking for work,
  - were ready (able) to take up work within 2 weeks following the reference week.

The unemployed also include persons who had found a job and were waiting to begin work within a three-month period and were ready to take up this work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed

3. Activity rate is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

Employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

Unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

5. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Nie ujęto w nich pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

6. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 grudnia** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w głównym miejscu pracy.

7. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 grudnia** wyszacowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

8. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełne etaty;

- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

11. Źródłem informacji o **wolnych miejscach pracy** jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych

12. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2019, poz. 1482) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

13. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakre-

4. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.e. in regard to private farms in agriculture).

5. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income. Data do not include persons employed in budgetary entities conducting activity in the scope of national defence and public safety.

6. Data concerning **employment as of 31 December** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the main **workplace**.

7. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture** as of 31 December were estimated on the basis of the Agricultural Census 2010.

8. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment, as of 31 December** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;

- 2) **the average paid employment** – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

9. The data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees). These data concern the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 December from the year preceding the surveyed year.

Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees.

11. The labour demand survey (the Z-05 report) is the source of **information on job vacancies**. **Vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- employer made efforts to find people willing to take up the job;
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would be ready to hire them immediately.

Newly created jobs are the jobs created in the course of organisational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

12. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 April 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004 (uniform text Journal of Laws 2019, item 1482, with later amendments), are classified as unemployed.

Unemployed person is a person aged 18 and more and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work, capable of work and ready to take full-time employment (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam covering this school curriculum) or tertiary schools in part-time programme, registered in the local labour office competent for his/her place of residence (permanent or temporary), and seeking employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the law.

13. **The registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Information on **accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information on **accidents at work** in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

sie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku”.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

15. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.

16. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

17. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zespzczenie lub zniekształcenie ciała.

18. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

19. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia opracowano na podstawie rocznego sprawozdania o warunkach pracy, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób zaliczanych do wybranych sekcji PKD (szersze informacje dostępne w publikacji „Warunki pracy w 2019 r.”)
- 2) dane dotyczą zatrudnionych w warunkach zagrożenia: związanego ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły, hałas, wibracje (drgania mechaniczne), gorący lub zimny mikroklimat itp.), związanego z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 grudnia z roku badanego.

Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatki wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przeście platne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Data on accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from “Statistical accident report”.

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents for which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

15. Data according to sections and divisions of the PKD 2007/NACE Rev. 2 were compiled using the local kind-of-activity unit method.

16. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason, leading to injury or death, which occurred in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employees, even without instructions;
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance against accidents at work and occupational diseases, if the employee had such an accident:

- during a business trip;
- during a training within the scope of the national self-defence;
- while performing tasks ordered by trade union organisations operating at the employer’s.

17. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e. loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems, which disrupts primary bodily functions or results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

18. Fatal accident at work is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident or within 6 months of the accident.

19. Information regarding persons exposed to risk factors at work is compiled on the basis of annual reports on working conditions, wherein:

- 1) data concern economic entities employing more than 9 persons, included in selected sections of NACE/PKD (more detailed information available in the publication “Working conditions in 2019”).
- 2) data concern persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates, etc.), strenuous work (awkward postures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors associated with particularly dangerous machinery;
- 3) the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 December of the surveyed year was used to calculate the ratio per 1,000 paid employees in units covered by the survey.

Wages and salaries. Social benefits

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries include, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programom radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 stycznia 1999 r. zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.).

Świadczenia społeczne

1. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee, introduced on 1 January 1999, in accordance with the Law on the Social Security System, dated 13 October 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887, with later amendments).

Social benefits

1. Information regarding retirement and other pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period 1 January 2009 to 30 June 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

Information regarding retirement and other pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

Retirement, disability and survivors pensions (also paid due to accidents at work and occupational diseases) concern the persons mentioned in points 1) to 7).

3. Retirement and other pension benefits (also paid due to accidents at work and occupational diseases) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

4. Retirement and other pension benefits do not provide for the payments of retirement and other pension arising out of international agreements.

5. Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement and other pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented in gross terms, i.e., including deductions for personal income taxes.

8. Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407, z późn. zm.). Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę.

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

Gospodarstwa domowe. Mieszkania

Gospodarstwa domowe

Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników narodowych spisów powszechnych ludności i mieszkań z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

Budżety gospodarstw domowych

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządkalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne **badanie budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane za lata 2003–2009 uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące poszczególne społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

3. **Dochód rozporządkalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie) bez zaliczek na podatki dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządkalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przystosowanie do oszczędności.

4. **Wydatki** obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi” oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „łączność”.

5. **Zasięg ubóstwa** – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego)

8. Since 1 April 2016 the child-raising benefit "Family 500+" has been granted to persons authorised on the basis of the Law on State Aid in Raising Children dated 11 February 2016 (Journal of Laws 2019 item 2407, with later amendments). Since 1 July 2019 the child-raising benefit has been granted to every child until 18 years of age regardless of family income.

The benefit is financed from the state budget.

Households. Dwellings

Households

The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of the population and housing censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

Households budgets

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the equipment of households with durable goods as well as risk of poverty, is a representative **household budget survey**. The survey covers all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2003–2009 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002, and since 2010 – Population and Housing Census 2011.

2. The survey covered all households within randomly selected dwellings representing individual socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

3. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security (retirement, other pensions and sickness) paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is allocated to purchasing consumer goods and services and savings increase.

4. **Expenditures** include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item "miscellaneous goods and services" and expenditures on Internet services under item "communication".

5. **Poverty rates** – a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) falls below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance

był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz skrajnego), zastosowano tzw. **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1,0 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych w kraju z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„**Ustawowa granica ubóstwa** to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Granica ubóstwa skrajnego ustalana jest na podstawie minimum egzystencji szacowanego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.

Mieszkania. Infrastruktura komunalna

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

2. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2003–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia.

3. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

4. Informacje o **mieszkaniach oraz powierzchni użytkowej mieszkań oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

5. W związku ze **zmianą metodologiczną**, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o **mieszkaniach oraz powierzchni użytkowej** przeliczono zgodnie nowo obowiązującą metodologią. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto**, ze względu na **brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz** zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa („indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”), dla lat 2010 i 2015 zaprezentowano według metodologii obowiązującej do 2017 r.

6. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

7. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

8. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and extreme). According to this scale, weight 1.0 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0.7 – to any other person at that age and weight 0.5 – to every child under 14.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households in Poland estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale.

“**Legal**” **poverty threshold** is the amount which, according to the Law on Social Assistance, provides eligibility for a monetary benefit from social assistance system.

Extreme poverty threshold sets on the basis of the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for 1-person employees' household. The subsistence minimum determines the level of the satisfaction of needs below which a biological threat to life and psycho-physical human development occurs.

Dwellings. Municipal infrastructure

1. Information on **dwelling stocks and dwellings completed** concerns dwellings, rooms and useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

2. **Balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census (for the years 2003–2009 on the basis constituted the results of 2002 census, since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increase and decreases in dwelling stocks.

Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 December.

3. Data on **dwellings in which construction has begun** concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged part), created as a result of adapting non-residential spaces.

4. Information on **dwellings and useful floor area of dwellings completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged part), as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

5. Due to **methodological change**, since 2018, data regarding effects of „private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on **dwellings and useful floor area** are recalculated according to the new methodology. Data on **dwellings in which construction has begun**, due to the **impossibility of recalculating data back**, according to the revised scope of forms of construction (“private” and “for sale or rent”), for the years 2010 and 2015 are presented according to methodology valid until 2017.

6. Information on municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data on municipal installations concern operative installations.

7. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 – gas.

Data regarding the **length of the sewage net-work**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining runoff.

8. Data regarding the **users of water supply and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

9. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej dotyczą gospodarstw domowych w miastach, od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

10. Informacje o energii cieplnej dotyczą budynków mieszkalnych oraz urzędów i instytucji.

Edukacja i wychowanie

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.), ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1481) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.).

Od 1 września 2017 r. rozpoczęto reformę systemu edukacji, która wprowadziła 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią branżową szkołę I stopnia, 2-letnią branżową szkołę II stopnia oraz zlikwidowała gimnazja.

W wyniku wdrożenia nowego systemu edukacji w roku szkolnym 2019/20 w klasie pierwszej szkół ponadpodstawowych naukę rozpoczęli absolwenci gimnazjów realizujący 3-letni program nauczania w liceach ogólnokształcących (4-letni w technikum) oraz absolwenci szkół podstawowych realizujący 4-letni program nauczania w liceach ogólnokształcących (5-letni w technikum).

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
  - a) podstawowe,
  - b) gimnazja,
  - c) ponadpodstawowe;
- 3) szkoły policealne;
- 4) uczelnie;

3. **Uczelnie** realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu uczelni:

- 1) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 2) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami i wydziałami zamiejscowymi.

4. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. **Studia podyplomowe** – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelniach lub instytucjach, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

6. **Studia doktoranckie** (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni lub instytut, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

7. **Szkoła doktorska** – zorganizowana forma kształcenia doktorantów, prowadzona przez uprawnione uczelnie i instytuty w co najmniej 2 dyscyplinach, funkcjonująca od roku akademickiego 2019/20. Kształcenie przygotowuje do uzyskania stopnia doktora i kończy się złożeniem rozprawy doktorskiej.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

9. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity**, concern households of urban areas, from 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the **number of consumers using** include consumers using collective gas-meters.

Data regarding the **consumption of gas**, concern all the households.

Consumption of electricity and gas from the gas supply system in households is established on the basis of an advance system of payments.

10. Information on **heating energy** concern residential buildings, public authorities and institutions.

Education

1. The education system in Poland functions according to the Act of 14 December 2016, Law on School Education (uniform text Journal of Laws 2019 item 1148, with later amendments), the Act of 7 September 1991 on the Education System (uniform text Journal of Laws 2019 item 1481) and the Act of 20 July 2018, Law on Higher Education and Sciences (uniform text Journal of Laws 2018 item 1668, with later amendments).

Since 1 September 2017, the new school system has been implemented, introducing 8-year primary school, 4-year general secondary school, 5-year technical secondary school, 3-year stage I sectoral vocational school, 2-year stage II sectoral vocational school. Lower secondary schools have been abolished.

As a result of implementing the new education system in the 2019/20 school year, the lower secondary school graduates following the 3-year curriculum in general secondary schools (4-year in technical secondary schools) and the primary school graduates following 4-year curriculum in general secondary schools (5-year in technical secondary schools) pursued their education in grade 1 of post-primary schools.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary establishments;
- 2) schools for children and youth and for adults:
  - a) primary schools,
  - b) lower secondary schools,
  - c) post-primary schools;
- 3) post-secondary schools;
- 4) higher education institutions;

3. **Higher education institutions** provide full-time and part-time programmes of education. Data regarding higher education institutions:

- 1) comprise foreigners studying in Poland (including students at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 2) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);

Data on students and graduates are given according to the seats of higher education institutions including their branches and branch basic organisational units.

4. Data regarding **teachers**, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed to implement compulsory educational programmes, i.e. excluding day-room teachers and librarians conducting exclusively extra-curricular activities, etc.

Data regarding teachers concern full-time and part-time paid employees converted into full-time equivalents.

5. **Non-degree postgraduate programmes** – a level of education open to first cycle degree holders and provided by higher education institutions or institutes, leading to the award of post-graduate qualifications.

6. **Doctoral studies** (third-cycle programmes), conferred by an authorised academic unit of a higher education institution or an institute, leading upon successful completion to the award of a third cycle qualification.

7. **Doctoral school** – an organised form of doctoral education, provided by authorised higher education institutions and institutes in at least 2 disciplines, operating from the 2019/20 academic year. The education prepares students for the doctoral degree and ends upon submitting the doctoral dissertation.

8. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza uczelniami) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) uczelnie – prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 – w dniu 30 listopada).

9. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

1. Dane w ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom zdrowia, obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Informacje o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

3. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1566, z późn. zm.).

4. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów** w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych

5. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków. Rodzaje oddziałów w szpitalach ogólnych (tabl. 3) opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 173).

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

6. Jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne są: – szpitalne oddziały ratunkowe; – zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, z którymi zawarto umowy o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej.

Z systemem współpracują centra urazowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielenia świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.

7. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to placówki, które prowadzą obrót detaliczny produktami leczniczymi, głównie na wsi.

8. Dane o **zachorowaniach** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r., poz. 1239).

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

9. Dane o **opiece nad dziećmi do lat 3** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 326, z późn. zm.), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

8. Data regarding:

- 1) pre-primary education and schools (excluding higher education institutions) are given as of the beginning of the school year; data concerning graduates – as of the end of the school year;
- 2) higher education institutions – are presented as of 31 December (until the 2017/18 academic year – as of 30 November).

9. The presented information, except for the data on higher education institutions, has been compiled on the basis of the Educational Information System administered by the Ministry of National Education.

Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions, except for the data on some higher schools run by churches and other religious associations, have been compiled on the basis of POL-on, the Integrated System of Information on Science and Higher Education, administered by the Ministry of Science and Higher Education.

Health care and social welfare

1. Data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of Health, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration; excluding health care in prisons.

2. Information on **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices, pharmacies as well as social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern persons working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, central or local government administration unit and the National Health Fund.

3. Data on **doctor specialists and dental specialists** concern doctors with grade II specialisation and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the regulation of the Minister of Health, dated 29 March 2019 on Doctors and Dentist Specialisations (Journal of Laws 2020 item 1566, with later amendments).

4. **Consultations provided by doctors and dentists** in the scope of outpatient health care are presented together with preventive examinations (excluding consultations provided by medical experts), also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals.

5. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Types of wards in general hospitals (table 3), are compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Health, dated 17 May 2012 (Journal of Laws 2019 item 173).

Data regarding beds in:

- surgical wards include general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards;
- communicable diseases wards include beds in observation communicable diseases wards;
- tubercular and pulmonary wards – beds in pulmonology wards.

6. Units of the State Emergency Medical Services are:

- hospital emergency wards;
- emergency medical teams, including medical air rescue teams with which health care service contracts have been concluded.

Trauma centres and hospital organisational units specializing in providing health services necessary for medical rescue cooperate with the system.

7. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are created for selling prepared medicines and they can be located only in rural areas without generally available pharmacy.

8. Data regarding **disease incidence** are presented according to the Law dated 5 December 2008 on the Prevention and Control of Infections and Communicable Diseases in Humans (Journal of Laws 2019 item 1239).

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

9. Data on **childcare for children up to the age of 3** are presented according to the law dated 4 February 2011 (Journal of Laws 2020 item 326, with later amendments). Childcare can be organised in the form of nurseries, children's clubs or provided by day carer or nanny.

10. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej**, począwszy od danych za 2012 r., prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821).

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w sprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

11. Dane o **placówkach i świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876.).

Kultura. Turystyka. Sport

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył za zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

2. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

3. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. pozwolonych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: minipleksy – posiadające od 3 do 7 sal i multipleksy – posiadające 8 sal i więcej.

Turystyka

1. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. termin „**turystyka**” oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Powyższa definicja nie wpływa na dotychczas prezentowane dane.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościnice).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Stożenie wykorzystania miejsc noclegowych** lub pokoi jest to stosunek liczby udzielenych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategoriach: **ćwiczący w organizacjach kultury fizycznej** (tabl. 7) oraz **ćwiczący, trenerzy i instruktorzy sportowi** według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 8) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

10. Data concerning **family support** and **foster care**, from data for 2012, are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 June 2011 (Journal of Laws 2020 item 821).

Family support shall also be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family day – support centre or a specialists guidance.

11. Data concerning **social welfare facilities** and **social assistance benefits** are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 March 2004 (Journal of Laws 2020 item 1876).

Culture. Tourism. Sport

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

2. Information regarding **theatres** and **music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

3. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish miniplexes – equipped with 3 to 7 screens and multiplexes – equipped with 8 screens and more.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

The above definition does not affect the previously presented data.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agro tourism lodgings).

Hotels and similar facilities cover: hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities** and **the number of bed places for tourists**.

4. **Occupancy rate of bed places or rooms** is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

Sport

1. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Education, the "Rural Sports Teams" Association) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

2. In the categories: persons practising sports in physical education organizations (table 7) as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports field and kind of sport in sports clubs (table 8) one person may be shown multiple times if he/she practises or runs classes in several kinds of sport.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors depending on age; various age groups are applied for individual sports.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze, eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (aplikacyjne), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej na poziomie regionalnym od roku 2012 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej (B+R) prezentuje się zgodnie z metodologią stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej (B+R) obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
  - a) **instytuty**, do których zalicza się **instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2019 r. poz. 1183, z późn. zm.), **instytuty badawcze**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1383) oraz **instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz**, działającej na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz.U. poz. 534, z późn. zm.),
  - b) **uczelnie**, działające zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.),
  - c) **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą lub finansują prace badawczo-rozwojowe.

2. Do **pracujących** w działalności B+R zaliczono:

- 1) **badaczy**, tj. osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne;
- 2) **techników i pracowników równorzędnych**, tj. pracowników, którzy uczestniczą w działalności B+R wykonując zadania naukowe i techniczne związane z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych oraz wykorzystaniem sprzętu badawczego, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy;
- 3) **pozostali personel pomocniczy**, do którego należą wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy na stanowiskach robotniczych oraz pracownicy administracji, sekretariatów i biur, zaangażowani w projekty B+R lub bezpośrednio związani z takimi projektami.

3. Dane o **personelu B+R** dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R.

Dane o **pracujących** w działalności B+R – **personelu wewnętrznym** – obejmują zatrudnionych w danej jednostce na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków spółdzielni produkcji rolniczej. Dane te prezentowane są w dwóch

Science and technology. Information society

Science and technology

Research and experimental development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is a creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

- Research and experimental development (R&D) work includes:
- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
  - **applied research**, i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice;
  - **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and development at regional level since 2012 have been compiled on the basis of local units data. Data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Data on research and experimental development (R&D) are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)**.

Information regarding research and experimental development (R&D) covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. of which main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or its direct support; they include:
  - a) **institutes**, including **scientific institutes of the Polish Academy of Sciences**, operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 April 2010 (Journal of Laws 2019 item 1183, with later amendments), **research institutes**, operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 April 2010 (Journal of Laws 2020 item 1383) and **institutes operating within the Łukasiewicz Research Network**, operating on the basis of the Law on the Łukasiewicz Research Network, dated 21 February 2019 (Journal of Laws item 534, with later amendments),
  - b) **higher education institutions**, operating under the Law on Higher Education and Science (Journal of Laws 2020 item 85, with later amendments),
  - c) **others**, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development” or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;
- 2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”) which apart from their main activity perform or fund research and development.

2. **Employed persons** in R&D include:

- 1) **researchers (RSE)**, i.e. persons conducting research and improving or developing concepts, theories, models, techniques, instrumentation, software or operational methods;
- 2) **technicians and equivalent staff**, i.e. persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods and the use of research equipment, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff**, including skilled and unskilled craftsmen, as well as administrative, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data on **R&D personnel** cover personnel directly engaged in R&D.

Data on **employed persons** in R&D – **internal personnel** – cover persons employed in a given entity under employment relationship (i.e. under a contract of employment, election or appointment) as well as employers and self-employed, agents employed under agency contracts, home workers (outwork) and members of agricultural production cooperatives. Data are presented in two approaches, i.e. in persons (chart 3, table 3) and in full-time equivalents (table 4).

ujęciach, tj. w osobach (wykres 3, tabl. 3) oraz w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 4).

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R.

Osoby niezaliczone do pracujących w danej jednostce, a zaangażowane w jej projekty B+R zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują nakłady wewnętrzne, tj. wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

5. W tablicach działu wyodrębniono, zgodnie z klasyfikacją badań naukowych i prac rozwojowych OECD, sześć podstawowych dziedzin B+R, tj. nauki przyrodnicze, nauki inżynierijne i techniczne, nauki medyczne i o zdrowiu, nauki rolnicze i weterynaryjne, nauki społeczne oraz nauki humanistyczne i sztuka.

6. Działalność innowacyjna obejmuje wszystkie działania rozwojowe, finansowe i komercyjne podejmowane przez przedsiębiorstwo, mające na celu doprowadzenie do powstania innowacji dla przedsiębiorstwa. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowania i wprowadzania na rynek nowych lub ulepszonych produktów (wytworów, usług) – **innowacja produktowa** oraz wprowadzenia nowych lub ulepszenia procesów biznesowych w przedsiębiorstwie – **innowacja w procesie biznesowym**.

Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszanego produktu (wytworu lub usługi), znacznie różniących się od poprzednio oferowanych przez przedsiębiorstwo wyrobów lub usług.

Innowacja w procesie biznesowym to wprowadzenie nowego lub ulepszenie procesu biznesowego w przedsiębiorstwie, w ramach jednej lub wielu funkcji biznesowych, który znacząco zmienia dotychczas stosowane procesy biznesowe.

7. Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: działalność badawczą i rozwojową (B+R), własny personel pracujący nad innowacjami, materiały oraz usługi obce zakupione w celu realizacji działalności innowacyjnej, nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (w tym na zakup i rozwój oprogramowania oraz własności intelektualnej) oraz pozostałe przygotowania (w tym projektowanie produktu, definiowanie sposobu świadczenia usług, przygotowanie produkcji/dystrybucji dla realizacji innowacji, szkolenie i rozwój zawodowy personelu, marketing) do wdrożenia innowacji.

8. Produkt nowy lub ulepszony to wyrób lub usługa, który znacząco różni się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa jedną lub wieloma cechami lub parametrami technicznymi. Zmiany te obejmują dodanie nowych lub ulepszenie istniejących funkcji bądź użyteczności. Istotne cechy funkcjonalne obejmują jakość, parametry techniczne, niezawodność, trwałość, wydajność w użytkowaniu, przystępność, wygodę, użyteczność oraz łatwość obsługi.

9. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

10. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółceństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”,

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of persons actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Persons not employed in a given entity but engaged in its R&D projects are included in **external personnel**.

Expenditures on research and development include **intramural expenditures**, i.e. the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project.

5. In the chapter tables, according to the classification of fields of research and development by OECD, six main **fields of R&D** were listed: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities and the arts.

6. Innovation activity includes all developmental, financial and commercial activities undertaken by the enterprise that are intended to result in an innovation. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and introduction on the market of new or improved products (goods, services) – **product innovation** and bringing into use in the enterprise new or improved business process – **business process innovation**.

Product innovation is the introduction of a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services.

Business process innovation is a new or improved business process for one or more business functions that differs significantly from the firm's previous business processes and that has been brought into use in the enterprise.

7. Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, own personnel working on innovation, services, materials and supplies purchased from other parties for innovation, capital expenditures on tangible and intangible assets (including acquisition and development of software and intellectual property rights) and other preparations for introducing innovation (including product/service design, preparation of production/distribution for innovation activities, training and professional development for innovation activities, marketing of innovations).

8. New or improved product is a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services with one or more characteristics or performance specifications. This includes the addition of new functions, or improvements to existing functions or user utility. Relevant functional characteristics include quality, technical specifications, reliability, durability, economic efficiency during use, affordability, convenience, usability, and user friendliness.

9. Patentable invention – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

10. Utility model eligible for protection – a new and useful solution of a technical of character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", "Water supply; sewerage and waste management and remediation activities", "Construction", "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles", "Transportation and storage", "Accommodation and food service activities", "Information and communication", "Real estate activities", "Professional, scientific and technical activities" (excluding veterinary activities), "Administrative and

„Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca”, „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego). W 2019 r. w kraju badaniem objęto 19,9 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,3% ich ogólnej liczby).

3. Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Ceny

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1500 w 2019 r.).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

2. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen produktów rolnych skupowanych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług – VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

3. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych 11 targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

3. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem od 2010 r. powierzchni upraw zaliczonych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane łącznie według położenia gruntów.

4. **Globalna produkcja rolnicza** obejmuje **produkcję roślinną i produkcję zwierzęcą**.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt

support service activities”, „Other service activities” (repair of computers and communication equipment). In 2019 the survey in country covered 19,9 thousand enterprises (i.e. 18,3% of total enterprises).

3. E-commerce conducted by enterprises is a type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on enterprise website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the e-mail messages typed manually.

Prices

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1500 in 2019).

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budgets survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP, until 2013 – COICOP/HICP).

2. Data on **procurement prices** concern agricultural products prices purchased by economic entities directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

3. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided every month by a network of interviewers collecting it on selected 11 marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

Data – unless otherwise stated – are presented by the official residence of the land user.

2. **Agricultural holding** is a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and **conducts agricultural activity**.

Private farm is an agricultural holding used by a natural person.

Since 2010, agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activity, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activity on a small scale (below the specified thresholds).

3. **Agricultural land area** includes the area of agricultural land in good agricultural condition and other agricultural land.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, excluding since 2010 the area of crops classified as permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in kitchen gardens. Since 2013, data on strawberries have also included organic cultivation of this species.

Since 2014, data on the area under vegetables, fruit trees and bushes and strawberries have been estimated for the Voivodship level only according to the location of the land.

4. **Gross agricultural output** includes **crop output and animal output**.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, self-consumption of own agricultural production, the increase in inventories of plant and animal products and the increase in the value of the livestock population (livestock

gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

5. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o produkcji **żywa rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywa rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych.

7. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

8. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

9. Prezentowane dane opracowano na podstawie sprawozdań z wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

10. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 czerwca.

11. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu, a w 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 czerwca.

12. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2018/19 oznacza okres od 1 lipca 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.).

Leśnictwo i łowiectwo

1. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (powierzchnia niezalesiona).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

2. **Lesistość** (wskaźnik lesistości) obliczono jako udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni województwa, powiatu, gminy.

3. Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną, tj. gruntach nieleśnych.

4. **Obwód łowiecki** stanowi obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż 3 tys. ha, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa (w szczególnych przypadkach mogą być tworzone obwody łowieckie o mniejszej powierzchni).

– breeding and non-breeding herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those own products that were utilised for production purposes, e.g. feed, seeds, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales in procurement centres and marketplaces.

In agricultural output (gross, final and market), the presented data do not include supplementary payments for particular crop areas (including: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

5. The current prices for the year preceding the surveyed year were adopted to calculate agricultural output in constant prices (for marketplace sales – prices received by farmers in marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughter in slaughterhouses and slaughter intended for sales and own consumption. The production of animals for slaughter is balanced by import and export of live animals.

7. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

8. **Procurement of agricultural products** concerns the quantity and value of agricultural products (crop and animal) purchased by economic entities directly from producers.

9. Presented data were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

10. Data for 2010 on land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilisers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30 June.

11. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June – unless otherwise indicated, in 2010 on the basis of the Agricultural Census conducted in September 2010 – as of 30 June.

12. **Farming years** cover the period from 1 July to 30 June (e.g. the 2018/19 farming year covers the period from 1 July 2018 to 30 June 2019).

Forestry and hunting

1. **Forest land** includes forest area as well as land connected with forest management.

Forest area includes land with a contiguous area of at least 0.10 ha:

- covered with forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (non-wooded area).

These areas are designated for forest production, comprising parts of nature reserves and national parks or registered as nature monuments.

Land connected with forest management includes land used for purposes of silviculture: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, depot areas etc.

2. **Forest cover** (forest cover indicator) has been calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of voivodship, powiat, gmina.

3. **Renewals** are understood as new tree stands formed in place of removed stands.

Afforestation consists in establishing forest cultures on land previously outside forest management, i.e. on non-forest land.

4. **Hunting district** is an area of land of at least 3 thousand ha on the territory with conditions for hunting (in special cases hunting districts can cover a smaller area).

Przemysł i budownictwo

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 2 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007. Wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług – PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 7 na str. 172.

3. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji, wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych, zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej, wartość produktów w formie rozliczeń w naturze oraz produkty przeznaczane na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **cen bazowych** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 172.

Jako **cenę stałą** przyjęto:

- cenę stałą 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,
- cenę stałą 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość **pracy nakładczej**.

5. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

6. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

7. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 7 na str. 172.

8. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń (tj. na rzecz obcych zleceńodawców) przez podmioty budowlane.

9. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

10. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

11. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Industry and construction

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Moreover, data in table 2 show industrial products manufactured by entities irrespective of the kind of their activity as classified according to NACE Rev. 2. Products are presented according to the Polish Classification of Goods and Services – PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by the real location of production. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 172.

3. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production, the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial, flat agent’s fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent’s fee in the case of concluding an agency agreement, the value of products in the form of settlements in kind as well as products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of basic price is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 172.

As **constant prices**, the following prices were adopted:

- 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
- 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

4. Data concerning production include the value of **outwork**.

5. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

6. Information in the chapter concerns activity of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section “Construction”.

7. Data were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 172.

8. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment, restoration and maintenance character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities with their own resources on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

9. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Construction (PKOB).

10. Information on **buildings completed** (by all investors):

- within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded part).

11. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii **kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 grudnia ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu.

Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 470) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

3. Informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** od 2009 r. prezentowane są według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. **Transport samochodowy zarobkowy**, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą komunikacji **autobusowej** (łącznie z autobusami piespieszny) – łącznie z obsługą ruchu podmiejskiego i międzymiastowego pozostającego w gestii zakładów komunikacji miejskiej oraz zakładów prywatnych obsługujących niektóre miasta lub określone linie.

Dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Autobusowej.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Handel i gastronomia

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów w ilościach wskazywanych na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych i produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej nie uwzględniono sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

Podziału towarów na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

3. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 December was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day.

The **railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 March 1985 (uniform text Journal of Laws 2020 item 470), into following categories: national, regional, district and communal roads.

3. Information on **registered vehicles and tractors** since 2009 has been presented according to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs.

4. A **bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The **length of a bus line** is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. **Road transport for hire or reward** with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

6. Information from **urban ground transport** concerns **bus** (including express buses) communication – including the handling suburban and intercity service under the responsibility of public and private urban transport enterprises and companies serving some cities and specific lines.

Data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

7. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

Trade and catering

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified according to NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of goods in quantities in quantities indicating purchases for the individual needs of consumers;
- 2) sales of trade commodities and catering production in catering establishments.

The marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets) are not included in the value of retail sales.

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

The division of goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

3. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realised on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realised by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from

płatności lub kontraktu (agencji, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

4. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Finanse przedsiębiorstw

1. **Wyniki finansowe przedsiębiorstw** prezentuje się w stosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarce prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. **Przychody ogółem (kwoty otrzymane i należne)** obejmują: przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne (od 2016 r. łącznie z przychodami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz przychody finansowe.

3. **Koszty ogółem** obejmują: koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), wartość sprzedanych towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne (od 2016 r. łącznie ze stratami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz koszty finansowe.

4. **Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży** produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. **Wynik finansowy brutto** (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej; do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

6. **Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto** obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg.

7. **Wynik finansowy netto** (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

8. **Wskaźnik rentowności obrotu** obliczono następująco:
– **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem,
– **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

9. **Aktywa obrotowe** obejmują zapasy oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje (środki pieniężne i papiery wartościowe), rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

10. **Kapitały (fundusze) własne** ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

11. **Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce)** obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok i krótkoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu).

the supplier to the client, by passing the warehouses which realise the delivery.

4. The division of **stores by organisational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Finances of enterprises

1. **Financial results of enterprises** are adjusted to the Accounting Act of 29 September 1994 (Journal of Laws 2019 item 351).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. **Total revenues (sums received and due)** include: net revenues from sale of products (goods and services), net revenues from sale of goods and materials, other operating revenues (since 2016 including revenues from extraordinary events) and financial revenues.

3. **Total costs** include: cost of products sold (goods and services), value of goods and materials sold, other operating costs (since 2016 including losses from extraordinary events) and financial costs.

4. **Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials** which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices including discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The **gross financial result** (profit or loss) is the result on economic activity; until 2015, it was corrected by result on extraordinary events.

6. **Obligatory encumbrances on gross financial result** include corporate income tax and personal income tax as well as other payments under separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted.

7. **The net financial result** (profit or loss) is derived after reducing the gross financial result by obligatory encumbrances.

8. **Turnover profitability indicator** was calculated as follows:

– **gross** as the relation of the gross financial result to total revenues,
– **net** as the relation of the net financial result to total revenues.

9. **Current assets** include stocks and short-term: receivables, investments (cash equivalents, short-term securities), prepayments and accruals.

Receivables from deliveries and services are included in short-term receivables (irrespective of their due date).

10. **Share equity (funds)** is recorded in accounting ledgers according to type and principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve capital (fund), other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015, it also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock).

11. **Liabilities of enterprises (outside capital)** include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

12. Data concerning finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification).

Finanse publiczne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy od 1 stycznia 2010 r. stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. poz. 1241, z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 511, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530, z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyniku budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

Prezentowane dane w zakresie wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Inwestycje. Środki trwałe

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia

Public finance

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units, incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining such processes since 1 January 2010 is the Act of 27 August 2009 on Public Finances (Journal of Laws 2019 item 869, with later amendments) and regulations introducing the Act on Public Finances (Journal of Laws 2009 item 1241, with later amendments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government (Journal of Laws 2019 item 506, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government (Journal of Laws 2019 item 511, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (Journal of Laws 2019 item 512, with later amendments) as well as the Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units (Journal of Laws 2018 item 1530, with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue, expenditure and budgets result of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on Public Finances.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws 2014 item 1053, with later amendments).

The presented data on expenditure by divisions cover all the paragraphs of expenditure realized in that division.

5. Information concerning the budgets of local government units is presented on the basis of reporting by the Ministry of Finance.

Investments. Fixed assets

Investments

1. Investment outlays are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include expenditures on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and water engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, machines and equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, land quality improvements, livestock (basic herd), long-term plantings and interest on investment credits and loans for the period of investment implementation.

Other outlays are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity,

obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również: drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowe).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów, uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. (Dz. U. poz. 529),
- prawa użytkowania wieczystego gruntu, uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, z późn. zm.).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 grudnia należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  - przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
  - po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. poz. 34).

Rachunki regionalne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 czerwca 2013 r., z późniejszymi zmianami).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (opróbka obca, usługi transportowe,

which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also: public roads, streets and squares together with shoulders and foundations, development of land tracts, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 January 2002 cooperative ownership right to residential premises and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:

- value of land recognised, since 1 January 1991, as fixed assets, in accordance with the Regulation of the Council of Ministers of 12 December 1990 (Journal of Laws item 529),
- right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1 January 2002, in accordance with Accounting Act of 29 September 1994 (Journal of Laws 2019 item 351, with later amendments).

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on their purchase or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 December:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
  - before 1 January 1995 – as the value at replacement prices of September 1994,
  - after 1 January 1995 – as the purchase or manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 January 2005 – also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy as of 1 January 1995, in accordance with the decisions of the Regulation of the Minister of Finance, dated 20 January 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws item 34).

Regional accounts

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the "European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)", introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26 June 2013, with later amendments).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, tel-

najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diety) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetworzenia w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

8. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

9. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery społeczne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych w przekroju województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową, z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami oraz jednostki niekomercyjne, spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pra-

ecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted, i.e. jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional units.

8. **Gross primary income in the households sector** is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

9. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivod-ships.

10. Grouping regional accounts data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying **the local kind-of-activity unit method**, i.e. in accordance with the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sector** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation and auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to financial corporations sector,
- 3) general government sector, which consists of institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the re-distribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 meet criteria for including in the sector,
- 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account out-side private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,
- 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.

12. The estimation of hidden economy and illegal activities is included in regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including persons providing sexual services).

cujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi seksualne).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami przemytu papierosów oraz nielegalnej produkcji i handlu alkoholem.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2015–2018 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją benchmarkingową dokonaną w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej.

Zmiana danych wynikała z tytułu:

- wykorzystania nowych i aktualizacji istniejących źródeł danych,
- doskonalenia metod kompilacji danych,
- wdrożenia wytycznych zawartych w zaktualizowanym Podręczniku ds. deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (MGDD).

14. Opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych został zawarty w „Informacji Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018” z dnia 6 października 2020 r., dostępnej na stronie <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-1995-2018,13,1.html>.

15. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Kompedium wiedzy o rachunkach regionalnych”.

Podmioty gospodarki narodowej

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. 2020, poz. 443, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. (Dz. U. poz. 2009 z późniejszymi zmianami) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej (zwane dalej jednostkami prawnymi), czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

W latach 2014–2019 r. liczba podmiotów w podziale według sektorów własności i sekcji może wystąpić bez jednostek, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of persons deriving profits from exploiting sexual services, production and trafficking in narcotics, smuggling of cigarettes and illegal production and trade of alcohol.

13. Data from regional accounts for the years 2015–2018 were changed in relation to those previously published, following benchmarking revision in annual national accounts, in accordance with the requirements of the Harmonized European Revision Policy (HERP), recommended by the European Commission to all countries of the Euro-pean Union.

The change in data was due to:

- using new and updating existing data sources,
- improvement of data compilation methods,
- implementation of the guidelines contained in the updated Manual on Government Deficit and Debt (MGDD).

14. Description of changes introduced in national accounts was included in the note “Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018” of 6 October 2020, available on website <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-1995-2018,13,1.html>.

15. Information concerning regional accounts are placed in the publication “Kompedium wiedzy o rachunkach regionalnych”.

Entities of the national economy

The National Official Business Register hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics of 29 June 1995 on public statistics (Journal of Laws 2020 item 443 with later amendments) and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 30th November 2015 (Journal of Laws item 2009 with later amendments) on the manner and methodology of running and up-dating the national register of business entities, design application, questionnaires and certificates.

In the REGON register are registered entities of the national economy (called legal units), that is legal persons, organizational units without legal personality and natural persons conducting economic activity.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning unique identification numbers to them.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, which were registered in the REGON.

In 2014–2019 the number of entities according to ownership sectors and sections can occur without units for which the information on the kind of ownership does not occur in the REGON register.